

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

ברסלב

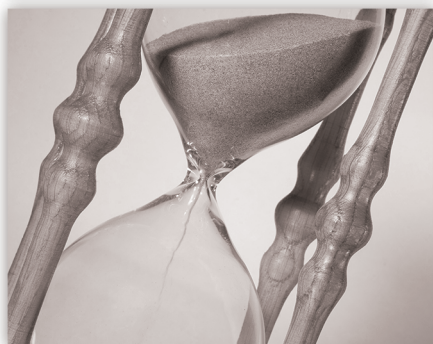
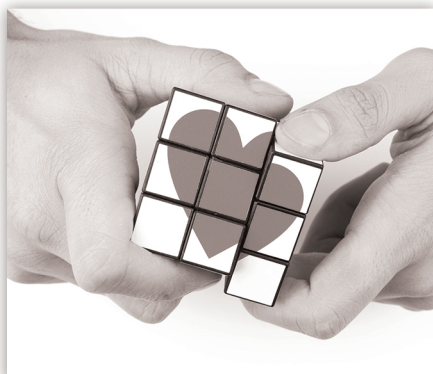
פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ב'

הַכְּתֻבָּת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ "ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֻנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכַל הַקְּדוֹשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

1129 42nd st.

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

מוסדות "היכל הקדוש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שעל-ידי עממת "ישמח צדיק - קהלת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א - הצדיק מיבנאל
רח' רבי נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קווי: 04-6708356 – פקס: 04-6708359
דאר אלקטרוני: info@breslevcity.co.il
אתר אינטרנט: www.breslevcity.co.il

תֵּכֵן הָעֲנִינִים

יג..... **הַקְדָּמָה**

קנא. אֲנִי מִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם שֵׁשׁ שָׁעוֹת, וְעַד יֵן לֹא רוֹאֶה שׁוֹם יְשׁוּעָה.
טו..... מָה הָעֶצֶה לֹא לִפְלֵ לַיְאוּשׁ?

קנב. הָאֵם לְצֹאת לְהִפְיֵץ,
יט..... לְמָרוֹת הַתְּנַגְדוֹת גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ?

קנג. מִדּוּעַ נוֹהֲגִים לַעֲרֹךְ יוֹם הַלּוּלָא לְצַדִּיקִים?

קנד. הָאֵם צָרִיךְ לְדָם וְלִשְׁתֵּק
כו..... כְּשֶׁשׁוֹמְעִים דְּבָרֵי זְלִזֹל עַל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב?

קנה. הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ לְתַמּוֹךְ כִּלְכָּלִית בְּבֵן הַמַּדְרָדֵר מֵהִיָּדוּת?

קנו. מֵאִזְ וּמִתְמִיד יֵשׁ לִי מַחְלֶקֶת מֵאֲשֵׁתִי עַל הִיּוֹתִי בְּרִסְלָבֵר.....
לא.....
קנז. מָה הַכּוֹנֵה שֶׁרְבִי נַחֲמָן אָמַר,

שֶׁהַמְּשִׁיחַ יְהִי מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִיו?

קנח. כָּל דְּבַר קֵטָן מְעַצְבֵּן אוֹתִי,
לה..... וְכִשְׁאֲנִי עֲצָבֵנִי אֲנִי מִשְׁתַּגַּע לְגַמְרֵי

קנט. שְׁמַעְתִּי שְׁאֵינְכֶם אוֹמְרִים תַּחֲנוּן בְּיוֹם כ"א בְּאֶדֶר, מִדּוּעַ?

קס. כָּבֵר שָׁנִים אֲנִי זוֹכֶה לְשִׁבְתָּ וְלִלְמַד תּוֹרָה,
לא..... אֶךְ כֵּעֵת נִקְלַעְתִּי לְמִצּוּקָה כִּלְכָּלִית, הָאֵם לְצֹאת לְעֵבֵד?

קסא. הָאֵם זֶה נֶכּוֹן, שְׁאֵם אֶתְחַתֵּן לְפָנַי אַחוֹתִי הַגְּדוּלָה,
מב..... זֶה יִפְגַּע לָהּ בַּמָּזֶל?

- קסב.** האם לותר על חמרת הקטניות בפסח בשביל כבוד הורים? מד
- קסג.** כיצד אני יכול לשכנע את אשתי להכניס את בנותינו לחנוף תורני? מה
- קסד.** איך ראוי לנהג במקוה? מו
- קסה.** מרב עצבות קשה לי מאוד להתפלל מח
- קסו.** מדוע נפטרו לאחרונה המון רבנים ואדמו"רים? נא
- קסז.** האם יש ענין לטוס לאומן בראש חדש ניסן? נב
- קסח.** האם השם "הגר" מתאים לי? נד
- קסט.** למרות שאני מכין מראש מה לדרוש ברבים, יוצאים לי בדרשה דבורים אחרים לגמרי נו
- קע.** בחור נצל אותי, ואני מיאשת לגמרי נח
- קעא.** רבנו כותב שאדם צריך לשפט את עצמו. איך עושים חשבון נפש? ס
- קעב.** מה עושים כשמקבלים בזיונות בהפצה? סב
- קעג.** מה עדיף, ללמד מקצוע ולהיות עצמאי, או להשאיר שכיר בעבודה קשה? סד
- קעד.** אני מרגיש שאני משתגע מרב בלבולים ולחצים סו
- קעה.** האם יש אמת בחכמת הקריאה בכף היד? סח
- קעו.** איך יכול להיות שאחד שרק עכשו חזר בתשובה מצליח בעבודת השם, ואחד שחזר בתשובה מזמן - לא מצליח? ע
- קעז.** העסק שלי נמצא בחובות עתק, ויש לי הרבה צרות עב

תֵּכֵן הָעֲנִינִים

ה

קעת. השָׁבוּעַ הַיְתָה טְרַגְדִיָּה נּוֹרָאָה בְּרַחֲבוֹת.

מדוע זֶה קָרָה לָנוּ?.....עד

קעט. הָאֵם כָּדָאִי לַעֲשׂוֹת בְּדִיקוֹת פּוֹרִיֹּת

לְאַחַר שָׁנָה שֶׁל נְשׂוּאִים?.....עו

קפ. מָה הַמְּקוֹר לְלִמּוּד תּוֹרָה בְּגִירָסָא לְלֹא הֶבְנָה?.....עז

קפא. אִיךָ מִתְגַּבְּרִים עַל הַבוּשָׁה וְיוֹצֵאִים לְהַפְצָה?.....פ

קפב. מָה עֲדִיף,

לְלַמֵּד בְּמֵהִירוֹת וְלִסִּים אֶת הַ"לְקוּטֵי מוֹהֵר"ן" תּוֹךְ חֲדָשׁ,

אוּ לְלַמֵּד בְּעֵינַי וְלִסִּים אֶת הַסֵּפֶר בְּשָׁנָה שְׁלֵמָה?.....פב

קפג. מִדּוּעַ הֵרַב מְדַגֵּישׁ כָּל כֹּף אֶת אֶת הָעֵינַי

שֶׁל לִמּוּד 'שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאַחַד תַּרְגוּם'?.....פד

קפד. אֲשֶׁתִּי טוֹעֵנֶת שְׂאֵנִי קָר כְּלִפְיָהּ, וְלֹא נוֹתֵן לָהּ אֶהְבָּה.....פו

קפה. אֲנִי יְתוּמָה, וְכָל חַיֵּי עָבְרוּ עָלַי תְּלֹאוֹת רַבּוֹת.....פח

קפו. הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שֵׁישׁ עֵינַי לְקַחַת אֶת בְּנֵי לְאוּמָן

לְפָנַי גִּיל שֶׁבַע?.....צא

קפז. אֲנִי לֹא מְפָסִיק לְפּוֹל בְּפָגֶם הַבְּרִית, אִיךָ מְפָסִיקִים?.....צג

קפח. אֲנִי בְּתִקּוּפַת מְשֻׁבֵּר, וַיֵּשׁ לִי הַמּוֹן צַעַר מְאֹשְׁתִי,

מֵהִלְדֵּים וּמֵעֲצָמִי.....צו

קפט. עוֹבְרֶת עָלַי תְּקוּפָה קִשָּׁה,

וְאֲנִי לֹא מְצָלִיחַ לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה.....צח

קצ. מִיְהוּ "הַמְּפִיץ הַגָּדוֹל" - ר' שְׁמוּאֵל דְּדוּד יוֹנְגְרִיִּיז?.....ק

קצא. מִדּוּעַ הִתְרַחֲשָׁה הַשּׂוֹאָה הָאֵימָה וְהֶאֱכַזְרִית לְעַם יִשְׂרָאֵל?.....קב

קצב. מֵהִי הַהֲנַהֲגָה בְּבִרְסָלָב לְגַבֵּי תְּפִלִּין דְּרַבְּנּוֹתֵם?.....קד

- קצג.** האם לנהג לפי דעת האר"י, ולהמנע מנסח ההשכבה הארץ?..... קו
- קצד.** למרות שעברנו הרבה טפולי פוריות, עדן לא זכינו להפקד בן נוסף..... קז
- קצה.** איך אפשר להתבודד כל היום כלו כפי שרבינו רצה?..... קט
- קצו.** האם צריכים לבקש תשלום עבור הקונטרסים בהפצה?..... קיא
- קצז.** המריבות בביתנו חוגגות, מה עלינו לעשות?..... קיג
- קצח.** אני יוצא הרבה לשדוכים, אף הבחורות אינן מוצאות חן בעיני..... קטו
- קצט.** הישוב שלנו בהדרדרות רוחנית נוראה, האם כדאי לנו לעבר למקום אחר?..... קיח
- ר.** כשהייתי ילד נצלת מינתי, ומאז חיי אינם חיים..... קכ
- רא.** יש לי ספקות באמונה, איך אפשר להגיע לאמונה אמיתית?..... קכז
- רב.** חמותי מתערבת כל הזמן ביני לבין בעלי. איך להתנהג איתה?..... קל
- רג.** עברתי תאונת דרכים וכמעט אבדתי את החיים, מה עשיתי שזה הגיע לי?..... קלג
- רד.** אין לי סבלנות וכל הזמן אני לחוצה..... קלה
- רה.** לפני שנה חזרתי בתשובה, באלו ספרים להתחיל ללמד?..... קלח
- רו.** האם שמיי "ליאל" מושך עלי דינים? ואם כן, האם לשנותו?..... קמב

תֵּכֵן הָעֲנִינִים

ז

- רז. אָנִי מְרַגֵּשׁ הַדְּרָדְרוֹת רוּחָנִית וְהַתְקַרְרוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם..... קמג
- רח. אָנִי רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיכֶם, אַךְ קִשָּׁה לִי לְצֵאת לְהַפְצָה..... קמז
- רט. אָנִי בְּעֵצְבוֹת כָּל הַזְּמַן וְכִבֵּר חוֹשֵׁב לְהִתְאַבֵּד.
אִךְ אַחֲזַק אֶת עֲצָמַי?..... קנ
- רי. כִּיצַד יִתְכַּן שֶׁהִתְרַחֲשָׁה הַשׁוֹאֵה הָאֵימָה,
הָרִי רִבְנוּ הַמְתִּיק אֶת הַגְּזֵרוֹת עַד בִּיאַת הַגּוֹאֵל?..... קנד
- ריא. הָאֵם רִבְנוּ יִתְקַן אוֹתִי, גַּם אִם לֹא נִסְעֵתִי לְאוּמָן?..... קנז
- ריב. כָּתוּב שֶׁיִּלְד שֶׁיִּבּוֹא לְצִיּוֹן רִבְנוּ ז"ל לְפָנַי גִּיל שִׁבְעַ,
יִהְיֶה שְׁמוֹר מִפְּגַם הַבְּרִית. לְמָה בְּדִיּוּק הַכּוֹנֵה?..... קסא
- ריג. מְרַב מְשַׁבְּרִים נִכְנָסָה בִּי שֶׁנֶּאֱמַר כָּל־פִּי מֵעַלָּה..... קסג
- ריד. רוֹדְפִים אוֹתִי בִּישִׁיבָה בְּגִלְל שֶׁהִתְקַרְבֵּתִי לְבְּרִסְלָב.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?..... קסז
- רטו. אָנִי גּוֹלְשֵׁת בְּפִי־סִבּוּק וְקִשָּׁה לִי מְאֹד לְהַפְסִיק עִם זֶה..... קסט
- רטז. הָאֵם מִתֵּר לְהַגִּיד "תְּקוּן הַכֶּלֶלִּי" בְּלִילָה?..... קעב
- רז. הָאֵם כִּדְאִי לְבַחֵר לְלַמֵּד כִּיצַד לַעֲבֹד עַל מַחְשָׁב,
לְצַרֵּךְ פְּרִנְסָה אַחֲרֵי הַחֲתֻנָּה?..... קעד
- ריח. הָאֵם נִכּוֹן לְלַבֵּשׁ אֶת הַטְּלִית-קָטָן עַל הַחֲלָצָה,
אוּ מִתְחַתֵּיהָ?..... קעו
- ריט. לְצַעֲרֵי עֲבָרְתֵי חֲמֵשׁ הַפְּלוֹת.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת כִּדִּי לְזָכוֹת לְזָרַע שֶׁל קִימָא?..... קעח
- רכ. הָאֵם אֲמִירַת תְּקוּן הַכֶּלֶלִּי נְחוּצָה גַּם לְנָשִׁים?..... קעט
- רכא. אָנִי מְרַגֵּשׁ עֵיפוֹת מִהַקְדָּשָׁה
וְלֹא מְצַלִּיחַ לְהִתְחַדֵּשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם..... קפ

תִּכְן הָעִנְיָנִים

- רכב.** יש לי עצבנות וחוסר רגיעה שלא עוזבים אותי. יש עצה? קפג
- רכג.** איפה נמצא נהר הסמבטיון שמזכר בגמרא? קפד
- רכד.** באילו הנהגות התנהגו אנשי שלומנו חסידי ברסלב בשבת ובחג? קפח
- רכה.** האם לשלח את בעלי לאומן לאחר המקרים המזעזעים שקרו שם לאחרונה? קצ
- רכו.** מהי דעתכם לגבי הנחת תפלין זעירות, כפי שמניחים המקבילים? קצב
- רכז.** האם צריך לדון את החבר לכף זכות, או שעדיף לא לדון אותו בכלל? קצד
- רכח.** קשה לי מאד להתפיל את שלשת התפלות הקבועות, מהיכן זה נובע? קצו
- רכט.** מיהו ברסלבר אמתי? קצח
- רל.** איך אפשר להציל את הנער מתנועות לעדוד "חזרה בשאלה"? רא
- רלא.** איך הצדיק מתחזק למרות התקפי הלב הקשים שעבר? רד
- רלב.** מה נוכח לעשות כדי לגרם לכבודו נחת? רה
- רלג.** האם כשאדם מתבודד דקות ספורות לפני השינה, מקיים בזה את הנהגת ההתבודדות? רח
- רלד.** איזה שם כדאי לתת לבתנו שנוולדה? רט
- רלה.** האם לנסע למירון בל"ג בעומר למרות הדחק וחוסר הצניעות? ריא

- רלו.** האם להתעקש לקחת את בני לאומן למרות שאשתי מתנגדת?.....ריז
- רלז.** האם כדאי לקנות בית עכשו, או שהמחירים ירדו בקרוב?....רטז
- רלח.** מהי דעתכם לגבי לבישת פתיל תכלת? ומה נוהג הרב?.....ריז
- רלט.** נגמר לנו בקרוב חוזה השכירות, ואנו מתלבטים האם לעבר ליבנאל.....רכ
- רמ.** האם לעבר למקום תורני, אף שבשל כף בעלי יצטרף לעזב את עבודתו?.....רכב
- רמא.** מטרידות אותי מחשבות מה יהיה לאחר המות.....רכד
- רמב.** התדרדרתי, עד שהפסקתי להניח תפלין.....רכז
- רמג.** אני בחור ישיבה, האם הרב יוכל לסדר לי סדר לפוד יומי?....רל
- רמד.** האם הרב מתכנן להגיע פעם לבקור ודרשה בתל אביב?.....רלב
- רמה.** האם הצדיקים מקבלים על עצמם יסורים כדי למנוע גזרות?.....רלג
- רמו.** האם להמשיך בלמוד סת"ם אף שלא הולך לי, או לעבר להיות מלמד?.....רלה
- רמז.** באיזו דרך אני אמורה ללכת כדי להתקדש בעבודת השם?..רלז
- רמח.** האם אני יכול ללמד בספרי הרמ"ק?.....רלט
- רמט.** מנין נובעת המחלקת בין חסידי ברסלב, הרי לכלם יש רבי אחד?.....רמא
- רנ.** מדוע אמר רבנו ש"הספור עם הלחם" יהיה נצרך לדורות?.....רמו

תְּכַן הָעֵינַיִם

1

- רנא.** הוֹרִי אֵינָם מִסְכִּימִים שְׂאֲגַדֵּל זָקֵן.
מָה עָדִיף, מְצוֹת כְּבוֹד הוֹרִים אוֹ דְבָרֵי רַבְנוֹ?..... רמח
- רנב.** אֵיךְ נִזְהָרִים בְּשִׁמְרַת הָעֵינַיִם בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם
כְּשֶׁנִּפְגָּשִׁים עִם נָשִׁים?..... רנ
- רנג.** הֵייתִי בְּאוֹמֵן, אָבֵל אֲנִי לֹא מְרַגֵּשׁ שְׂרַבְנוּ תְּקַן אוֹתִי..... רנב
- רנד.** אֵיךְ אֶפְשֶׁר "לְשַׁכַּח מִהֶעֱבָר",
הֲרִי צְרִיכִים לְהִתְנַדֵּדוֹת עַל כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁעָשָׂה?..... רנה
- רנה.** כִּמָּה הַשְׁתַּדְּלוֹת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עֲבוּר מְצִיאַת הַזּוּג?..... רנז
- רנו.** יֵשׁ לִי הֲרֵבָה סִפְקוֹת לְגַבִּי הַשְּׂדוּף שְׁלִי..... רנט
- רנז.** אֵיךְ זֹכִים לְמַדַּת הַסְּבִלְנוּת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם?..... רס
- רנח.** אֲנִי מֵאֵד מְבִלְבֵּלַת בְּזִמְן הָאֲחֵרוֹן,
וְלֹא מְצִלִיחָה לְקַבֵּל הַחֲלָטוֹת..... רסג
- רנט.** הָאֵם זֶה בְּסֹדֵר שְׂאֲנִי לוֹמֵד בְּאֶפֶן עֲצָמָי
לְלֹא מִסְגֵּרַת כָּלִשְׁהִי?..... רסה
- רס.** מָה הַמְּקוֹר לְאַמִּירַת "תְּקוּן הַכִּלְיִי"?
וְהָאֵם הוּא בְּאֵמַת תְּקוּן גְּמוּר לְפָגַם הַבְּרִית?..... רסז
- רסא.** אֵיךְ אֲדַע אִם הַצְּדָקָה שְׂאֲנִי נוֹתֵן מְגִיעָה לְעֵנִיִּים הַגּוֹנִים?..... רער
- רסב.** הָאֵם יֵשׁ מְקוֹר לְכָךְ שִׁי"ד בְּאֵיר
הוּא יוֹם הַהִלּוּלָה שֶׁל רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּסֶךְ?..... רעג
- רסג.** הָאֵם הַצְּדִיק יוֹכֵל לְחַבֵּר קוֹנְטְרַס מִיַּחַד
שְׁיִזְהִיר מִפְּנֵי הַ"פִּיִּסְבוּק"?..... רעד
- רסד.** אֵיךְ אֲדַע אִם אֲנִי מְקַרֵּב בְּאֵמַת אֶל רַבְנוֹז"ל,
אוֹלֵי אֲנִי מְטַעֵה אֶת עֲצָמִי?..... רעו

תֵּכֵן הָעֲנִינִים

יא

- רסה.** אָנִי כָּל הַזְמַן עֲצוּבָה. אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְצַאת מִזֶּה? רעח
- רסו.** הָאֵם הַסְּפוּרִים עַל מָוֶת קְלִינֵי אֲמַתִּיִּים?
וְהָאֵם יֵשׁ לָזֶה מְקוֹר בְּדַבְּרֵי חַז"ל? רפב
- רסז.** הָאֵם צָרִיךְ לְהִתְיַעֵץ עִם הַצַּדִּיק אֶפְלוּ לְגַבֵּי דְבָרִים קְטַנִּים? .. רפג
- רסח.** אֵיךְ יִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂאֵלֵיהּ הַנְּבִיא לֹא רָאָה בְּשׁוּק
אֶפְלוּ אֶחָד שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא? רפו
- רסט.** כָּל הַזְמַן יֵשׁ לִי סְחָרְחוּרוֹת קָשׁוֹת,
אךְ בְּבִדְיוֹת הַרְפוּאִיּוֹת לֹא מְצָאוּ כְּלוּם. רפח
- ער.** מָה יוֹתֵר טוֹב, לְהִתְבּוֹדֵד בַּיּוֹם אוֹ בַּלַּיְלָה?
וּכְשֶׁמִּתְבּוֹדְדִים בַּלַּיְלָה, מָה הַזְמַן הַכֵּי טוֹב? רצ
- רעא.** בְּכָל שָׁנָה אֲשֶׁתִּי עוֹשָׂה לִי מְנִיעוֹת לְטוֹס לְאוֹמֵן. רצג
- רעב.** אֵיךְ מְצִיבִים גְּבוּלוֹת לְשִׁכְנָה שֶׁנִּכְנָסֶת לִי לְפָרְטִיּוֹת? רצו
- רעג.** הָאֵם כָּדָאֵי לְהַכְנִיס שְׂתַרְף לְעֶסֶק שְׁלִי? רחצ
- רעד.** מָהוּ עֵנִין הַדּוּדִי לְפָנַי תְּלִמִיד חֶכֶם? וְכִיצַד מְקִיְמִים אוֹתוֹ? רצט
- רעה.** רַבְּנוּ אָמַר לֹא לִיחַד יְחוּדִים בְּתַפְלָה.
וְשֶׁלֹּא בְּזִמְן הַתְּפִלָּה, מִתֵּר? שב
- רעו.** עַל אֵלּוּ דְבָרִים הַזֵּהִירְנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּיוֹתֵר? דש
- רעז.** מָהִי הַמְּדַרְגָּה הַגְּבוּהָה בְּיוֹתֵר שְׂאֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לָהּ עַל יְדֵי
הַהִתְקַרְבוּת לְרַבְּנוּ ז"ל? שה
- תקון הכללי** שיג

גַּם לָכֶם יֵשׁ שְׂאֵלָה?

**עֲכָשׁוּ הַהַזְדַּמְנוֹת הַנְּדִירָה
לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה - אֶפְשָׁרִית!**

**בְּמִסְפַּר הַטֵּלְפֹן שֶׁל
מְשֵׁרֵד הַקְּהֵלָה בִּיבְנָאֵל -
04-6708356**

**אוּ בְדָאָר אֶלְקֵטְרוֹנִי -
info@breslevcity.co.il**

**אוּ בְאֵתֵר הָאִינְטֵרְנֵט -
www.breslevcity.co.il**

הַקְדָּמָה

הספר הזה הוא החלק השני בסדרת "שאלות ותשובות בחסידות ברסלב", ובו מופיעות שאלות ותשובות בנושאים שונים ומגוונים, הנותנות מענה לתהיות וספקות של מתקרבים חדשים לדרכה של חסידות ברסלב, וכן לתלמידים ותיקים, אשר מעונינים לדעת את דעתו של רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ואת הדרך שלמד אותנו.

השאלות, שהגיעו מכל רחבי העולם, נשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א – הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

מאמצים גדולים נעשו על מנת להגיש לקוראים את הספר באפן מהדר ואיכותי, ובלבנותקוה, שכל מי שיקרא בספר הזה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, וימצא תשובה גם לשאלותיו הפרטיות, כי למרות שהמכתבים נכתבו באפן אישי לשואל, מיעדים הם לכל אדם מישראל.

עַל-יְדֵי שְׂאֵתָהּ נוֹטֵל עֲצָה מֵהָרֵב,
עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכָּה לִישׁוּעָה.

(ספר המדות, אות עצה, סימן ה')

אִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְאִמּוּנָה אֶלָּא
עַל-יְדֵי אֱמֶת... וְאִי-אֶפְשָׁר לָבוֹא
לְאֱמֶת אֶלָּא עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוּת
לְצַדִּיקִים, וְיִלְךְ בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

קנא.

אני מתבודד בכל יום שש שעות, ועדין לא רואה שום ישועה. מה העצה לא לפל ליאוש?

שאלה:

מאת אבישי: לכבוד הרב, שלום וברכה. אני בחור בן עשרים ושמונה, רוק ולומד בכלל. לפני ארבע שנים בערך, התחברתי לחסידות ברסלב ולהשקפה של רבנו הקדוש. אני משתדל לעשות שעה התבודדות בכל יום, ולהרבות באמירת תודה להשם יתברך, להתחזק בשמחה, ולשמר על קדשה עם כל המשתמע מכך. לפני בערך שלש שנים למדתי על מעלת שש שעות התבודדות, ועל הכח של התפלה, שעל ידי שש שעות התבודדות על דבר מסוים, אפשר לפעל ישועות מעל הטבע. והיות שהדבר שאני הכי רוצה הוא להתחתן, זכיתי כבר כמה וכמה פעמים להתבודד שש שעות על מציאת הזוג. וחולפים ועוברים להם ימים, חדשים ושנים וטרם נושעתי. נסיתי הרבה סגלות, אבל הדבר שאני הכי מאמין בו הוא התפלה, ואת זה אני הכי מרבה לעשות. (רק מה, כשמיאמינים כל כך במשהו, ורואים שזה לא פועל, ההמתנה הממשכת הזאת מכרסמת את האמונה, וזה נסיון לא פשוט). מה עלי לעשות בשביל להישע? הגעתי כבר למצב שאני כל כך רוצה להתחתן, שאני מוכן לעשות

גם שְׁתִּים עֲשָׂרָה שְׁעוֹת הַתְּבוּדוֹת, אוּ לַעֲשׂוֹת כָּל יוֹם שֵׁשׁ שְׁעוֹת הַתְּבוּדוֹת, עַד שֶׁהִשֵּׁם יוֹשִׁיעַ אוֹתִי. אַךְ הִחֲשַׁשׁ שְׁלִי הוּא, שְׂאֵם אֶעֱשֶׂה זֹאת, וְלֹא אֶרְאֶה תּוֹצְאוֹת, אֲנִי בְּאֶמֶת אֶפְל לַיְאוּשׁ. בְּבִקְשָׁה, אִם אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל עֲצָה מְכֻבֹּד הָרַב מֵה לַעֲשׂוֹת. תּוֹדָה רַבָּה מֵרֵאשׁ.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיְקַהֵל פְּקוּדֵי, י"ז אָדָר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אַבִּישִׁי, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ.

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלֻקָּךְ שְׂזִכִּיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְדַע לָךְ שֶׁעַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו ז"ל הֵיא רַק עַל יְדֵי הַתְּמִדָּה רַבָּה בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי כֵךְ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֲלֻק א', סִימָן קצב) אֲשֶׁר פָּנָיו, שְׂכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַסִּפֵּר, וְלִכֵּן אִם אָדָם רוֹצֵה לְהִפְיֵר אֶת רַבְּנוּ ז"ל - הוּא מְכַרְחַח לְלַמֵּד אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַד שֶׁיִּהְיוּ שְׁגוּרִים עַל פִּיו, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ב, ה): 'וְלֹא עִם הָאֲרֶץ חֲסִיד', אִם אָדָם רוֹצֵה לְהִיּוֹת חֲסִיד, הוּא צָרִיךְ לְלַמֵּד, כִּי לֹא עִם הָאֲרֶץ חֲסִיד, מִי שֶׁלֹּא לוֹמֵד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, יְכוּלִים לְמַכַּר לוֹ כָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְכוּ', וְכָל מִינֵי שְׁקָרִים וְכוּ', וְהַכֵּל בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל אִם אָדָם לְמַד וּבִקֵּי בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים - לֹא יְכוּלִים לְעַבֵּד עֲלָיו.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֲלֻק א', סִימָן ס') שֶׁהַצְּדִיק פּוֹתַח אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, וְלִכֵּן כָּכָל שֶׁאָדָם לוֹמֵד יוֹתֵר אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא בִקֵּי בָהֶם, כֵךְ נִפְתָּח פִּיו לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִם אֵין שׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַצְּדִיק, אֲזִי אֵין יְכוּלִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְפָרֵשׁ אֶת הַמְּשָׁנָה (תְּרוּמָה, פָּרָק א' מְשָׁנָה ב'): 'חֲרַשׁ אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר' -

מי שאינו שומע את קול הצדיק, אזי לא יכול לדבר אליו יתברך, כי זה תלוי בזה.

ולכן יסוד היסודות בהתקרבות אל רבנו ז"ל, הוא להתבודד עמו יתברך, להיות רגיל לספר לקדוש-ברוך-הוא את כל אשר עם לבבו בשפת האם שלו, ורבנו ז"ל הרבה לדבר עם אנשי שלומנו על מעלת השיחה בינו לבין קונו, שאדם צריך תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בלי שום חכמות כלל, ואמר (שיחות הר"ן סימן קנד), שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על ידי ענין פראסטיק (פשיטות), שהיה מדבר הרבה, ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר הרבה תהלים בפשיטות. ועל ידי זה דיקא הגיע למה שהגיע. ואמר: אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר, שהיה מזדרז כל כך בעבודתו, עד שמה שהיה עושה ועובד את השם יתברך בשנה שלמה, היה עושה ביום אחד), והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר: איי איי פראסטיק.

גם אמר, שדבר עם כמה צדיקים גדולים, והם אמרו גם כן, שלא הגיעו למדרגתם, כי אם על ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם - עבודת השם יתברך, בפשיטות גמורה, בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

והנה, רבנו ז"ל רצה שאנחנו נדבר עם השם יתברך כל היום, אך מחמת שלא כל אחד מסגל לזה, אמר שנקבע לעצמנו שעה אחת, ורק זה מובא בכל ספרי רבנו ז"ל, אין מקום אחד שמזכר בו הענין הזה, שלאחרונה מצאו מהאצבע: "מי שמתבודד על דבר אחד ששעות - תהיה לו ישועה", דבר זה לא כתוב בשום מקום בכל ספרי רבנו ז"ל. אדרבה! רבנו ז"ל אמר, שאדם צריך להתבודד כל היום.

מה זאת אומרת? מהרגע שאדם פותח את העינים כשקם מהשנה, יתחיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וימשיך עד הרגע שסוגר את העינים והולך לישון, ובין כך הוא מתפלל את שלוש התפלות הקבועות: שחרית, מנחה וערבית, בין כך הוא לומד את השעורים הקבועים שלו, ובין כך הוא אוכל ושותה וכו', ובין כך עוסק במשא ומתן, וכן עוסק בשאר הדברים שצריך לעשות.

אבל יסוד היסודות הוא לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא! פה גונב חמש דקות, ושם גונב חמש דקות וכו' וכו', כך הוא ממלא את כל היום בדבורים אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של האדם, שזוכה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. כי כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, עושה רשם למעלה בכל העולמות, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ק) שכל הצדיקים הגדולים במעלה, אמרו, שלא הגיעו למעלתם, אלא על ידי שיחה בינם לבין קונם, וזו השלמות שאין שלמות אחריה.

על כן הזהר שאף אחד לא יטעה אותך עם הנהגות חדשות של שש שעות רצופות של התבודדות, כי אין לזה שום מקור.

בענין שאתה כבר רוק בן עשרים ושמונה וכו', תשתדל לא להיות ברוך, אלא השדוף הראשון שיציעו לך - קח, ותתחתן לשם שמים, ותבנה בית נאמן בישראל, ואל תהיה שבור, כי בת הזוג שלך עדין היתה מאד צעירה, והצרכת לחכות עד שתגדל וכו', ולכן אל תתיאש מן הרחמים, כי כל תפלה ותחנה ובקשה שמבקשים מהקדוש-ברוך-הוא נשמעת ומתקבלת, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה, פרשה ל', סימן ג'): בדורות הללו, שאין להם לא מלך, ולא נביא, לא כהן, ולא אורים ותמים, אין להם אלא תפלה זו בלבד. אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: "רבוננו של עולם! אל תבזה את תפלתם!" (תהלים קב, יט): "תפתב זאת לדור אחרון", מכאן שהקדוש-ברוך-הוא

מקבל את השבים, "ועם נברא יהלל-יה", שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותם ברִיה חדשה.

אקנה שתתחזק ותצית אותי, ולא תפסיד לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קנב.

האם לצאת להפיץ, למרות התנגדות גדולי אנשי שלומנו?

שאלה:

מאת נחמן: לכבוד מוהרא"ש, נרו יאיר. זכיתי ברחמי השם ויתברך לחזר בתשובה. הייתי רחוק מתורה ומצוות, ולצערי הרב, אף נכשלתי בעניני קדשה, כי תמיד הייתה לי חברה או ידידה, לפני שחזרתי בתשובה, ובזכות ספרי רבנו זכיתי להתחזק ולהתחיל להתקרב להשם.

ראיתי שאתם כותבים פעמים רבות ממעלת ההפצה, ונשאל חסיד ברסלב צריך לעסוק בהפצה, אבל אינני מבין, הרי גדולי אנשי שלומנו התנגדו לך שפיצו את ספרי רבנו ברחובות ובשוקים? וכן מה לגבי שמירת העינים בזמן ההפצה, האם אין זו מצוה הבאה בעבירה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויקהל פקודי, י"ח אדר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נחמן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הייתי מיעץ לך, אם אתה רוצה באמת להיות חסיד ברסלב, ומכל שכן להקרא "מגדולי אנשי שלומנו", עליך קדם להתמיד יומם ולילה, ולילה ויום, בספרי רבנו ז"ל, עד שיהיו שגורים על פיך, וכשאני כותב ספרי רבנו ז"ל, כונתי ל"לקוטי מוהר"ן", "ספורי מעשיות", "ספר המדות", "שיחות הר"ן", "חיי מוהר"ן", אלו הם ספרי היסוד בחסידות ברסלב, וכדי להקרא "חסיד ברסלב", צריכים לדעת קדם מה הרבי רצה מאתנו, וכדי לדעת מה הוא רצה מאתנו צריכים להתמיד בספריו הקדושים, ששם גנוזים פניו, שכלו, חכמתו ונשמתו, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), לפני זה לא שיך להקרא אפלו סתם חסיד ברסלב, ומכל שכן "מגדולי אנשי שלומנו".

וכדי להבין לעבדה ולמעשה את דברי רבנו ז"ל, צריכים לשקד ולהתמיד הרבה מאד בספרי מוהר"ן ז"ל, שרבנו ז"ל העיד עליו, ממני יודע רק רבי נתן, ורבי נפתלי מעט. ורבנו ז"ל הפליג מאד במעלת מוהר"ן ז"ל, ואמר לאנשי שלומנו (חיי מוהר"ן, סימן שסט) אתם צריכים להודות לו, כי לולא הוא - לא היה נשאר ממני אפלו ע"ה אחד, וכן אמר (חיי מוהר"ן, סימן שסג), קדם שנתקרב אליו מוהר"ן ז"ל, שהוא משתוקק שיתקרב אליו איש למדן ובעל לשון נפלא, ואז יוכל לבאר כתבי האריז"ל, עד שאפלו נערים יודעי ספר יהיו יכולים ללמד ולהבין כל כתבי האריז"ל, וכן אמר (חיי מוהר"ן, סימן שסז) בעת שנתקרב מוהר"ן ז"ל, ברוך השם, שהזמין לי רך בשנים אחד, שאפלו דבור אחד מדבורי לא יהיה נאכד עוד. ולכן כל מי שרוצה להבין את דברי רבנו ז"ל בתכלית השלמות, שאין שלמות אחריה, מכרח ללמד הרבה את ספרי "לקוטי הלכות", עד שיהיה בקי בהם ישר והפוף, כי רק מוהר"ן ז"ל הבין את רבנו ז"ל [אני חושב שכל זה ברור לך לפני שאני ממשיך...].

עכשו תעין היטב בספר "ימי מוהר"ן ז"ל", ותראה מעט דמעט

ממה שעבר עליו בענין הפצת מעינות החכמה חוצה, ואיך שמסר את נפשו להדפיס את ספרי רבנו ז"ל ולהפיצם, ולך נא ראה מה שכתב (ימי מוהרנ"ת, חלק ב', סימן קכה) אחר שעברו עליו כל כף הרבה תלאות, והצטער מאד שהוא צריך להיות במצרים, אשר התורה הקדושה אמרה (דברים יז, טז): "וה' אמר לכם לא תספון לשוב בדרך הזה עוד", עם כל זאת התאכסן אצל איזה עשיר, והוא קנה ממנו "לקוטי מוהר"ן" ו"ספר המדות".

[וכתב שם בזו הלשון: "וזה יקר בעיני מאד שזכיתי להשאיר ספרי רבנו ז"ל במדינה רחוקה כזאת", וגם יהודי בשם ר' אהרן, קנה ממני שני ספרי "לקוטי מוהר"ן" ושני "ספר המדות" להוליכם לסלוניק, שהיא עיר גדולה לאלפים במדינות ישמעאל, וישראלים דרים שם הרבה יותר מסטנבול וכו' וכו'].

ומוהרנ"ת ז"ל היה בצער כל כף גדול שהוא מכרח להיות במצרים, שהקדוש-ברוך-הוא הזהיר שלא לחזור למצרים, והוא מכרח להיות שם וכו', וסבל מה שסבל, בזיונות גדולים, כי כלם לעגו על הלבוש שלו והפאות הארכות שלו וכו', עם כל זאת החיה את עצמו שהגיע למצרים, ושם הפיץ שלושה "לקוטי מוהר"ן" ושלושה "ספר המדות", ורקד מרב שמחה, ואמר: אלמלא שירדתי למצרים רק בשביל זה - היה כדאי, כל כף היה חשוב בעיניו שלמקום רחוק כזה יגיעו ספרי רבנו ז"ל.

עכשו, ראה מה מעלתה של ההפצה! איזו שמחה היתה למוהרנ"ת ז"ל שזכה שספר מספרי רבנו ז"ל יצא ובפרט למרחקים, עד שרקד מרב שמחה שם, אז מה יכולים "גדולי אנשי שלומנו" לומר על זה? אני חושב שלא היה אחד גדול יותר ממוהרנ"ת ז"ל... והוא בודאי היה אחד מ"גדולי אנשי שלומנו"... (אני חושב ככה).

וכן רשומים אצלי ספורים מכל הדורות מאנשי שלומנו היקרים

והתמימים, עובדי השם אמתיים, איך שעסקו בהפצת מעינות
 החכמה חוצה, מתלמידי מוהרנ"ת ז"ל, עד תלמידיו ותלמידי
 תלמידיו וכו', איך שמסרו את נפשם להפיץ את ספרי רבנו ז"ל לכל
 בר ישראל, ובפרט בערי פולניה (ואין כאן המקום להאריך בזה).

על כל פנים, אנחנו אין לנו אלא דברי רבנו ז"ל שאמר (לקוטי
 מוהר"ן, חלק א', סימן יד): ואי אפשר לקרב את הגרים עם בעלי התשובה,
 אלא על ידי התורה, כמו שכתוב (משלי ה, טז) "יפוצו מעינותיך חוצה",
 שצריך להשקות אותן שהן מבחוני ההודיע להם הדרך ילכו בה וכו',
 וזה (ירמיה טו, יט) "אם תוציא יקר מזולל", ואמרו חכמינו הקדושים
 (בבא מציעא פה.) אלו שמקרבם בני אדם לעבודת השם יתברך, כי זה
 נקרא מוציא יקר מזולל, מזלותא דגלותא וכו', עין שם.

הרי שלך לפניך מה רבנו ז"ל רצה מאתנו. וכן, ידועה הצוואה
 שהניח לנו מוהרנ"ת ז"ל כמה ימים לפני הסתלקותו, שאמר לאנשי
 שלומנו: "העבדא שלכם יהיה יפוצו מעינותיך חוצה". עכשו
 אשאל אותך, האם צריכים להתפעל מאלו הנקראים "גדולי אנשי
 שלומנו"? ובכלל, מה זה נקרא "גדולי אנשי שלומנו"? כמה מטרים
 צריך להיות הגבה שלהם...? לדעתי, תעין בדברי רבנו ז"ל (לקוטי
 מוהר"ן, חלק א', סימן ס') שרבנו ז"ל מפרש את המאמר של חוני המעגל
 "אנא עלמא בחרובא אשכחתי, כי היכי דשתלי לי אבהתי, אנא
 נמי שתלי לבנאי", אני מצאתי בעולם את דברי הצדיק, והתקרבותי
 על ידם אליו יתברך, כף אני צריך לשתל גם לבני, שגם הם ישמעו
 את דברי הצדיק ויתקרבו אליו, וכן יפוצו את אורו הלאה וכו'.

ולכן אין לך מה להתבלבל מאף אחד, רק לעסק בהפצת מעינות
 החכמה חוצה במסירות נפש הכי גדולה, ולא להתפעל מאף אחד,
 כי זה עקר התקון שלנו. כי בזה שנקרב אחרים, הקדוש-ברוך-הוא
 ימחל לנו על עוונותינו המרבים. וכן מובא בדברי רבנו ז"ל (ספורי

מעשיות מעשה ג') שהחכם קרא את בניו ומשפחתו קדם מותו, וצוה אותם להשקות אילנות. גם יש לכם רשות לעסק בשאר פרנסות, אבל בזה תשתדלו להשקות אילנות וכו', עיין שם. וכתוב (דברים כ, ט): "כי האדם עץ השדה".

אחר כל הדברים האלו יש לה עוד קשיא על עסק ההפצה? הלא אלו הנקראים "גדולי אנשי שלומנו", פתחו מנין גדול באומן על ראש השנה, וכתבו על הדלת: "אין להפנס כאן לא ספרדים ולא בעלי תשובה", שמו שמים! איך אנשים יכולים להדרדר לעמק עמקים, אפלו לחשב מחשבה כזו וכו', ומכל שכן לכתב דבר כזה, ומכל שכן וכל שכן לקים דבר כזה! הרי מי שמתבודד בכל יום עמו יתברך, ואינו זז ממח מחשבתו זכרון בעלמא דאתי (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד), וזוכר היטב את היום האחרון שלו, איך שימות וכו', ויקברו אותו וכו', ומה יהיה אחר כך וכו', האדם הזה הוא כבר ענין אחר לגמרי, עד כדי כך אמר מוהר"ן ז"ל, שמי שלא חושב על זה, אצלו הוא נדמה כמו בהמה ממש, ובשבילו לא חבר את הספרים שלו וכו' וכו'.

בענין שאתה כותב מה עם שמירת עינים וכו', הרי אתה כותב לי שהיו לה כמה חברות וכו', ובודאי לא אמרתם חצות ביחד... או אמרתם תהלים ביחד... או הלכתם להתבודד ביחד... ואתה בעצמך כותב מה עבר עליך וכו', אזי עדין יש לה שאלה לגבי שמירת עינים? הרי במה שקלקלת אתה צריך לתקן, שזה עקר התשובה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מט): ודע, שעקר התשובה השלמה היא, כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה קדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וכופה את יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה, זה עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה וכו', עיין שם. ולכן כל

מי שחזר בתשובה, עקר התשובה שלו הוא שילך להפיץ את אור רבנו ז"ל בכל המקומות שבעולם, ברחובות ובבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשיבות וכו' וכו', ואפלו במקומות המטנפים וכו' וכו', העקר להוציא את נשמות ישראל ממקומם שנפלו לשם וכו' וכו', ולהחזירם אל הקדשה.

באמת לא הייתי צריך להאריך בזה, ומכל שכן לא להתיחס לאלו המתנגדים לזה, אבל כבר אמר רבנו ז"ל, הדבור יש לו כח גדול להשפיע, ולכן אמרתי שיראו גם את הצד השני של המטבע, ויש "גדולי אנשי שלומנו" אחרים לגמרי, שהם כן זכו לסיים את כל ספרי רבנו ז"ל פעמים אין מספר, ויגיעים בהם למעלה מחמשים שנה.

אקנה שהמכתב הזה יהיה מספיק פעם ולתמיד לפרסם את מעלת המפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, ומי שבאמת רוצה לשמר על העינים שלו - שומר, ומי שלא רוצה לשמר על העינים שלו, יכול לשבת בתוך החדר שלו, לפני ולפנים, שאף אחד לא יודע, ומסתכל בכל מיני תועבות רעות באינטרנט או באייפד וכו' וכו', ושלא יספרו ספורים, ודע שכל מי שמדבר נגד הפצה, צריכים לבדק אחריו וכו', ומכל שכן כל מי שמדבר נגד ספרדים או נגד בעלי תשובה, צריכים פעמים לבדק אחריו וכו', את העבר ואת ההנהגה שלו וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קנג.

מדוע נוהגים לערוך יום הלולא לצדיקים?

שאלה:

מאת שמעון: שלום כבוד הרב. כתוב בשלחן ערוך, שימי פטירת הצדיקים הם ימי צער, ויש שנהגו לצום בימים אלו. ולכן, אני לא מבין מה המקור לכך שעושים היום הלולות להרבה צדיקים, האם זהו מנהג נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל פקודי, י"ט אדר ה'תשע"ב.
שלום וברכה אל שמעון, נרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה לא מצינו בשלחן ערוך שימי פטירת הצדיקים יהיו ימי אבל (רק בז' באדר, יום הסתלקותו של משה רבנו, נהגו החברא קדישא להתענות). והענין הוא שמוכא (קהלת ז, א): "טוב יום המות מיום הנולד", ודרשו על זה במדרש (קהלת רבה ז, ד): כשנולד בין הכל שמחים, מת - הכל בוכים. והיה צריך להיות בדיוק הפוך, כשנולד אף אחד עדין אינו יודע מה יהיה עם הילד הזה שנולד, הוא יכול להפך את כל העולם, ולהמריד נגדו יתברך, כאשר רואים בחוש, שנולדו ילדים שגרמו רעות רבות לכל הדור שלהם ולדור העתיד. מה שאין כן כשנפטר אחד, אז רואים מה הוא פועל בעולם. ולכן אצל צדיקים לא עושים סעודת יום הקדוה, אבל יום הלולא [יום חתונה] כן עושים, כי כשנסתלק הצדיק מהעולם, אז רואים בחוש מה הוא פועל בעולם, איך שמלא את העולם עם אלקותו יתברך, וקרב כל כף הרבה אנשים אל הקדוש-ברוך-הוא וכו'.

וְלִכְנֵן לְכַבוֹד הַצְדִּיקִים שְׁנִסְתַּלְקוּ עוֹשִׂים יוֹם הַלּוּלָא [יוֹם חֲתָנָה],
כִּי עֲכָשׁוּ בְּעֵת הַסְתַּלְקוֹתָו הוּא מִתְעַלָּה מִעַלָּה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה
עַל יְדֵי תַלְמִידָיו שֶׁקָּרַב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

עִם כָּל זֹאת, מְצִינֵנוּ צְדִיקִים שֶׁגַּם בִּימֵי חַיֵּיהֶם כֵּן עָשׂוּ שְׂמֵחָת
יוֹם הַלְּדָת, כְּמוֹ מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה בְּכָל שָׁנָה סְעוּדָה בְּט"ו
בְּשַׁבָּט לְכַבוֹד יוֹם הַהֲלָדָת שְׁלוֹ, כִּי אֵלֹו הַצְדִּיקִים עוֹד בִּימֵי חַיֵּיהֶם
רָאוּ מָה פָּעֵלוּ, שֶׁגָּדְלוּ וְהִצְלִיחוּ לְקָרַב כָּל כֶּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים אֵלָיו
יְתַבְרַךְ, וּלְפָרְסֵם אֶת אֱלֻקוֹתָו יְתַבְרַךְ בְּעוֹלָם. וְלִכְנֵן הֵם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת
עוֹד בְּחַיִּים חַיּוּתָם סְעוּדַת יוֹם הַלְּדָת.

עַל כָּל פְּנִים, עֲנִיֵן סְעוּדַת הַלּוּלָא שֶׁל צְדִיק הוּא דְבַר גָּדוֹל מְאֹד,
כִּי לְכָל צְדִיק יֵשׁ הַרְבֵּה נְשָׁמוֹת שְׁתַּלּוּיּוֹת בּוֹ, וְהוּא חֲזָקִים וְאֲמָצִים
וְשִׂמְחָם בְּחַיִּים חַיּוֹתָו, וְלִכְנֵן עֲכָשׁוּ בְּעֵת יוֹם הַהַסְתַּלְקוֹת שֶׁלָּהֶם זֶה
יוֹם שְׂמֵחָה לְכָל אֵלֹו הַמְקַשְּׂרִים אֵלָיו.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי,
שְׂאֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּחַיֵּיךְ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

קנד.

הָאֵם צָרִיף לְדָם וְלִשְׂתָק

כְּשִׁשׁוּמְעִים דְּבָרֵי זְלוּל עַל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב?

שְׂאֵלָה:

מֵאת יְרוּן: לְכַבוֹד מוֹהַרְא"ש שְׁלִיט"א. מָה עוֹשִׂים כְּאִשְׁר
שׁוּמְעִים אֲנָשִׁים, שְׁמוֹזְלוּזִלִים בְּחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב וּבְדַרְךְ

שְׁהַדְרִיךְ רַבְנוּ הַקְדוּשׁ אֶת חֲסִידָיו? הָאֵם זֶה גַם בְּגֵדֵר "וְיִשְׁמַע
בְּזִיכּוֹנוֹ יָדָם וְיִשְׁתַּק?"

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל פקודי, י"ט אדר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ירוז, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהגלוי שגלה רבנו ז"ל, הוא מה שיגלה משיח
צדקנו בעולם, וכמו שאמר בפרוש (חיי מוהר"ן, סימן רסו) מה ההפרש
ביני לבין המשיח? אצלי עדין יש בחירה, אבל אצל המשיח יהיה
כבר בטול הבחירה, וכך יקומו את זה.

הינו, כל הגלוי של רבנו ז"ל הוא גלוי אלקות בתכלית מדרגה
עליונה, כמוכא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לג) אורייתא דעתיקא סתימא
ששם אין כבר שום לבושים וכו', בסוד (ישעיה נ"ב ח') "כי עין בעין
יראו בשוב הוי"ה ציון". שיהיה גלוי אלקות בתכלית ההתגלות עד
שכל אחד ירגיש אלקותו יתברך, שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא,
ויקוים (ישעיה יא, ט): "ומלאה הארץ דעה את הוי"ה", ועל ידי זה כל
אחד ידבר עמו יתברך, כפי יכול, "פנים אל פנים", כי כלם ירגישו
אלקותו יתברך בגלוי רב, ולכן לא יהיו שום מחיצות בין ישראל
לאבינו שבשמים, ולכן כלם ידברו עמו יתברך, שזה ענין הגלוי של
ה"התבודדות" שגלה רבנו ז"ל, שכל אחד יכול לקבע לעצמו מקום
ולדבר עמו יתברך בלשון ובשפה שרגיל בה. ולזה זוכה כל חסיד
ברסלב אמתי שמציית את רבנו ז"ל, שכבר עכשו מאיר אצלו הגלוי
הזה בלי שום לבושים, ומרגיש את אמתת מציאותו יתברך, ולכן
אין אצלו שום קושיות וספקות על כל הענין של תפלה והתבודדות,

אדרבה, הוא מקים את זה בתמימות ובפשיטות, ונהנה מזיו שכינת עזו יתברך.

לא כן מי שרחוק מההתגלות שגלה רבנו ז"ל, שהוא עדין נמצא בגלות מרה מאד, כי נעלם ונסתר ממנו האור האלקי, וממילא יש אצלו קושיות וספקות על כל ענין התפלה וההתבודדות וכו', וחולק על זה וכו', ומזלזל בזה, כמאמרם ז"ל (ברכות ו:): "כרם זלות לבני אדם" – אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלים בו, ומאי ניהו? תפלה; כי מאחר שאדם נמצא בגלות מרה מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שעקר הגלות אינו רק מחמת חסרון אמונה, כי מי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל אזי "נגאל מכל צרותיו", כי הוא יודע ש"הוי"ה נתן הוי"ה לקח" (איוב א, כא), ואין לו שום טענות ומענות על הקדוש-ברוך-הוא, והוא תמיד שש ושמח, כי הוא מרגיש את אמתת מציאותו יתברך.

ולכן רב העולם שעדין רחוקים לגמרי מדעת רבנו ז"ל – קשה וכבד להם לקבל את ההתגלות הזו, והם צריכים לחכות עד שבא יבא משיח צדקנו. ועל כן לא בחנם שמדברים נגד הדעת של רבנו ז"ל ונגד ספריו הקדושים, ונגד הענין של תפלה והתבודדות, כי הם עדין מנחים בחשך גדול וכו'.

ולכן לא כדאי לענות לאלו שמבזים את רבנו ז"ל ואת ספריו הקדושים ואת חסידי ברסלב, כי צריכים לדון אותם לכף זכות, כי טחו עיניהם מראות את האור של רבנו ז"ל כי טוב.

ועל כן אסור לצאת ולריב עמהם בשום פנים ואפן, רק לדם ולשתק, ולא לצאת לריב עמהם, כי חבל מאד על המריבות וכו', כי אסור להרבות שנאה בין נשמות ישראל, כי אצלו יתברך שנואות המחלוקות והמריבות. מה אתה רוצה מהם, שעדין לא טעמו את

טעם היין ההונגרי (חיי מוהר"ן סימן רס), שְהוּא הַטַּעַם הַטּוֹב שֶׁל אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְנוּ ז"ל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי, שְׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

קנה.

הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ לְתַמּוֹךְ כְּלִפְלִית בְּבֶן הַמְדַרְדָּר מֵהִיָּהוּדוֹת?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת הָרַב שְׁלֹמֹה: לְכַבֹּד הַצְּדִיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. יֵשׁ לִי בְּעֵינֵי רְצִינִית עַד מָאֵד. יֵשׁ לִי בֶן שֶׁהִתְחַתֵּן וַיֵּשׁ לוֹ שִׁשָּׁה יְלָדִים. הוּא לֹא עוֹבֵד, וְאֲנִי תוֹמֵךְ בּוֹ כָּל הַשָּׁנִים. עֲכָשׁוּ הוּא הִתְקַרֵּר לְגַמְרֵי מֵהִיָּהוּדוֹת, וּמִתְדַרְדָּר עוֹד וְעוֹד. גַּם שְׁלוֹם הַבֵּית שְׁלוֹ רְעוּעַ מָאֵד, וְהוּא נוֹטֵה לְהַפְקָרוֹת. הָאֵם אֲנִי צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ לְתַמּוֹךְ בּוֹ? אֶהְיֶה אֲסִיר תּוֹדָה אִם תַּעֲבֹד לִי.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרֵי וִיקְהֵל פְּקוּדֵי, י"ט אָדָר ה'תשע"ב.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָרַב הַגָּאוֹן, אִישׁ חֶסֶד, ר' שְׁלֹמֹה, נִרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַתָּם צְרִיכִים לְהִבְיֵן: בְּרַגַע שִׁישׁ כָּאֵן אֲשֶׁה עִם שִׁשָּׁה יְלָדִים, זֶה כְּבָר עֲנִיֵן אַחַר לְגַמְרֵי, וְאַתָּה צָרִיךְ לְקַחַת בְּחֻשְׁבוֹן שֶׁהֵם הַנִּכְדִים שְׁלֶךְ. מַה יִּהְיֶה אִם תִּפְסִיק לְתַמּוֹךְ בּוֹ? הֲרֵי יִהְיֶה גִט בְּלִי שׁוּם סֶפֶק, כִּי הֲרֵי גַם עֲכָשׁוּ, שְׁאַתָּה תוֹמֵךְ בָּהֶם, הֵם בְּכֻלָּל לֹא מִסְתַּדְרִים וְכוּ',

תתאר לעצמך מה יהיה אם הם יתגרשו - ששה נכדיך יהיו יתומים חיים, ויגדלו בהפקר וכו', ומי יודע אם לא יצאו לך גם הם לתרבות רעה וכו', ומה הרוחת בזה?

אני מבין טוב מאד את צערך הקשה, לראות בן שאינו עובד ומפרנס כלל, ובנוסף לזאת מתדרדר מהיהדות, שזה כאב גדול מאד. עם כל זאת, קח בחשבון את הילדים שלו שהם נכדיך, אם תתמך בו, אזי הם ישארו ללמד בתלמוד תורה ובבית ספר חרדי, ויהיה לך נחת מהם, ויש לתמוך בבן או בבת - רק בשביל שילדיהם ישארו יהודים יראים ושלמים וחזקים באמונה פשוטה בו יתברך.

אל תשכח שהם נכדיך, הבשר והדם שלך וכו'. ולכן אל תצטער על שאתה צריך לתמוך בבנך, ובזה אתה מציל את שלום הבית שלו, אתה מציל את נכדיך, ולכן תמשיך לתמוך בו. תתישב היטב, ותראה ותבין ותשכיל, שאין לך ברירה אחרת. תהלה לאל שיש ביכלתך לעזור להם ולתמוך בהם. מה שנשאר לך לעשות, זה להרבות בתפלה שבנך יחזר בתשובה, וימצא עבודה טובה, ויוכל לפרנס את ילדיו. ואל תהיה קלה בעיניך תפלת האב על הבן, כי אי אפשר לתאר את גדל מעלת תפלת ההורים על ילדיהם - זה בוקע רקיעים וכו'. ולכן רק זה נשאר בידיך, לשפוך נפשך אליו יתברך, ועל ידי רבוי תפלה תראה ישועה גדולה.

דע לך, כי אסור להתיאש מבן, אפלו שהוא עכשוו בן סורר ומורה כמו שכתבת וכו', תפלה מועילה תמיד. ידוע שרבי נפתלי מנעמירוב ז"ל, שהיה תלמיד רבנו ז"ל (והוא היה אחד מהעדים בשביל הבטחת התקון הכללי), שהיה לו בן שיצא לתרבות רעה, רחמנא ליצלן, והתפלל עליו בציון רבנו ז"ל שיימות, כי עדיף היה לו שיימות משיצא לתרבות רעה, ונתקבלה תפלתו, ומת הבן מיתה חטופה, רחמנא ליצלן. וכששמע זאת מוהרנ"ת ז"ל, הקפיד עליו

מאד, ואמר, אם יש לו פח כל כך חזק בתפלה, הרי צריך להתפלל שיחזור בתשובה, והיה בודאי פועל.

ולכן אל תהיו עצובים ושבורים וכו', אף שזה כואב שהבן יצא לתרבות רעה, רחמנא לצלן, עם כל זאת הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ושומע תפלות ישראל, ובפרט תפלה בלב נשבר זה מאד מאד מקבל אצלו יתברך, כמו שאמר דוד (תהלים נא, יט) "לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה". ולך נא וראה מה סבל דוד המלך מבנו אבשלום, ואף-על-פי-כן רחם עליו, והרבה להתפלל בעדו שיהיה לו תקון וכו'.

ולכן חזקו ואמצו מאד, ושום דבר לא יוכל לשבר אתכם, תמשיכו לתמוך בו, וכן תרבו בתפלה עליו, ותראו איך שסוף כל סוף הכל יתהפך לטובה, ותרוו רוב נחת דקדשה מהנכדים שיגדלו לתפארת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קנו.

מאז ומתמיד יש לי מחלקת מאשתי על היותי ברסלב

שאלה:

מאת אלימלך: אל כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני מקרב אל חסידות ברסלב כבר רבות בשנים, ותמיד היתה לי מחלקת מאשתי, כי היא לא מחזיקה מדריך זו, ומכניסה גם בילדי את אותה תחושה - להיות נגדי, ואני מרגיש תמיד בודד, לבד, בלי תמיכה. איך מתחזקים במצב כזה ולא נשברים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקהל פקודי, כ' אדר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלִימֶלֶךְ, נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְךָ.

פְּלֵא בְעֵינַי שְׁאַתָּה כּוֹתֵב שְׁאַתָּה מְקַרֵּב כְּכֹר רְבוּת בְּשָׁנִים אֶל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, הָאֵם אֵינְךָ זּוֹכֵר אֵיךְ שָׂרְבָנוּ ז"ל מְפָרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק (יחזקאל לג, כד): "אֶחָד הֵיךָ אֲבָרְהָם? שְׁאֲבָרְהֵם עֲבַד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּבַחֲיִנַת אֶחָד, וְלֹא הִסְתַּכֵּל עַל אֵף אֶחָד, לֹא עַל אָבִיו וְאִשְׁתּוֹ וְיִלְדָיו, וְרַק הֵיךָ בְּבַחֲיִנַת אֶחָד לְבַד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְכֵן כָּל מִי שְׁרוּצָה לְהִכָּנֵס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ - צָרִיךְ לִידַע דְּבַר זֶה, לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל בְּדַעְתּוֹ מֵאֵף אֶחָד, אֲפֹלוּ אִם כָּלֵם יִהְיוּ כְּנִגְדּוֹ, וְכָלֵם יִתְנַגְדּוּ אֵלָיו, לֹא יֵשִׁים לֵב אֵלֵיהֶם כָּלֵל, אֶלֶּא יִהְיֶה בְּדַעְתּוֹ כְּאִלוֹ הוּא יְחִיד בְּעוֹלָם, וְאִזּוּ דִּיקָא יִצְלִיחַ בְּדַרְכוֹ.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שְׁאַתָּה מְרַגֵּישׁ שְׁכָלֵם כְּנִגְדָךְ, רֵאָה לְהַרְגִיל עֲצָמְךָ לְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִבְטֵל עֲצָמְךָ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל תְּשִׁים לֵב לְשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁלוּעֵגַת לָךְ וּמִתְנַגֶּדֶת אֵלֶיךָ, לְרְבוּת אִשְׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ וְכוּ', אֶתָּה תִתְחַמֵּק מִכָּלֵם וְתִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ. עִם כָּל זֹאת, אֶתָּה רֵאָה מִצְדָךְ, לִתֵּן הַרְבֵּה יַחַס לְאִשְׁתְּךָ וְלִילְדֶיךָ, וְתִתֵּן לָהֶם הֶמוֹן תְּשׁוּמַת לֵב בְּחִיוֶךָ וּבְפָנִים שְׂמֵחוֹת, וְאֵף פֶּעַם אֵל תַּעֲשֶׂה עֲלֵיהֶם שׁוֹם בְּקִרְתּוֹ וְכוּ', וְאִזּוּ אִם תִּתְנַהֵג בְּצוּרָה כְּזוֹ תִרְאֶה אֵיךְ שְׁלִבְסוּף יִתְהַפְּכוּ וְיִכְבְּדוּ אוֹתְךָ.

אֶתָּה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת דְּגָמָא חַיָּה מַה זֶה חֲסִיד בְּרִסְלָב, לְקַבֵּל אֶת כָּלֵם בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, לְמַסֵּר נַפְשְׁךָ לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֲסֵד עִם הַזּוֹלָת, לַעֲזֹר לְכָל מִי שְׁאַתָּה רַק יְכוּל, וּבְפִרְטִיּוֹת לְאִשְׁתְּךָ וְלִילְדֶיךָ, וְאֵל תַּצְפֶּה לְשׁוֹם גָּמוֹל חֲזָרָה, אֲדַרְבֵּה! תִּהְיֶה מוֹכֵן לְקַבֵּל עֲלֵבּוֹנוֹת

ובזיונות תחת הטוב שאתה עושה. עם כל זאת, תשתדל שדברים אלו לא יעשו עליך שום רשם כלל.

וכן כל הנהגת הבית תהיה עם יראת שמים שלמה, תברך ברכת המזון מתוך הסדור, בקול רם, מלה במלה, תקפיד על קלה כבחמורה, תשמר לא לדבר על אף אחד, תקבע לעצמך כמה שעורים קטנים בביתך, כגון משניות, עין יעקב וכו', באפן שאשתך וילדיך יראו לפניהם יהודי ירא שמים אמתי, ואז תראה איך שבמשך הזמן - הכל יתהפך לטובה. כי בזכות אלו ההנהגות הקטנות, שתראה דגמא חיה, לא לדבר על הזולת, להתנהג בדרך ארץ ובשמחה, ולקבל את כלם בסבר פנים יפות, לבסוף תראה שנוי לטובה.

אבל בין כך תרבה להתבודד עמו יתברך בצנעה, ואל תתייחס כלל אל הזלזול שאשתך וילדיך מזלזלים בך, אתה הדבק עצמך בו יתברך, ותמיד תכניס בדעתך אמתת מציאותו יתברך, ותרבה בלמוד התורה הקדושה על פי סדר הלמוד של רבנו ז"ל (עין שיחות הר"ן, סימן עו), ללמד בכל יום מקרא מפרשת השבוע, ולגרס הרבה פרקי משניות ודפי גמרא כסדרן מהתחלת הש"ס, ותלמד כסדר, עד שתגמר ששה סדרי משנה, וכן את כל הש"ס, ותתחיל עוד פעם, אל תסתכל על אחרים כלל, רק תהיה בשמחה עצומה, והעקר תעשה עצמך כאלו אתה שמיח, ועל ידי זה תגיע לבסוף לשמחה אמיתית, וכך תחיה את החיים שלך. אם תלך בגלוי הזה שגלה רבנו ז"ל, "אחד היה אברהם", אזי תצליח, וכל הבית יתהפך לטובה. רק אל תצפה לשום גמול מאף אחד, לא מאשתך ולא מילדיך, ומכל שכן לא משאר בני אדם.

אתה צריך לדעת כי היום אין דבר כזה "הכרת הטוב", אנשים הם כמו חיות השדה, רק תן תן, הב הב וכו', רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז') מי שאינו דבוק בו יתברך הוא כמו חיה. ולכן

תפסיק לצפות לגמול מבני אדם על מעשיך הטובים, על היחס החם שאתה נותן ולא מקבל חזרה שום דבר. אם תלך בדרך זו תהיה הכי מאשר בחייד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קנז.

**מה הכוונה שרבי נחמן אמר,
שהמשיח יהיה מיוצאי חלציו?**

שאלה:

מאת ישראל: שלום וברכה. רציתי לשאל, מה הכוונה שרבי נחמן אמר, שהמשיח יהיה מיוצאי חלציו, הרי כמדמני שבניו נפטרו בחייו, וכיצד יתקיים הדבור הזה? מבנותיו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקהל פקודי, כ' אדר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ישראל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה רבנו ז"ל אמר (ת"י מוהר"ן, סימן רעד) פֶּעֶלְתִּי אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַגּוֹאֵל צָדֵק יִהְיֶה מִיּוֹצְאֵי חֲלָצֵי. וְיָדוּעַ שֶׁנֶּשְׂאָרוֹ מֵרַבְּנוֹ ז"ל נִכְדֵּים עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

ועוד, כל אחד מאנשי שלומנו נקרא בכלל בניו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ט). כל המלמד את בן חברו תורה, מעלה עליו כאלו ילדו.

וספר לי אַחַד מְאַנְשֵי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהִיָּה אַחַד שֶׁהִיָּה נֶכֶד רַבְּנוּ ז"ל, וְתַמִּיד הִצִּיק לְאַנְשֵי שְׁלוֹמְנוּ, אֶתֶם מְכַרְחִים לְכַבֵּד אוֹתִי וְכוּ', אֶתֶם צְרִיכִים לְתַת לִי כֶסֶף וְכוּ', יַעַן שֶׁאַנִּי נֶכֶד רַבְּנוּ ז"ל. וְנִגַּשׁ אֵלָיו אִישׁ פְּשׁוּט מְאַנְשֵי שְׁלוֹמְנוּ, וְאָמַר לוֹ, מָה אַתָּה עוֹשֶׂה רַעַשׁ כָּל כֶּךָ גְּדוּל שֶׁאַתָּה נֶכֶד רַבְּנוּ ז"ל? גַּם אֲנִי נֶכֶד רַבְּנוּ ז"ל, כִּי כֶּךָ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ (שְׁבַת קִיד). אֵל תִּקְרִי בְּנִיךָ אֶלָּא בּוֹנִיךָ, כָּל מִי שֶׁבּוֹנֶה אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל הוּא גַם כֵּן נִקְרָא בֵּן, וְלִכֵּן מָה אַתָּה עוֹשֶׂה רַעַשׁ כָּל כֶּךָ גְּדוּל [כִּי לֹא הִיָּה יָכוֹל לְסַבֵּל אִיךָ שֶׁמִּתְפָּאֵר בְּלִשׁוֹן גְּאוּוֹה שֶׁהוּא נֶכֶד רַבְּנוּ ז"ל, וּבִשְׂבִיל זֶה צְרִיךָ כְּבוֹד וְכֶסֶף וְכוּ'].

הַכֶּלֶל, כָּל אַחַד מְאַנְשֵי שְׁלוֹמְנוּ הוּא נִקְרָא מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִיו, וְאִךָ אַחַד לֹא יוֹדֵעַ עַל יְדֵי מִי זֶה יִתְקַים. עַל כָּל פְּנִים, בּוֹדְאֵי זֶה יִהְיֶה לְבִסּוּף עַל יְדֵי אַחַד מְאַנְשֵי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁגַּם נִקְרָאִים בָּנִים וְיוֹצְאֵי חֲלָצִיו. יֵרָאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנּוֹ וְתִגַּל נַפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

קנח.

**כָּל דְּבַר קָטָן מְעַצְבֵּן אוֹתִי,
וְכִשְׁאַנִּי עַצְבֵּנִי אֲנִי מִשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרִי**

שְׁאֵלָה:

מֵאת חַיִּים: יֵשׁ לִי בְּעֵיָה רְצִינִית. אֲנִי עַצְבֵּנִי, וְכָל דְּבַר קָטָן מְעַצְבֵּן אוֹתִי, עַד שֶׁאַנִּי מִשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרִי מִזֶּה. אֶפְלוּ שֶׁאַנִּי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה בְּעֵיָה רְצִינִית אֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ לְהִתְגַּבֵּר, אִיךָ מִתְקַנֵּים אֶת הַמְּדָה הַרְעָה הַזֹּאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקהל פקודי, כ' אדר ה'תשע"ב.
 שלום וברכה אל חיים, נרו יאיר.
 לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן רמט) מדוע כתוב (בראשית לז, 1): "וייהי ער בכור יהודה רע בעיני השם", מדוע כתוב רע ולא רשע? אלא מי שחטא בחטא החמור של הוצאת זרע לבטלה הוא תמיד איש עצבני, איש רע ובליעיל ובכעס תמיד וכו', עין שם.

ולכן ראה להתבונן היטב היטב במעשיך וכו', ותזכיר לעצמך אם אין לך עוון זה, אשר באמת מובא (ראשית חכמה, שער התשובה, פרק ג) ומהדברים שצריך השב לתקן, הוא לתקן אות ברית הפגום בהוצאת זרע לבטלה, שאין אדם בזמנינו נצול ממנו בבחירתו וכו', עין שם.

וצריך שתדע שהאיש האלקי רבי אליהו וידאש ז"ל (בעל מחבר "ראשית חכמה") היה תלמידו של רבי משה קורדובירו ז"ע, שהיה בזמן האריז"ל, שהדור הזה היה דור דעה, והעיר צפת הייתה מהערים הכי קדושות בכל העולם כלו, פי האריז"ל היה הרבי, ומרן הבית יוסף היה הרב, והאלשיך הקדוש היה הבעל דרשן, ורבי שלמה אלקבץ היה הפיטן והחזן, ובעל ה"חרדים" היה השמש, ורבי אברהם גאלנטי היה מעורר את כל העיר לחצות וכו', אין לנו משג בגדלתם.

ועוד היו שם הרבה צדיקים קדושים שאין דגמתם, (וגם, להבדיל, הערביות הלכו בצניעות גדולה, ולא ראו מהן אלא רק את העינים, כי הלכו כלן מכסות ולא הייתה שום פריצות), עם כל זאת כותב "שאלו אדם בזמנינו נצול ממנו בבחירתו וכו', מה נאמר בדור הזה שהכל פתוח וכו', והכל בהפקרות יותר גרוע מדור המבול, כי

היום על ידי כלי המשחית יכולים לראות מה שקורה בכל מדינה ומדינה, ממש כל הזבל והלכלוך והתועבה שבכל העולם כלו, ואיך אחד יכול להגיד שהוא נקי מהחטא הזה וכו'.

ולכן לא בחנם שרואים אנשים כעסנים ומלאים עצבים וכו', והכל נובע מהחטא המגנה הזה. ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן מא) שבהחטם יכולים להפיר את הנואף, ויש לומר כי כעס בא מאף, לשון "חרון אף", על ידי הכעס והעצבים שלו יכולים להפיר את הנואף, כי בדרך כלל נואף הוא כעסן, ולכן, דבר ראשון, אתה צריך לתקן את החטא הזה.

והנה הקדוש-ברוך-הוא חמל על עם ישראל, ובדורות האחרונים שלח לנו מתנה גמורה, את נשמת רבנו ז"ל, שהוא, ודיקא הוא, יכול לתקן את כל העולם כלו, והבטיח הבטחה כזו, מה ששום צדיק בעולם לא הבטיח, עם שני עדים נאמנים, אשר מי שיבוא אל ציונו הקדוש ויתן פרוטה לצדקה ויאמר את העשרה מזמורי תהלים, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו, יוציאו מהשאל תחתית.

ולכן, דבר ראשון, תעשה כל מיני מאמצים שבעולם לנסע אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, ותתן שם פרוטה לצדקה, ותאמר את התקון הכללי, העשרה מזמורי תהלים, שרבנו ז"ל הבטיח שזה תקון גמור לפגם הברית, ותשפך לבך אל הקדוש-ברוך-הוא, ותתחרט על כל מה שעשית, ואל תפסיק לבכות שם, ותכבס את פניך עם הדמעות, עד שתזכה להרגיש שהקדוש-ברוך-הוא מחל לך.

וזה יהיה הסימן שנמחל לך מהקדוש-ברוך-הוא על כל עוונותיך של פגם הברית: כשתפסיק להיות עצבני, ותתרחק מהכעס והרציחה שיש בך, שזה אבי אבות הטמאה. כי כל הכועס נמצאת בו עבודה זרה ממש, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קה:): המקרע בגדיו בחמתו, והמשבר כליו בחמתו, והמפזר מעותיו בחמתו, יהא

בעיניך כעובד עבודה זרה, כל כך חמור כעס ורציחה ולהיות עצבני, להתעצבן על כל דבר.

כי באמת מי שיש לו אמונה, ויודע שכל מה שקורה עמו זה מהקדוש-ברוך-הוא, אזי אף פעם לא יהיה בכעס, ויהיה סבלן גדול, שזו המדרגה הכי עליונה, לסבל את כל מה שעובר עליו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנה) אשר מדת הסבלנות תלויה כפי האמונה שיש בו, אז זוכה לאריכות אפים, שהיא המדה הכי יפה שרק יכולה להיות, כשאדם הוא סבלן, וזה מראה שתקן כבר את חטאיו ופשעיו בפגם הברית.

אקנה שתוציא ממכתבי זה את מה שאתה צריך, ותפסיק להתעצבן כי אחרת אתה מראה לכלם את מעשיך שאתה עושה בסתר וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממך את כל הדינים, וימשכו עליך חסדים ורחמים גמורים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קנט.

שמעתי שאינכם אומרים תחנון ביום כ"א באדר, מדוע?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד מוהרא"ש נרו יאיר. שמעתי שאתם לא אומרים תחנון ביום כ"א באדר. האם זה אמת? ואם כן, מדוע?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויקהל פקודי, כ"א אדר ה'תשע"ב.
 שלום וברכה אל אברהם, נרו יאיר ויזרח.
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אמת, אני לא אומר תחנון ביום ההלולא של הרבי רבי אלימלך
 מליז'ענסק זי"ע, אף שאצל כל הצדיקים אני כן אומר.

כי דבר זה הוא נהוג אצל כל החסידים שבעולם - לא לומר
 תחנון ביום הזה, וגם כלל אנשי שלומנו מערי פולניה לא אמרו
 תחנון, כי אי אפשר לתאר ולשער כלל את גדלתו של הרבי רבי
 אלימלך זי"ע, עד שרבונו ז"ל הפליג מאד מאד במעלתו, וכשהביאו
 לפניו את ספרו "נעם אלימלך", מאד מאד התפעל רבונו ז"ל מהספר,
 ואמר: אף שהספר הוא גדול מאד, ומלא מדרגות והשגות, עם כל
 זאת הבעל מחבר הרבה יותר גבוה מספרו, ועוד אמר עליו שבחים
 גדולים.

ומקבל בין אנשי שלומנו, ששמעו מרבונו ז"ל, שאחד משמונת
 הזקנים המובאים בספר "ספורי מעשיות" (מעשה יג מיום א') זה סובב
 על הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע.

בעולם החסידות, הרבי רבי אלימלך זי"ע היה נקרא הרבי של
 כל הרביים, וכלם דברו ממנו בערנה גדולה עד מאד, עד כדי כך
 שאמרו שבספר "נעם אלימלך" אי אפשר להבין כלום, רק בשבת.
 וכן מקבל בעולם החסידי, שסגלה לאשה שהולכת ללדת, שתשים
 תחת הכרית את הספר "נעם אלימלך". וכן חולה שצריך לעבר
 נתוח, לא עלינו, שמים את הספר הזה תחת הכרית שלו.

הרב הקדוש, האיש האלקי, בעל ה"תניא" זי"ע, היה פעם

באיזה מקום, ושם היה איזה "רב", שהספר הקדוש "נעם אלימלך" - היה מנח תחת רגליו לשם בזיון, ואמר בלגלוג: "מה אתם אומרים על הבעל מחבר הזה?" ענה הרב הקדוש: "אפלו אם הייתם שמים את הבעל מחבר בעצמו תחת רגליכם, לא היה מגיב" [וידוע מה שהרב הקדוש "הבעל התניא" זי"ע סבל ממתנגדים וכו', עד שהיה רשע, מפרסם ל"רב" גדול, שמסר אותו, והכניסו אותו למאסר רחמנא ליצלן, ולבסוף נתגלה שזה "הרב" הגדול, היה שכור ונואף. ולכן כשהיה פעם אצל "רב" כזה שרצה לדקר אותו במלים, ושאל בלגלוג מה אתם אומרים על הבעל מחבר הזה, כאומר בליצנות, ועל זה השיב לו מה שהשיב]. הפלל, אי אפשר לתאר את גדלותו של הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע.

כל הספר מדבר משתי נקודות, מגדלת מעלת הצדיק, וממעלת השפלות והבטול אליו יתברך, ועל קטב זה מסתובב כל הספר. ולכן לא בחנם שספרו נתקבל כל כך בעולם החסידי, והיום הזה כ"א אדר מאד מקדש אצל כלל החסידים, ולכן לא אומרים תחנון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפילת ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל עליך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קס.

**כָּבֵר שְׁנַיִם אֲנִי זוֹכֶה לְשַׁבֵּת וְלִלְמַד תּוֹרָה,
אֶךְ כִּעֵת נִקְלַעְתִּי לְמִצְוָה כֹּלְכֵלִית, הֲאִם לִצְאֵת לְעֵבֶד?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יְאִיר: שְׁלוֹם לְרַב הַצַּדִּיק וְהָאֱהוּב. שְׁנַיִם רַבּוֹת לְמִדְתֵּי וְלְמִדְתֵּי תּוֹרָה. כִּעֵת אֵין לִי עֲבוּדָה, וְנִקְלַעְתִּי לְחֻבּוֹת גְּדוּלִים, וְאֲנִי לֹא יָכוֹל לְמַלֵּא אֶת חוּבוֹתַי הַכֹּלְכֵלִיִּים כִּלְפֵי אִשְׁתִּי וּמִשְׁפַּחְתִּי. מִצִּיעִים לִי לְלַמֵּד מִקְצוֹעַ עִם הַכִּנְסָה מְכַבֶּדֶת כְּגוֹן רְאִית חֲשׁוֹבֹן אוֹ מַחְשָׁבִים, אֶךְ אֲאֶלֶץ לְהַפְרִיד מֵאַהֲלָה שֶׁל תּוֹרָה. מַהִי עֲצַת הָרַב?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּקְרָא, כ"ד אָדָר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְאִיר, נִרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ב, ב) יִפֶּה תִלְמוּד תּוֹרָה עִם דְּרָךְ אֶרֶץ, שְׂיִגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁכַּחַת עוֹן, הֵינּוּ שְׁצָרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם, מִצַּד אֶחָד לְלַמֵּד תּוֹרָה, וּמִצַּד שְׁנַיִ לְהִבְיֵא פְרִנְסָה לְבֵית.

וְלִכֵּן הָיִית שְׁזִכִּית כְּמָה שְׁנַיִם טוֹבוֹת לְלַמֵּד תּוֹרָה, אֶתָּה צָרִיךְ לְשַׁמַּח בְּזֶה מְאֹד. וְזוֹהִי זְכוּת גְּדוּלָה עַד מְאֹד, שְׁאַבְרָךְ אַחַר הַחֲתֻנָּה יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד תּוֹרָה כְּמָה שְׁנַיִם רְצוּפוֹת. אֲבָל עֲכָשׁוּ, כְּשֶׁגְּדָלָה הַמִּשְׁפָּחָה וְגַם נִכְנְסֶתָּ בְּחֻבּוֹת, רְאֵה לְמִצְוֵא לְעֲצֻמָּךְ אֲמָנוּת קְלָה וְנִקְיָה, אֲמָנוּת שְׁמוּשְׁכַת אוֹתְךָ.

וזה לא נורא, כי אתה יכול לקבוע עתים לתורה, כי מי שלבו חפץ ללמד באמת, כבר ימצא את הזמן הנכון לחטף, מתי שיהיה לו רק פנאי.

וכבר ידועה שיחתו של רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן תקא) שהיה חפץ שתהיה לכל אחד מאנשי שלומנו פרנסה קבועה, ושלא יצטרך לבלבל עצמו כל היום עם דאגות הפרנסה, ועל כן איני רואה שום חסרון בזה שתקח איזו משרה בפרנסה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שיהיה לך שפע גשמי ושפע רוחני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קסא.

**האם זה נכון, שאם אתחתן לפני אחותי הגדולה,
זה יפגע לה במזל?**

שאלה:

מאת אפרת: שלום לצדיק היקר, אני זקוקה לעצה אמתית. אני בת עשרים ושלוש, ואחותי הגדולה ממני בת עשרים ושש. אני יוצאת עם בחור כבר ארבעה חודשים, ובעזרת השם אנחנו רוצים להתחתן. הבנתי היא שההורים שלי, ובעיקר אחותי, חוששים מזה שאני הצעירה אתחתן לפניה, ושזה עלול לפגוע לה במזל. האם יש מה לחשש? ואם כן, מה עלי לעשות? אני לא יכולה לחכות עד שהיא תתחתן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ויקהל פקודי, כ"ב אדר ה'תשע"ב.

שלום רב אל אפרת, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מבין טוב את הבעיה שלך וכו'. עם כל זאת, את הגעת כפר לגיל עשרים ושלוש, ומזמן היית צריכה להתחתן, ועכשו מצאת בחור שמוכן להתחתן אתך, אזי את צריכה להסביר להורים בצורה יפה, עם כל הכבוד לאחותי וכו', אבל אני מכרחת להתחתן, ואין שני פונונים. ותאמיני לי, שאת מצדך לא עוברת בזה על מצות כבוד אב ואם, כי הרי יותר מספן שתשארי חס ושלום רוקה. ואם אפשר לשכנע גם את אחותך בצורה יפה מה טוב ומה נעים, ולהסביר לה שבזכות זה גם היא תמצא את בן זוגה.

אני יודע שכל הענין רגיש מאד, עם כל זאת את צריכה לרחם על עצמך, כי אם לא תרחמי על עצמך מי ירחם עליך? יש הרבה פעמים שבאים בחיים למבוי סתום שאין ברירה, וזה המצב אצלך.

ולכן אל תחשבי פעמים, ותקבעו תאריך לחתונה. והקדוש-ברוך-הוא יעזר שגם אחותך תמצא את בן זוגה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קסב.

האם לוותר על חמרת הקטניות בפסח בשביל כבוד הורים?

שאלה:

מאת אילת: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. בעלי ואני מעדות המזרח, אף נוהגים לא לאכל קטניות בפסח כמנהג אנשי שלומנו. את חג הפסח הקרוב נחגוג אצל חמותי, והם אוכלים קטניות. הצעתי לחמותי שאני אביא את האכל שלנו, והיא נפגעה. כיצד עלינו לנהג בענין הסעודה? מאד חשוב לחמותי שנערך אצלה את ליל הסדר. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויקרא, כ"ד אדר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אילת, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין קטניות בפסח - ראוי להחמיר, כי סף הכל שבועה ימים לעצור עצמו לא לאכל קטניות - זה לא נורא.

אבל צריכים מאד לשמר שמהחומרא הזו לא תצא מחלקת, וכבר אמר רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר"ן, סימן תקעב) שיש יצר הרע גדול אצל כמה בני אדם, ובפרט הגדולים במעלה, שבשביל דבר אחד שנדמה להם שהוא מצוה, הם מפקירים הכל, ובאים על ידי זה לקלקולים רבים, ובפרט כשבאים על ידי זה לידי מחלקת.

ולכן צריכים להסביר לאמא או לחמות שאין פה כוונה לזלזל

בהן, אלא מן הראוי להחמיר בפסח ולא לאכל שרוייה או קטניות, ואם אף-על-פי-כן הם מתעקשים, אזי יש עצה שלא צריכים לאכל הכל, ועושים עם שכל שהיא לא תרגיש וכו', ועל ידי זה נצולים ממחלקת או וכוהים, ובפרט שמדבר רק על ליל הסדר, לא כדאי לעשות מחלקת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קסג.

**פיצד אני יכול לשכנע את אשתי
להכניס את בנותינו לחנוך תורני?**

שאלה:

מאת מאיר: לכבוד הרב הצדיק שליט"א, שלום רב. אני בעל תשובה כפה שנים ואשתי עדין לא. אשתי לא מוכנה להכניס את בנותינו לבית ספר דתי, מהי הדרך לגרם לה להסכים, תוך שמירה על שלום-הבית? בכל פעם שעולה דיון בנושא הזה, מתעוררת מריבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויקרא, כ"ד אדר ה'תשע"ב.

שלום רב אל מאיר, נרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להבין שאי אפשר להכריח אף אחד שילך כפי דרכך, אין דבר כזה כפיה וכו', כי אז ילך הכל הפוך, ויעשו דוקא.

ולכן, קדם כל אתה צריך לשפר את שלום הבית שלך - לכבד

וליקר את אשתך, ולהראות לה המון אהבה, ותשתדל מאד מאד לקרב אותה, ולא לעשות עליה שום בקרת. אדרבה, תמיד לשבחה ולפארה ולהראות לה את היפי של היהדות, ואז היא בעצמה תרצה להתהפך לטובה, אבל הכל לא בכפייה וכו', ולא ביד קשה וכו', כי זה רק יהפך את הכל להיות אנטי. ולכן עשה זאת, רק לקרב אותה ולפנק אותה, ואז תראה שלא יקח הרבה זמן עד שתתהפך לטובה.

וזכר כלל: האשה היא חלק מהאיש, ואם הבעל מתקן מעשיו ממילא האשה מתהפכת אליו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפלתו, שאני מתפלל עליכם שהכל יתהפך לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קסד.

איך ראוי לנהג במקוה?

שאלה:

מאת רפאל: רציתי לשאל בבקשה, איך צריך להתנהג בתוך המקוה? והאם יש הנהגות מסוימות בעניין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויקרא, כ"ד אדר ה'תשע"ב.

שלום רב אל רפאל, גרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון במקנה זה הזריזות, להיות זריז ביותר - לא לשהות שם הרבה זמן מפני הצניעות.

ומספרים על מוהרנ"ת ז"ל שהיה כל כך זריז במקנה, עד שאף אחד לא היה יכול להתחרות עמו, עד שאחד התפשט, אז הוא כבר התפשט וירד וטבל ועלה והתלבש וכבר יצא, וזה בא מרגילות.

וכן בשעה שהתאכסן בביתי הרב הקדוש מריבניץ זי"ע, שהיה צדיק ובעל מופת גדול, ודרכו היתה להרבות במקנאות, והיה טובל אצלי במקנה בזריזות כזו שאין לתאר, ממש נכנס ולא עברו אלא רק כמה דקות, וכבר יצא החוצה, ואת זאת ראיתי כמה פעמים ביום, כי התאכסן אצלי שבוע ימים, והזריזות שהיתה לו בטבילתו במקנה לא יכולים להסביר כלל רק מי שראה את זה עמד והתפעל.

הדבר השני - לא לדבר אחד עם השני במקנה, ובפרטיות בעת הטבילה צריכים להזהר על זה מאד.

ורגיל היה הרב הקדוש מקלויזנבורג זי"ע לומר, בני אדם נכנסים למקנה להטהר ויוצאים טמאים, כי כל הלשון הרע והרכילות מדברים במקנה. ולכן צריכים להזהר מאד לא לדבר בכלל במקנה.

הדבר השלישי - אדם צריך לדעת בעת שטובל גופו כאן למטה במקנה, באותו רגע נשמתו נטבלת למעלה במקנה העליון, ומכל שכן כשאדם מכון בעת הטבילה שהנה הוא נכנס בתוך המים, הוא כדגמת שנכנס באור האין-סוף ברוך-הוא, ומכל שכן מי שיכול אז לכוון את היחודים של המקנה וכו'. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות המתקת דין, סימן נד): 'על ידי ישיבה במקנה תחת המים עד שלא יוכל להחזיק בעצמו הרוח והנשימה, נמתק הדין'; כי אז כשאדם נמצא תחת המים אז הוא בטל לגמרי אליו יתברך, וזהו עקר המתקת הדין.

וידוע שרבינו ז"ל אמר, התקון הראשון לתקון הברית הוא לילך ולטבל במקוה, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קכג) שמקוה אינה מזקת כלל, ואדרבה מקוה זה רפואה לאדם, והרופא שאומר שמקוה מזקת אינו רופא כלל, כי יש נקבי הזעה, ועל ידי טבילה במים נפתחים נקבי הזעה, וזה טוב מאד לבריאות הגוף.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קסה.

מרב עצבות קשה לי מאד להתפלל

שאלה:

מאת מאיר: לכבוד הצדיק שליט"א. אני אברך נשוי. התחתנתי ונולד לי בן, ואחר כך מהרבה סבות התגרשתי, והתחתנתי פעם שנייה, ויש לי מהאשה השנייה שלושה ילדים, עם כל זאת נופלים עלי תמיד עצבות ודכאון, עד שאני מתרשל בשלשלת התפלות בכל יום, שחרית עדן על פי רב אני מתפלל, אבל מנחה וערבית אף פעם לא, איך אני יכול להתחזק במצב שלי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויקרא, כ"ה אדר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל האברך מאיר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה, בזה שאתה כותב שאתה עצוב וממרמר ונמשך אל דכאונות וכו', דע לך שרבינו ז"ל צעק בקול עמוק (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח)

גיוואלד! זייט אייך נישט מיאש, אין שום באוש בעולם כלל - אין דבר כזה להתיאש, אפלו שרואים רק חשך, אין להתיאש, כי תמיד יכולים לצאת, ואמר רבנו ז"ל, יש ענין שיתהפך הכל לטובה, וכל הירידות תתהפכה לעליות גדולות, ולכן אין דבר כזה להתיאש, וזה בעצמו הסמ"ך-מ"ם שרוצה לשבר את האדם לגמרי, שיסתובב שבור ורצוץ ומלא דכאונות ועצבות וכו'. ולכן דבר ראשון, אם יש לך אמונת חכמים ברבנו ז"ל, עליך למסר את נפשך להיות בשמחה, ולהתחזק בכל הכחות, ואף שאני יודע שזה בא לך מאד קשה, מרב מרירות שמסבכת אותך וכו', אבל זה לא יביא אותך אל שום דבר.

ולכן, דבר ראשון, תמסר נפשך להיות רק בשמחה, ותבקש ממנו יתברך רק על שמחה, אלו צריכות להיות כל התפלות שלך. אנשים מחפשים מדרגות והשגות, אבל שוכחים שכל הגדלה והמדרגה הגבוהה היא להיות בשמחה, ולשמח עמו יתברך כמו שכתוב (תהלים קד) "אנכי אשמח בהוי"ה יתמו חטאים מן הארץ", כשאדם שמח - כבר אין לו חטאים, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קסט) כשאדם שמח הקדוש-ברוך-הוא שומר אותו מפגם הברית. ולכן דבר ראשון תהיה רק בשמחה, ותבקש ממנו יתברך רק על שמחה, וכשתהיה לך שמחה יהיה לך כבר הכל.

עכשו נדבר משלשת התפלות, רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח') מחנה ישראל זה שלש תפלות וכו', עין שם. הינו, יהודי יש לו את המגבלות שלו, קם בבקר - הוא צריך לרוץ לבית הכנסת להתפלל שחרית, באמצע העבודה אחר הצהרים - הוא צריך להפסיק ולרוץ להתפלל מנחה, בערב - הוא צריך לרוץ לפני הכל להתפלל ערבית, ובזה הוא יהודי, יודע שבקר צהרים וערב אני צריך את הקדוש-ברוך-הוא, לא יכולים בלעדיו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה) כשאדם מתפלל את שלשת התפלות: שחרית, מנחה וערבית, ממשיך על עצמו את הארת האבות הקדושים, אברהם,

יצחק ויעקב, שהם תקנו את שלשת התפלות, ובמקום שהאבות נמצאים - השכינה נמצאת.

והנה אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נ) כשאדם פגם בברית, על ידי זה הוא תמיד ממרמר, והתפלות שלו מין מרירין, מר לו החיים, כי על ידי פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, הוא נכנס בדכאון ובעצבות ובמרירות, ולכן קשות לו שלשת התפלות, זה בא לו מאד קשה, עד שרוצה להפטר מהן וכו', או שמפסיק להתפלל לגמרי, רחמנא ליצלן. אבל מי שזוכה לתקון הברית, שלא פוגם בבריתו, אזי זוכה למין מתיקין, מרגיש נעימות בחייו, וכל כך מתוקה לו התפלה, שמרגיש כל מיני ערבות ודבקות בתוך התפלה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סה) שאדם צריך לעשות מכל התפלה אחד, הינו להרגיש את אחדותו יתברך בתוך התפלה, כי מרב דבקות בו יתברך, תבות התפלה כבר לא רוצות לעזב אותו וכו', עין שם.

ולכן ראה, דבר ראשון, כדי להיות בשמחה עליך לשמר על בריתך, לא לפגם יותר, ועל ידי זה בעצמו תזכה להיות בשמחה, כי זה תלוי בזה, כפי שהוא בשמחה כך זוכה לשמירת הברית, וכפי שזוכה לשמירת הברית כך זוכה לשמחה, ואז כבר יהיה לך חשק להתפלל, ותרגיש את כל הנעימות שבעולם להתפלל את שלשת התפלות שחרית מנחה ערבית.

אני מאד מקנה שתציית אותי ואז תהיה הכי מאשר, כי התפלה היא הדבקות באין-סוף ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קסו.

מדוע נפטרנו לאחרונה המון רבנים ואדמו"רים?**שאלה:**

מיאת נזית: לכבוד קדשת מוהרא"ש שלום וברכה. בעוונותינו הרבים, נפטרנו בחדש האחרון כפה וכמה רבנים גדולים ואדמו"רים. מה זה מרמז לנו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויקרא, כ"ז אדר ה'תשע"ב. שלום וברכה אל נזית, תחיה.

אדם צריך לדעת שאינו יודע כלל, כי תכלית הידיעה שאין יודעים כלל, ולא כל דבר יודעים ומבינים, וכן לא כל דבר צריכים לדעת, עם כל זאת מכל דבר יכולים ללמד.

בתקופה האחרונה נסתלקו הרבה ראשי ישיבות ואדמו"רים בגיל מבגר מאד, זה מרמז לנו, מה זה למוד התורה הקדושה, שהיא תורת חיים, ובזכות התורה, חיים חיים ארכים ומברכים עד שמגיעים לגיל גבורות, ולמעלה מזה, וכן מה זוכים על ידי שלא מדברים לשון הרע, שזוכים לאריכות ימים ושנים טובות, וזוכים ומזכים את הרבים, כמו שכתוב (תהלים לד, יג): "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה", הרגע ששומרים על הפה ולא מדברים לשון הרע ורכילות, אזי זוכים לאריכות ימים ושנים טובות.

וכן מרמזים לנו שלא חיים לנצח, יבוא היום שנצטרך להחזיר את הנשמה לקדוש-ברוך-הוא, ולכן מה טוב ומה נעים לעסק רק

בחסד בימי חיינו, ולהתרחק ממחלוקת ומריבות וכו', כי כדאי להחזיר את הנשמה להקדוש-ברוך-הוא נקיה כמו שהוא הביאה לנו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש בעדך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קטז.

האם יש ענין לטוס לאומן בראש חודש ניסן?

שאלה:

מאת אריה: לכבוד הצדיק שליט"א. האם יש ענין להיות בראש חודש ניסן בציון רבנו באומן? ואם כן, מה המקור לזה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר ויקרא, כ"ו אדר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אריה, נרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל הזהירנו לבוא אליו העקר על ראש השנה, שאז כל אחד מאנשי שלומנו שמאמין בו, מכרח להיות בראש השנה אצלו באומן, ואין שום תרוץ בעולם להתחמק מזה. ובפרוש צנה להכריז כרוז, שמי שמאמין בו - שיהיה אצלו בראש השנה, ואי אפשר להתחמק מכך, ואף שיש כאלו שדבר זה קשה להם מאד.

וידוע שמוהרנ"ת ז"ל מדגיש בפרוש שזה שיהיה גם אחר

הסתלקותו, כי אמר את זה בראש השנה האחרון, וזה ממש כמו צואה מפרשת ממנו ז"ל, והאריך בזה מוהרנ"ת ז"ל הרבה מאד ממעלת האדם שנוסע אל הצדיק האמת בראש השנה.

עם כל זאת, אמר רבנו ז"ל, שיהיה לו נחת רוח שנבוא בכל פעם אליו, הינו אצל ציונו, ונלמד ונתפלל שם, ולכן אנשי שלומנו אלו שהיו גרים סביב אומן היו נוסעים בכל ערב ראש חדש אל ציון רבנו ז"ל, וכבר לא מדברים על אלו שהיו גרים באומן, שעלו בכל יום כמה וכמה פעמים אל ציון רבנו ז"ל, כי הוא חיינו.

אבל אלו שהיו גרים רחוק, באו רק על ראש השנה, שאז הזהיר מאד מאד שכלם צריכים להיות.

את הנסיעות שעשו בשנים האחרונות, ובפרט בראש חדש ניסן (יום הולדת רבנו ז"ל), את זה עשו סוכני הנסיעות. וכן על שבת חנכה ועל חג השבועות, זה גם כן התעוררות רק מסוכני נסיעות. כי רק בחיים חיותו של רבנו ז"ל נסעו אליו בשלשת הזמנים המיוחדים: ראש השנה, שבת חנכה, וחג השבועות, אבל אחר הסתלקותו לעילא ולעילא וכו', היו אנשי שלומנו מכל העולם נזהרים להיות רק בראש השנה אצל ציון רבנו ז"ל, כי על זה הזהיר יותר מהכל. אבל בשבת חנכה אף אחד לא נסע, אדרבה זהו מעקרי החנוכה לילדים, שהאבא יהיה בבית בחנכה עם הילדים, כי חנכה זה ענין חנוכה - לחנך את הילדים, ובפרטיות בדורות אלו, אשר הוא דור תהפוכות, וצריכים לשמר מאד על הילדים, אזי אין לנסע. וכן בחג השבועות להשתדל להיות עם הילדים, ולהקפיד שילכו לבית הכנסת להתפלל וישמעו קבלת התורה וכו'.

ולכן אין שום מקור על זה, הינו לנסע על ראש חדש ניסן.

עם כל זאת, אשרי אדם שיכול להיות בכל פעם בציונו של רבנו

ז"ל באומן, אשר אין ערך אליו כלל, והוא תקון נורא ונפלא מאד, וכל עם ישראל יצטרכו לבוא לשם בשביל תקון.

וכאן המקום לעורר, כי הציון זה נחלת הכלל, ולא שיף לצמצם את זה לאדם פרטי וכו', ורבנו ז"ל כבר דואג שבכל פעם מתחלפים שם המשמרות, ודי לחכימא. וזה שנתפרסם עכשו בעולם שידי זרים אשר לא ברוח התורה רוצים לשלט שם וכו', זה לא יעלה להם בשום פנים ואפן, כי רבנו ז"ל הוא סוד "הארון נושא את נושאיו", ולא שבני אדם ישאו את הארון.

לא צריכים לפחד שידי זרים ישלטו בציונו הקדוש של רבנו ז"ל, כי גם הקומוניסטים, ימח שם, רצו להשתלט על הציון ולא הצליחו. ולכן לא צריכים להכנס בלחץ כלל, והכל דמיון אחד גדול.

הקדוש-ברוך-הוא יערה רוח ממרום שכלל נשמות ישראל יבואו אל ציון רבנו ז"ל, ויקבלו את התקון הנפלא מרבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קסח.

האם השם "הגר" מתאים לי?

שאלה:

מאת הגר: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. ברצוני לדעת אם השם שלי "הגר" מתאים לי. אני אוהבת את השם שלי, ויהיה לי קשה לשנות אותו, אך אני יודעת שכתוב בתנ"ך שהגר עברה דברים לא טובים, ולכן אני מבקשת את

עֲזַרְתָּךְ וְעֲצַתְךָ בְּנוֹשֵׂא. הָאֵם יֵשׁ אַפְשָׁרוֹת לְהוֹסִיף שֵׁם נוֹסֵף
 חוּץ מֵהַשֵּׁם הַגָּר? אוֹ שְׁעֵדִיף לְהַחֲלִיף אֶת הַשֵּׁם לְגַמְרִי, וְאִז
 אֲנִי אֲבַחֵר כַּפֹּה שְׁמוֹת, וְהָרַב יַחֲלִיט מַה הַכִּי מֵתַאִים לִי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֶרְב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וּיְקָרָא, כ"ט אָדָר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם אֶל הַגֵּר, תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת כִּי שְׁמוֹת לִילָדִים זֶהוּ עֵקֶר גְּדוֹל מְאֹד
 לְהִצְלַחְתָּם, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְדַקְדָּק מְאֹד לְתַת לָהֶם שְׁמוֹת מֵהַתַּנ"ךְ,
 שְׁמוֹת אַחֵר צְדִיקִים, וְזֶה יִשְׁפִיעַ עֲלֵיהֶם, כַּמּוּבָא (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ, בַּמְדָּבָר)
 אִם נוֹתְנִים שֵׁם אַחֵר צְדִיק, יִהְיֶה גַם הַבֵּן צְדִיק, וְזֶה יַעֲזֹר לְבַחֲרֵתוֹ,
 אִם יִבְחַר לְהִיּוֹת צְדִיק.

אֶת הַשֵּׁם הַגֵּר לְכַתְחֻלָּה לֹא נוֹתְנִים, אֲךָ אִם כָּבָר נִתְּנוּ לָךְ אוֹתוֹ -
 אֶת לֹא צְרִיכָה לְהַחֲלִיף, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרַאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה
 מַה, סִימָן ז) שְׁזַכְתָּה לְרֵאוֹת מְלֹאכִים וְלֹא פְּחָדָה, כִּי הִיְתָה רְגִילָה לְדַבֵּר
 זֶה אֶצֶל אַבְרָהָם, וְאָמְרוּ (שָׁם, סִימָן י') שֵׁם הַשֵּׁם הַדּוֹבֵר אֵלֶיהָ (בְּרַאשִׁית
 טז, יג) מֵעוֹלָם לֹא נִזְקַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַשִּׁיחַ עִם אִשָּׁה אֲלָא עִם
 אוֹתָהּ הַצְּדִיקָת, וְאֲךָ הִיא עַל יְדֵי מְלֶאךָ. הֲרִי שְׁקָרָאוּ אוֹתָהּ צְדִיקָת.
 וְלִכֵּן מֵאַחֵר שְׁכַבְר נִתְּנוּ לָךְ אֶת הַשֵּׁם הַגֵּר, וְאֶת אוֹהֶבֶת אֶת הַשֵּׁם, אֶל
 תַּחֲלִיפִי וְאֶל תּוֹסִיפִי, תִּשְׁאַרִי עִם הַשֵּׁם הַזֶּה, וְיִהְיֶה לָךְ הַרְבֵּה מְזֹל
 בְּחַיִּים.

הַמְּאַחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

קסט.

**למרות שאני מכין מראש מה לדרש ברבים,
יוצאים לי בדרשה דבורים אחרים לגמרי**

שאלה:

מאת הרב מאיר: ברצוני לשאל את כבוד קדשת האדמו"ר מוהרא"ש שליט"א: בסיעתא דשמיא אני נותן דרשות בהרבה בתי כנסיות, ובדרך כלל אני מכין מראש וכותב לעצמי מה לדרש ברבים, אף הרבה פעמים יוצאים לי דבורים אחרים לגמרי. מדוע זה קורה? ואיך אזכה שתמיד יהיו לי דבורים לדרש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויקרא, ראש חדש ניסן ה'תשע"ב.
שלום אל היקר והנעלה איש חי רב פעלים, הרב הגאון ר'
מאיר... שליט"א.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כלל גדול הוא אצל המגידים והדרשנים הותיקים, כי מה שיצא מפיהם לדבר ודברו, זה מה שרצה הקדוש-ברוך-הוא, אף שהכינו עצמם על פני הכתב לדבר מענין מסים ופתאום יצא להם לדבר דבורים אחרים לגמרי, צריכים לדעת שזה היה רצון הקדוש-ברוך-הוא, וזה מה שהקהל היה צריך לשמע. ולכן אסור לדרשן או מגיד להצטער על שיצאו מפיו דברים שבכלל לא תכנן, כי הקדוש-ברוך-הוא סבב שידבר על זה.

ידוע, שרבנו ז"ל אמר לתלמידו מוהרנ"ת ז"ל שידבר עם בני

אדם, ענה ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל "רבי, אבל אני לא יודע מה שעובר עליי!", ענה לו רבנו ז"ל ואמר "מה אתה צריך לדעת?, אתה תדבר ובודאי אתה פועל". ולכן גם אתם תדברו ותדרשו בכל מקום שרק קוראים לכם, כי זכות הרבים עולה על הכל, ובודאי תפעלו לטובה.

העקר לדבר עם הצבור דברים טובים, כי כן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט) טוב הכל חפצים לשמע, ולכן צריכים לדבר רק דבורים טובים, לקרב ולא לרחק. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח') שאפלו תוכחה, להוכיח את עם ישראל, צריכה להיות תוכחה של משה, לקרב ולא לרחק.

וידוע שהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע הקפיד על אלו הדרשנים, שמפחידים את קהל המאזינים, ואמר עליהם את הפסוק (במדבר כא, ו): "וישלח הוי"ה בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם וגו', שהם ממש כדגמת הנחשים הנושכים את העם, ומאד הקפיד על הדרשנים האלו שיורדים על העם, ומטיפים להם מוסר ומפחידים ושוכרים אותם.

ולכן אם זכה הקדוש-ברוך-הוא אתכם בזכות כזו לדרש לפני צבור, תראו רק לחזק את נשמות ישראל ובזה תגרמו נחת רוח לקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לכם שבוע טוב ומברך...

קע.

בחור נצל אותי, ואני מיאשת לגמרי

שאלה:

מאת אילת: שלום לרב שליט"א. הייתי בקשר עם בחור, ובגלל שהייתי תמימה מדי - הוא נצל אותי. עכשו אני אובדת עצות ומיאשת לגמרי בגלל מה שעברתי, ואני זקוקה מאד לחזוק ועידוד והכונה מה עלי לעשות הלאה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר צו, ב' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אילת, תחיה.

בדרך כלל אני לא כותב דברים אלו על הכתב, כי יד כל ממשמשים בהם, והדברים צנועים וכו', ובמצבים כאלו אני מדבר רק מהפה לאזן וכו', ובפרטיות השאלות הבאות דרך האתר, שכלם קוראים את זה, אני לא עונה בפרטי פרטיות וכו'.

אקנה שתביני בעצמך שאני לא יכול לענות על הפרטים וכו', כי אפלו במכתבים שאני משיב לכל אחד ואחד, והיום נדפסו כבר תשעים ושמונה כרכים שבהם קרוב לעשרים ושלושה אלף מכתבים, גם שם אני לא כותב רק ברמז וכו' והכל מטעם הצניעות וכו'.

עם כל זאת מפני חמרת הענין אני כותב לך ברמז, ואקנה שתביני דבר מתוך דבר וכו', ושאר הדברים הנחוצים תבואי ואסביר לך הכל וכו'.

דבר ראשון, עליך לדעת שמכל בעיה שבעולם יכולים לצאת, מכל סבוך יכולים לצאת וכו'.

ולכן בשום פנים ואפן אסור לך להשבר ולהכנס בדכאון וכו' כי זה מאד מסכן, ורבנו ז"ל הזהירנו על זה יותר מהכל ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עח) אין שום יאוש בעולם כלל, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב): אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שאתה יכול לתקן. ולכן העבר אין, ואסור לך להתבלבל וכו', רק לקבל על עצמך קבלות חזקות כגון צניעות הלבוש, צניעות הדבור, ולשמר מאד לא לדבר עם שום גבר זר, שזה אסור חמור, כי חמור המדבר יותר מהעושה מעשה (כתובות מד:).

הדבר השני, אם תוכלי לנסע אל ציון רבנו ז"ל, ושם לשפך את לבך אל הקדוש-ברוך-הוא, וכמוכן לתן פרוטה לצדקה, ולומר את "התקון הכללי", ולבכות לפניו יתברך ואז הכל יתקן על הצד הכי טוב.

אני מקווה שיצא לך להגיע, ואיעצך בעל פה כדת מה לעשות.

אבל העקר לא להכנס בלחץ ובדחק ולא להשבר ולא להתאש, כי הכל ממנו יתברך, והוא יתברך אוהב את בניו ולכן אל תכנס בשרון לב אף שכוואב מאד שנצל אותך וכו' עם כל זאת מהיום והלאה תשמרי על עצמך ותהיי חזקה מאד, ושב ורפא לך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קעא.

**רַבְּנוֹ כּוֹתֵב שְׁאָדָם צָרִיף לְשַׁפֵּט אֶת עַצְמוֹ.
אִיךָ עוֹשִׂים חֲשָׁבוֹן נֶפֶשׁ?**

שְׁאֵלָה:

מֵאַתְּ נִתְנָאֵל: לְכַבּוֹד הַצְּדִיק. רַבְּנוֹ כּוֹתֵב שְׁאָדָם צָרִיף לְשַׁפֵּט אֶת עַצְמוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה אֵין דִּין לְמַעְלָה. אִיךָ אָדָם שׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ? וְעַל אֵלוֹ מַעֲשִׂים צָרִיף לְשַׁפֵּט אֶת עַצְמוֹ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צו, ד' נִסָּן ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל נִתְנָאֵל, נְרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנֶכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

רַבְּנוֹ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו) מִי שְׁרוּצָה לְזַכּוֹת לְאוֹר הַגְּנוּז, הֵינּוּ שְׁתֵּאִיר בּוֹ תָּמִיד אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיְהִי בְּטַל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּרְגִישׁ רַק אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא צָרִיף לְשַׁפֵּט אֶת עַצְמוֹ, וְעַנִּין הַמְשַׁפֵּט הַזֶּה הוּא בְּפִשְׁטוֹת, הָאָדָם תָּמִיד חוֹשֵׁב שֶׁהוּא כָּלִיל הַשְּׁלֵמוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה אֵין לוֹ שׁוֹם יְרָאָה, אֲדַרְבָּה הוּא חוֹשֵׁב שְׂאֵין כְּמוֹהוֹ. מֵה שְׂאֵין כֵּן כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל שׁוֹפֵט עַצְמוֹ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט מִהִנְהַגוּתוֹ, אִזּוּ יִתְחִיל לְרְאוֹת אִיךָ הוּא רְחוֹק לְגַמְרֵי, וַיִּמְצָא בְּעַצְמוֹ אֶת כָּל חֲסְרוֹנוֹתָיו, וְעַל יְדֵי זֶה יְבוֹא לְיַדֵּי יְרָאָה, שֶׁהוּא מִתְחִיל לִירָא וּלְפַחַד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּגוֹן הַעֵינַיִם שְׁלוֹ - אֵיפֹה הֵן מְסַתְּכָלוֹת? הָאֲזָנַיִם שְׁלוֹ - מֵה הֵן שׁוֹמְעוֹת? הָאֵם הוּא כְּעֵסָן, וְעַל כָּל דָּבָר קָטָן הוּא מִתְעַצְבֵּן? מֵה עִם הִפֵּה שְׁלוֹ? מֵה הוּא מְדַבֵּר? כְּמֵה לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת וְנִבּוּל פֶּה וּדְבָרִים בְּטָלִים הוּא מְדַבֵּר בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם? וְכַדּוּמָה וְכו'.

הָאָדָם צָרִיךְ לְשַׁפֵּט עֲצָמוֹ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט מֵאַבְרָיו וּמֵהִנְהַגוּתוֹ, וְאִזְ עַל יְדֵי זֶה יִתְחִיל לִירָא וּלְפַחַד מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְזֶה כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל הַתְּבוּדוֹת שֶׁלְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ. וּבַתְּפִלָּה יֵשׁ עֲשׂוֹר בְּחִינּוֹת, תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וּשְׂאֵלַת צְרָכָיו וְכוּ', וְאֶחָת מֵהֵן הִיא לְשַׁפֵּט עֲצָמוֹ בְּכָל דְרָכָיו אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג? הָאֵם אֵינּוּ עוֹבֵר עַל צְוֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ. וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר אֲלֵא עַל יְדֵי מִשְׁפָּט שֶׁשׁוֹפֵט עֲצָמוֹ עַל כָּל דְבָר, כִּי בְּלִי זֶה הָאָדָם עָלוּל לְטָעוֹת לְגַמְרֵי, וְלַחֲשֵׁב שֶׁהוּא כְּלִיל הַמַּעֲלוֹת, כְּלִיל הַשְּׁלֵמוֹת, בְּשָׁעָה שֶׁבָּאֵמֶת עֲדִין לֹא יֵצֵא מִחוּל אֶל הַקֹּדֶשׁ אֶפְלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה וְכוּ'.

וְלִכֵּן עֲנִין הַמִּשְׁפָּט הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת, מִתְחִילִים לַחֲפֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ אֵיךְ הוּא מִתְנַהֵג בְּכָל דְבָר וְכוּ' וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לִירְאָה אֲמִתִּית, לִירָא מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ שׁוֹפֵט אֶת עֲצָמוֹ עַל כָּל דְבָר, עַל יְדֵי זֶה אֵין עָלָיו כְּבָר שׁוֹם דִּין לְמִטָּה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סְפָרֵי, שׁוֹפְטִים) אִם יֵשׁ דִּין לְמִטָּה - אֵין דִּין לְמַעְלָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁכְּבָר דִּין אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל יְדֵי מִדַּת הִירְאָה הוּא יִרְגִישׁ אֹר הַגְּנוּז, הֵינּוּ אֹר אֱלֹקֵי שְׁעֲדִין גְּנוּז מֵרַב הָעוֹלָם.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינּוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן, סִימָן נא) 'אֶת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי: שְׁלֵא יִטַּעֵה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מְטַעֵה מְאֹד', אָדָם יְכוּל לְהִיּוֹת גָּנֵב, נוֹאֵף, רוֹצֵחַ וְכוּ', וְיַחֲשֵׁב שֶׁהוּא הֵכִי מִשְׁלָם, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יח) שְׁגָם בְּאֲמִירַת תּוֹרָה יְכוּלִים לְהִיּוֹת גָּנֵב נוֹאֵף רוֹצֵחַ, וְאֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים אֵיזָה צְדִיק הוּא זֶה, אֵיזָה בַּעַל מְדֻרְגָה הוּא זֶה, וְאֵף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ אֶת גְּרִיעוֹת מַעֲשָׂיו וְכוּ'.

וְהַצָּרָה הֵכִי גְדוֹלָה הִיא, שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ אֵינּוּ יוֹדֵעַ מִי הוּא, וְכְמוֹ שֶׁהַתְּבֵטָא פִּעַם רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר, הַלּוֹאֵי שֶׁהֵייתָ מְכִיר אֶת עֲצָמְךָ שָׁעָה

לפני מותך כמו שאני מכיר אותך עכשו, כי טבעו של האדם לחשב
שהוא הגיע כבר לכלל השלמות, בשעה שעדין רחוק לגמרי.

ובפרט בעתים הללו, רואים אדם שהוא נואף גדול, עם כל זאת
הוא דוחק עצמו להיות בראש, וחושב אני ואפסי עוד, ואמר רבנו
ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יא) גאות ונאוף תלויים זה בזה.

ולכן ענין המשפט מאד מאד מכרח ליראת שמים, תמיד ישפט
עצמו איך הוא מתנהג, האם אינו מטעה את עצמו.

הקדוש-ברוך-הוא יזכנו להגיע אל זה בשלמות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קעב.

מה עושים כשמוקבלים בזיונות בהפצה?

שאלה:

מאת צבי: מה עושים כשמוכזים אותי בהפצה? אנשים
צועקים לי "לך לעבד", "נמאסתם", וכל מיני מלים מעליבות.
זה גורם לי לחלישות הדעת ועגמת נפש. האם הרב יכול
לחזק אותי בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר צו, ד' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל צבי, נרו יאיר ויזרח.

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך שתדע, שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו') שעקר

התשובה שישמע בזיונו ידם וישתק, כי בזה שאדם שומע בזיונו ושותק אף שבוזר בו לענות, על ידי זה נכנעת אצלו תבערת דמו שבוזר בו.

ולכן זה דבר גדול להרגיל עצמו לא לענות ולא להגיב בשעה שאחד מבזה אותו, ואל תחשב שזה קל, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עב וסימן עה) שהיצר הרע שבוזר בו הוא מהדמים שלא זכך, וזה תבערת יצרו הרע וכו'. אבל כשאדם מרגיל עצמו לא לענות למחרפו ולמבזו, ואף שרוצה לענות לו, או להתפרץ עליו וכו', בזה נכנעים אצלו הדמים הרעים, וזוכה להרגיש אור רוחני.

והנה רבנו ז"ל הזהירנו לדבר עם אנשים לקרבם אליו יתברך, שעל ידי זה מעלים את כבוד השם יתברך (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יד), וכן מוהר"ן ז"ל צוה לנו קדם הסתלקותו, העבדא שלכם תהיה "יפוצו מעינותיה חוצה", הינו להפיץ את ספרי רבנו ז"ל, וזה עקר התשובה לזכות עוד יהודים שידעו מדעת רבנו ז"ל, כי עקר התקון על העבר שלו וכו', הוא לקרב אחרים ולהחזירם בתשובה.

ולכן כל מי שהולך להפיץ את אור רבנו ז"ל, שאין למעלה מזה, וגם חוטף בין כך בזיונות, והוא שותק למחרפו ולמבזו, זהו עקר תקונו הנצחי.

ורגיל אני לומר למפיצים: אם אחד מבזה אותך וצועק עליך לך לעבד, תאמר לו "אני עובד", ואם ישאל מה עבודתך, תאמר לו ב"חברא קדישא" ... אתה בודאי לא רוצה שתהיה לי עבודה ... ואז תראה איך שיברח ממך.

[ובאמת אין זה שקר, כי חכמינו הקדושים אמרו (ברכות יח): רשעים בחייהן נקראים מתים. נמצא, בזה שאתה הולך להפיץ את

ספרי רבנו ז"ל, אתה מהחברא קדישא, רק שבמקום לקבר אנשים
אתה עוסק בלהחיות אנשים].

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך,
שאני מתפלל ומבקש עליך שיהיה לך כל טוב ותהיה ממזכי הרבים
אשר אין למעלה מזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קעג.

**מה עדיף, ללמד מקצוע ולהיות עצמאי,
או להשאר שכיר בעבודה קשה?**

שאלה:

מאת רפאל: למוהרא"ש נרו יאיר. רציתי להתייעץ איתך.
התחנתתי לפני מספר חודשים ואני עובד בתור שליח על
אופנוע גם בגשם ובקר, כשהכבישים רטבים, וגם בקיץ
כשחם מאד. אני לא מרצה כל כך מהעבודה אף בינתיים
ממשיך לעבד, כי אני צריך להתפרנס. חשבתי, אולי, ללמוד
מקצוע כלשהו, כי ראיתי שמוהרא"ש אומר שעדיף לעבד
בתור עצמאי בשביל עצמי ולא להיות פועל בשביל אחרים.
אני שובר את הראש ושום דבר לא מאיר לי. רציתי שתדריכו
אותי מה ללמוד או לעשות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר צו, ד' ניסן ה'תשע"ב.
 שלום וברכה אל רפאל, גרו יאיר ויזרח.
 לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם אני מאחל לך ברכת מזל טוב על שהתחנת, יעזר הקדוש-
 ברוך-הוא שתבנה בית נאמן בישראל, ויהיו שלום ואהבה והבנה
 הדדית שרויים בביתכם תמיד.

אתה צריך לזכור, כי החיים נתנו לאדם לחיות בהם ולא שימות
 בהם, כמאמרם ז"ל (יומא פה:) וחי בהם ולא שימות בהם, הינו לחיות
 עם החיים. ולכן התכלית היא רק לעסק בעבודת הקדש, ללמד תורת
 הוי"ה ברוך הוא, שהיא חכמתו יתברך, ולעסק בתפלה לשפך נפשו
 אליו יתברך, ולקיים את מצוותיו שהם רצונו יתברך.

אך כדי להתפרנס, האדם צריך ללמד איזו אמנות, כמאמרם
 ז"ל (קדושין כט.) אם אינו מלמדו אומנות, מלמדו לסטות. האדם צריך
 שיהיה בידו איזה מקצוע שאוהב, ויקיים (דברים טו, יח) "וברכתך
 בכל אשר תעשה". צריכים לעסק באיזו אומנות עבור פרנסה. וכן
 הזהירנו רבנו ז"ל (ת"י מזהר"ן, סימן תקא), שיהיה לכל אחד מאתנו איזו
 משרה עבור פרנסתו.

עם כל זאת, אדם צריך שיהיה לו שכל, מי אומר שהוא צריך
 לבחור עבודה קשה, לסחב אבנים וכו', לעבד בזבל וכו', או בשאר
 עבודות קשות המפרכות את הגוף וכו'? עדיף למצא לעצמו עבודה
 קלה, והקדוש-ברוך-הוא יפרנס אותו בכבוד גדול.

והנה, יש אנשים שאין להם בטחון עצמי, וקשה להם להיות
 עצמאיים, אזי שילכו לעבד אצל אחרים, אבל שיבחרו עבודה קלה,

שלא צריכים כל כך לטרח. ויש אנשים שיש להם בטחון עצמי, ולכן כדאי שיפתחו עסק ויהיו עצמאיים, ולא תלויים בידי אחרים.

והכל כפי האדם, אבל העקר לא להשבר משום דבר שבעולם, תמיד צריכים להיות בשמחה ולבנות את עצמו ולא להשבר, צריכים רק להיות תמיד בגדלות המחין, להיות בחינת בן ולא עבד, ואז יהיה הכי מאשר בחייו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

קעד.

אני מרגיש שאני משתגע מרב בלבולים ולחצים

שאלה:

מאת עפר: יש לי בלבולים ומחשבות מטרידות ביום ובליילה, וכל הזמן אני בלחץ ואין לי מנוחה. לפה זה קורה לי? ואיך אני יכול לצאת מזה?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עפר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (כתבות נט): הבטלה מביאה לידי שעמום ולידי זמה, כשאדם לא עושה שום דבר - אזי הוא משתגע, ולכן עליך להשתדל מאד לעשות כל מיני השתדלויות כדי שתהיה לך עבודה, כי השעמום ישגע אותך לגמרי. תעשה כל מה שבדרך, העקר לא ללכת בטל, שזה הדבר הכי גרוע, אדם מכרח להיות תמיד

עסוק עם משהו, וחכמינו הקדושים אמרו (אבות ב, ב) יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון, ופרש הרב הקדוש מטשערין ז"ל, משכחת מלשון שכחה, אם אדם עסוק הן בלמוד התורה הקדושה, והן בעבודה שעובד, תהיה איזו עבודה שרק לא תהיה, הוא שוכח לחטא, כי אדם מכרח להיות עסוק עם משהו, ובזה שהוא הולך בטל, זה משגע אותו לגמרי, ולכן העצה בשבילך שתמצא עבודה, אפלו נקיון וכו', העקר שלא תסתובב בטל, כי זה יהרס לך את העצבים עד שתשתגע לגמרי.

אתה צריך לדעת כשאדם חוטא בפגם הברית, הוצאת זרע לבטלה, על ידי זה כל המח שלו נעקר וכו', ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו) שרפואה למשגע הוא הסרוס, כי החטא המגנה הזה של פגם הברית, משגע אותו לגמרי, ולכן כל מי שנכשל בעברות החמורות האלו של פגם הברית הוצאת זרע לבטלה, הוא משתגע לגמרי.

ורבנו ז"ל בא לזה העולם לתקן את החטא הזה, ולכן נתן לנו תקון הכללי לומר העשרה מזמורי תהלים ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ, בודאי מי שזוכה לבוא לציון הקדוש שלו באומן ונותן פרוטה לצדקה ואומר שם את התקון הכללי, אין למעלה מזה, עם כל זאת, כל מי שיודע בנפשו שחטא בחטא המגנה הזה, שירגיל את עצמו לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים האלו, וזה תקון גמור לפגם הברית.

וכמו כן אתה מכרח לעסק באיזה עסק, יהיה מה שיהיה העקר שלא תלך בטל, שזה מביא את האדם לשגעון, וחכמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז') כל אחד כפי העברות

שלו, כך רוח שטות יש בו, ולכן אין עצה אחרת אלא להיות עסוק במשהו, העקר לא ללכת ביטל.

אשרי מי שזוכה להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ללכת במקום פנוי שאין שמה בני אדם ולפרש את כל שיחתו עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, שזה בעצמו מטהר לו את המוח.

אקנה שתצית אותי ותמצא מרגוע לנפשך, אל תתביש לקחת איזו עבודה כדי להיות עסוק, כי אחרת תשתגע לגמרי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים וחג כשר ושמת...

קעה.

האם יש אמת בחכמת הקריאה בכף היד?

שאלה:

מאת גבריאל: האם יש אמת בחכמת הקריאה בכף היד או שזה סתם שקר? והאם אדם שאינו שומר תורה ומצוות יכול לזכות לחכמה הזו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גבריאל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי יש בזה חכמה עמקה, והמקור לזה הוא בזהר פ'רשת יתרו, ששם מדבר מסוד חכמת היד וכו', ויש הרבה ספרים שמפרשים את

הזהר הַזֶּה, וְכַשְׁהֵייתִי בְּחֹר מְצֵאתִי בְּסִפְרֵיהֶּ הַכִּי גְדוּלָּה בְּנִי-יֹרֵךְ כְּמָה כְּתִב־יָד עַל זֶה, וְהַעֲתַקְתִּי לְעֲצָמֵי, וַיֵּשׁ בְּזֶה חֲכָמָה עֲצוּמָה וְכוּ'.

בְּעֵינַי אָדָם שְׂאִינוּ שׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמְצוּוֹת וְכוּ', אֵינן לוֹ שׁוֹם שְׂיָכוֹת אֶל זֶה, הַכֵּל הַכֵּל הַבָּלִים וְדַמְיוֹן אֶחָד גְּדוּל, כִּי אִם אֵינוּ מְאַמֵּינן בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵיךְ הוּא יָכוֹל לְהֵבִינן וּלְהַשְׁכִּיל בְּחֲכָמָה עֲמָקָה זֹו שְׂמִקּוֹרָה בְּזֶהר הַקִּדּוּשׁ?

וְאִם כָּבֵר מְדַבְּרִים מְחַכְּמֵת הַיָּד וְהַפְּרָצוּף וְכוּ', עָלֵי לֹאמֵר לָךְ שְׂבֵאֶחָד מְכַתְּבֵי הַיָּד שְׂרָאִיתִי, הִיָּה כְּתוּב בְּסוּף הַסֵּפֶר כְּמַעַט בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: "כָּל הַחֲכָמָה הַזֹּאת הוּא אֵמֶת לְאַמְתּוֹ, וְאֶפְלוֹ אִם קוֹרְאִים בְּקוֹ הַחַיִּים וְכוּ', שְׂהָאָדָם הַזֶּה יֵשׁ לוֹ קִצּוֹר יָמִים וְהוֹלֵךְ לְמוֹת וְכוּ', אוֹ שְׂנַגְזֹר עָלָיו עֲנִיּוֹת וְכוּ', אִם רַק יִסּוּבֵב פְּנֵיו אֶל הַקִּיר וַיִּכְפֶּה בְּדַמְעוֹת שְׂלִישׁ אֶל הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיַּחְזֹר בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה, הַכֵּל יָכוֹל לְהַתְּהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כִּי אֵינן הַקְּוִים מְחַיִּיבִים כָּלֵל", יֵשׁ קוֹ הַחַיִּים, קוֹ הַחֲכָמָה, קוֹ הַשְּׁלַחֵן, וְקוֹ הַגְּדוּלָּה וְכוּ' וְכוּ'.

הָאֵמֶת שְׂרַבְנוּ ז"ל לְמַד אוֹתָנוּ שְׂהַעֲקֹר הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְלֹא לְחַקּוֹר אַחַר עֲתִידוֹת, וְכִמוֹ שְׂכַתּוּב (דְּבָרִים יח, יג): "תְּמִים תִּהְיֶה עִם הַיְי"ה אֶלְקִיךָ", וּפִרְשׁ רַש"י: הַתְּהַלֵּךְ עִמוֹ בְּתְּמִימוֹת וּתְצַפֶּה לוֹ, וְלֹא תַחְקֹר אַחַר הָעֲתִידוֹת, אֶלְאִ כָּל מָה שְׂיִבּוֹא עָלֶיךָ קִבֵּל בְּתְּמִימוֹת וְאִז תִּהְיֶה עִמוֹ וּלְחַלְקוֹ, עֵינן שָׂם.

וְזוֹהֵי שְׂלֵמוֹת הַיְיָדוֹת, כְּמוֹ שְׂגִלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֲלָק ב', סִימָן יב) כְּשֵׂאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׂכָלוֹ וְחֲכָמְתּוֹ, יוֹכֵל לְפוֹל בְּטָעוֹתֵים וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלִבּוֹא לְיַדֵּי רָעוֹת גְּדוּלוֹת, חַס וְשְׁלוֹם. וַיֵּשׁ שְׂקִלְקָלוֹ הַרְבֵּה, כְּגוֹן הַרְשָׁעִים הַגְּדוּלִים מְאֹד הַמְּפָרְסְמִים, שְׂהַטְעוֹ אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֵּל הִיָּה עַל יַדֵּי חֲכָמְתָם וּשְׂכָלָם. וְעַקֵּר הַיְיָדוֹת הוּא רַק לִילֵךְ בְּתְּמִימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת, וּלְהַסְתַּכֵּל בְּכָל דְּבַר שְׂעוֹשָׂה, שְׂיִהְיֶה שָׂם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִכְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד

עצמו. רק אם יש בזה כבוד השם יתברך יעשה, ואם לאו - לאו, ואזי בודאי לא יכשל לעולם. ואפלו כשנופל, חס ושלום, לספקות, ויש שנפילתו גדולה מאד מאד, רחמנא ליצלן, שנופל לספקות והרהורים, ומרהר אחר השם יתברך, אף-על-פי-כן הנפילה והירידה היא תכלית העלייה וכו', עיין שם.

ולכן אשרי האדם שלא הולך אחר החכמות, רק מחפש בכל דבר את הקדוש-ברוך-הוא, ועל ידי זה יצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קעו.

איך יכול להיות שאחד שרק עכשו חזר בתשובה מצליח בעבודת השם, ואחד שחזר בתשובה מזמן - לא מצליח?

שאלה:

מאת גולן: למוהרא"ש שלום. רציתי לשאול, איך יכול להיות שאחד, שהוא בתחלת התשובה מצליח תמיד, מתעלה ברוחניות ומתחתן מהר, ולאחד שחזר בתשובה כבר לפני הרבה שנים הולך לו הכל קשה, הוא לא מוצא את זוגו, ולא מצליח ברוחניות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גולן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דבר ראשון, אתה צריך לזכר שיש הרבה דברים שאדם לא מבין ולא יכול להבין, ולא מסגל להבין, ולכן מה טוב ומה נעים לא לחקר בשום דבר, למה לי הולך קשה ולההוא הולך קל? כל אחד יש לו שרש נשמה אחר וכו', כל אחד צריך לתקן בזה העולם ענין אחר לגמרי וכו', כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד) שכל אחד יש לו נקודה מה שאין בחברו, ולכן כל אחד צריך לתקן את הנקודה שלו, ועל כן לא שייך לשאול שאלות למה זה חוזר בתשובה והוא מצליח תכף ומיד ברוחניות, וכבר מוצא את זווגו וכו', והשני חוזר בתשובה והוא לא מצליח תכף ומיד ברוחניות, ומכל שכן שלא מוצא את זווגו וכו', דבר זה נעלם מעין כל חי, כל אחד יש לו שרש נשמה אחר וכו', ויש לו לתקן בזה העולם תקון אחר לגמרי וכו', ולכן אסור להתבלבל אחד מהשני וכו'.

בענין מציאת הזווג, תאמין לי שלא חסרים זווגים, אלא אדם מרחיק את זווגו על ידי שהוא בררן, אם היה רוצה באמת להתחתן לשם שמים - היה מוצא תכף ומיד את זווגו.

העקר זכור תזכור, זכית לחזור בתשובה שלמה, אל תבלבל את עצמך משום בריה שבועולם, אלא תכניס את עצמך בעבודת השם יתברך, ותעסק הרבה בתפלה ובתחנונים לפניו יתברך, והקדוש-ברוך-הוא יוליך אותך על הדרך הנכונה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרובה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קעז.

העסק שלי נמצא בחובות עתק, ויש לי הרבה צרות

שאלה:

מאת רמי: לפני כשבע שנים פתחתי עסק לקוסמטיקה עם פוטנציאל גדול מאוד. השקענו בעסק מאמצים רבים כדי לספק איכות ויצאת מן הכלל, אף אף-על-פי-כן לא הצלחנו, לא בארץ ולא בחוץ לארץ, ונכנסתי לחובות עתק. חשבתי לחזור לעבוד במקביל כשכיר בעבודה שעבדתי בה חמש עשרה שנים, אף סבלתי שם משום שהתנכלו אלי מסבות אישיות. בנוסף לכל אבדתי את אחותי ושני אחינים בפגוע לפני שש שנים, ואשתי, שהיתה גיורת, עזבה לפני חצי שנה לארץ מולדתה. יש לי צער גדול מאוד, מה הרב מציע לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רמי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דבר ראשון, מה שאתה צריך להכניס בעצמך זה בטחון עצמי, הינו שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך - קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת, אתה מכרח להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות בשמחה. כי כשאתה שש וששמח - שום קלפה וסטרא אחרא לא תוכל לגשת אליך, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין כן הקדשה היא

רק שִׁמְחָה, וּבְזֶה אָדָם יְכוּל לְמַדַּד אֶת עֲצָמוֹ אִם הוּא בְקִדְשָׁה וְכוּ', אוּ אִם הוּא בְטִמְאָה וְכוּ', שִׁיִּסְתַּכַּל אִיךָ שֶׁהוּא מְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה מְדַבֵּיקָה אֶת הָאָדָם אֶל הָאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא.

דְּבַר שְׁנַי, אַתָּה צְרִיךְ לְשָׁמֵר שֶׁבֶת קִדְשׁ, כִּי כָּל הַבְּרָכוֹת וְהַהֲצִלָּחוֹת שֶׁל הָאָדָם בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל נִשְׁפָּעוֹת מִשֶּׁבֶת, וְלִכֵּן אִם אָדָם שׁוֹמֵר שֶׁבֶת, עַל יְדֵי זֶה הוּא מְצַלִּיחַ בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וְזֶה בְּדוּק וּמְנוּסָה, כִּי כָּל מִי שֶׁשׁוֹמֵר שֶׁבֶת, בָּאָה לוֹ הַצִּלָּחָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד, כִּי כָּךְ מוּבָא בַּזֶּהֱרָה (יִתְרוֹ פּח:): כָּל בְּרַכָּאָן דְּלַעֲיָלָא וְתַתָּא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תַּלְיָן [כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁל לְמַעְלָה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְשֶׁל לְמַטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה, תְּלוּיּוֹת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא הַשֶּׁבֶת], וְלִכֵּן אִם תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לְשָׁמֵר שֶׁבֶת, תִּרְאֶה אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְךָ לְטוֹבָה.

דְּבַר שְׁלִישִׁי, רְאֵה לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְנַחוֹת מֵד.) כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין מֵאַרְיֵךְ יָמִים; וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָּא זוֹטְרַתָּא שְׁמוֹת) כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין כְּאֵלוֹ קָרָא בַּתּוֹרָה, וְלִכֵּן בְּזֶה שְׁתַּנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, זֶה יִשְׁמַר אוֹתָךְ מִכָּל רַע, וַיִּמְשַׁךְ עֲלֶיךָ מַחֲיִין, דַּעַת וְשִׁכְל, כְּדֵי שֶׁתִּדַּע אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּכָל דְּבַר.

אָדָם צְרִיךְ לְהִיּוֹת חָזֵק מְאֹד, הֵינּוּ שִׁיְהִיָּה לוֹ בְּטַחוּן עֲצָמִי, וְאִפִּי חָזֵק וְכוּ', וְאִם רוּאָה שֶׁהִתְחִיל בְּאִיזָה עֶסֶק וְלֹא הֲצִלִּיחַ, שִׁיתְחִיל עִם עֶסֶק שְׁנַי, זֶה לֹא סוּף הָעוֹלָם וְאָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין פּב:): רַבִּי מְאִיר אוֹמֵר: לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם אֶת בְּנוֹ אֲמֻנוֹת נִקְיָה וְקִלָּה, וַיִּתְפַּלֵּל לְמִי שֶׁהָעֶשֶׂר וְהַנְּכֹסִים שָׁלוּ... שְׁלֹא עֲנִיּוֹת מִן הָאוּמוֹנוֹת וְלֹא עֲשִׂירוֹת מִן הָאוּמוֹנוֹת אֲלֵא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (חֲגִי ב, ח) "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם הַיּוֹי"ה צְבָאוֹת".

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצִּית אוֹתִי, וְתִהְיֶה הַכִּי

מאשר בחיידך, רק תעבד על נקדה אחת - נקדת השמחה, שתהיה תמיד שמח, ותזכה לשא חן בעיני כל רואיך.
המאחל לך חג פשר ושמח...

קעח.

השבוע היתה טרגדיה נוראה ברחובות. מדוע זה קרה לנו?

שאלה:

מאת יוסף: שמענו אתמול על המקרה המזעזע שקרה ברחובות, שאב וחסושה בניו נשרפו למות, ולב מי לא יחרד לשמע גזרות משונות ונוראות כאלו. מדוע זה קורה לנו? ומה אנחנו צריכים לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יוסף, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש דברים שנעלמים לגמרי מעיני בני אדם, ואסור לחקור בהם בשום פנים ואפן, כי אף אחד לא יודע את החשבונות של הקדוש-ברוך-הוא, ובודאי כל מה שעושה הקדוש-ברוך-הוא יש בזה חשבון צדק - שאין לנו שום משג בזה וכו', הן מצד הגלגול וכו', והן מצד לעורר את בעלי העברה שיחזרו בתשובה שלמה וכו', כי מרה תהיה באחרונה וכו', ולוקחים נשמות קדושות שאין בהן חטא לקרבן צבור, כדי לעורר את כלם בתשובה שלמה וכו', ולכן לא כדאי להכניס בדברים כאלו ולשאל שאלות, כי התורה הקדושה אמרה (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך", ופרש רש"י, התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ולא תחקר אחר העתידות, אלא

כל מה שייבוא עליך קבל בתמימות, ואז תהיה עמו ולחלקו, עין שם. ואין אתנו יודע שום דבר, ולכן אשרי אדם שלא נכנס בחקירות וכו', לחקור על מה ולמה נאספו נשמות קדושות שאין בהן חטא וכו' וכו'.

מה שפן, אדם שעובר על עברות חמורות, עליו להתעורר בתשובה שלמה - (ישעיה נה, ז): "יעזב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל ה' וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלח", כי כך אמרו חכמינו הקדושים (כתובות ל): תני רבי חיא, מיום שחרב בית המקדש, אף-על-פי שבטלו סנהדרין - ארבע מיתות לא בטלו וכו', מי שנתחייב סקילה - או נופל מן הגג או תיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה - או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה - או נמסר למלכות או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק - או טובע בנהר או מת בסרוגכי.

ולכן כל מי שיודע בנפשו שהוא חטא וכו', ועדין חוטא, כששומע אסון נורא כזה שארע אצל אחרים, יתעורר בתשובה ויתחיל לפחד ממנו יתברך, כי הוא יכול להעניש באחת מהד' מיתות בית דין רחמנא לישזבן, כי מפל דבר שרואים ושומעים, למד אותנו הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע צריכים ללמד מזה משהו, רואים בני אדם חוטאים בסתר וכו', וחושבים שהעולם הפקר וכו', ופתאום מקבלים מכה כזו שלא חלמו עליה, ולכן מה טוב ומה נעים לחזור בתשובה שלמה לפני שיהיה מאחר.

בשום פנים ואפן אסור להאשים את המשפחה הזו וכו', אדרבה צריכים לדעת שהם היו קרבנות צבור, והקדוש-ברוך-הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, ויקוימו דברי הנביא (ישעיה ס, יח): "לא ישמע עוד חמס בארצה, שד ושבר בגבוליה, וקראת ישועה חומתיה, ושערין תהלה", והמקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי,
שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל
אשר תפנה, תשכיל ותצליח.
המאחל לך חג פשוט ושמח...

קעט.

האם כדאי לעשות בדיקות פוריות לאחר שנה של נשואים?

שאלה:

מאת שלמה: שלום לרב, אנחנו נשואים ברוך השם כבר
למעלה משנה, ועדין לא זכינו לילדים. אשתי עשתה בדיקות
רפואיות, ואמרו לה שהכל בסדר. הרופאה המליצה שגם
אני אעשה בדיקה. מה דעתו של מוהרא"ש בנושא זה? האם
צריך לעשות את הבדיקה? ועם מי להתיעץ? אנו נזהרים
מאד בשמירת טהרת הבית והמשפחה, ומדליקים שני גרות
שמן זית, כמו שהצדיק המליץ. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין למה אתה דוחק את השעה, הרי חכמינו הקדושים
אמרו (ברכות סד.) כל הדוחק את השעה - השעה דוחקתו, התחנת
בסוף הכל לפני שנה, ומה אתה צריך לרוץ ולהתרוצץ בין רופאים
ולעשות בדיקות וכו' וכו', מי אומר שלא יהיו לך ילדים? צריכים

הרבה סבלנות והרבה תפלה, ולהיות בשמחה. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (פכא בתרא י:): מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? רבי אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים. רבי יהושע אומר: ישמח אשתו לדבר מצוה.

ולכן למה אתה צריך כל כך להכנס בלחץ? בודאי יהיו לך ילדים, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות בנים, סימן ט): צניעות שבאשה מזכה לה לבנים הגונים.

ולכן אל תדאג, הקדוש-ברוך-הוא יתן לך ילדים חיים וקיימים ובריאים, העקר שתשמרו על טהרת המשפחה.

מנהגנו, כשמתחתנים, אזי האשה מדליקה לכבוד שבת שני נרות של שמן זית כנגד זכור ושמור, ועוד ארבעה נרות של חלב כנגד ד' אותיות של שם הוי"ה, ברוך הוא, יתברך שמו - לא פחות ולא יותר. וכשנולד בן או בת, מוסיפים עוד נר. וזו סגולה נפלאה מאד מאד להצלחת הילדים, ולהאיר בבית שלום ואהבה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג כשר ושמח...

קפ.

מה המקור ללמוד תורה בגירסא ללא הבנה?

שאלה:

מאת מתניה: שמעתי שכבוד קדשת מוהרא"ש הנהיג

בקהלת קדוש יבנאל ללמוד על-פי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל. כפי שהבנתי, אתם סומכים על דעתו של הפה"ר"ל. האם ישנם עוד סמוכין ומקורות ללמוד בלא הבנה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מתניה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הענין של למוד בגירסא, זה סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל שמוכא באריכות בשיחות הר"ן סימן ע"ו - קחהו משם, ואני לא המצאתי את זה, אלא זו הנהגת רבנו ז"ל שהנהיגנו ללמד בדרך זו. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.) לעולם ליגריס איניש ואף על גב דמשכח, ואף על גב דלא ידע מאי קאמר.

והסביר המהר"ל מפראג זי"ע בחדושי אגדות שלו, וכן החיד"א בספרו "פתח עינים", שאותיות התורה הן רוחניות, וכשאדם גורס בתורה, אפלו כשלא מבין, הרי המאור שבתורה מחזיר אותו למוטב.

ולכן אין האדם יכול לטעון ולהצטדק שאינו לומד כי אינו מבין מה שלומד - שיגרוס הרבה עד שיפתח לו המח, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (שם) וזו לשונו, שטוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו. רק ללמד בפשיטות בזריזות. ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם, ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן. ועל פי רב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה, כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר, ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין.

ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד, ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף, יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על פונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת סג.) לגמר והדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר, שנאמר (תהלים קיט, כ): "גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה", כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגומרם ולחזור להתחיל ולגומרם, פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השנייה והשלישית כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם וכו' וכו', כל אלו הם דברי רבנו ז"ל, וזו לא המצאה עצמית וכו' וכו'.

מי שיש לו שכל, הוא לומד בצורה כזו, ואז זוכה לעבר על התנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי, ירושלמי, תוספתא, וכל המדרשים כלם, וספרי הזהר והתקונים, וכל כתבי האר"ז"ל, רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו' וכו', אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ומצית את רבנו ז"ל.

וזה גם מובא בזהר (קדושים פה:) ומאן דתיאובתיה למלעי באורייתא ולא אשכח מאן דיוליף ליה והוא ברחימותא דאורייתא לעי בה ומגמגם בה בגמגומא דלא ידע, כל מלה ומלה סלקא וקודשא ברין הוא חדי בההיא מלה, וקביל לה, ונטע לה סחרניה דההוא נחלא ואתעבידו מאלין מלין אילנין רברבין ואקרוין ערבי נחל, הדא הוא דכתיב (משלי ה, יט) "בִּאֲהַבְתָּה תִּשְׁגָּה תְּמִיד", [מי שיש לו חשק ללמד את התורה הקדושה, ואין לו מי שילמד אותו, והוא לומד תורה באהבה ומגמגם ואינו מבין, עליו להזהר שלא להתיאש, אלא לידע שכל מילה ומילה עולה למעלה, והקדוש-ברוך-הוא שמח עם

המלים של התורה שלומד, ונוטע מזה אילנות רוחניים וכו' וכו'],
אשרי מי ששומע בקול רבנו ז"ל ואינו מטעה את עצמו בזה העולם
כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי,
שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל
אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך חג פשר ושמח...

קפא.

איך מתגברים על הבושה ויוצאים להפצה?

שאלה:

מאת דביר: שלום וברכה לצדיק. התקרבותי לרבנו ז"ל בזכות
הספר "שיחות מוהרא"ש". אני מאד רוצה לקיים את ענין
ההפצה, לזכות אחרים להפיר את רבנו הקדוש ואת העצות
שלו, אבל אני מתבייש ללכת ולהפיץ ברחוב, כי אנשים
מסתכלים על זה בצורה משונה. איך מתגברים על הבושה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דביר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, שקבלנו מרבנו ז"ל מתנה שנקראת הפצה, להפיץ את

ספּריו הקדושים בין שכבות העם, כי בפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יד) שעל ידי שמקרבם בני אדם לעבודת השם יתברך, מעלים את כבוד השם יתברך לשרשו. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פח.) על הפסוק (ירמיה טו, יט) "אם תוציא יקר מזולל" - אלו שמקרבם בני אדם לעבודת השם יתברך. כי זה נקרא מוציא יקר מזולל, הינו מזילותא דגלותא.

ולכן כל מי שילך להפיץ, תמיד יהיה לו כסף בכיס, וזה בדוק ומנוסה, כי מי שזורע רוחניות - צומחת לו גשמיות, הלואי שהיית מצית את מוהרנ"ת ז"ל, שהניח לנו צואה ארבעה ימים לפני הסתלקותו, ואמר אז לאנשי שלומנו: "העבדא שלכם תהיה יפוצו מעינותיך חוצה", ואז אף פעם לא היה חסר לך כסף בכיס, והיית צוחק מכל המתנגדים והליצנים שמתלוצצים מזה.

אני מאד מבקש ממך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע, שמרב צרות, יסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מוכרח להכריח את עצמך עם כל הפחות להיות רק בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יוכלו לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין בן הקדשה שהיא רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא בקדשה וכו', או אם הוא בטמאה וכו', שישתכל איך שהוא מחזק את עצמו בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האיין-סוף ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלת, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קפב.

מה עדיף,

**ללמד במהירות ולסיים את ה"לקוטי מוהר"ן" תוך חדש,
או ללמד בעיון ולסיים את הספר בשנה שלמה?**

שאלה:

מאת אברהם: ראיתי שביבנאל יש אנשים שלומדים את הלקוטי מוהר"ן המחלק, ומסיימים את הספר בכל חדש. רציתי לשאול מי חלק את הלקוטי מוהר"ן? והאם לא עדיף ללמד בעיון ולסיים פעם בשנה או שנתיים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אברהם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל רצה מאד מאד שנלמד את ספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן", עד שיהיה שגור על פינו, וכבר נשמע מפיו הקדוש שאמר (חיי מוהר"ן, סימן שמו) שהספר הקדוש שלו לקוטי מוהר"ן שיצא בעולם הוא אתחלתא דגאולה, ואמר, מאחר שיצא בעולם אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדול מאד להשם יתברך אשר אין ערך אליו, אחר כך אמר בפרוש, שהלמוד בחבוריו הקדושים הוא אתחלתא דגאולה, ואמר, שטוב לקבע לעצמו שני שעורים ללמוד ספריו הקדושים, שעור אחד - פשוט, ללמד במהירות הרבה מאד, כדי שיהיה שגור בעל פה, ושעור אחד - ללמד בעיון גדול, כי יש עמקות גדולה ונפלאה בספריו.

ולכן אשרי מי שלומד הרבה את ה"לקוטי מוהר"ן", כדי שיהיה שגור על פיו, וזוכה לסיים בכל חדש את כל ה"לקוטי מוהר"ן", ומלבד זאת לומד שעור אחד בעיון גדול מאד, ויחדש בו חדושים כפי מחו והשגתו.

כשהייתי בחור צעיר, חלקתי את ה"לקוטי מוהר"ן" לפי ימי החדש, וכך אני מתנהג מאז ומתמיד, ואף אחד לא ידע את זה, עד שפעם נכנס בחור אחד לחדרי, וכשיצאתי לרגע, ראה את הפתק שמחלק את ה"לקוטי מוהר"ן" לימי החדש, והלך והעתיקו לעצמו, ואחר כך ראיתי שהדפיס את זה וחלק את זה לכלם.

תהלה לאל, היום יש הרבה בחורים ואברכים שזוכים לסיים בכל חדש את כל ה"לקוטי מוהר"ן" כפי שחלקתי את זה לימי החדש, ומתנהגים כך כבר הרבה שנים, וצריך שתדע, שעקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל היא רק על ידי למוד "לקוטי מוהר"ן", וכל מי שלומד יותר את ספרו הקדוש, הוא יותר מקרב אליו, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב) שפניו, שכלו ונשמתו נמצאים בתוך הספר.

ולכן ככל שאדם לומד יותר את ספרו הקדוש קדש הקדשים "לקוטי מוהר"ן", אור רבנו ז"ל מאיר בו יותר, ואל יטעה אותך יצרך שרבנו ז"ל נמצא אצל פלוני או אצל אלמוני וכו' וכו', כי הכל דמיון והבל גדול, רבנו ז"ל נמצא רק במקום שלומדים את ספרו הקדוש "לקוטי מוהר"ן", וידוע מה שאמר מוהרנ"ת ז"ל כי בשמים לומדים בכל יום את ה"לקוטי מוהר"ן" עם פרוש אחר. אשרי מי שמתמיד בלמוד "לקוטי מוהר"ן", שאז יהיה נעשה בעל תשובה גדול ובעל מח ובעל השגה גבוהה עד מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי,

שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל
אשר תפנה, תשכיל ותצליח.
המאחל לך חג פשר ושמח...

קפג.

**מדוע הרב מדגיש כל כך את את הענין
של למוד 'שנים מקרא ואחד תרגום'?**

שאלה:

מאת שאלתיאל: למה הרב מדגיש כמעט בכל דרשה את
הענין של למוד "שנים מקרא ואחד תרגום"? הרי זה דבר
ברור!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.
שלום וברכה אל שאלתיאל, נרו ואיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

גם אם לך זה ברור וכו', עדין רוב העולם מזלזלים בזה, וכך
אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ח.) לעולם ישלים אדם פרשיותיו
עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, שכל המשלים פרשיותיו עם
הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. הרי שלך לפניך, סגולה לאריכות
ימים ושנים - לסיים את פרשת השבוע, ורואים שחכמינו הקדושים
נתנו לנו עצה קלה ומתוקה לאריכות ימים ושנים, ורבים ככלם לא
משתמשים עם העצה הזאת, אלא הולכים אחר ההבל, ומחפשים

סגולות לאַריכות ימים ושנים טובות, בשעה שיש לנו סגולה כל כך נעימה ממנו יתברך.

מלבד זאת, זוהי הלכה מבארת בשלחן ערוך (ארח חיים סימן רפה סעיף ג'): מיום ראשון ואילך חשוב עם הצבור; וכתב המַשנה ברוּרה (שם) בספר 'מעשה רב', כתב בהנהגת הגר"א שהיה נוהג תכף אחר התפלה בכל יום לקרא מקצת מהסדרה שנים מקרא ואחד תרגום, ומסים בערב שבת.

והמציאות מראה, שאם מחכים עד יום שישי, שאז היא השלמות כמו שאמר האריז"ל, אזי לבסוף לא מסיימים שנים מקרא ואחד תרגום, ולכן בזה ראוי לציית את מרן, שהוא מדינא דגמרא - להתחיל מיום ראשון וכו'.

וצריך שתדע, שכל הצרות והיסורים שבני אדם סובלים, עניות ודחקות וכו' וכו', זה רק מחמת שלא נזהרים במצוה זו - לסיים את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום בכל שבוע, ומי שלא סיים בשבוע מסים שנים מקרא ואחד תרגום, יהיה בטוח שתהיה לו בשבוע זה צרה גדולה מאד וכו' וכו', או שיאבד כסף, או שישתבך בסבוך אחר וכו' וכו', ולכן לא בחנם שאני מעורר בכל דרשה את הצבור לקיים את זה, ובפרט שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יט) שזה תקון הברית, עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קפד.

אשתי טוענת שאני קר כלפיה, ולא נותן לה אהבה

שאלה:

מאת אלעד: לכבוד מוהרא"ש - הצדיק מיבנאל. יש לי בעיה גדולה. אשתי כל הזמן אומרת לי שאני קר כלפיה ולא נותן לה אהבה. אני לא יודע למה, אבל אני לא נמשך לאשתי ואפילו גם קצת סולד ממנה. היא כועסת עלי שאני כל הזמן יושב ליד המחשב ובזה היא צודקת, אבל מה אני יכול לעשות שקשה לי לעזב אותו. מה אני יכול לעשות כדי שתהיה בינינו אהבה ושלוש-בית אמתית?

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלוש וברכה אל אלעד, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה יושב כל היום לרבות הלילה, שעות על גבי שעות, באינטרנט שבמחשב שנקרא מכשף, כי הרי זה כמו כשוף, ומסתכל בכל מיני תועבות רעות, עד שאתה בא לידי הוצאת זרע לבטלה, ולכן למה שתרצה את אשתך? הרי אתה ממלא את תאוותך עם הסתכלויות רעות, שזה עוון חמור מאד מאד, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יומא עד:) טוב מראה עינים באשה, יותר מגופו של מעשה, שנאמר (קהלת ו, ט) "טוב מראה עינים מהלך נפש", ואמרו (ברכות יב:) "אחרי עיניכם" - זה הרהור עברה.

ואמרו (במדבר רבה פרשה י' סימן ו') מה ראה הקדוש-ברוך-הוא

לשאול מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהַעֵינַיִם שְׂיֵהִיו אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהַעֲבָרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (בְּמִדְבָר טו, לט) "וְלֹא תִתְּנוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם" - עֵינָא וְלֵיבָא תְּרֵי סְרִסְרֵי דְחֻטָּאָה אֵינוֹן, כִּי שׁוּחָה עֲמָקָה זִוְנָה, כְּשֶׁם שֶׁאָמַר מֹשֶׁה אֲשֶׁר אַתֶּם זִוְנִים אַחֲרֵיהֶם לֹמַר שֶׁהַזְּנוּת תְּלוּיָה בָּהֶם, הַעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזְּנוּת, וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֵיהָ, כִּי אָמַר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל יְדֵי שְׁלֹמֹה "כִּי שׁוּחָה עֲמָקָה זִוְנָה" (מְשָׁלִי כג, כז) לְמָה קָרָאָה שׁוּחָה - עַל שֶׁם כִּי שָׁחָה אֶל מוֹת בֵּיתָהּ, עֲמָקָה - כְּמָה דְתִימָא (מְשָׁלִי ח, יח) "בְּעַמְקֵי שְׂאוּל קְרוּאָיָהּ". "זִוְנָה" - זֹו אֵשֶׁת אִישׁ, "וּבְאֵר צָרָה" - שֶׁהִיא מוֹרִידָה לְנוֹאֵף לְגִיחֵנָם.

עֲכָשׁוּ אֲנִי שׁוֹאֵל אוֹתָךְ, לְמָה שֶׁאַתָּה תִּמְשָׁךְ אַחַר אֲשֶׁתְּךָ בְּשַׁעַה שֶׁאַתָּה חוֹטֵא בְּסִתְרָה? שְׂנֵדְמָה לָךְ שֶׁאַף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה יוֹשֵׁב כָּל הַיּוֹם לְרַבּוֹת הַלַּיְלָה בְּמַחְשָׁב שֶׁהוּא מְכַשֵּׁף, שְׂנֵדְבַקְתָּ בּוֹ כְּמוֹ בְּכַשׁוּף, וְאַתָּה מוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְן וְכוּ' וְכוּ', וְלִכְּנֵן כִּלְךָ מַעֲבָרָה זֹו, כִּי לְבִסּוּף תְּשַׁלֵּם עַל זֶה מְחִיר גְּבוּהָ מְאֹד, כִּי עַל הַכֵּל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַכֶּה, אֲבָל לֹא עַל נְאוּף, וְאָמְרוּ (סְנֵהֲדָרִין צג): 'אַל־הִיָּהֶם שֶׁל אֱלוֹהֵי שׁוֹנֵא זְמָה הוּא'.

וְלִכְּנֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁתְּרַאֶה לְשָׁמַר עַל עֲצָמָךְ, כִּי מִבְּנֵי אָדָם אַתָּה יְכוּל לְהִתְחַבְּאוֹת, אֲבָל לֹא מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכְּנֵן חֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה, כִּי עַל יְדֵי פְּגָם הַבְּרִית שֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִיתוֹ, לְבִסּוּף יֵאָבֵד אֶת אֲשֶׁתוֹ, וְיִצְטָרֵךְ לְהִתְגַּרֵּשׁ וְכוּ' וְכוּ', הֲאֵם זֶה מְשַׁתְּלֵם לָךְ?

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַחֲזִיר אוֹתָךְ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִקְבַּל עַל עֲצָמָךְ לְהַעֲרִיף אֶת הַזָּבֵל וְהַלְכִלוּךָ הַזֶּה מִבֵּיתְךָ.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג כְּשֶׁר וְשִׁמְחָה...

קפה.

אני יתומה, וכל חיי עברו עלי תלאות רבות

שאלה:

מאת אסתר: שמי אסתר ואני גרה בחולון. עברו עלי משברים וגלים, התיתמתי מאבי ואפי בהיותי בגיל חמש, כי הם נהרגו בתאונת דרכים, וכל ימי נעורי סבלתי גיהנום ממש. לפני שנתים, אחר תלאות רבות שעברו בימי חיי ונפילתי במקום שנפילתי וכו' וכו', התחלתי להפשוט אחרי רבי נחמן, ועכשו אני כבר בת עשרים וארבע, ואני רוצה מאד להתחתן. אולי תוכלו לעזור לי בעצה – מה עלי לעשות כדי להתחיל להתחלה חדשה ומעכשו להצליח?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל אסתר, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דבר ראשון, את צריכה להיות מאד מאד שמחה, שזכית לחזור בתשובה שלמה, שזה מאד מאד חשוב בעיניו יתברך, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:) במקום שבעלי תשובה עומדין – שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; ואמרו (יומא פו.) גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, ולכן ראי להחיות את עצמך עם זה שחזרת בתשובה.

והנה, אם כבר התקרבת אל רבנו ז"ל, עליך להרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, שזה נקרא אצל רבנו

ז"ל "התבודדות", שאמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה) ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חזן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', ואת כל אשר עם לבבו ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים - לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום ולהלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגיה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיחדת וכו', עיין שם.

וזוהי הנהגה נוראה ונפלאה מאד - מתנה שקבלנו מרבנו ז"ל, שאדם יהיה רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו, וכך אף פעם לא יהיה לבד, כי בכל מקום שרק יבא - ידבר עמו יתברך, ולכן מאחר שנשארת לבד יתומה גלמודה וכו', וגם עברו עליך בחיים כל מיני צרות ויסורים ומרירות ומכאובים ונצלו אותך וכו' וכו', עכשו עליך להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ושום דבר בעולם שלא ישבר אותך, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, שנבטח על כחו הגדול, ואמר לאנשי שלומנו "מה לכם לדאג בשעה שאני הולך לפניכם".

ולכן חזקי ואמצי מאד, ומהיום והלאה תהיי רגילה לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ואבי יתומים לא יעזוב אותך, ובפרט כשתהיי חזקה בתפלה ובקשה, ואז תראי נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא, תראי לשמר על עצמך מאד מאד שלא ינצלו אותך וכו' וכו', ואם אפשר שתסעי אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן - אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל הוא השדכן, כמובא (לקוטי מוהר"ן, חלק ב',

סימן פט), ולכן בזה שתסעי אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, ושם תבכי הרבה, ותבקשי ישועה ממנו יתברך בזכות הצדיק הקדוש הזה, שהבטיח שמי שיבוא אל ציונו הקדוש ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר את העשרה מזמורי תהלים, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו - יוציאו מהשואל תחתית, ובודאי רבנו ז"ל ישדך לך שדוך השיך לשרש נשמתך, ואצלי זה ברור כשמש.

ולכן אל תפלי בדעתך, ומכל שכן שלא תכנסי ביאוש, אדרבה, עליך לזכר שיתום או יתומה אין להם אף אחד אלא רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ועליהם נאמר (שמות כב, כב): "כי אם צעוק יצעק אלי שמוע אשמע צעקתו" ולכן אל תתיאשי בשום פנים ואפן, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובפרט כשתהיי על ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, ותשפכי את נפשך לפניו יתברך, תחזרי עם ישועה גדולה, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן קעג) על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף-על-פי שאינו ראוי לכך.

אני מאד מבקש אותך שתמסרי את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך, קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת את מרחת להכריח את עצמך עם כל הכחות להיות רק בשמחה, כי כשאדם שש ושמח - שום קלפה וסטרא אחרא לא יכולים לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין בן הקדשה - שהיא רק שמחה, ובזה אשה יכולה למדד את עצמה אם היא בקדשה וכו', או אם היא בטמאה וכו', שתסתכל איך שהיא מחזקת את עצמה בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין-סוף ברוך-הוא.

אני מאד מקנה לקדוש-ברוך-הוא שתעשי את רצוני ותסעי אל

ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, ושם תתעקשי שאת צריכה זיווג השיך לשרש נשמתך, אזי תראי שתהיה לך ישועה גדולה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קפ"ו.

**האם זה נכון שיש ענין לקחת את בני לאומן
לפני גיל שבע?**

שאלה:

מאת דגנית: שמעתי שכדאי לקחת את הבן שלי לאומן לפני גיל שבע כדי שיזכה להיות צדיק ושלם ופגם, חס וחלילה. האם זה נכון? ומה צריכים לעשות כשנבאים לאומן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל דגנית, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן, סימן תקיז) אני בטוח בהשם יתברך שכל תינוק שיבוא לפני קדם שיגיע לבן שבע שנים - בודאי יהיה נקי מן החטא עד יום חתונתו.

ולכן אשרי האדם שמביא את בנו קדם גיל שבע אל ציון רבנו

ז"ל, ואם יכול לומר עמו לאט לאט את העשרה מזמורי תהלים הנקראים "תקון הכללי" אין למעלה מזה, וזה מועיל על כל מיני פגם הברית, ודבר זה ברור כשמש למי שמאמין בזה בתמימות ופשיטות גמורה.

וידוע שרבנו ז"ל אמר "אני רוצה להשאיר ביניכם" וכן אמר "מה לכם לדאג כשאני הולך לפניכם". ולכן כל זה שיך גם עכשו, כי רבנו ז"ל נמצא עמנו, ובפרט מי שמתחזק באמונת חכמים ובא אל ציונו הקדוש בעיר אומן עם בנו קדם גיל שבע - ינצל מכל רע, כמובן שצריכים לשפך הרבה דמעות כמים שם, ולבקש ולהתחנן שהילד יהיה שמור מעברות וכו' וכו', כי העקר הוא תפלה, ותפלת האבות על בנים נשמעת ומתקבלת מאד מאד בשמים, ובפרט כשבאים אל קברי צדיקים, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן קעג) על ידי השתטחות על קברי הצדיקים, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף-על-פי שאינו ראוי לכך.

וכמובן, מה טוב ומה נעים אם מרגילים את הילד שגם הוא יתפלל שם, ויבקש על נפשו שהקדוש-ברוך-הוא ישמר אותו מחטאים, ושללא יעזב אותו יתברך לעולם, ותפלה של תינוק שאין בו חטא מתקבלת מאד בשמים, וכך אמרו חכמינו הקדושים (שבת קיט:) אינו דומה הבל שיש בו חטא להבל שאין בו חטא.

ולכן תהיי פקחית, תקחי את הבן שלך אל ציון רבנו ז"ל, ואל תעשי שום חשבונות, אלא תזרקי את השכל והחכמה שלך, ותקיימי בתמימות ופשיטות מה שמבקשים ממך, ותבכי שם הרבה על הצלחת הבן, שיהיה נקי מן החטא, וכן תבקשי מהבן שגם הוא יבקש על עצמו, אזי נכון יהיה לבך בטוח שהילד יהיה נקי מן החטא, כי אם רבנו ז"ל מבטיח משהו - אז אין להרהר אחר דבריו, ואין לומר פשטים בדבריו, אלא לקימם בתמימות ופשיטות גמורה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קפז.

אני לא מפסיק לפול בפגם הברית, איך מפסיקים?

שאלה:

מאת גיל: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש. אני לא מפסיק לפול בפגם הברית, אני מצליח להחזיק מעמד שבוע-שבועים, ושוב נופל מחדש, מה עושים? והאם יש דרך להצליח להפסיק עם זה לגמרי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גיל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן יט) נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשייה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כן וכך בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר, שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד, שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות, חס ושלום, רחמנא ליצלן, רחמנא לשזבן, אף-על-פי-כן הכח של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם, חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום

כך וכך, יהיה איך שיהיה בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד.

ומקבל בין אנשי שלומנו ש"כך וכך" סוכב על אמירת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת בְּגִירָסָא, אם אדם מקבל על עצמו - חק ולא יעבר, לומר בכל יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, הכח של התורה יוציא אותו לבסוף מההרגל הרע שהתרגל לעשות עברות וכו', ואפלו שבין כך נופל וחוזר ונופל וכו', עם כל זאת אם יהיה חזק לומר בכל יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, לבסוף כח התורה יוציא אותו מהעברות החמורות שנפל בהן.

ולכן תשתדל לגרס בכל יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, שזה תמיד יהיה חק ולא יעבר אצל אנשי שלומנו היקרים, כי רבנו ז"ל נתן תקון לכמה מאנשי שלומנו, וביניהם מוהרנ"ת ז"ל, שיאמרו בכל יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת (עין שיחות הר"ן סימן קפה).

ושמעתי פעם מהרב החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל שהוא הכיר את נין מוהרנ"ת ז"ל, הנכד של בתו חנה צירל ע"ה, שהיה גר בחארקוב, והיה בעל-בית פשוט, ובכל יום היה לומד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, חק ולא יעבר, וכך נהג המון שנים, אשרי מי שזוכה לקיים את רצון רבנו ז"ל. ואל יהיה נקל דבר זה בעיניך, כי אם תהיה חזק בזה - לבסוף תצא מהרע שנפלת בו, בלי שום ספק כלל, העקר תהיה עקשן גדול לומר בכל יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וזה יטהר וינקה אותך מהחטאים והעוונות המרבים שנדבקו בך.

ועל כלם ראה להרגיל את עצמך לילך במקום שאין שם בני אדם, ותשיח ותספר את כל אשר עם לבבך אליו יתברך, ותבקש ותתחנן מלפניו יתברך שיוציא אותך מהפח יקוש שנפלת אליו, אזי תראה שלבסוף תזכה לצאת מהבץ והחשך שנפלת אליהם, ותזכה לדבק את עצמך בו יתברך - בלי שום ספק כלל, העקר אל תבלבל

את עצמך משום בריה שבעולם, כי אין לנו אלא את דברי רבנו ז"ל, ועל כחו הגדול אנו סומכים, שנזכר לצאת מהרע שנפלנו אליו.

עליך לדעת, שעקר התשובה הוא על ידי ודוי דברים, שאדם מתודה בעת ההתבודדות, ומרבה להפציר בו יתברך שימחל לו על כל מה שעשה, וזה יועיל לו הרבה מאד לצאת מהחשך והבוץ שנפל אליהם. ואתה צריך לדעת, שודוי דברים זה עקר התשובה, כמו שכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן, בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו, חייב להתודות לפני האל ברוך-הוא שנאמר (במדבר ה, ו) "איש או אשה כי יעשו וגו'" והתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זה מצות עשה. כיצד מתודין? אומר: "אנא השם, חטאתי, עויתי, פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובושתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה". וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה, הרי זה משבח.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג כשר ושמח...

קפח.

אני בתקופת משבר, ויש לי המון צער מאשתי, מהילדים ומעצמי.

שאלה:

מאת עמי: לכבוד מוהרא"ש שליט"א. עוברים עלי עכשיו הרבה משברים, אני סובל מאשתי ומהילדים ויש לי המון צער. חוץ מזה אני מרגיש שאני רודף את עצמי, ויש לי כל הזמן מחשבות שליליות, וגם מצב הפרנסה מאד קשה. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר צו, ה' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עמי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצא) אשר בזה העולם יכולים לחיות שני בני אדם, זה יושב בגן עדן וזה יושב בגיהנום. הינו אחד בורח תמיד רק אל הקדוש-ברוך-הוא ואינו רוצה כלום, רק את אמתת מציאותו יתברך - הרי הוא יושב בגן עדן, וכבר לא אכפת לו משום דבר, אין לו רצון אחר מבלעדי לעשות רצונו יתברך, האדם הזה הוא הכי מאשר, מאחר שכבר לא אכפת לו שום דבר, הוא תמיד מדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות, ויודע שהוא אשם בכל מה שקורה עמו, הן עם אשתו והן עם ילדיו והן מאנשים וכו' אדם כזה יושב תמיד בגן עדן.

מה שאין כן, אחד שעדין רחוק מכל זה, ורוצה כסף, כבוד,

ישות, פְּרָסוּם, תְּשׁוּמַת לֵב, וְכוּ' וְכוּ' הוּא סוּבֵל בְּזֶה הָעוֹלָם רַק גִּיהֵנוּם עָלֵי אָדָמוֹת, כִּי כָּל שְׂרוּצִים רְצוֹן אַחַר מְרֻצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי סוּבְלִים סָבֵל גְּדוֹל מְאֹד.

הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע אָמַר שְׁכַשְׂאָדָם פָּגַם בַּמַּחְשְׁבָה - סוּבֵל מִיִּלְדוֹ, כְּשֶׁפָּגַם בְּדַבּוּרוֹ - סוּבֵל מֵאֲשֵׁתוֹ, וְכִשְׁפָּגַם בְּמַעֲשָׂיו - סוּבֵל מִבְּנֵי אָדָם. וְלָכֵן, לָמָּה לוֹ לְהִתְלוֹנֵן עַל מִישֵׁהוּ, בְּשַׁעַה שֶׁהוּא בַּעֲצָמוֹ הָאֵשׁם בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו?

וְלָכֵן, עֵקֶר הָעֲצָה רַק לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִרְבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, וְיִתְנַדֵּה עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה, כִּי עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה זֶהוּ וְדוּי דְבָרִים כְּמוֹבָא (רמב"ם פָּרָק א' מֵהִלְכוֹת תְּשׁוּבָה, הִלְכָה א') כָּל הַמְרַבֶּה לְהִתְנַדֵּה הָרִי זֶה מְשַׁבַּח, וְזוֹהִי שְׁלֵמוֹת הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁהוּא תְּמִיד מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְגַלֶּה לוֹ אֶת פְּנִימִיּוֹת לְבָבוֹ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד') שֶׁהַחֲטָאִים שֶׁל הָאָדָם נִחְקָקִים בְּתוֹךְ עֲצָמוֹתָיו, וְהֵם מְעִיקִים וּמְצִיקִים לוֹ, אֲבָל בְּשַׁעַה שֶׁהוּא מִתְנַדֵּה, עַל יְדֵי זֶה הָעוֹוֹנוֹת יוֹצְאִים מֵעֲצָמוֹתָיו וּמִתְחִיל לְהֵאִיר לוֹ אֹרֹךְ יִתְבָּרַךְ בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד, עַד שֶׁמְרַגֵּישׁ רַק אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְעַל כֵּן הַרְגַּל אֶת עֲצָמָהּ רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ מִבֵּין אוֹתָהּ וְרַק הוּא אוֹהֵב אוֹתָהּ, וּבְזֶה שְׁתֵּהִיָּה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ - כָּל הַחַיִּים שֶׁלָּהּ יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק חֵלֶק ב' סִימָן קִיט) אֲשֶׁר הָעוֹלָם שְׁנַדְמָה עוֹלָם הַזֶּה - זוֹ טְעוֹת, כִּי אֵין עוֹלָם הַזֶּה כָּלֵל, כְּפִי הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל בְּנֵי אָדָם, יֵשׁ אוֹ עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא גֵן עֵדֶן, אוֹ גִּיהֵנוּם, שְׁבַנֵי אָדָם סוּבְלִים סָבֵל גְּדוֹל מִכָּלֵם.

וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל לְחַיּוּת עִם הַמְּצִיאוֹת שֵׁישׁ רַק בּוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים,
וְעַל יְדֵי זֶה תֵּצֵא מֵהַגְּלוּת שְׁלֶךְ. אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁבְּהַתְּחִלָּה יִהְיֶה לְךָ קֶשֶׁה
לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, נִכְנָסוֹת בּוֹ כְּפִירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת
וְלִכֵּן קֶשֶׁה לוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', אֲבָל בְּזֶה שֶׁתְּשַׁלֵּיךְ אֶת שְׁכָלְךָ,
וְתַמִּיד תִּדְבֹר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְשָׁכַל כָּלֵל, אֲזִי לְבַסּוּף
הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְךָ לְטוֹבָה.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
וּבִיחִיד תִּחְזַק עֲצָמְךָ עִם הָעֲצוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל אֲבָל רַק בְּדֶרֶךְ חֵבֵר,
אֵל תֵּאֱמִין בְּאֵף אֶחָד כִּי טַבַּע שֶׁל בְּנֵי אָדָם שֶׁמִּנְצָלִים אָדָם שָׁבוּר
וְרָצוּץ וְכוּ'. וְזוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁל אָדָם שֶׁמְצִיֵּית אֶת רַבֵּנוּ ז"ל וּמְדַבֵּר רַק
עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ וּמִבְקָשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שֶׁצָּרִיךְ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם וְחַג כֶּשֶׁר וְשִׂמְחָה...

קפט.

**עוֹבְרֵת עָלַי תְּקוּפָה קֶשֶׁה,
וְאֲנִי לֹא מַצְלִיחַ לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה**

שְׂאֵלָה:

מֵאת יַעֲקֹב: בְּזִמְן הָאַחֲרוֹן עָבְרוּ עָלַי כְּפָה צָרוֹת, וְכִפָּה שְׂאֵנִי
מִנְסָה לְהָרִים אֶת עֲצָמֵי וְלִהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲנִי
לֹא מַצְלִיחַ. אֲנִי מְחַפֵּשׂ אֶת הָאוֹר בְּקִצָּה הַמִּנְהָרָה, וּמִנְסָה
לְהִתְגַּבֵּר, אֲבָל זֶה קֶשֶׁה. אֵיךְ אֲנִי יְכוֹל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה גַּם
בְּתְקוּפָה הַזֹּאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יעקב, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה רבנו ז"ל גלה לנו סוד נורא ונפלא מאד (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה) על הפסוק (תהלים ד, ב) "בצר הרחבת לי", הינו, שגם אפלו בצרה עצמה, השם יתברך מרחיב לנו, כי אם יסתכל האדם על חסדי השם יתברך, יראה, שאפלו בעת שהשם יתברך מצר לו, גם בצרה בעצמה, השם יתברך מרחיב לו, ומגדיל חסדו עמו. וזה "בצר הרחבת לי", הינו אפלו בתוך הצרה בעצמה, נתת לי הרחבה בתוכה.

מלבד מה שאנו מצפים שהשם יתברך יושיענו בקרוב מכל הצרות, ויטיב עמנו מאד, אף אפלו גם בצרה עצמה מרחיב לנו, ולכן אדם צריך תמיד להחיות את עצמו עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ולמצא את ההרחבות שהקדוש-ברוך-הוא מרחיב לו, וצריך שתדע שהחיים כל כך יפים, וצריכים תמיד להסתכל על יפי החיים וכו', ולהסתכל על חצי הכוס המלאה, לא על חצי הכוס הריקה, ואז נהנים מהחיים בכל דקה, ונותנים תודה לקדוש-ברוך-הוא בכל יום בכל שעה ובכל רגע.

רק תהיה בשמחה כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד) שגם חכמי הרופאים אמרו, שכל המחלות הרעות באות לאדם רק מחמת חסרון השמחה, ולכן צריכים להתאמץ ביתר שאת וביתר עז להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל. ולהפך, עצבות ומרה שחורה מביאות לאדם את כל המחלות, ולכן תכריח את עצמך להיות בשמחה, וחקמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב) אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולכן

ראה לחטוף שמחה ולהיות תמיד בשמחה, ועל ידי זה תמשכנה ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

וזכר גם זכר את מה שאמר בזהר (תרומה קג.) ולית רעותא טבא דאיתאביד מקמי מלכא קדישא. ובגין כך, זכאה איהו מאן דמהרהר הרהורין טבין לגבי מאריה, דאף על גב דלא יכיל למעבד לון, קודשא בריך הוא סליק ליה רעותיה כאילו עביד דא לטב. [אין רצון טוב שיהיה נאכד לפני הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אשרי מי שמהרהר תמיד הרהורים טובים אל הקדוש-ברוך-הוא, שאפלו שלא יכול לקיים את זה, הקדוש-ברוך-הוא מחשיב לו את זה כאילו הוא עשה את הדבר הטוב שהרהר לעשותו], ולכן תתחזק בכל מיני אופנים שבעולם עם רצונות טובים לחזור אליו יתברך, ואז תראה שתשתנה לגמרי, רק תצית את רבנו ז"ל ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קצ.

מיהו "המפיץ הגדול" - ר' שמואל דוד יונגרייז?

שאלה:

מאת מאי הודיה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. קראתי באחד הסכתבים שכתבתם על "המפיץ הגדול" ר' שמואל דוד יונגרייז זצ"ל. רציתי לדעת מי הוא הדין? הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם להמשיך ולהפיץ את מעינות רבנו הקדוש בין כל עם ישראל. אמן פן יהי רצון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל מאי הודייה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

האברך הזה היה יחיד במינו בקדושה ובטהרה, בא ממשפחה מאד מיחסת דורות של רבנים מפרסמים, גדל שמירת העינים שלו היה להפליא, ממש פלאי פלאות, עליו יכולים להגיד שהוא היה המפיץ הכי גדול שהיה אי פעם בין חסידי ברסלב, ועל ידו נתקרבו מאות ואולי אלפי אנשים אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא היה מפיץ ברחובות ובשוקים, באוטובוסים וברכבות, בישיבות, בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, כלם אהבו אותו ורחבו אותו, והיו אנשים שבדקו אותו איך שהולך ברחובות הכי סוערים ומלאים נשים, ומפיץ להן את ספרי רבנו ז"ל, ועם כל זאת היה שומר את עיניו בצורה מפליאה.

הוא היה בעל יסורים גדולים כל ימי חייו על פני האדמה וכו', ואף-על-פי-כן היה תמיד חיוף על פניו, והיה מחזק ומעודד אנשים ולא מסתכל על עצמו כלל.

הוא היה מסור אלי במסירות נפש הכי גדולה שרק יכולה להיות, והיה לאות ולמופת לראות איך אדם יכול לחיות בהתבטלות כזו וכו', היה מתמיד גדול בתורה, והיה מרבה באמירת תהלים ובהתבודדות.

נפטר בקצור ימים ושנים בכ"ח ניסן, ומנוחתו כבוד בבית העלמין "סגולה" בפתח תקוה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קצא.

מדוע התרחשה השואה האימה והאכזרית לעם ישראל?

שאלה:

מאת אמיר: לכבוד הצדיק שליט"א. תודה רבה על כל התשובות המחזקות שאתם כותבים לעם ישראל. תמיד קננה בי השאלה "מדוע התרחשה השואה הארוה". אני מאמין באמונה שלמה שהכל, כמובן, נעשה בהשגחה, ואין לנו לעשות חשבונות, אבל עד כדי כך? כלנו שמענו על הספורים המחרידים והמזעזעים שעשו הנאצים, יפח שמם וזכרם, ליהודים המסכנים... איך שהתיחסו אליהם כמו אל חיות, והרבה יותר גרוע, ועשו עליהם נסויים וכו', שאי אפשר אפילו לדמין ולחשב על זה בשכל, שנעשה דבר כזה בהסטוריה. להשמיד ששה מליון יהודים?! מדוע זה היה חייב להיות כך? ומה הסבה שנגזרה גזרה כה נוראה? ואיך מתגברים על השאלות האלו שנשארות בלב? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אמיר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (מדרש אגדה) שמעולם היה עמלק מצר לישראל, ומאז שעם ישראל יצאו ממצרים הוא נטפל אליהם, ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) עמלק עם לק, שבא ללוק דמן של ישראל ככלב, ואמרו (במדבר רבה פרשה יג סימן ה) גאות אדם תשפילנו

(משלי כט, כג) זה עמלק, שמתגאה על הקדוש-ברוך-הוא בחרופיו וגדופיו וכו'.

ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא, חקת) 'כל זמן שזרעו של עמלק בעולם - לא השם שלם, ולא הכסא שלם, אבד זרעו של עמלק - הרי השם שלם, והכסא שלם'. ואמרו (פסיקתא רבתי) 'כל זמן שזרע עמלק קיים - כביכול כאלו הפנים מכסות, נעקר זרעו מן העולם - נתגלו הפנים וכו', כיון שפשט ידו של עמלק בכסאו של הקדוש-ברוך-הוא, מיד הוא נעקר מן העולם'. והנה קשה להבין את כל המאמרים האלו, הרי אצל הקדוש-ברוך-הוא לא שייך לומר דברים כאלו, כי תוף שניה הוא מאבד אותם לגמרי מן העולם, ומה זה שהתורה הקדושה אומרת (שמות יז, טז): "ויאמר כי יד על כס יה מלחמה להוי"ה בעמלק מדור דור"?

ולכן אלו הם מאמרים שקשה להבינם על פי פשוטם, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סד) שיש קושיות שבאים מהחלל הפנוי, ששם אין תרוץ להסביר וכו', ואין הסבר לקושיות חזקות. הרי שלף לפניך, כל הענין של עמלק, שמוכא מצדיקים שהם הגרמנים הארורים - העמלקים האמתיים, אי אפשר להבין איך אמה זו עדין קימת בעולם, בשעה שהרגו ורצחו ושרפו וחקקו וכו' וכו', בכל מיני מיתות משנות מליונים מאחינו בני ישראל, באכזריות הכי גדולה שאי אפשר לתאר בשכל אנושי, כי בן אדם נורמלי לא יכול לתאר את הרציחות שהרשעים הארורים האלו עשו.

[והיום כבר מתחיל להתגלות, שזה היה הרבה יותר מששה מליון יהודים, ואפלו שבמלחמה זו נפלו למעלה מחמשים מליון גוים, רק נגד היהודים הם נהגו באכזריות הכי גדולה שרק יכולה להיות].

ולכן כל ענין השואה זה פלא, שאי אפשר להסביר בשכל

אָנוּשִׁי כָּלֵל, וְלִכֵּן בְּדַבָּר שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר בְּשִׁכּוּל אָנוּשִׁי - לֹא כִּדְאִי לְהַכְנִס בְּחֻקֵּי הַיּוֹם, כִּי זֶה לְמַעַלְהָ מְשַׁכְּלֵנוּ וְכוּ', וּבְיָדָאֵי בּוֹא יְבוֹא הַיּוֹם, שֶׁהָאִמָּה הָאֲרוּרָה הַזֹּאת תִּמְחַק מִן הָעוֹלָם, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אָבִינוּ מִלְּכֵנוּ נִקְם נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּךְ לְעֵינֵינוּ! וְזֶה יִקְרָה בְּעִזְרָתוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, שְׂאֵז הַיַּעוּד הָרֵאשׁוֹן שְׁלוֹ יִהְיֶה לְמַחֵק אֶת הָאִמָּה הַזֹּאת מִן הָעוֹלָם, כִּי אֵת עַמְּלֵךְ יִכְרֹת רַק בֶּן דָּוִד בְּעֶצְמוֹ.

וְלִכֵּן כְּמוֹ שֶׁלֹּא מְבִינִים אֶת כָּל הָעֲנִיָּן, שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְזַכְּרִים הַרְבֵּה פְּעָמִים אֶת עַמְּלֵךְ שְׁלוּחָם נֶגְדַּת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ', וּמֵה שֶׁיֵּךְ דְּבַר כָּזֶה וְכוּ', הֲלֹא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹצִיא בְּרַק אַחַד וְכוּ', וְשׁוֹרֵף אֶת כָּלֵם וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ בְּשׁוּם שִׁכּוּל אָנוּשִׁי לְהַבִּין אֶת מַה שֶׁקָּרָה בְּשׂוֹאֵה.

וְלִכֵּן לֹא כִּדְאִי לְהַכְנִס בְּחֻקֵּי הַיּוֹם וְכוּ', כִּי הַחֻקִּירוֹת הָאֵלוֹ בְּאוֹת מִהַחֲלָל הַפְּנוּי. מֵה שֶׁאֲנַחְנוּ כֵּן יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת, זֶה לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִנְקֵם אֶת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּךְ, וְנִזְכֶּה לְרֵאוֹת בְּמוֹ עֵינֵינוּ בְּמַחֲיַת עַמְּלֵךְ לְגַמְרֵי מִן הָעוֹלָם.

הַמְּאַחַל לָךְ חַג כֶּשֶׁר וְשִׂמְחָה...

קצב.

מַה הַהֲנַהֲגָה בְּבִרְסָלָב לְגַבֵּי תְּפִלִּין דְּרַבְּנֵנוּ תַּם?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נַחְמוֹן: שְׁלוֹם לְכָבוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. רְצִיתִי לְדַעַת, מֵאִיזָה גִיל כִּדְאִי לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין דְּרַבְּנֵנוּ תַּם? וּמַה הַהֲנַהֲגָה בְּבִרְסָלָב בְּעֵנִין זֶה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נחמן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל התבטא: אצלי פלא, אם כבר מניחים בגיל בר מצוה תפלין דרש"י, מדוע שלא יתחילו להניח אז גם תפלין דרבנו תם? ולכן הזהיר רבנו ז"ל, שתכף ומיד כשהילד נעשה בר מצוה, שכבר יתחיל להניח את שני זוגות התפלין, של רש"י ושל רבנו תם, וכך נוהגים אנשי שלומנו מאז ומתמיד.

ויש עוד חסידויות שבהן מתחילים להניח שני זוגות תפלין מבר-המצוה, כגון חב"ד, קאמרנא, זידיטשוב וכו'.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד ללמד בכל יום שלחן ערוך, ואמר (שיחות הר"ן, סימן כט) שכל בר ישראל מחייב ללמד בכל יום שלחן ערוך, וכן הזהיר על הנחת תפלין דרבנו תם, וידוע שהאריז"ל אמר, מי שלומד בתפלין דרבנו תם איזה למוד, נמשכת עליו הארה גדולה מאד. ולכן נהוג אצל אנשי שלומנו חסידי ברסלב, ללמד שלחן ערוך עם תפלין דרבנו תם. ויש לכל אחד מאנשי שלומנו שלחן ערוך קטן בתיק הטלית ותפלין שלו, כי אז בתפלין דרבנו תם לומדים שלחן ערוך מחבר רמ"א, [שנקרא בפי רבנו ז"ל 'שלחן ערוך הקטן', כי בימיו היה נדפס שלחן ערוך מחבר רמ"א בנפרד, ולכן למדו בזה בתפלין דרבנו תם, וכך לא חסרים יום אחד מבלי ללמד איזו הלכה].

ובמשך היום בשעה שיש לאדם זמן, הוא לומד עוד שיעור טור בית יוסף ושלחן ערוך עם המגנים, והיום, תהלה לאל, נתעורר תלמיד מ"היכל הקדש", וחזר והדפיס שלחן ערוך מחבר רמ"א עם נקוד באפן נפלא מאד, והתפשט בכל העולם בכמה וכמה מהדורות,

גדולות וקטנות, אשרי מי שילמד בכל יום בעוד התפלגין דרבנו תם עליו - כמה סעיפים או סימנים שלחן ערוך מחבר רמ"א בסדרן, ויש שגם לומדים שנים מקרא ואחד תרגום עם תפלגין דרבנו תם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג כשר ושמח...

קצג.

**האם לנהג לפי דעת האר"י,
ולהמנע מנסח ההשכבה הארוך?**

שאלה:

מאת ערן: שלום וברכה לכבוד הרב. ידועה דעת רבנו האר"י הקדוש שלא טוב לקרא את נסח ההשכבה הארוך לנפטר, כי זה מזיק לנשמתו של הנפטר. כיצד יש לנהג בזה לפי דעתכם? ובכלל, האם רבנו הקדוש ושאר חסידיו ברסלב נוהגים על פי האר"י?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ערן, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש מחלקת גדולה אם נוהגים על פי שלחן ערוך או על פי דברי

הָאָרִיז"ל, וְעַל פִּי חֲסִידוֹת מְגַשְׂרִים בֵּינֵיהֶם, וְרַבְנֵנוּ ז"ל הִקְפִּיד שֶׁלֹּא יֵצְאוּ מִהַשְּׁלָחַן עָרוּף.

בְּעֵינֵי הַשְּׂכָבוֹת לְנַפְטָרִים וְכוּ', אוֹמְרִים אֶת הַנֶּסֶח הַקָּצָר, כִּי הוּא לְטוֹבַת הַנְּשֻׁמָּה, וְכֵן מִי שֶׁלֹּמֵד פֶּרֶק מִשְׁנֵיּוֹת אַחַר אֶחָד מִיִּקְרִיּוֹ וְכוּ', עַל אָבָא אוֹ עַל אִמָּא, עָלֵיהֶם הַשְּׁלוֹם, וְאוֹמֵר אַחַר כֵּן אֵיזוֹ תַּפְלָה לְעֵלוֹי נְשֻׁמַת הַנְּשֻׁמָּה, זֶה מוֹעִיל מְאֹד מְאֹד לְנְשֻׁמָּה. וְאִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים אֵיזוֹ נַחַת רוּחַ גּוֹרָמִים לְנְשֻׁמוֹת יִקְרִיֵיהֶם בְּשִׁעָה שֶׁלֹּמְדִים אֵיזָה לְמוֹד לְעֵלוֹי נְשֻׁמָתָם, אוֹ נוֹתְנִים צְדָקָה לְעֵלוֹי נְשֻׁמָתָם - הָיוּ נִזְהָרִים בְּזֶה מְאֹד מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְלֵל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חַג כָּשֶׁר וְשִׂמְחָה...

קצד.

**לְמֵרוֹת שֶׁעֲבָרְנוּ הַרְבֵּה טְפוּלֵי פּוֹרִיּוֹת,
עֵדִין לֹא זָכִינוּ לְהַפְקֵד בְּבֵן נוֹסֵף**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת צְבִיָּה: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב, שְׂמִי צְבִיָּה. אֲנִי נִשׂוּאָה לְבַעְלִי חֲמֵשׁ שָׁנִים, וַיֵּשׁ לְנוּ עַד כֹּה בְּרוּךְ הַשֵּׁם בֵּן אֶחָד. אֲנִי חֲנוּבָה בְּטְפוּלֵי פּוֹרִיּוֹת מְזֵה זְמַן רַב אֲךָ אֲנִי לֹא מְצַלִּיחָה לְהַפְקֵד. לִפְנֵי כַּמָּה חֲדָשִׁים עָבַרְתִּי הַפְּלָה שֶׁל תְּאוּמִים. מָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת? הֲאֵם יֵשׁ מִשְׁהוֹ שְׂאֵנִי צְרִיכָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵי כְּדֵי לְהַבִּיא עוֹד יְלָדִים

לעולם? בבקשה, אני מתחננת לעזרתך ועזרת הקדוש-
ברוך הוא שיגאל אותי מהיסורים הללו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל צביה תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע למה אתם צריכים לעסק בטפולים וכו' וכו', אתם צריכים לרקד מרב שמחה שהקדוש-ברוך-הוא נתן לכם בן, ולשמח עמו מאד מאד, כי לא כל אחד זוכה לילדים, ואתם זכיתם לבן יחיד, אתם צריכים רק לשמח עם המתנה שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא, ולכן לא כדאי לעשות עוד טפולים והפריות.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לכם עוד ילדים באם תבקשו ממנו יתברך, אבל לא לעשות שום פעלות וכו', שזה פשוט הורס את הגוף וכו', כי עברת כבר כמה הפלות על ידי הטפולים וההפריות וכו'. ולכן למה אתם צריכים להיות כל כך בלחץ? אתם צריכים רק לרקד מרב שמחה על המתנה שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא.

ראו לבדק את מזוזות ביתכם וגם את התפלין של הבעל, והקדוש-ברוך-הוא ישמח אתכם תמיד.

המאחל לך חג כשר ושמח...

קצה.

איך אפשר להתבודד כל היום כלו כפי שרבונו רצה?

שאלה:

מאת רפאל: רבנו ז"ל למד אותנו שצריכים להתבודד "כל היום כלו", ומוכן מכאן שצריכים להתבודד גם כשנמצאים עם אנשים אחרים. ומצד שני רבנו ז"ל למד אותנו שצריכים להתבודד במקום שאין שם בני אדם. אם כך איך מסתדרים שני הדבורים של רבנו ז"ל? אשמח לקבל באור בנושא חשוב זה העומד ברומו של עולם. תודה לכבודו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רפאל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אנחנו קבלנו מרבנו ז"ל מתנה כל כך יפה שהיא תפלה והתבודדות - שיחה בינו לבין קונו, שרק המשיח יגלה את זה לכל העולם כלו, והענין, הוא שאדם צריך להרגיל את עצמו מהרגע שהוא קם מהשינה ועד שהוא הולך לישון, שידבר אל הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ופשיטות גמורה בלי שום השכלות כלל, ויבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, כי אין עוד מדרגה יותר גדולה משיחה בינו לבין קונו, ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קנד) שעקר מה שהגיע למדרגתו הוא רק על ידי ענין פראסטיק (פשיטות) שהיה מדבר הרבה, ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר הרבה תהלים בפשיטות. ודיקא על ידי זה הגיע למה שהגיע.

ואמר (שם): אם הייתי יודע, שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד, מה שעשיתי בשנה כלה, [פלומר, שהיה מזדרז כל כך בעבודתו, עד שמה שעשה ועבד את השם יתברך בשנה שלמה, היה עושה ביום אחד]. והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר איי פראסטיק.

גם אמר, שדבר עם כמה צדיקים גדולים, וגם הם אמרו, שלא הגיעו למדרגתם, כי אם על ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם, עבודת השם יתברך, בפשיטות גמורה, בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו'. ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

אבל כדי לזכות לזה בשלמות צריכים לזרק את השכל והחכמות שלו לגמרי, כי כל זמן שיש לאדם איזה שכל וחכמה מדמה וכו' וכו' - הוא יהיה רחוק מזה וכו', כי תמיד תעלינה לו שאלות, מי שומע אותי? מי צריך אותי? האם אני פועל בתפילתי ושיחתי וכו'? ולכן אי אפשר להגיע אל התבודדות, אלא רק על ידי מדת התמימות והפשיטות - להשליך את שכלו המדמה לגמרי.

אדם צריך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא מהרגע שהוא קם ועד שהוא הולך לישון, ובאמצע הוא מתפלל את שלש התפלות שחרית מנחה ערבית, ובאמצע הוא אוכל, ובאמצע הוא עובד, ובאמצע הוא לומד וכו' וכו', העקר תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וזה עקר השלמות. אבל גדולי הצדיקים המפרסמים, הדבוקים באיין-סוף ברוך-הוא, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), אפלו בשעה שמדברים עם בני אדם, גם אז הם מתפללים אל הקדוש-ברוך-הוא, כי אדם חושב שהצדיק מדבר אליו, אבל באמת הוא מדבר עמו יתברך, כי הוא מלביש את תפלתו בתוך השיחה והדבור שמדבר עם בני אדם.

תאמין לי, מי שמרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא טועם טעם גן עדן בזה העולם, כי הוא חי את הקדוש-ברוך-הוא, ונושם את הקדוש-ברוך-הוא, והוא מדבק את עצמו בו יתברך, כי על תפלה נאמר (דברים י, כא) "הוא תהלתך והוא אלקיך", אשרי מי שיצית את רבנו ז"ל ויקיים את כל זה, ומוהרנ"ת ז"ל אמר, שעוד יגיע זמן, שיהיה ענין של שיחה בינו לבין קונו דרך כבושה לרבים, כמו שהיום פשוט שכל בר ישראל מניח תפלין.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קצו.

האם צריכים לבקש תשלום עבור הקונטרסים בהפצה?

שאלה:

מאת מיטל לאה: לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש הקדוש שליט"א. שלום וברכה! ברצוני לדעת, האם יש ענין לבקש תשלום עבור הקונטרסים שמפיצים, או שאפשר לחלק אותם בחנם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל מיטל לאה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך, שקבלנו מרבנו ז"ל מתנה שנקראת 'הפצה' - להפיץ את ספריו הקדושים בין שכבות העם, כי בפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יד) שעל ידי שמקרבים בני אדם לעבודת השם יתברך - מעלים את כבוד השם יתברך לשרשו, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פח.) על הפסוק (ירמיה טו, יט) "אם תוציא יקר מזולל" אלו שמקרבים בני אדם לעבודת השם יתברך, כי זה נקרא מוציא יקר מזולל, הינו מזילותא דגלותא.

ולכן כל מי שתלך להפיץ, תמיד יהיה לה כסף בפיס, וזה בדוק ומנוסה, כי מי שזורעת רוחניית צומחת לה גשמיות, הלוואי היית מציטת את מוהרנ"ת ז"ל שהניח לנו צואה ארבעה ימים לפני הסתלקותו ואמר אז לאנשי שלומנו "העבדא שלכם תהיה יפוצו מעינותיך חוצה", ואז אף פעם לא היה חסר לך כסף, והיית צוחקת מכל המתנגדים והליצנים על זה.

בודאי אשה צריכה להיות צנועה מאד ולגשת להפיץ רק לאשה, ולא לגבר, שזו פריצות גדולה, כי אין לאשה לדבר עם גבר זר כלל, וזו עזות וחציפות גדולה, ולכן תשמרי להפיץ רק לנשים ולא להתבייש, אדרבה, דעי לך שלהחזיר אשה בתשובה אין למעלה מזה.

בעת ההפצה צריכים לומר בזו הלשון: "זה בשבילך מתנה, תתני משהו לצדקה", זה הכל, לא פחות ולא יותר. כי ידוע מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י.) גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, ובזה שמזכים את נשמות ישראל שיתנו צדקה, בזה בעצמו מתקרבת הגאולה, כי עקר הגאולה תהיה על ידי אהבה - שאחד יאהב את השני, ויהיה שלום בין אחד לשני, ויעזרו אחד לשני, ולכן מבקשים משהו לצדקה. וכן ידוע שכל דבר שמקבלים בחנם אין לו שום שוי וזורקים אותו.

ולכן הכי טוב לומר רק בלשון הזו "זה בשבילך מתנה, תתני משהו לצדקה", אם תתן - תתן, ואם לאו - לאו. העקר לא להכניס בוכוהים ולא לעמד על כסף, כי אנחנו מאנשי הבעל תפלה שבפרוש הזהירנו לא לדבר מכסף כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

קצז.

המריבות בביתנו חוגגות, מה עלינו לעשות?

שאלה:

מאת אבי ואסתר: שלום רב אל הצדיק מיבנאל. אנחנו נשואים כבר שנים ויש לנו חמשה ילדים, אבל המריבות בביתנו חוגגות, ואנחנו רבים כל הזמן, מה עלינו לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אבי ואסתר שיחיו

לנכון קבלתי את מכתבכם.

אתם שואלים: "מה עושים?" אזי התשובה היא: "מפסיקים לריב!" מי אומר שאתם צריכים לריב? חכמינו הקדושים אמרו (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהם, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש,

ואי אפשר לשניהם בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת, שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום, אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.), זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

ולכן אתם צריכים מאד מאד לשמר שלא לגרש את הקדוש-ברוך-הוא מביתכם, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מריבה, סימן 10) במקום מריבה שם השטן; ולמה אתם צריכים את השטן בתוך ביתכם? ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רסג) מענין בני הנעורים ששכיח מאד שנעשה קלקול ביניהם ובין נשותיהם, ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי, חס ושלום. ואמר, שזה מעשה הבעל-דבר, שמניח את עצמו על זה מאד, לקלקל השלום של בני הנעורים כדי שיתפסו במצודתו, חס ושלום, על ידי זה. כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם על ידי קלקול שלום-הבית, חס ושלום, שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם.

והאריך בשיחה זאת כי זה מאד מאד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, כי לצערנו הרב, היום יש כל מיני אנשים פגומים וכו', שהם אומרים שמתמחים בענייני שלום-בית וכו', ולוקחים הרבה כסף וכו', ונקראים מפרסמים לענייני שלום-בית וכו', ובאמת מתקיים אצלם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא) שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את האחרים?

ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו וכו', וככלל זה יהיה בידיכם, אם אחד רוצה כסף כדי לעשות שלום-בית, הוא כבר שקרן גדול מאד, והוא לא מענין שיהיה אצלכם שלום-בית, כי הוא

ימשך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, כי הרי זו הפרנסה שלו, ואם הוא יגמר עם זה אחת-שתיים וכו', אז לא יחזרו אליו, ולכן צריכים מאד מאד להשמר מאנשים כאלו שנקראים "יועצי נשואין" וכו' וכו'.

אני מאד מבקש אתכם שתרחמו על ילדיכם, כי רק הם סובלים, כי כשבני הזוג רבים, אזי הילדים גדלים בעלי מומים בנפשם וכו', מפחדים וכו', עצבניים וכו', מפרעים וכו', בעייתיים וכו', וזה ברור כשמש, ולכן למה אתם צריכים להרג את הילדים שלכם? תשלימו ביניכם ותפסיקו להתנכח, ואמרו חכמינו הקדושים (עקצין, ג, יב): לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי המחזיק ברכה לישראל אלא השלום, ואם יהיו ביניכם שלום ואהבה והבנה הדדית - תהיה ברכה בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדכם תמיד, שתהיה לכם הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנו, תשפילו ותצליחו.

המאחל לכם חג פשוט ושמח...

קצח.

**אני יוצא הרבה לשדוכים,
אך הבחורות אינן מוצאות חן בעיני**

שאלה:

מאת אביגדור: שלום למוה"ר"ש שליט"א. מציעים לי בכל פעם שדוכים, אבל הבחורות לא מוצאות חן בעיני, ובין כך אני מתבגר, מתי אמצא מישהי שמתאימה לי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.
 שלום וברכה אל אביגדור, נרו יאיר.
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שהמצוה הראשונה בתורה היא להתחתן ולהביא ילדים לעולם, שזו מצות "פרו ורבו". מלבד זאת, כשאדם מתחתן, הוא נצל מעברות חמורות וכו' וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (יומא עב:) על הפסוק (תהלים יט, י) "יראת ה' הו' טהורה עומדת לעד". אמר רבי חנינא: זה הלומד תורה בטְהֵרָה, מאי היא? נושא אשה ואחר כך לומד תורה. וידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שבחור צריך דבר ראשון להתחתן, ולא הניח אצלו בחור רוק.

ולכן אל תהיה בררן, אלא את השדוך הראשון שמציעים לך - תקח לשם שמים ותתחתן, (אני לא אומר שתקח איזו בעלת מום, עורת או חגרת וכו' וכו'), מתחתנים לשם שמים, ובונים בית נאמן בישׂראל בלי שום חכמות, ועל ידי זה נצולים מעברות חמורות וכו' וכו', ואם אף אחת לא מוצאת חן בעיניך וכו', תסתכל אתה בראי, איך אתה נראה? אתה גם כן לא מלך היפי... חכמינו הקדושים אמרו (יבמות סג) נחית דרגא ונסיב איתתא, אדם צריך לרדת מדרגה אחת, ואחר כך יוכל להתחתן. הינו, המניעה שמונעת מהאדם למצא את בת זוגו, היא הגאות והישנות שיש בו וכו', שחושב: "אני הכי יפה בעולם, והכי מצלח בעולם וכו' וכו', מתאים לי לקחת את זאת?" וכו'.

ולכן הוא אף פעם לא ימצא לעצמו בת זוג שמתאימה לישות שלו וכו'. אומרים חכמינו הקדושים: תרד מדרגה, ואז תמצא אשה להתחתן עמה! הינו, אל תחזיק מעצמך שאתה כל כך גדול, ואז תמצא בקלות בת זוג.

תתאר לעצמך שאתה כלום שבכלום, ואף-על-פי-כן אומרים חכמינו הקדושים (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא, אדם צריך לרדת מדרגה אחת, ואחר כך יוכל להתחתן, מה כבר יכולים לרדת כשאני כלום שבכלום? עם כל זאת אומרים חכמינו הקדושים שגם מזה תרד מדרגה אחת וכו', זאת אומרת, שאתה פחות מכלום שבכלום, ואז בודאי תמצא בת זוג, כי תהיה שמח שפחורה רוצה אפלו לדבר אתך, ומכל שכן להתחתן אתך.

ודבר זה שיהי' הן לרוק והן לרוקה, למה יש כל כך הרבה רוקים ורוקות שלא מוצאים את בני זוגם? רק מפני שהם בורנים ובורניות וכו' וכו', ועל ידי זה עוברים עליהם משברים וגלים, ומסתובבים ממרמרים וכו', שבורים ורצוצים וכו', והכל מחמת הגאות והישות שיש בהם, שחושבים: "אני אקח את זו?", "אני אקח את זה?", וככה מתבגרים עד שתופסים את עצמם שהם כבר בגיל שלושים ולמעלה.

ולכן אשרי הרוק או הרוקה שזורקים את השכל והישות והגאות, ואינם בורנים, ואזי תקף ומיד ימצאו את בני זוגם, העקר מה שצריכים לחפש אצל בן זוג או בת זוג, אלו הן המדות. כי המדות הן עקר האדם, בכל דבר יכולים להשלים את עצמם, אבל לא במדות, כסף תמיד יכולים לעשות וכו', אבל אם אדם לא מתקן את המדות בעודו צעיר, אזי כשמתבגר - כבר מאחר, והרבי רבי אלימלך מליז'ענסק ז"ע אמר, שעד גיל שמונה עשרה יכולים לתקן את המדות, ואחר כך זה כבר מאד מאד קשה, ובשביל זה רבנו ז"ל נתן לנו מתנה יקרה מאד, והיא "ספר המדות", ואמר, שהספר הזה עשה אותו ליהודי, כי המדות זה עקר האדם.

ולכן רוק ורוקה צריכים לחפש רק אחר מדות טובות, כגון שלא

יְהִי כַעֲסָן וְכוּ', שְׁלֵא יְהִי קִמְצָן וְכוּ', שְׁלֵא יְהִי עֲצוּב וְכוּ', אֶלֶּא תְּמִיד יְהִי שְׂמַח וְנִדְיב לֵב וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתֵי, שְׂאֲנֵי מִבְּקָשׁ וּמִתְפִּלֵּל בְּעֶדְדָה תְּמִיד, שְׁתִּהְיֶה לָּךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לָּךְ חַג כְּשֶׁר וְשְׂמַח...

קצט.

**הַיָּשׁוּב שְׁלֵנוּ בְּהַדְרָדְרוֹת רוּחַנִית נוֹרָאָה,
הֵאֵם כְּדָאֵי לְנוּ לְעֵבֵר לְמָקוֹם אַחֵר?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַבֵּקָה: הִגַּעְנוּ לִפְנֵי כִּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים לְגוֹר בְּיָשׁוּב בְּגִלְיָל. חֲשַׁבְנוּ לְמִצּוֹא יָשׁוּב דְּתִי, וּלְגַדֵּל אֶת יְלָדֵינוּ בְּהִתְאָם, אַף בְּשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת חָלָה הַדְרָדְרוֹת קִיּוּנִית מְאֹד בְּיָשׁוּב, וְהוּא הִפָּךְ מִיָּשׁוּב דְּתִי צִיּוּנִי לְכִמְעַט רְפוּרְמִי. כְּרָגַע אָנוּ מִתְּלַבְּטִים הֵאֵם כְּדָאֵי לְהִשְׁאָר, אוֹ לְעֵבֵר לְיָשׁוּב אַחֵר. מֵהַגַּם שֵׁיט לְנוּ יֶלֶד נָכָה, וְחֲשׁוּב לִי לְצִיּוֹן שְׂכָאן הוּא מְקַבֵּל יַחַס טוֹב מֵהַתּוֹשְׁבִים, שְׁעוֹזְרִים וְאוֹהֲבִים לְתֵת, וּמְקַבֵּל הַטְּבוֹת מֵהַמוֹעֲצָה, אַף בְּשִׁבִיל שְׂאֵר הַיְלָדִים יֵשׁ סִפְנָה רוּחַנִית, וְנֶאֱלָצְנוּ לְהַעֲבִיר אוֹתָם לְמִסְגְּרוֹת לְמוֹדֵיוֹת מְחוּץ לְיָשׁוּב, וְזֶה מְקַשָּׁה עָלֵינוּ מְאֹד לְהִסִּיעַ אוֹתָם בְּכֹל פְּעַם. מֵהַרְבֵּי מִיַּעַץ לָנוּ, לְהִשְׁאָר בְּיָשׁוּב, אוֹ לְעֵבֵר לְיָשׁוּב דְּתִי אַחֵר שְׂמִתָּאִים לְאַרְח חַיִּינוּ? אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה. תּוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר צו, ו' ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל רבקה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הרמב"ם אומר (פרק ו' מהלכות דעות, הלכה א') דרך בריתו של אדם, להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו נוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמד ממעשיהם ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר (משלי יג, כ) "הולך את חכמים יחכם ורועה פסילים ירוע" ואומר (תהלים א, א) "אשרי האיש וגו', ולכן מאחר שכל הישוב אצלכם התחילו לרדת מהיהדות וכו', ויש התדרדרות רוחנית קיצונית וכו', כדאי לברח משם כדי לא לאבד את הילדים וכו', וכן שאתם בעצמכם לא תתקלקלו, כי דרך של אדם שנמשך אחר שכניו וכו'.

בענין הבן הנכה וכו', יש עוד ישובים של יהודים שעושים חסד עם הזולת, כי עם ישראל הוא עם של חסד, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיאיר לכם המזל, ובכל מקום שתלכו לגור - תצליחו.

העקר שתתדלו להחזיק מעמד ולא להשבר משום דבר, כי גדול אדונינו ורב להושיע, וצריכים תמיד להסתכל על החיים שהם כל כך יפים, וצריכים תמיד להסתכל על יפי החיים וכו', ולהסתכל על חצי הכוס המלאה, ולא על חצי הכוס הריקה, ואז נהנים מהחיים כל דקה, ונותנים תודה לקדוש-ברוך-הוא בכל יום בכל שעה ובכל רגע.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

ה.

כְּשֶׁהֵייתִי יֶלֶד נִצְלֵיתִי מִיְנִית, וּמֵאֵז חַיֵּי אֵינָם חַיִּים**שְׁאֵלָה:**

מאת אלעד: שלום וברכה לצדיק מיבנאל.

אני מתבייש לכתב לכם מה שבלב שלי, אבל בגלל שאני רואה שאתם מתיחסים לכל אחד ועוזרים לו, אקוה שתוכלו לעזור גם לי.

כבר הרבה שנים עברו מאז שהייתי ילד, אף אני יכול להשתחרר ממה שעברתי. אדם מבגר שהיה בסביבתי ניצל אותי מינית, התעלל בי ואנס אותי כמה פעמים, מאז אני לא אני, וחי אינם חיים. אין לי שמחת חיים ואני בדכאון מתמשך. אני לא מסוגל לצאת לעבודה, ונמצא רוב היום בבית, גם ברוחניות נחלשתי והפסקתי לשמר שבת ולהניח תפלין. אני שבור מאד ולא יכול לשכח את מה שעברתי. אשמח מאד אם הצדיק יוכל לענות לי ולחזק אותי ולהגיד לי איך יוצאים מהמצב הזה ומתחילים חיים חדשים? תודה מעמק הלב על האזן הקשבת והאכפתיות, אלעד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר צו, ז' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אלעד, נרו יאיר.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן כו) אצל העולם שכחה זה חסרון, אבל אני אומר, ששכחה זה מעלה גדולה מאד, ואצלי הדרך, שתכף ומיד כשעובר משהו - אני כבר משפּיחו ומוציאו מדעתי, כי אחרת אי אפשר להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, כי תמיד היו מבלבלים לו

כָּל הָעֵבֶר שֶׁלוֹ וְכוּ' עֵינֵי שָׁם. הֲרֵי שֶׁלֶף לְפָנֶיךָ, אֲשֶׁר יְסוּד גְּדוּל בְּחַיֵּי הָאָדָם זֶה לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבִקְרִים רַבָּה אֲמוֹנַתְךָ", כְּדִי לְזָכוֹת לְאֲמוּנָה חֲזָקָה בּוֹ יִתְבַרֵךְ, צְרִיכִים לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל בֶּקֶר, וְלִידַע, שֶׁהֵנָּה הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם חֲדָשׁ, שֶׁעֲדִינָן לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וְהַיּוֹם אֲנִי יְכוֹל לְתַקֵּן מֵה שְׂאָף אֶחָד לֹא תַקֵּן עֲדִינָן בְּעוֹלָם עַד עַכְשָׁו, כִּי אִם הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַחֲזִיר לִי אֶת הַנְּשֻׁמָּה - סִימָן שֶׁהוּא אוֹהֵב אוֹתִי, וְרוֹצֵה בִּי.

לְכֵן אֲסוּר לָךְ לְהַכְנִס בְּתוֹךְ עֲצֻמָּךְ וְכוּ', וְאֲסוּר לָךְ לְהַשְׁבֵּר וְלְהַכְנִס בְּדַכָּאוֹן וּבַעֲצָבוֹת וְכוּ', אֶתְּךָ צְרִיךְ לְהוֹצִיא אֶת הָאֲשֻׁמָּה מִמֶּךָ, אֶתְּךָ צְרִיךְ לְהִתְחַיֵּל לְחַיּוֹת אֶת הַחַיִּים שֶׁלֶךָ, וְאֵל תִּתֵּן שֶׁהָעֵבֶר יִהְיוּ אוֹתְךָ לְגַמְרֵי, הֵן אֵמֶת שְׁבוּעֵר לָךְ הַכָּאב עַד מָאֵד, וְאֲנִי מִבִּין אוֹתְךָ טוֹב טוֹב, שֶׁכּוֹאֵב לָךְ אֵיךְ מְבַגֵּר נוֹאֵף נֹצֵל אוֹתְךָ בְּאִפְּן שֶׁפֶל כְּזֶה, וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, חֶלֶק ב', סִימָן ח') אֲסוּר לְלַמֵּד זְכוֹת עַל מִי שֶׁעָבַר עַל מִשְׁכָּב זְכוֹר, וְאִם אֶתְּךָ יוֹדֵעַ מִי הוּא זֶה, וְאִיפֹה הוּא גֵר, הֵייתִי אוֹמֵר לָךְ לְפָנוּת אֶל הַמְּשֻׁטָּרָה וְלִפְתָּח עֲלִיו תִּיק, וְשִׁירָקֵב בְּבֵית סֹהַר עַד סוֹף יָמָיו.

וְכַךְ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת פְּדִיוֹן שְׁבוּיִים, סִימָן ו') 'בְּעוֹן מִשְׁכָּב זְכוֹר נִתְפָּס בְּתַפְּסָה', וְכֵן הוּא (שָׁם, אוֹת נְאוּף, סִימָן לג): 'מִי שֶׁעוֹבֵר עַל מִשְׁכָּב זְכוֹר עַל יְדֵי זֶה נִתְפָּס בְּתַפְּסָה'.

וְהֵנָּה וְדַאי שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הוּא הֶרְחַמְן הָאֲמַתִּי, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵיו ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז') מִי יְכוֹל לְהִיּוֹת צְדִיק? רַק מִי שֶׁהוּא רַחֲמָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵט, י'): "כִּי מֶרְחָמִם יִנְהַגֵּם", אֲבָל אֵף עַל פִּי כֵן צְרִיכִים לְדַעַת אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם הֶרְחַמְנוּת, כִּי עַל רְשָׁעִים כְּאֵלוֹ אֲסוּר לְרַחֵם כָּלֵל, עֵינֵי שָׁם. וְעַל כֵּן רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר שְׂאִין מְלַמְּדִים זְכוֹת עַל מִי שֶׁעָבַר עַל מִשְׁכָּב זְכוֹר, בְּוֹדַי אָדָם זֶה עוֹנֵשׁוּ לְהִיּוֹת בְּכָלֵא וְשִׁירָקֵב שָׁם, וְלִסְרֵס אוֹתוֹ פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, כִּי אָדָם כְּזֶה הוּא

יותר מסכן מהרוצח הכי גדול, ובפרט מי שיש לו תאוה לדברים מגנים כאלו וכו', הוא לא יפסיק להתעלל בבחורים תמימים וכו', ולכן זה רוצח נואף סדרתי, ואסור לתת לנואף כזה להסתובב חפשי ברחובות, ולהרוס את החיים של עוד ילדים.

וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא פינחס): כל המחטיא את חברו, קשה מן ההורגו, ששהורגו בעולם הזה יש לו חלק לעולם הבא, והמחטיאו הורגו בעולם הזה ולעולם הבא, כי תסתכל על עצמך וכו', מה קרה לך וכו', נכנסת בדכאון ובעצבות ובמרירות וכו', וכבר אינך מניח תפלין, ואינך שומר שבת וכו' וכו', ואתה מנח בהר של דכאונות וכו', ואינך יכול לתפקד כלל, אתה לא יכול לעבד מרב יאוש שנכנס בך, וכן אתה כבר לא יכול לצאת מביתך ולהיות בין אנשים וכו'. נמצא, שהאדם המנוול הזה גרם לך לאבד את העולם הזה ואת העולם הבא גם יחד, ולכן שלא תכנס לך מחשבה לרגע שצריכים לרחם על רוצח כזה, כי הוא מכרח להיות תחת סורג ובריח, ועוד לסרס אותו, כי הוא מסכן לנער וכו'.

אני מאד מבקש אותך, מאחר שאתה כותב לי מכתב ארוך מכל מה שעובר עליך מאז וכו', ואיך שחרס לך את כל החיים וכו', ואיך שאתה כבר לא מתפקד כלל, ולכן ההכרח לומר לך שהקדוש-ברוך-הוא שלח לדור הזה את רבנו ז"ל שהוא הרחמן האמתי, והוא הרופא האמתי, שיכול לרפאות את החולים הכי גדולים שבעולם, ולכן איעצה ויהיה אלקים עמך, קדם כל צא מעצמך, אין דבר כזה להתיאש, כי היאוש הוא יותר גרוע מהחטא וכו', ובפרט שפה אתה לא חטאת וכו', ואתה בכלל לא אשם וכו', ולכן תוציא את כל רגשות האשמה ממך, ואם תתקרב אל רבנו ז"ל ותצית אותו, הוא ירפא אותך לגמרי, אבל כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), שעקר ההתקרבות אל הצדיק האמת הוא להשליך את דעתו לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר יאמר, כהוא זה, יקיים.

והנה יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל מה שאמר והכריז (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח) אין שום יאוש כלל - אין דבר כזה להתיאש, אפלו שכבר עבר עליו מה שעבר וכו', אסור להתיאש, ולכן צא מעצמך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן, ובפרט פה אצלך, אתה לא קלקלת כלום, אדרבה! קלקלו אותך, הרסו אותך לרסיסים וכו' וכו', למה אתה צריך לקחת את האשמה על עצמך? ולמה אתה צריך לחיות עם רגשי אשמה, בשעה שאתה הקרבן?

ולכן ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להחיות את עצמך בכל מה שיש בך, כי תהלה לאל יש בך הרבה נקודות טובות, וכמאמרם ז"ל (ברכות נז.) על הפסוק (שיר השירים ד, ג): "כפלח הרמון רקתך" מאי רקתך? אפלו ריקנין שבו מלאים מצוות כרמון, והזהירו רבנו ז"ל מאד מאד (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב) להחיות את עצמו עם הנקודות הטובות שיש בו, ולא לתת שישברו אותו כלל, ואדרבה! תכריח את עצמך להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד) שגם חכמי הרופאים אמרו, שכל המחלות והחלאים הרעים באים לאדם - רק מחמת חסרון השמחה, ולכן צריכים להתאמץ ביותר שאת וביתר עז להיות בשמחה, כי העצבות והמרה השחורה מביאות לאדם את כל המחלות.

ולכן תכריח את עצמך להיות בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב) אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולכן ראה לחטף שמחה ולהיות תמיד בשמחה, ועל ידי זה תתרפא לגמרי, רק דע לך שמי שעבר טראומה כמו שאתה עברת וכו', קשה לו מאד מאד להיות בשמחה, ולכן תעשה כל מיני מאמצים שבעולם לשמע קלטות של שמחה, ותשמח את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי השמחה מגביהה את מצב רוחו של האדם,

ומרפאה אותו לגמרי, ותרגיל את עצמך לשיר שירים ונגונים, שזה יגביה את רוחך, ואף שאתה לא בעל מנגן (זמר), עם כל זאת תראה לנגן לעצמך כל מיני נגונים של שמחה כדי שתצא מעצמך וכו' וכו'.

אני יודע שזה מאד מאד קשה וכו', עם כל זאת אתה צריך לרחם על עצמך, אתה בחור צעיר וכל העולם לפניך, ולמה תתן שהסמ"ך-מ"ם, שהוא השטן, ישלט עליך? ולכן תעשה כל מה שביכולתך לשמע נגונים של שמחה, וגם אתה תשיר לעצמך נגונים של שמחה, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רע"ג) טוב לאדם להרגיל את עצמו שיוכל להחיות את עצמו עם איזה נגון, כי נגון הוא דבר גדול וגבוה מאד מאד, ויש לו כח גדול לעורר ולהמשיך את לב האדם להשם יתברך. ואפלו מי שאינו יכול לנגן, אף-על-פי-כן, בביתו ובינו לבין עצמו יוכל להחיות את עצמו באיזה נגון, כפי שיוכל לזמר אותו, כי מעלת הנגון אין לשער.

וכפי שתשמח את עצמך, כן יכנס בך בטחון עצמי, ותצא מעצמך, ולא תפחד משום בריה שבעולם, ותתחיל לחיות חיים נורמליים ככל האדם. וכדי לזכות לכל זה. גלה לנו רבנו ז"ל עצה נוראה ונפלאה מאד, והיא שיחה בינו לבין קונו, הינו שאדם צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בתמימות ובפשיטות גמורה, וכל מה שהוא צריך, הכתבת הראשונה והאחרונה זה רק הקדוש-ברוך-הוא, כי בזה שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, על ידי זה נתרחב לבו ודעתו ובונה את עצמו וכו', את הבטחון העצמי שלו וכו', ולכן דבר ראשון תבקש הרבה ממנו יתברך:

רבנו של עולם! זפני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה בכל רמ"ח אברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע

לרגלי, ואזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא, רחם עלי, והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזפני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להפלל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותו יתברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה, וזפני לאמונה ברורה ומזככת, שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדריך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להפלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

ואל יהיה דבר זה קל בעיניך, אף שבהתחלה ידמה לך שאף אחד לא שומע אותך ולא מקשיב לך, צריך שתדע שאין דבר כזה, כי מלא כל הארץ כבודו והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חליו"ז:ז) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה.

ולכן תקח את עצמך בידיך, ותשכח את כל העבר שלך, ותתחיל בכל יום ובכל שעה ובכל רגע לעשות התחלה חדשה, ותראה שבמשך הזמן הכל יצא ממך וכו', ואף שלפעמים יעלה לך במח ובדעת כל העבר וכו', תשתדל מאד להשכיח את זה מדעתך, כי אין זו חכמה לחיות תמיד עם העבר וכו', אדם צריך תמיד להתקדם ולהסתכל על החיים קדימה וכו', ובפרט שאתה בחור צעיר שכל העולם לפניך, ואתה תצליח מאד בחייך אם תצית אותי, שהם דבורי רבנו ז"ל בעצמו, לא להאשים את עצמו על דבר שהוא לא עשה וכו', ולא לפול ביאוש ובדכאון כלל וכו'.

מה אומר לך? החיים לא קלים, כל אחד עובר את הנסיונות הקשים והמרים שלו, וכבר אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן תקנה) שהקדוש-ברוך-הוא אוהב חסיד מטגן, הינו מי שעובר משברים וגלים ויכול להחזיק מעמד, כי זו עקר גדלת בר ישראל כשעבר עליו איזה משבר בחיים וכו', ואפלו עדין עובר עליו משבר בחיים וכו', הוא לא נשבר, אלא מחזיק מעמד ומתחזק ביתר שאת וביתר עוז, זה מאד מאד חשוב בשמים, וכמובא (זהר הקדמה ד.) מאן מנכון די חשוכא מהפכן לנהורא, וטעמין מרירא למתקא, עד לא ייתון הכא. מאן מנכון דמחכאן בכל יומא לנהורא וכו' מאן דלא מצפה דא בכל יומא בההוא עלמא, לית ליה חולקא הכא. [מי מכס יכול להפך את החשך לאור, ואת המרירות למתיקות, עד שלא יבא לעולם הבא וכו', מי מכס שמחכה בכל יום לאור הגנוז שיתגלה בעולם וכו', מי שלא יכול להראות את זה בעולם הזה, אין לו חלק בעולם הבא] מכל זה רואים מעלת האדם שאפלו שעוברים עליו כל מיני חשכות ומרירות וכו' וכו', אף-על-פי-כן הוא מהפך הכל לטובה, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא.

אני מאד מקנה ששורותים אלו ינחמו אותך, ויוציאו אותך מעצמך, ותתחיל לחיות חיים חדשים עם בטחון עצמי, ולא תפחד משום בריה שבעולם. אדרבה, אם תתחזק, הנסיון הקשה שעברת וכו', הוא יעשה אותך לאדם מצלח.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך שבת שלום וחג פשוט ושמח...

רא.

יש לי ספקות באמונה, איך אפשר להגיע לאמונה אמיתית?

שאלה:

מאת אפרים: לכבוד הצדיק הגדול מיבנאל. אני לא יודע למה, אבל מאז שאני מכיר את עצמי יש לי קשיים באמונה, כאלו יש לי איזה מחסום שחוסם ממני להאמין לגמרי, ותמיד נשארים אצלי ספקות. אני משתדל להתחזק, אבל עדין הפחשבות והספקות לא עוזבים אותי, מה אני יכול לעשות כדי להגיע לאמונה אמיתית?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון קדם החג, ט' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אפרים, נרו יאיר.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן מד) האמונה תולה בפיה של אדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב): "אודיע אמונתך בפיי", הינו, על ידי שמדברין האמונה בפיה - זהו בעצמו אמונה, וגם על ידי זה באים לאמונה. ומחמת זה צריך להזהר מאד מדבורים של כפירה ואפיקורסות, אף-על-פי שאינו אומרם מלבדו, הינו שהוא בעצמו מאמין ואינו כופר, חס ושלום, רק שהוא חוזר ואומר דברי אפיקורסות ששמע בשם אחרים שהם אפיקורסים, והוא מתלוצץ מהם, אף-על-פי-כן גם מזה צריך להזהר מאד, כי הדבור הזה של כפירה מזיק לאמונה. גם הוא אסור גמור, כי על השם יתברך ברוך הוא, אסור לומר דברי הלצות, אפלו בדרך שחוק וכו', עין שם.

הרי שלך לפניך, שצריכים מאד מאד לא לדבר שום דבורי

כפירות ואפיקורסות, כי אדם הולך אחר הדבור, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מכל אלו המינים והאפיקורסים שהכניסו זלזול בדבורי אמונה וכו', עד שמדברים דבורי כפירות ואפיקורסות, וזה מה שגורם לאדם שיכנסו בו ספקות באמונה, אני כבר לא מדבר כשאדם חוטא, אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה סימן כב) הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם, ואמר הנביא (ישעיה נט, ב): "כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין אלהיכם וחסאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע".

ולכן תשמור מאד מאד על פיה, לא לדבר דבורי כפירה ואפיקורסות, ומכל שכן שלא תקבל דבורי אפיקורסות מאף שוטה וטפש וכו', כי כל מי שמדבר דבורי כפירות ואפיקורסות, הוא פשוט אדם חסר דעה וכו', כי מי שרק מתבונן איך הגוף שלו מתפקד וכו', הוא הולך ומתנועע ורואה ושומע וכו' וכו', זה הכל חיות אלקות שנמצאת בו, ועדין יש לטפש הזה ספקות וכו', ולכן לא כדאי לשמע דבורי כפירה, ומכל שכן לא לדבר דבורי כפירה ואפיקורסות. ועל כן אני מבקש אותך שתתחזק מאד ותראה ששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ואל זה זוכים על ידי אמונה ברורה בו יתברך.

ולכן תחדיר בעצמך שאין בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, וכפי שמחדירים בעצמם ידיעה זו, כל החיים הולכים כבר בצורה אחרת, כי כשבר ישראל יודע שהכל משגח ממנו יתברך, אזי הוא לא מפחד כבר משום דבר, ולא עושה חשבון לאף אחד, הוא חי רק עמו יתברך, אשרי מי שמכניס בדתו ידיעות אלו, ואז החיים שלו הם כבר חיים אחרים לגמרי, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן לב) שמי שחזק באמונה, אזי החיים שלו חיים מאשרים, כי אין עוד מאשר יותר מאדם שמתחזק באמונה פשוטה,

אבל כְּדֵי לְהַגִּיעַ לְזֶה צְרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה מְאֻמְנָה בּו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי רַק בַּדְּבֹר.

וְרוֹאִים, שְׂאֵלוֹ הַלִּיצָנִים הַכּוֹפְרִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים, כָּל הַכַּח שְׁלֵהֶם זֶה רַק הַדְּבֹר הַטָּמֵא, שְׁתַּמִּיד מְזַלְזָלִים בְּאֻמְנָה הַקְּדוּשָׁה, עַד כְּדֵי כָף שֶׁהַכְּנִיסוֹ בְּהַמּוֹן הָעַם לְהַזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם לְבַטְלָהּ, שְׁזֶה אֲסוּר לְאוֹ (שְׁמוֹת כ, ז): "לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם הַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא, כִּי לֹא יִנָּקֶה הַיְיָ" אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשׁוֹא", וְהִרְשָׁעִים הָאֵלֹהִים הַכְּנִיסוֹ אֶת שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ בְּפִיו שֶׁל אָדָם בְּצוּרָה מְזַלְזָלִת מְאֹד, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, שְׁעַל יְדֵי זֶה עוֹבְרִים לְאוֹ חֲמוּר מְאֹד, וְעַל זֶה צְרִיכִים מְאֹד לְהַזְהֵר, כִּי כָּל זֶה בָּא מִהִרְשָׁעִים הָאֵלֹהִים, שְׁרוּצִים לְעַקּוֹר אֶת הָאֻמְנָה מִהַמּוֹן הָעַם, וְלִכֵּן הַכְּנִיסוֹ בַּדְּבֹרֵי בְּנֵי אָדָם שִׁיּוּצִיאוֹ שֵׁם שָׁמַיִם לְבַטְלָהּ וְכוּ', וְהַכֵּל כְּדֵי לְעַקּוֹר אֶת הָאֻמְנָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל.

וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַדְבֵּר תְּמִיד דְּבֹרֵי אֻמְנָה, שְׁזֶה בְּעֶצְמוֹ יָבִיא אוֹתוֹ לְאֻמְנָה, וְכֵן יִדְבֵּר עִם כָּלֵם רַק דְּבֹרֵי אֻמְנָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה מְסַבֵּב עִם הָאֻמְנָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִחְיֶה חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדֶךָ תְּמִיד, שְׁתַּהַיֶּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ חַג כָּשֶׁר וְשִׂמְחָה...

רב.

חמותי מתערבת כל הזמן ביני לבין בעלי. איך להתנהג איתה?

שאלה:

מאת לאה: לכבוד מוהרא"ש, הצדיק מיבנאל. אני עוברת הרבה צרות מחמותי. היא נכנסת לענינים לא שלה, ואני לא יודעת מה לעשות. זה גורם לי מריבות עם בעלי עד שאני חושבת כבר להתגרש! תן לי עצה בבקשה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון קדם החג, ט' ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל לאה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שפלה וחמותה אף פעם לא ישתוו יחד, וזה טבע העולם, עד כדי כך שחכמינו הקדושים מדגישים שפלה וחמותה שונאות אחת את השניה, וחכמינו הקדושים מספרים (שבת כו.) ההיא חמתא דהות סניאה לה לכלתה, אמרה לה: זיל איקשיט במשחא דאפרסמא, אזלא איקשיט כי אתת אמרה לה זיל איתלי שרגא אזלא אתלא שרגא אינפח בה נורא ואכלתה, [היתה חמות ששנאה את כלתה וקנתה לה מתנה שמן אפרסמון שתקשט עם זה (וזה היה חמר דליק), ובקשה ממנה טובה: "תדליקי לי את הנר", והלכה הכלה בתמימותה והדליקה את הנר, ומחמת שהשמלה שלה היתה מרוחה עם שמן האפרסמון שהיה דליק, נאחזה בה האש ונשרפה לגמרי].

הרי שלך לפניך, שכלה וּחמותה אף פעם לא תשתוּנה, וְזוּה פְּסִיכוֹלוֹגִי, לְאָמַא שֶׁל הַבְּחוּר תְּמִיד כּוֹאֵב, אִיךְ אֲנִי הֵייתִי בְּהַרְיוֹן עִם הַבֵּן, וְיִלְדֵתִי אוֹתוֹ, וְגִדְלֵתִי אוֹתוֹ שָׁנִים עַל גְּבִי שָׁנִים וְכוּ', וּפְתָאוּם בָּאָה לִי אִיזוֹ בַּחוּרָה צְעִירָה וְלוֹקַחַת אוֹתוֹ מִמְּנִי וְכוּ', וְלִכֵּן בְּתוֹךְ תּוֹכָה הִיא לֹא יְכוּלָה לְהַשְׁלִים, אִיךְ בַּחוּרָה צְעִירָה תִּפְסָה לָהּ אֶת הַבֵּן? (מָה שֶׁבְּאֵמַת זֶה טְפָשׁוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, אֲדַרְבֵּה, אֲשֶׁה חֲכָמָה צְרִיכָה לְשִׁמּוֹחַ שֶׁבְּנָה הִתְחַתֵּן וַיָּבִיא לָהּ נְכָדִים, וְתִשְׁמַח עִמָּהֶם וְכוּ'). עִם כָּל זֹאת, זֶה הַמְּצִיאוֹת, שֶׁהַחֲמוֹת חוֹשְׁבֹת תְּמִיד שֶׁהַכֹּלָה גְּנֵבָה לָהּ אֶת הַבֵּן הַיְקִיר שֶׁלָּהּ וְכוּ', וְזֶה טְבֵעִי, וְאִי אֶפְשֶׁר לְשַׁנוֹת אֶת זֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן.

וְלִכֵּן, כְּשֶׁבְנֵי זוּג מִתְחַתְּנִים, צְרִיכִים לְקַבֵּל עַל עֲצָמָם קְבָלָה חֲזָקָה, שִׁיְהִיו חֲזָקִים מְאֹד בִּינֵיהֶם בְּאֵהָבָה וּבִהֲבָנָה הַדְּדִית, וַיִּכְבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וַיּוֹתְרוּ אֶחָד לַשְּׁנִי, וְאֶף פְּעַם שֶׁלֹּא יַעֲרְבוּ אֶת הַהוֹרִים בְּחַיֵּי נִשׁוּאֵיהֶם בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, הֵן לְטוֹב וְהֵן לְהַפֵּךְ, וְאִזּוֹ יַחֲיוּ חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים וּמְצֻלְחִים.

וּמָה שֶׁשִּׁיף לַהוֹרִים, צְרִיכִים לְכַבֵּד אוֹתָם מְאֹד מְאֹד, אֲבָל לֹא לְתַת שִׁיתְעַרְבוּ בְּחַיֵּי הַנִּשׁוּאִים, וְהַבְּעַל צְרִיךְ לְהַבִּין, שְׂאֵם הָאֵמָא מְדַבֵּרַת כָּל דְּבַר רַע עַל אִשְׁתּוֹ וְכוּ', שִׁיִּגִיד כֵּן, כֵּן, כֵּן וְכוּ', וּבִזְזָה נִגְמָר הַסְּפוּר, וְלֹא יִסְפֹּר לְאִשְׁתּוֹ מָה שֶׁהָאֵמָא שְׁלוֹ דְּבַרָּה עָלֶיהָ, וְכֵן לְהַפֵּךְ, אִם הָאֲבָא שֶׁל הָאִשָּׁה מְדַבֵּר כָּל דְּבַר רַע עַל בַּעֲלָהּ, שֶׁתִּגִּיד כֵּן, כֵּן, כֵּן וְכוּ', וּבִזְזָה נִגְמָר הַסְּפוּר, וְלֹא תִסְפֹּר לְבַעֲלָהּ מָה שֶׁאֲבִיָּה דְּבַר עָלָיו, וּבִזְזָה נִגְמָר כָּל הַסְּפוּר, וְאִם הַזּוּג פְּקָחִים וְחֲכָמִים וַיּוֹדְעִים דְּבַר זֶה, אִזּוֹ אֶף פְּעַם לֹא יַעֲרְבוּ אֶת הַהוֹרִים בְּתוֹךְ חַיֵּי נִשׁוּאֵיהֶם.

הַכֹּלָל, שֶׁמְעַלֵּת כְּבוֹד אָב וְאִם מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָה, וְצְרִיכִים לְכַבֵּד אֶת שְׁנֵי הַהוֹרִים, הֵן אֶת הַהוֹרִים שֶׁל הַבְּעַל וְהֵן אֶת הַהוֹרִים שֶׁל הָאִשָּׁה, אֲבָל צְרִיכִים לְהִיּוֹת פְּקָחִים לֹא לְעַרְבּ אוֹתָם בְּחַיֵּי הַיּוֹם-יוֹם,

כדי שלא תהיה מחלקת, כי בדרך כלל כלה וּחמותה לא משתוות, וכן קורה הרבה, שהחותן לא יכול לסבל את החתן שלו, וזה טבע בעולם שקשה להוציא את זה מהם, כי איך שהוא, תמיד יש איזו שגאה וקנאה וכו', איך לקחת לי את הבן שלי? או איך לקחת לי את הבת שלי? כמוכן שזוהי מחשבה טפשית וכו', עם כל זאת אלו הם החיים, וצריכים להתמודד עם זה, ומי שיש לו שכל ולא מערב את ההורים בחיי הנשואין, הוא הכי מצלח, ואפלו שהאמא מדברת על כלה, או האבא מדבר על החתן וכו', לא צריכים לעשות מזה עסק, אומרים להורים כן, כן, כן וכו', ובזה נגמר הספור, וכך חיים בני הזוג חיים נעימים ובטוחים.

זוג שרוצה להצליח בחיים, צריכים לזכור את הכלל הזה, ולא לקחת ברצינות מה שיש בין כלה וּחמותה, או בין החותן לחתן וכו', אלא לדעת שזה טבע של ההורים, שלצערנו הרב, בא מקטנות המחין והדעת, ואם יודעים את כל זה, אזי חיים חיים מאשרים, והם מצליחים מאוד בחיי נשואיהם.

אקוה מאוד שתביני דבר מתוך דבר, ותתחברי אל בעלך באהבה גדולה מאד, ותכבדי ותיקרי אותו, כי הוא לא כל כך רע כמו שהאמא שלך מסיתה אותך, ואז אף פעם לא תריבי עם בעלך, ותחיו חיים מאשרים כל ימי חייכם.

המאחל לך חג כשר ושמח...

רג.

**עברתי תאונת דרכים וכמעט אבדתי את החיים,
מה עשיתי שזה הגיע לי?**

שאלה:

מאת חיים: לכבוד הצדיק מוה"רא"ש מיבנאל. עברתי תאונת דרכים קשה ובנס נצלתי ממנה, וכמעט אבדתי את החיים, למה הגיע לי דבר כזה? מה עשיתי שקבלתי כזה ענש? אודה לכם מאד אם תענו לי.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון קדם החג, ט' ניסן ה'תשע"ב.
שלום וברכה אל חיים, נרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין אותך, אתה צריך לתת תודה לקדוש-ברוך-הוא על גדל החסד-חנם שעשה עמך נס גלוי כזה, שמתאונת דרכים קטלנית - נצלת ממות לחיים, אזי במקום לתת תודה לקדוש-ברוך-הוא, אתה שואל למה מגיע לך דבר כזה? למה אתה לא מסתכל על חצי הכוס המלאה וכו', ובפרט שזו כוס מלאה של חסדים ורחמים גמורים שעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, נסי נסים, לך לבית הכנסת ותברך ברכת "הגומל לחיבים טובות שגמלני כל טוב", במקום לשאול שאלות וכו'.

רואים בני אדם שלא מכירים את הטוב שהקדוש-ברוך-הוא עושה אתם, תמיד יש להם רק טענות כלפי מעלה, הם לא יודעים שכל החיים הם חיי נסים, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א',

סימן ז') שַׁאמוּנָה תְּפִלָּה וְנִסִּים תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, אִם אָדָם חָזַק בְּאַמוּנָה בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי הוּא תְּמִיד מִתְפַּלֵּל לְקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִבְּקִשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל דְּבָר, וְאִם מִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי הוּא רוֹאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעוֹשֶׂה אֹתוֹ הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם בְּכָל שְׁעָה וּבְכָל רִגַע מִמֶּשׁ, וּכְבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקִּדּוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה פְּרָשָׁה כד סימן א) בֵּא וְרָאָה כִּמָּה נְסִים עוֹשֶׂה הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם הָאָדָם וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ, שְׁאֵלוּלֵי הִיָּה אוֹכֵל פֶּת כִּשְׁהִיא חִיָּה הִיָּתָה יוֹרֶדֶת בְּתוֹךְ מַעְיוֹ וּמִשְׁרֻטָּת אוֹתוֹ, אֲלֵא בְּרָא הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעְיָן בְּתוֹךְ גְּרִגְרָתוֹ שֶׁהוּא מוֹרִיד אֶת הַפֶּת בְּשָׁלוֹם; (הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָא אֶת הַגְּרוֹן שֶׁל הָאָדָם כִּף שֶׁתְּמִיד יֵשׁ בוֹ לְחָה, וְכִף הוּא יְכוּל לְבַלַּע בְּקִלוֹת אֶת הָאֶכָּל).

וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקִּדּוּשִׁים (נִדָּה לר.) לְעוֹלָם אֶפְלוּ בַעַל הַנֶּס אֵינוֹ מַכִּיר בְּנִסּוֹ, וְכֵן אָמְרוּ (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים קו) אֵי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם בְּלֵא נְסִין וּבְלֵא פְּלֵאִין. כִּיֶּצֶד? אָדָם נִתּוֹן עַל גְּבֵי הַמָּטָה וְהַנְּחָשׁ בְּאֶרֶץ לְפָנָיו, וּבֵא לְעַמֵּד וְהִרְגִישׁ בוֹ הַנְּחָשׁ, כִּיּוֹן שֶׁבֵּא לְתַן רִגְלוֹ עָלָיו בָּרַח הַנְּחָשׁ מִפָּנָיו. וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה פְּלֵאֵי עֲשֶׂה הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמוֹ. וּמִי יוֹדֵעַ? הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֵאָמַר (תְּהִלִּים קלו, ד): "לְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת לְבָדוֹ" הוּא לְבָדוֹ יוֹדֵעַ נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ; רוֹאִים מְזֵה שֵׁישׁ לְכָל אָדָם נְסִים בְּכָל יוֹם בְּכָל שְׁעָה וּבְכָל רִגַע, וְהוּא אֶפְלוּ לֹא מַכִּיר בְּנִסִּים, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהַכֵּל טֵבַע מְקַרָּה וּמְזֹל, בְּשִׁבִיל זֶה הוּא סוֹבֵל מַה שְׁסוֹבֵל, מַה שֶׁאֵין בּוֹ כְּשֶׁאָדָם מַכִּיר בְּנִסִּים, אֲזִי הוּא תְּמִיד נוֹתֵן תּוֹדָה לְקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִפְרָט אֶתְּהָ בַעֲצָמָהּ מוֹדָה שֶׁהִיָּה לָךְ נֶס גְּדוֹל שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ בְּחַיִּים, אֲזִי מַה אֶתְּהָ שׁוֹאֵל?

וְאִם כְּבָר אֶתְּהָ שׁוֹאֵל, לְמָה מַגִּיעַ לָךְ דְּבַר כֵּזֶה? תִּדַע שֶׁכִּף אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקִּדּוּשִׁים (כְּתוּבוֹת ל.) תְּנִי רַבִּי חִיָּא, מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֶף-עַל-פִּי שֶׁבְטָלוּ סְנֵה־דְרִין אַרְבַּע מֵיתוֹת לֹא בְּטָלוּ וְכוּ', אֲלֵא דִין אַרְבַּע מֵיתוֹת לֹא בְּטָלוּ, מִי שֶׁנִּתְחַיֵּב סְקִילָה אוֹ נוֹפֵל מִן הַגַּג אוֹ חִיָּה

דורסתו, ומי שנתחייב שרפה או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה או נמסר למלכות או לסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בסרויני; ולכן מי יודע מה עשית? ואיזה חטא חטאת? שהיה מגיע לך אחד מהד' מיתות בית דין, והצילך הקדוש-ברוך-הוא, ולכן תן תודה לו יתברך, ותחזור בתשובה שלמה, ותתחיל להניח תפלין ולשמר שבת, ואז תראה את הנסים שיעשה אתך הקדוש-ברוך-הוא בכל יום בכל שעה ובכל רגע.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

רד.

אין לי סבלנות וכל הזמן אני לחוצה

שאלה:

מאת רבקה: אני בחורה צעירה, אבל אני סובלת כל הזמן מלחץ. אין לי סבלנות, בפרט שהמצב הכלכלי שלנו קשה מאוד, עד שלפעמים אני קצה בחיי. מה אפשר לעשות? אנא כבוד הרב תעזר לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון קדם החג, ט' ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל רבקה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין, שאף אחד לא הולך לו בחיים כמו שהוא רוצה, הן העשיר הכי גדול והן העני הכי גדול, אם אין לאדם שמחת חיים - אין לו כלום, וזה מה שאמר התנא הקדוש (אבות ד, א) איזה עשיר השמח בחלקו, אם אדם תמיד שמח, אזי אפלו שבקשי יש לו חתיכת לחם יבש לאכל, מרב שמחה הוא מרגיש כל מיני תענוגים, אבל אם הוא עצוב וממרמר, אזי אפלו שיש לו את כל העשירות שבעולם - לא יעזר, כי העקר הוא השמחה, שאדם משמח עצמו.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן י') שמחה זה עולם החרות, אם אדם שמח אזי יכול להוליך את המוח שלו להיכן שרוצה. הינו, יש לו ישוב הדעת ואזי שום דבר לא יכול לשבר אותו. ולכן לא בחנם שרבנו ז"ל הזהירנו כל כך על שמחה ואמר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן כד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ותכף ומיד כשרוצים להיות יהודי אמתי, צריכים לזכר שעברה גדולה להיות בעצבות, כי עצבות זהו הסטרא אחרא. ולכן ראי דבר ראשון לעבד הרבה על שמחה, לשמח את עצמך במה שאת יכולה, ותרגילי את עצמך לשמע קלטות של שמחה, ואל תתני שהעצבות והדכאון יתגברו עליך, ואז כבר תהיה לך ישועה.

את אשה צעירה שכל העולם לפניך, ויש לך עוד כל כך הרבה שנים לחיות, אז מה את כל כך מתאשפת מהחיים? תשתדלי להיות עסוקה ולא להסתובב בטל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (כתובות נט.) הבטלה מביאה לידי שעמום, לידי זמה, ולכן ראי לצאת לעבד באיזו עבודה, אפלו משק בית, כדי להתאורר מהלחץ והדחק שנמצא בבית, ואז תראי שעל ידי זה תצברי כחות חדשים.

זכרי היטב, כי השמחה היא המדרגה הכי גדולה שאפשר לזכות להגיע אליה, ואשה שתמיד שמחה, אזי קונה לעצמה המון חברות, כי טבע של נשים שאוהבות אשה שהיא שמחה ומחייכת לכלן, ואזי

נדבקות אליה המון נשים, כי על כל אשה עובר מה שעובר בבית וכו', הן מהילדים וכו', הן מדחקות הפרנסה וכו', והן מהלחץ של הבעל שטבעו רע ומלחיץ את אשתו וכו'. אבל אשה שתמיד שמחה, נכנס בה בטחון עצמי, ואז שום דבר לא יכול לשפר אותה ולא מתפעלת ממה שבעלה מלחיץ אותה, היא יכולה לענות לו חזרה: "אל תלחיץ אותי! אני לא השפחה שלך!"

בודאי זו עולה גדולה שבעל מלחיץ את אשתו וכו', כי זו רשעות שבעל לא עוזר לאשתו עם הילדים ובעבודת היום-יום, אדרבה! בעל צריך להיות מסור לאשתו ולתת יד ולעזור לה וכו'. עם כל זאת אשה שהיא תמיד שמחה, והיא נמצאת במצב רוח מרום אזי אף אחד לא יכול להשפיל אותה, כי על ידי שמחה זוכים לבטחון עצמי.

ולכן תעשי כל מה שביכלתך להיות רק בשמחה, ואל תתני שהעצבות תכריע אותך, ואם תעשי את זה - תהיי האשה הכי מאשרת, וכלן תאהבנה אותך, ותהיינה לך המון חברות, כי בלן אוהבות אשה שמחה ועליזה שנמצאת במצב-רוח מרום וכו'.

ולכל זה תזכי דיקא אם תציתי את הצדיק האמת, שהוא רבנו ז"ל בעצמו, ותלמדי גם נשים אחרות את הלמוד העמק של רבנו ז"ל, שלמד אותנו על גדל מעלת השמחה, להיות רק בשמחה עם נקדת היהדות. ומי יתן, שכל אשה שמקרכת אל הצדיק תשמח עצמה תמיד, ותשמח נשים אחרות, ואז כל החיים שלה ישתנו לגמרי.

אבל אני מכרח להגיד לך, שזוהי העבודה הכי קשה, כי לבוא לשמחה זה לא קל, ולכן עליך לעשות כל מה שביכלתך להיות רק בשמחה, ואזי כבר יצאו מהראש שלך השטויות הללו: "קצתי בחיי", "אני רוצה למות", אדרבה! תרצי רק לחיות, ולהחיות עוד נשים, שזו המצוה הכי גדולה שרק יכולה להיות.

ואם היית יודעת איזה נחת רוח את גורמת לקדוש-ברוך-
הוא בזה שאת שמחה, וגם משמחת נשים אחרות, ומחזירה אותן
בתשובה, אזי היית מנצלת כל רגע ודקה למצוה זו, והיית האשה
הכי מאשרת בעולם.

אקנה שתכניסי את הדבורים האלו בתוך לבך, וכך תיך ישתנו
לטובה.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

רה.

**לפני שנה חזרתי בתשובה,
באלו ספרים להתחיל ללמוד?**

שאלה:

מאת רפאל: אני בחור בגיל שבע עשרה. לפני שנה חזרתי
בתשובה, וזכיתי להתקרב לברסלב, אלו ספרים אתם
ממליצים לי ללמוד בתור התחלה? תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון קדם החג, ט' ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רפאל, נרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה רבנו ז"ל נתן לנו את סדר-דרך-הלמוד, דרך נפלאה ונוראה
מאד, שמי שמרגיל את עצמו ללמוד בדרך הזו מצליח מאד, והוא
בשיחות הר"ן סימן ע"ו, שספר עמנו הרבה בענין זה שטוב ללמד
במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות,
ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה
להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר

אחד - אל יעמד הרבה שם, ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן. ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא, את מה שלא היה מבין בתחלה, כשילמד כסדר בזריות להלן יותר.

ואמר רבנו ז"ל, שאין צריכין בלמוד אלא רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו - שירצה להבין תכף, ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד ויאמר כסדר בזריות, וממילא יבין. ואם לא יבין תכף - יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים, שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על כונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת סג.) לגמר והדר לסבר, ואף על גב דלא ידע מה קאמר, שנאמר (תהלים קיט, כ): "גרסה נפשי לתאבה", כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לסימם, ולחזור ולהתחיל, ולסימם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השנייה והשלישית כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם, ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה.

ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת היא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד. כי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר, מאשר שהיה לומד בדקדוק גדול, כי זה מבלבל מאד מן הלמוד. וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר הספרים כלם.

ופעם אחת חשב רבנו ז"ל, מה שהאדם צריך ללמד בכל יום עד שאין היום מספיק. דהינו לגמר בכל שנה ש"ס עם הרי"ף והרא"ש,

וארבעה שלחן ערוך הגדולים, וכל המדרשים כלם, וכל ספרי הזהר ותקונים וזהר חדש, וכל ספרי קבלה מהאריז"ל, גם צריכין ללמד איזה שעור ביום בקצת עיון. ועוד חשב הרבה דברים. גם צריכים לומר תהלים בכל יום, ותחנונות ובקשות הרבה הרבה. ואז ספר הרבה מענין זה שצריכים ללמד במהירות גדולה ובזריזות ולבלי לבלבל דעתו בדקדוקים הרבה מענין לענין.

והדברים הללו הם בדוקים ומנסים, גם לא היה מצוה לחזור תכף על למודו רק רצונו תמיד היה ללמד הספר או הפוסק שלומד כסדר מראשו לסופו בזריזות, ואחר כך יתחיל פעם שניה ויגמר אותו כלו, וכן פעם אחר פעם וכו'; עין שם. זה סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, ורצה שנוזכה ללמד ולהיות ולטייל בכל מקומות התורה הקדושה.

עכשו אתה בחור צעיר, תתחיל רק עם כמה שעורים וכך תצליח, כל יום תלמד חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, וכן תתחיל לגרס משניות כסדרן, הינו שתתחיל עם מסכת ברכות, ותלמד כסדרן עד מסכת עקצין, ותעשה סיום ששה סדרי משנה, ותתחיל עוד פעם, ותלמד כמה שאתה יכול, פרק או שני פרקים או עשרה פרקים וכו' וכו', ותתמיד בזה מאד, וכן תעשה לעצמך שעור בש"ס כסדרן, תתחיל מסכת ברכות, ותלמד דף אחר דף, פרק אחר פרק, עד שתזכה לסים את כל המסכתא, ותמשיך במסכת שבת, וכן הלאה, עד שתזכה לסים את כל הש"ס, ותתחיל עוד פעם, וכן תעשה לעצמך שעור בשלחן ערוך אורח חיים, ותלמד סימן אחר סימן מחבר רמ"א בפעם הראשונה, וכשתסיים אורח חיים תתחיל יורה דעה, וכשתסיים יורה דעה תתחיל אבן העזר, וכשתסיים אבן העזר תתחיל חשן משפט, וכך תזכה לסים את ד' חלקי השלחן-ערוך.

עכשו, בפעם הראשונה - אל תלמד יותר מהלמודים האלו, הינו חמש פרשת השבוע, ושעור במשניות כסדרן, ושעור בש"ס

כסדרן, ושעור בשלחן ערוך כסדרן, ואם תתנהג בדרך זו שנה-שנתיים, אזי אחר כך אתה יכול להוסיף עוד שעור ועוד שעור, אבל לפני שאתה מסיים לכל הפחות פעמים או שלוש את הש"ס משניות וגמרא ושלחן ערוך - אל תעמיס על עצמך הרבה למודים, כי לבסוף תתבלבל לגמרי.

וזכר את הכלל שאמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל: "מעט גם כן טוב", הינו, שאם קורה יום אחד שאתה לא יכול ללמד הרבה, תלמד מכל למוד אפלו קצת, העקר שלא יחסר לך יום אחד מהשעורים האלו, ואם תהיה חזק בזה, לבסוף תזכה לטיל בכל מקומות התורה הקדושה, אשר אין יותר טוב מזה.

העקר ראה למסר את נפשך על מידת השמחה, כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למידת השמחה, יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו', ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה. ולכן בשביל שמחה צריכים מסירות נפש גדולה. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום - מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם. ואם תהיה בשמחה, כל החיים שלך ילכו כבד בצורה אחרת לגמרי, כי תזכה לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): 'מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת'. ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה, ואז תזכה לגדלות המחין, וכבר לא יחסר לך שום דבר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג כשר ושמח...

ר.

האם שמי "ליאל" מושך עלי דינים? ואם כן, האם לשנותו?

שאלה:

מאת ליאל: לכבוד קדשת מוהרא"ש. שלום וברכה. אני בתהליך של תשובה כבר שנה וחצי בערך, ומשתדלת לקיים את המצוות בצורה הטובה ביותר. רציתי לשאול אם יש בעיה עם השם שלי. קוראים לי ליאל, ושמעתי, שמי שיש לו בסוף השם את האותיות "אל" יש עליו דינים. הייתי רוצה לדעת מה הרב אומר בנושא, האם לשנות או להחליף את השם, ומה פרושו של השם שלי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני קדם החג, י' ניסן ה'תשע"ב.
שלום וברכה אל ליאל, תחיה.
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד שמח שזכית לחזור בתשובה, כי למעלה בשמים מאד מאד חשוב בעל תשובה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:) 'במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד', כי זה שהיה עד עכשו בחשך וכו', ועשה כל מיני תועבות וכו', ואף-על-פי-כן זכה לצאת מהחשך והלכלוך והזבל הזה וכו', ועכשו חזר אליו יתברך - זהו חדוש גדול בשמים.

ולכן חזקי ואמצי מאד ותשמרי את השבת ולא לחלל אותה, חס ושלום, ותאכלי רק מאכלים כשרים, ותשמרי על הכבוד שלך וכו',

ובזכות זה ישמר אותך הקדוש-ברוך-הוא, ותזכי לבנות בית נאמן בישראל.

בענין השם, בודאי צריכים לשמר איזה שם נותנים לילדים, העקר לתת שם תנכ"י אחרי האמהות או הנביאות או נשים צדקניות וכו', אבל היות שכבר קראו אותך ליאל, אין לך מה לחשש, תשארי עם השם הזה, ותהיה לך הצלחה בחיך, ושאף אחד לא יפחיד אותך.

תהיי רק שמחה ועליזה, ולא ישרו עליך שום דינים, ויהיה לך טוב בחיך.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

רז.

אני מרגיש הדרדרות רוחנית והתקררות בעבודת השם

שאלה:

מאת אלעד: שלום וברכה למוהרא"ש שליט"א. לפני כעשר שנים התקררתי לרבנו הקדוש, וגם זכיתי להתקרב למוהרא"ש שליט"א, ומאז הרגשתי שהשתנית לגמרי והפכתי להיות אדם אחר, ממש התחילה להיות לי תשוקה גדולה להשם יתברך, וללמוד תורה, ולקיים מצוות, ולהיות קדוש וטהור. אבל מאז שהתחנתני אני מרגיש שלאט לאט היצר הרע "גונב" לי את כל הקדשה, כל פעם הוא "גונב" לי קצת מלמוד התורה ומקיום המצוות, עד שעכשו אני כמעט ולא פותח ספר, ואני מרגיש הדרדרות רוחנית, ולא טוב לי עם זה. אני רוצה לעשות התחלה חדשה, אבל מרגיש

כְּבִדוֹת עֲצוּמָה, וְכָאֵלוּ אֵינֶנִּי יְכוֹל לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ. מָה אֲנִי
יְכוֹל לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי קֳדָם הַחַג, י"א נִסָּן ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶלְעָד, גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אַתָּה כּוֹתֵב שֶׁכָּבֵר עָשׂוֹר שָׁנִים אַתָּה מְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְהַשְׁתַּנִּיתָ
לְטוֹבָה וְנִהְפַכְתָּ לְהִיּוֹת אָדָם אַחֵר וְכוּ', וְלֹאט לֹאט אַתָּה מִתְקַרֵּר
וְהֵיכֵר הָרַע גּוֹנֵב לְךָ אֶת כָּל הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁאַתָּה כָּבֵר לֹא פּוֹתַח סִפֵּר
וְכוּ', וְאַתָּה מְרַגֵּשׁ כְּבִדוֹת גְּדוֹלָה וְכוּ'.

אֲנִי אִישִׁית לֹא מִבֵּין מָה אַתָּה רוֹצֵה מִמֶּנִּי? אִם הֵיְתָה לְךָ שְׂיִכוּת
אֵלַי, הֵיְתָ מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְהֵיְתָ מִתְמִיד בְּלִמּוּד,
וּמִתְבוֹדֵד יוֹם יוֹם, וְהֵיְתָ מִתְעַלֶּה בְּעֲלִיָּה אַחֵר עֲלֶיָּה, כִּי מִי שֶׁמְסֻתּוֹבֵב
סְבִיבֵי יוֹדֵעַ, שֶׁאֲצֵלֵי אֵין חֲכָמוֹת, הָאָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּר אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ
ז"ל (שיחות ה'ר"ן, סימן נא): 'אַתָּה זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שְׁלֹא יִטְעָה אֶתְכֶם
הָעוֹלָם - הָעוֹלָם מִטְעָה מְאֹד'.

אָדָם יְכוֹל לְחַשֵּׁב שֶׁהוּא מְקָרֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וּבֵינָן כָּךְ עוֹבֵר יוֹם
אַחֵר יוֹם, וְהוּא אֵינוֹ מִתְבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה הַמִּפְתָּח בְּהִתְקַרְבוֹת
אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי כָךְ אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס') כְּשֶׁשׁוֹמְעִים אֶת
קוֹל הַצְּדִיק אֲזִי פּוֹתְחִים אֶת הַפֶּה, וּמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּפִרַשׁ אֶת
הַמִּשְׁנָה (תְּרוּמוֹת, פָּרָק ב') 'חֲרַשׁ אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר', הֵינּוּ מִי שֶׁאֵינוֹ
שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַצְּדִיק, הוּא אֵינוֹ מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבִזְזָה פִּרְשֵׁתִי אֶת
הַפְּסוּק (תְּהִלִּים י"ט) "אֵין אוֹמֵר וְאֵין דְּבָרִים, בְּלִי נִשְׁמַע קוֹלָם", אִם
לֹא שׁוֹמְעִים אֶת קוֹלָם שֶׁל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, אֲזִי אֵין אוֹמֵר וְאֵין

דברים, בכלל לא מדברים עמו יתברך, ואם לא מדברים עמו יתברך, סימן שאינו מקרב בכלל אל רבנו ז"ל.

ולכן אם אין מדברים עמו יתברך, בודאי מתקררים לגמרי מההתקרבות אליו, וכבר היצר הרע גונב ממנו את ההתעוררות ואת התורה והתפלה והמצוות שלו, ומתקרר לגמרי. כי כל זמן שאדם מדבר עמו יתברך - סימן שעדין מאיר בו אור רבנו ז"ל, ואז שופט עצמו בכל יום איך עובר עליו היום, ואפלו הוא טרוד בטרדות, הוא מקיים את דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפד) שפרש את מאמרם ז"ל (שבת לא.) ששואלים את האדם, קבעת עתים לתורה? הינו, האם גזלת מתוך הטרדות שלך אלו למודים בתורה הקדושה? כי מי שמקרב אל הצדיק - הצדיק אינו נותן לו לישון, אלא מעורר אותו יום יום, שעה שעה, וכו' וכו', תחשב על אחריתך, וזכר כי לא ישאר ממך, אלא רק אלו הנקדות הטובות שאתה חוטף בכל יום ציצית, תפלין, תפלה בצבור שלש פעמים ביום, ולמוד התורה הקדושה, אפלו קצת דקצת, מקרא, משנה, גמרא, הלכה ואגדה וכו', וכל המרבה הרי זה משבח.

ולכן אם התקררת וכו', סימן שלאט לאט התרחקת מרבנו ז"ל [לא ממני, כי אני כלום, אני רק חוזר יום יום, שעה שעה וכו' את דברי רבנו ז"ל, ומי שיש לו שיכות אלי יודע זאת, שאני רק שמש אצל רבנו ז"ל, ולא מניח את שומעי לקחי ודברי, שיתישן אצלם קול הצדיק האמת].

והנה הסבה שהיצר הרע גונב ממך את הקדשה וכו' [כדברך] כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ל"ב) שמשחח מקנא אפלו על ריח של נאוף וכו', מפל שכן על נאוף בעצמו וכו', אצלי ברור כשמש, שעדין אתה מנח בזבל של המחשב, (המכשף את האדם כמו כשוף) ואתה מסתכל בכל מיני זבל ולכלוף, ערום שקוץ ותעוב

וכו', ועל ידי זה אתה בא לידי פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה, שזה מקרר אותך לגמרי מעבודת השם יתברך, ומההתקרבות אל רבנו ז"ל, [נומכל שכן שיש לך קושיות וספקות עלי, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות נאוף, סימן מז) הנואפים, לרוב הם מתנגדים לצדיקים].

ולכן אם אתה רוצה לעשות התחלה חדשה, עליך לזרק את המחשב (המכשף, שעושה לך כשוף, ומטמטם את מחך לגמרי) שבו אתה מסתכל על כל הזבל שבעולם, כל מיני תועבות רעות וכו', וזכור מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב') שתפלה וברית תלויות זו בזו. אי אפשר להגיע אל שלמות התפלה, אלא על ידי שמירת הברית.

ולכן אם תקבל על עצמך להפסיק להסתכל בזבל והזהמא הזו של נאוף, אזי תוכל להתקרב מחדש אל הצדיק האמת, ויבער בך אורו הגנוז, ויהיה לך בוער בתבערה עצומה אחריו יתברך, כמו שהיה לך בתחלת ההתקרבות, כי אז היית שבור כחרס וכו', ולכן כל דבור מדבורי הצדיק היה כמים קרים על נפשך העיפה וכו', אבל עכשו מרב נאוף, נכנסו בך גאות וישות וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יא) שגאות וישות תלויות זו בזו, ולכן התקררת וכו' ויש לך כבדות וכו', כי אתה חושב שאתה כבר יודע גם כן משהו וכו', בשעה שהיצר הרע תפס אותך טוב טוב בתוך מצודתו, ואתה מנח בנאוף וכו', ולכן על מי יש לך טענות?

תפסיק כבר להסתכל במקומות המטנפים, ואז יבער לך חזרה אליו יתברך, ותהיה ההתקרבות שלך אל רבנו ז"ל בהתחדשות חדשה, וכבר לא תהיה לך שום כבדות, אדרבה, הצדיק האמת יפית בך רוח חיים חדשה (עין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ח'), שהצדיק מכניס רוח חיים חדשה באלו המקרבים אליו.

אני מאד מקנה שהדבורים האלו יחזקו אותך, ולא תהיה בכלל טובל ושרץ בידו, הרי רבנו ז"ל אמר על עצמו (תיי מוהר"ן סימן שלב), אני נהר המטהר מכל הכתמים, וכמו מי שרוצה לטבל בנהר ולהיות טהור, צריך לעזב קדם את השרץ מידו, כמו כן מי שרוצה לקבל מהצדיק, הוא צריך לעזב את זהמת פגם הברית ממנו.

תחזור על מכתבי זה, אולי תתעורר כבר לקיים זאת, ואז יתחיל להאיר בך אור הצדיק.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

רח.

אני רוצה להתקרב אליכם, אך קשה לי לצאת להפצה

שאלה:

מאת מנחם: לכבוד האדמו"ר שליט"א. חזרתי בתשובה, ואני רוצה להתקרב אליכם, אבל קשה לי לצאת להפצה כמו שאתם מבקשים, ולהסתובב ברחובות עם ספרים וחוברות ולקבץ נדבות וכו', אני מרגיש בזה אמללות ובושה כאלו אני איזה קבצן, ואני מאד מבלבל.

דבר נוסף, בחג הפסח תבוא אלי לבית נערה מגרמניה, רופאה במקצועה, לצורך שדוכים. היא מאד נראית לי, גם משום שבקרוב אני אמור לנסע לשליחות בגרמניה, כדי לקרב רחוקים ליהדות, וזה מאד מסתדר. האם זה טוב בשבילי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי קדם החג, י"א ניסן ה'תשע"ב.
שלום וברכה אל מנחם, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל אני לא צריך מקרבים, אני רק שמש אצל רבנו ז"ל, ומגלה ומפרסם את למודו הטוב לכל עם ישראל זה חמשים שנה, ולכן צריכים להתקרב אל רבנו ז"ל בעצמו על ידי למוד ספריו הקדושים, כי כדי להיות מקרב אל רבנו ז"ל צריכים ללמד הרבה "לקוטי מוהר"ן" עד שיהיה שגור על פיו, וכן את שיחותיו הקדושות שבספרים "חיי מוהר"ן" ו"שיחות הר"ן", אשר בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, שבכל שיחה ושיחה שלו יכולים להיות איש כשר, כמו שאני יודע מה זה איש כשר. וכן צריכים ללמד הרבה "ספר המדות" כדי לתקן את המדות שלו, כי המדות הן עקר האדם, כי בלי מדות האדם הוא חיה בצורת אדם.

יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל הוא למוד שלחן ערוך, ולקיים את כל מה שכתוב בשלחן ערוך, ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן כט) שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום שלחן ערוך, ואי אפשר להיות יהודי פשוט בלי למוד שלחן ערוך. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות פוסק, סימן ב') 'על ידי שלחן ערוך באים ליראה'.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב): 'שעל ידי למוד פוסק נתישר לבו מכל הספקות, שמסבבים לו את לבבו בעקמומיות, עד שנכנסים בו כפירות ואפיקורסות, ועל ידי זה אי אפשר לו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא'. כי מי שיש לו אמונה ברורה ומזככת בו יתברך על ידי זה ידבר תמיד עמו יתברך, שזה המפתח של חסידות ברסלב, שאדם ירגיל עצמו לדבר הרבה עמו יתברך בשפת האם

שלו, שזה נקרא אצל רבנו ז"ל התבודדות, ועל ידי זה נטהר לבבו, וזוכה לאמונה ברורה בו יתברך. וכל כך בוער בו הלב, עד שחושב: "מאחר שאני גליתי את האור הזה כי הוא טוב, למה שלא אזכה גם אחרים?" ויוצא להפיץ את אור רבנו ז"ל.

ולכן אף אחד לא מכריח לצאת להפצה ברחובות, כל אחד שזכה לטעם את הטעם הנפלא של רבנו ז"ל, אזי מתעורר מעצמו ללכת להפיץ, והוא הכי מאשר, וזה מראה את טוב לבבו, וכן מראה שהוא מסור מאד אל רבנו ז"ל, והוא לא נח פרגע, עד שיקרב את כלל נשמות ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא על פי דעת רבנו ז"ל: שמחה, התבודדות ושעורים כסדרן בתורה וכו' וכו'.

ולכן, בזה שאתה כותב שקשה לך להיות אמלל, וללכת להפיץ ולקבץ נדבות, תאמין לי שלא זו הבעיה שלך. אתה קורא את עצמך בעל תשובה... ועדין אתה מנח בעשרה פתרין דמסאבותא, אתה מנח בנאוף, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יא) גאות ונאוף תלויים זה בזה. ולכן לא די שאתה מנח עדין בנאוף, מה יש לך עם נערה גרמנית? קדם כל, האם היא יהודיה לגמרי? היכן התגירה? אני בטוח שאתה לא הולך לומר עמה תהלים... ואיך אתה הולך לקרב עכשו יהודים בגרמניה, כשאתה עדין לא מניח תפלין, ולא שומר שבת, ולא אוכל כשר? אין זה אלא שהתאהבת עם גויה גרמנית וכו', ואתה פשוט נואף, ובשביל זה אתה אמלל, כי הנאוף מטמטם את הדעת ואת השכל, ומכניס באדם שטות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג.): 'אין אדם עובר עברה, אלא אם כן נכנס בו רוח שטות'. ואמרו (מדרש אגדה) 'אין המנאפים נואפים, אלא מחמת רוח שטות שנכנס בהם'.

ולכן, לדעתי, אל תאמר שחסידות ברסלב מאמללת אותך, וכן הפצת ספרי רבנו ז"ל על הרחובות מאמללת אותך, אדרבה, הנאוף,

שאתה נואף סדרתי, זה מה שמאמלל אותך, כי אתה שקוע בנאוף, עד שאתה צריך ליבא נערה מגרמניה הארוכה, שהגרמנים הרגו במיתות משנות מליונים מאחינו בני ישראל, והם זרע עמלק, ימח שמם.

כל מי שיוצא להפצה להפיץ ספרי רבנו ז"ל, הוא עושה זאת בשמחה עצומה, והוא נותן תודה לקדוש-ברוך-הוא שקרב אותו אל רבנו ז"ל, ועכשו בשביל הכרת הטוב הוא יוצא להפיץ את אורו הגנוז, ולקרב עוד יהודים אל דעתו.

ועל כן, לדעתי, חזור בתשובה, ותעזב את הנאוף שלך שבא ממדת הגאות שיש בך, כי כל נואף הוא בעל גאווה, וכל בעל גאווה הוא נואף. ואז, כשתעזב את הנאוף שלך, כבר לא תהיה אמלל.

המאחל לך תשובה שלמה וחסד שמתח...

רט.

**אני בעצבות כל הזמן וכבר חושב להתאבד.
איך אחזק את עצמי?**

שאלה:

מאת אפרים: לכבוד הצדיק מיבנאל. כל הזמן אני בדכאון ובעצבות, ואני לא יודע איך לצאת מזה. חשבתי כבר כפה פעמים להתאבד, ולהפטר מכל הצרות והחיים האלה, אבל אני מפחד. אני לא יודע איך לחזק את עצמי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי קדם החג, י"א ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אפרים, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העצבות והמרירות והדכאון שנכנסו בך, זה בא לך מחמת שפגמת בבירת, בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, שהחטא הזה מכניס באדם עצבות ומרירות, כי הקלפה המחטיאה את האדם בחטא המגנה הזה נקראת על שם יללה. ולכן עקר התקון הוא להיות רק בשמחה, כי שמחה היא מהקדשה, ועצבות היא מהטמאה. עכשו, עליך לדעת, מאחר שנמשכים עליך תמיד עצבות ומרירות ודכאון - זה סימן שעדין אתה נמצא בטמאה, ולא בחנם שנכנסות בך מחשבות של התאבדות, כי הקלפות שבראת מחמת חטאיך, מסבבות אותך ומציקות לך, מכניסות בך מרירות ומרירות, ואתה חושב שזה בא לך מחמת שעמום וכיו', אבל זה בא לך מאלו הקלפות שמסבבות אותך, ורוצות רק להרגך.

ולכן, גלה לנו רבנו ז"ל, אשר התקון לחטא זה, ולשרף את כל הקלפות, זה רק על ידי תקף השמחה, שאדם צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם כדי להיות רק בשמחה, ובזה הוא שורף את הקלפות שברא מחמת רבוי עוונותיו, ואף שזוהי מלחמה ארכה מאד, כי הקלפות הם אלפים ורכבות, כמאמרם ז"ל (ברכות ו.) 'אלמלא נתנה רשות לעין לראות, אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזיקין המסבבים אותו, וכך אלו המזיקין באים מעוונותיו המרבים שברא, ולכן אי אפשר להכניעם אלא רק על ידי שמחה, ואי אפשר להגיע לשמחה, אלא על ידי שמחה את עצמו עם כל הנקודות הטובות שיש בו, כי כל בר ישראל מלא מצוות כרמון, ואפלו היהודי הכי גרוע ורחוק, מלא מצוות כרמון, כי כל בר ישראל הוא בן של הקדוש-

ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להוי"ה אלקיכם", ואמרו (אבות ג, יד): 'חביבים ישראל שנקראים בנים למקום', ולכן בזה אתה ראוי להחיות את עצמך, איך שהוא אתה בן של הקדוש-ברוך-הוא, וכמו שבגשמיות, תמיד הבן יכול לחזור אל אביו, כי סתם אבא מרחם על בנו, על אחת כמה וכמה הקדוש-ברוך-הוא, שהוא אבינו, בודאי מחכה שנחזור אליו, והוא יקבלנו באהבה גדולה.

אך אלו הקלפות והמשחיתים מכניסים באדם יאוש, שיתיאש מחייו, ומכניסים בו טמטום הדעת עד שרואה הכל שחור, ומכניסים בו כפירות ואפיקורסות, והוא מלא קשיות אחריו יתברך, אשר מזה כל הסבל שאדם סובל. ולכן דע לך, שזוהי מלחמה לא קלה ולא פשוטה, הסטרא אחרא, הקלפות והמשחיתים שברא מחמת עון פגם הברית, מכניסים בו עצבות ודכאון, ואי אפשר ללחם נגדם אלא רק על ידי מדת השמחה, לשמח עצמו עם המצוות שמקיים, כי כל מצוה ומצוה זה הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, כי מצוה זה רצונו יתברך, וכשמקיים מצוה אחת - מאיר על נפשו אור גדול מאד מנשמתו, ומכל שכן כשמקיים את המצוה בשמחה - זה עולה על הכל, והסמ"ך-מ"ם יודע זאת, שרק על ידי שמחה שורפים את כל הקלפות והמשחיתים וכו', ולכן הוא לא נותן לאדם שיהיה שמח, כי הוא מאד מפחד משמחה, כי שמחה שורפת את כל הקלפות.

הקדוש-ברוך-הוא חמל על עם ישראל ודיקא עכשו בסוף הגלות, בשעה שהסמ"ך-מ"ם מתפשט עם כל הכחות שלו בעולם, הן עם נאוף, שקוץ, תעוב, ערום וזהוהו, הן עם כפירות ואפיקורסות שלא היה דבר כזה מעולם, ודיקא בדור הזה שלח את בן השמחה הנכלל במקור השמחה, והוא מנחם הכל ומשמח הכל (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב') שהוא רבנו נחמן בן שמחה. ודיקא על ידי זה יגאל את עם ישראל מהגלות, והסמ"ך-מ"ם יודע זאת, ולכן מוציא את כל החצים שלו על רבנו ז"ל (עין ספורי מעשיות, מעשה ז') שהסמ"ך-

מ"ם צעק בכל העולמות: אם נשמת רבנו ז"ל תרד בעולם - אין לו כבר מה לעשות! ולכן הוא לוחם נגדו עם כל הכחות, וכן כל אלו שמגלים ומפרסמים את אורו הגנוז של רבנו ז"ל, גם עליהם מתגברים הסמ"ך-מ"ם וחילותיו, כי הם מאד מפחדים מאורו הגנוז של רבנו ז"ל, ולכן דע לה שזו מלחמה ארכה, ואני בטוח שאתה רוצה לנקם באלו שהכניסו אותך למצב כזה, שתראה רק למות וכו', ולהתאבד וכו'. ולכן, עלי לגלות לה, אשר עקר הנשק נגדם זה רק שמחה! תעשה כל מה שביקלתך להיות אף ורק בשמחה, ותבקש בכל תפלותיך רק דבר אחד: שתהיה תמיד שש ושמח, ובעת שאתה מקים מצוה, שתרגיש את שמחת המצוות. וזו צריכה להיות כל עבודתך, לבקש על שמחה, ועל שמחת המצוות, ודיקא על ידי זה תזכה להכניע את כל הקלפות והמשחיתים שבראת מחמת רבוי עוונותיך.

ובפרט עכשו, שנכנסים ימי הפסח הקדושים, שנאכל בהם רק מצה שהיא מאכל של אמונה, כי הרי למה אוכלים מצה? מפני שהקדוש-ברוך-הוא צוה על זה, נמצא שזה רצונו, ורצונו יתברך זה אחדות אחת עמו, ולכן בשעה שאדם אוכל מצה, הוא אוכל אלקות, וזה מרפא אותו, ומכניס בו אמונה ברוחה ומזככת, ולכן ראוי לכל בר ישראל להיות רק בשמחה, ואפלו שבין כך נמשך אחר העצבות והדכאון, ההכרח למסר נפשו על נקדת השמחה, ובפרטיות לשמח באכילת מצה - שמחה אין סופית על שיצאנו ממצרים, וכן כל אחד יוצא בפסח מהגלות שלו.

ובזה שתשמח את עצמך עם המצה במשך כל ימי חג הפסח, ותשמח שאתה לא אוכל חמץ, בזכות השמחה הזו - הקדוש-ברוך-הוא ימחל לה על כל עוונותיך, ותשרף ותכלה את כל הקלפות והמשחיתים והם יהיו כלא ממש, כי יתבטלו לגמרי, ואז תתחיל לחיות חיים חדשים לגמרי והכל ישתנה אצלך.

ולכן ראה להחזיק עצמו בבן השמחה, אשר ממנו יצא משיח צדקנו, ויגאל את כל עם ישראל ואת כל העולם כולו מהשעבוד הקשה, והיתה להוי"ה המלוכה ומושל בגויים, וכלם יפירו אותו יתברך, וישרה שלום אמתי בעולם, ותפסקנה כל המלחמות, מאחר שיכירו כלם את מלכותו יתברך. ולכל זה אתה יכול לזכות כבר עכשו, אם תתחיל לשמח עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ותלך עם פנים שמחות ועליזות - אנפין נהורין, ובזה תגאל מכל צרותיך, וכבר לא תרצה למות אלא תרגיש עולמו בחיך, וכל רגע ורגע שאתה חושב ממנו יתברך, אתה מקים מצות עשה, ואתה בורא מלאכים קדושים שימליצו בעדך לטובה, ותהיה המצלח הכי גדול בחיך.

המאחל לך חג שמחה...

ר.

**פיצד יתכן שהתרחשה השואה האימה,
הרי רבנו המתיק את הגזרות עד ביאת הגואל?**

שאלה:

מאת משה: ראיתי שמוכא בהקדמה לספר "באור הלקוטים", שרבנו ז"ל המתיק את גזרות הרציחות, שהיו שכיחות בדורות הקודמים, עד ביאת גואל צדק. והלא אחר כך התרחשה השואה האימה, שכמותה לא היתה מעולם. ומוכא שם בהמשך "שייש לבאר בעל-פה את כונת הענין".

האם תוכלו לבאר את הענין? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי קדם החג, י"א ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בוודאי אם רבנו ז"ל אמר דבר זה, אין שום ספק שכך הוא, וכן אומרים בפרוש מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, שהוא פעל אצל הקדוש-ברוך-הוא שכבר לא תהינה רציחות עד ביאת המשיח, וכן התבטא פעם על מאמרם ז"ל (סנהדרין צח): ייתי ולא אחמיניה; הינו שתנאים ואמוראים אמרו וגלו מה יעבר על עם ישראל לפני הגאולה, אזי בקשו שתבוא הגאולה, אבל הם לא רוצים להיות בדור הזה ולראות מה שיהיה קדם וכו', ועל זה אמר הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, חבל שלא הראו להם שיהיה 'אלימלך' בעולם, שהוא ימתיק את הכל. ובוודאי אם אמר את זה - כך הוא, ומה שאתה שואל הרי היתה השואה האימה וכו', דע לך, אם לא הצדיקים הקדושים שאמרו שפעלו מה שפעלו וכו' וכו', לא היה נשאר שריד ופליט משונאייהם של ישראל, כי בכח תפלתם והבטחתם נשארה שארית הפליטה.

בענין כל מה שעבר על עם ישראל במשך אלפים שנה של הגלות, שהרגו ורצחו וטבחו בכל מיני מיתות משנות מילי מליונים מנשמות ישראל וכו', זה למעלה מהשגתנו, ואין לנו שום דעת ושכל להכנס בחקירות וכו', ולחקר על מה ולמה באו לנו הצרות האלו, ובפרטיות מלחמת העולם הראשונה בשנת תרע"ד, ובפרטי פרטיות מלחמת העולם השנייה בשנת תרצ"ח וכו', שהעמלקים האורזים ימח שמם וזכרם, הרגו, טבחו, רצחו, שרפו וחנוקו בכל מיני מיתות משנות, מיתות אכזריות, את נשמות ישראל, דבר כזה שלא היה מיום ברא אלקים אדם על האדמה, אתה צריך לדעת שדבר זה הוא

למעלה מהשגת דעתנו ושכלנו, ואין על זה שום הסבר, לא בגשמיות ולא ברוחניות.

ולכן, בדבר שאין עליו הסבר לא כדאי להכנס בחקירות וכו' וכו', ומוכא בזהר (בראשית לט.) שכל אלו שנהרגו ומתו על קדוש השם על ידי גויים, הם נכנסים בהיכל כזה שאף נשמה לא יכולה להכנס לשם, והקדוש-ברוך-הוא משתעשע עמהם וכו', עין שם.

ולכן הכי טוב לא להכנס בשום חקירות וספקות, על מה ולמה באה לנו הצרה הזאת? אדרבה, ראוי לנו להתחזק ביותר שאת וביתר עוז, שדיקא אחרי שהעמלקי האשמדאי, ימח שמו, נשבע למחוק את זכר ישראל וכו', רואים פלא על גבי פלא, איך נצח ישראל לא ישקר, עם ישראל הם עם חי, חזרו ובנו בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר מקנאות לטהרת המשפחה, תלמודי תורה, ובתי ספר, שבהם מתחנכים ילדי ישראל ובנות ישראל לריבי רבבות - כן ירבו, על טהרת הקדש, ולומדים עמם תורה וקיום מצוות מעשיות, וכן בכל העולם כלו נתרבו הישיבות, עם רבבות רבבות בחורים שלומדים תורה, ותהלה לאל התורה חוזרת על אכסניה שלה, ועם ישראל מוסרים את נפשם על קלה וחרמורה, ומקימים את רצונו יתברך, על אף הגלות המרה, שעדין עוברת על כלל נשמות ישראל בין בגשמי ובין ברוחני, מזה רואים אשר תפלתם של הצדיקים היא היא המקימת ומחזיקה את נשמות ישראל.

הקדוש-ברוך-הוא חמל על עם ישראל, ושלח בדור הזה את רבנו ז"ל, שעם למודו הנורא והנפלא, הוא מחזק ומאמץ ומשמח ומעודד את כלל נשמות ישראל השבורים והרצוצים וכו' וכו', ומקרבים אליו יתברך, ותהלה לאל, בכל שנה נתוסף הקבוץ הקדוש של עם ישראל בראש השנה על ציונו הקדוש, ורואים שדבר אחד מדבריו לא שב ריקם.

אשרי מי שמחזק את עצמו באמונת חכמים בעתים הללו, שזה

יסוד גדול ביהדות שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא): על ידי אמונת חכמים יודע בר ישראל איך להתנהג; וכן אמר (ספר המדות, אות הצלחה, סימן יט): 'על ידי אמונת חכמים בא הצלחה'; וכן אמר (שם, אות צדיק, סימן קל): 'על ידי אמונת צדיקים נמתק הדין'.

ולכן אשרי מי שחזק בעתים הללו באמונת חכמים, שעל ידי זה יבא לאמונה בקדוש-ברוך-הוא, וכמאמרם ז"ל (מכילתא בשלח): 'ויאמינו בהוי"ה ובמשה עבדו" אם במשה האמינו, בהוי"ה לא כל שכן? אלא אי אפשר להגיע לאמונה בו יתברך אלא על ידי משה, שהוא הצדיק. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות הרהורים, סימן ז'): 'מי שאינו מאמין בצדיק, על ידי זה אין לבו נכון עם השם יתברך', ולכן אשרי מי שמחזק עצמו בעתים הללו באמונת חכמים בלי שום חכמות והשפלות כלל, ועל ידי זה דיקא יזכה להגיע לאמונה בקדוש-ברוך-הוא, ולא יהיו לו שום קושיות כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

ריא.

האם רבנו יתקן אותי, גם אם לא נסעתי לאומן?

שאלה:

מאת סעד: אני לומד בספריו של רבנו הקדוש, ומשתדל בכל כחי ללכת בדרךיו. אף הבעיה שמבלבלת אותי ונותנת לי להרגיש חלישות הדעת, בלשון המעטה, היא, שאינני מסוגל לנסע לאומן. ושמעתי בשם רבנים של ברסלב, שאם

לא נסעתי לאומן, למרות שאני לומד ומקיים את עצותיו של רבנו, עדין אינני בידיים של רבנו, ואין לי תקון, ובעקר תקון הברית. האם זה נכון? ומה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי קדם החג, י"א ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל סעד, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת אשר עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל היא רק על ידי למוד ספריו הקדושים, כי כך גלה לנו בפרוש (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב) אשר פניו, שכלו ונשמתו נמצאים בתוך דבריו הקדושים, ולכן ככל שאדם מתמיד בספרי רבנו ז"ל, כך הוא מקרב אליו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס') אשר הסימן אם אדם זכה לשמע את קול הצדיק שמעורר מהשנה, אם הוא מתחיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה כל הענין של שיחה בינו לבין קונו, אשר בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה) ההתבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על כל פנים שעה, או יותר, להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות, בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו תהיה בלשון שמדברים בה וכו'.

ואת כל אשר עם לבבו ישיח ויספר לפניו יתברך, הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו יתברך מהיום והלאה באמת, וכיוצא בזה כל חד לפום דרגה דיליה. ויזהר מאד להרגיל עצמו להתמיד בזה מדי יום ביום שעה מיוחדת. והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה

מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף-על-פי-כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחספץ ומשתוקק לדבר, אך אינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כך, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו יתברך ברחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ודע לך, שזה המפתח של ההתקרבות אל רבנו ז"ל, ככל שאדם מרבה בשיחה בינו לבין קונו, כך הוא מקרב אל רבנו ז"ל, כי אם אדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, סימן שהוא שמע כבר את קול הצדיק, שעורר אותו מהשנה העמקה שישן עד עכשו.

בודאי מי שזוכה לנסע אל ציון רבנו ז"ל, על כל פנים פעם אחת בחיים, אין לתאר ואין לשער את זכותו, כי רבנו ז"ל הבטיח עם שני עדים נאמנים, שמי שיבא אל ציונו הקדוש בעיר אומן, ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר את עשרת מזמורי התהלים הנקראים "תקון הכללי", אזי אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו וכו', יוציאו מהשואל-תחתית ומתחתיו וכו', ולכן בשביל ההבטחה הזאת כדאי לבזבז את כל הכסף שלו וכו', ולשבר את כל המניעות שיש על זה וכו', ויהיה שם על כל פנים פעם אחת בחייו, כי אף צדיק בעולם לא הבטיח הבטחה כזו.

ולכן בודאי זה דבר גדול להיות אצל ציון רבנו ז"ל אפלו פעם אחת בחייו, ומכל שפן וכל שפן מי שזוכה לנסע בכל שנה בראש השנה אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל

הזהירנו על זה ביותר, ובפרוש אמר שמקטן ועד גדול יבואו אליו על ראש השנה, ומי שמאמין בו שיעשה פרוז שכל הענין שלו הוא ראש השנה, וכל העולם כלו תלוי בראש השנה שלו, (עין חיי מוהר"ן, גדל יקרת ראש השנה שלו).

עם כל זאת עליך לזכור, שכל ההתקרבות אל רבנו ז"ל תלויה רק כפי שלומדים את ספריו הקדושים ומקימים את דבריו, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן שנח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער יהוד) אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה.

[וגם אפלו עכשו כשלו מדין דבריו הקדושים, יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך, לזכות לדרך השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושות הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד, ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך, לכל אחד לפי מדרגתו, יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך, מי שהוא בתכלית המדרגה התחתונה, חס ושלום, באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת, אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקיים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם].

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשר ושמח...

ריב.

**כְּתוּב שִׁילַד שְׂיָבוֹא לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל לְפָנַי גִּיל שְׁבַע,
יְהִי שְׁמוֹר מִפְּגָם הַבְּרִית. לְמָה בְּדִיוֹק הַכּוֹנֵנָה?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת יִשְׂרָאֵל: לְכַבּוֹד מוֹהֲרֵא"ש הַקְּדוּשׁ שְׁלִיט"א. רְצִינוּ
לְשָׂאוֹל בְּעִנְיַן מָה שְׁאָמַר רַבְּנוּ, שְׁכָל יֶלֶד שְׂיָבוֹא אֵלָיו לְפָנַי גִּיל
שְׁבַע, יְהִי שְׁמוֹר מִפְּגָם הַבְּרִית. הֲאֵם הַכּוֹנֵנָה רַק לְקַרִי לִילָה,
אוּ לְכָל פְּגָמֵי הַבְּרִית?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי קֹדֶם הַחַג, י"א נִסָּן ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יִשְׂרָאֵל, גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, שְׁכָל דְּבוּר שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל צָרִיכִים לְקַיֵּם כְּפִשׁוּטוֹ,
בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁכָּלוֹת כָּלֵל, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן כַּג) הָעֵקֶר וְהַיְסוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ, לְקִשְׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׁבַדוֹר,
וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֵאמַר כִּי הוּא זֶה, דְּבַר קָטָן וְדְבַר גְּדוֹל,
וּלְבָלִי לְנִטּוֹת, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, מְדַבְּרָיו יְמִין וְשְׂמָאל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (סִפְרֵי פְּרַשְׁת שׁוֹפְטִים) אֶפְלוֹ אוֹמַר לָךְ עַל יְמִין שְׂמָאל, וְעַל
שְׂמָאל יְמִין - תִּאֲמִין לוֹ וְכוּ'. וְלִהְשָׁלִיךְ מֵאֲתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וּלְסַלֵּק
דְּעָתוֹ, כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ שׁוּם שְׁכָל, בְּלִעְדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל מֵהַצְדִּיק וְהָרַב
שְׁבַדוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ שׁוּם שְׁכָל עֲצָמוֹ, אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת,
וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְלִכֵּן אִם רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חֲזִי מוֹהֲר"ן, סִימָן תְּקִיז) אֲנִי בְּטוֹחַ בְּהַשֵּׁם

יתברך, שכל תינוק שיבא לפני קדם שיגיע לכן שבע שנים, בודאי יהיה נקי מהחטא עד יום חתנתו, אתה צריך לדעת שזה סובב על הכל, ולכן נוהגים אנשי שלומנו היקרים להביא את ילדיהם אל רבנו ז"ל בעיר אומן, קדם הגיעם לגיל שבע, ומוסרים את נפשם להביא את בניהם, כי מה לא יעשה אבא כדי להציל את בנו מפגם הברית? ולכן אשרי מי שיש לו שכל, ומביא את בנו קדם הגיעו לגיל שבע אל ציון רבנו ז"ל, ואומר עמו שם את עשרת מזמורי התהלים הנקראים "תקון הכללי".

ואמר לי הרב החסיד ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, שאפלו כשהילד לא יכול לומר את עשרת מזמורי התהלים, גם כן טוב מאד להביא אותו אל ציון רבנו ז"ל, כי כן קבל מאנשי שלומנו מדור דור, שעצם הבאת הבן אל ציון רבנו ז"ל לפני גיל שבע, יועיל לו מאד בבודאי אם הילד יכול לומר את עשרת מזמורי התהלים בעצמו, אין למעלה מזה]. אנחנו צריכים לעשות את שלנו.

עם כל זאת, צריכים הרבה תפלות ובקשות על הילדים, שיהיו שמורים מחטאים ועוונות וכו', מכל מיני פגמי הברית וכו' לפני החתנה, כי בעתים הללו יש כל מיני משחתים ומגוללים וכו' וכו', ויש כל מיני כלי משחית שהם בהשג יד לכל הילדים, ויכולים לראות בהם כל מיני זבל ולכלוף, שקוץ, תעוב, ערום וזהו וכו' וכו', בודאי צריכים כל אבא ואמא לבקש ולהתחנן על ילדיהם, שיהיו נקיים מכל מיני חטאים של פגמי הברית, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה, פרק יח) מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתר, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחף בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכער. מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים, ומלחף

בלשוננו עפר כְּדִי שֶׁלֹא יִהְיֶה אֶחָד מֵהֶן בָּא לְיַדֵּי עֲבָרָה וְלִידֵי דָבָר מְכַעֵר, אָמְרוּ, לֹא יֵצֵאת אֹתָהּ שָׁנָה וְלֹא שְׁנֵתָה וְלֹא שְׁלֹשָׁה, עַד שֶׁבֹא עֲזָרָא וְהֵעֵלָה אֶת יִשְׂרָאֵל מִבְּבֶל, וְהֵעֵלָה אוֹתוֹ כִּהְיָן עִמָּהֶם, לֹא נִכְנָס אוֹתוֹ כִּהְיָן לְבֵית עוֹלָמוֹ, עַד שֶׁרָאָה כִּהְנִים גְּדוֹלִים וּפְרָחִי כִּהוֹנָה מִבְּנָיו וּמִבְּנֵי בְנָיו עַד חֲמָשִׁים שָׁנָה, וְאַחַר כֵּן נִכְנָס אוֹתוֹ כִּהְיָן לְבֵית עוֹלָמוֹ, וְעָלְיוֹ הִפְתּוּב אוֹמֵר (תְּהִלִּים לז, ג): "בְּטַח בִּהְיוּ"ה וַעֲשֵׂה טוֹב" וְגו'.

בְּוֹדָאֵי אִם מְקִימִים אֶת רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, לְהַבִּיא אֶת בְּנוֹ לְפָנַי גִּיל שִׁבְעָה, יִהְיֶה בְּנִקֵּל לְהַתְּפַלֵּל עָלָיו שְׁיִנְצֵל מִכָּל מִינֵי טְמָאָה וְזֶהְמָא, וְשֶׁלֹא יִתְחַבֵּר אֶל שׁוֹם חֵבֵר רַע.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתְּפִלָּתִי, שְׁאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ חַג כָּשֶׁר וְשִׂמְחָה...

ריג.

מִרְבַּ מְשֻׁבְּרִים נִכְנָסָה בִּי שְׁנָאָה כְּלִפֵּי מַעְלָה

שְׁאֵלָה:

מֵאת יוֹסֵף: אֶל הָאֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרָא"ש, הַצְּדִיק מִיבְּנֵי אֲנִי גַר בְּבְנֵי בְּרָק, וְרִצִּיתִי לְסַפֵּר לְצְדִיק אֶת צְעָרִי. עוֹבְרִים עָלַי מְשֻׁבְּרִים גְּדוֹלִים, וְכָל הַזְּמַן נִכְנָסוֹת בִּי קִשְׁיוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד כְּדִי שְׁנָאָה כְּלִפֵּי מַעְלָה. מֵאֵין זֶה נוֹבֵעַ? וְאֵיךְ אֲנִי יְכוֹל לְצִאת מִזֶּה? אֶהְיֶה לָכֶם אֲסִיר תּוֹדָה אִם תַּעֲנוּ לִי, וְתִתְּנוּ לִי תִקְוָן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי קדם החג, י"א ניסן ה'תשע"ב.
 שלום וברכה אל יוסף, גרו יאיר.
 לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד צער אותי על שנפלת בעקמומיות כאלו, שעולות לך קשיות וספקות עליו יתברך וכו'. והנה כתיב (דברים ל, יב) מי יעלה לנו השמימה, ומובא (תקוני זהר, הקדמה) שהוא ראשי תבות מ"ל'ה' וסופי תבות י'ק'ו'ק', הינו ידוע, כשבר ישראל הוא נוטר הברית ואינו פוגם בה, על ידי זה המחשבה שלו נקיה לגמרי, ואינו רואה לפני עיניו תמיד רק את שם הוי"ה ברוך הוא יתברך שמו, בבחינת (תהלים טז, ח) שויתי הוי"ה לנגדי תמיד. אינו רואה לפני עיניו רק את אמתת מציאותו יתברך, ובונה עולמות, הינו שם הוי"ה ברוך הוא מצטרף לפני עיני שכלו, בכל מיני צרופים ויחודים, ועולה לשמים ושמי השמים וכו', בודאי אין לו שום קשיות וספקות עליו יתברך, כי כביכול מרב טהרת מח מחשבתו הוא דבוק בעולמות העליונים, ומיחד יחודים ועולה עליה אחר עליה.

ודבר זה נעלם מעין כל, כי אין האדם יודע את מה שהזולת חושב. מה שאין כן, כשאדם פגם, ופוגם בברית וכו', ומלכלך עצמו בכל מיני נאוף ופגמי הברית, ומח מחשבתו נמצא תמיד בזבל ובלכלוך וכו', איך הוא יכול להשיג רוחניות? בודאי יעלו לו ספקות באמונה הקדושה, ובודאי תכנס בו שנאה כלפיו יתברך, רחמנא ליצלן, כי הרי פגם בברית ששם נחקק שם הוי"ה ברוך הוא.

ולכן עליך לדעת, מאחר שקלקלת כל כך בבריתך, ואתה שרוי בטמאת וזהמת תאות נאוף וכו', באפן משקץ ביותר וכו', שאת זה אתה יכול להחביא מבני אדם, אבל לא מהצדיק, שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רנז) על הפסוק (תהלים לד, טז) עיני הוי"ה אל צדיקים,

הינו שהצדיקים יש להם עיני השם, ועל כן בודאי הם יכולים להסתכל בעיני השם, ולדעת כל מה שעבר על האדם וכו'.

והנה, כל בר ישראל נקרא צדיק, על שם שהוא מהול (עין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כג) ולכן הוא דבוק באחד - אחדותו יתברך, אבל אם הוא פוגם בבכרית, שזה קצו של אות ד', הינו מה ההפרש בין אות ד' לאות ר', קוץ אחד, במקום ד' של אחד נעשה אל אחר, שהוא בפירות ואפיקורסות, והקוץ הזה זה סוד הצדיק שאוחז בשלמות תקון הברית (עין שיחות הר"ן, סימן רפב).

ולכן כל בר ישראל שנמול ולא פגם בכריתו נקרא צדיק, ויש לו אמונה חזקה בו יתברך, והוא במדת אחד אחדותו יתברך. אבל תכף ומיד כשפוגם בכריתו, רחמנא ליצלן, הוריד ממנו את נקדת יהדותו, ונכלל באל אחר, שהן הפפירות והאפיקורסות, ומזה בא שנכנסו בך ספקות באמונה, עד כדי כך, שנתעקם לבבך כל כך, עד שנכנסה בך שנאה כלפי מעלה וכו', שזה מראה שאבדת את שכלך לגמרי, וכמאמרם ז"ל (סוטה ג.) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. וכל אחד כפי רבוי העברות שבו - כך מדת שטות יש בו.

תהלה לאל, יש לה ידים, רגלים, עינים וכו', אתה יכול לראות, ללכת, יש לה את כל האברים וכו', ומי מחיה אותך? רק הקדוש-ברוך-הוא, ולבסוף יש לה שנאה כלפיו וכו'. לה לבקר חולים, ושם תראה אנשים חולים ובעלי מומים וכו', ואז תשתנה דעתך לגמרי, ותתחיל לתת תודה והודאה לקדוש-ברוך-הוא שמחיה ומנהיג אותך, ונותן לה את הבריאות, ולא חסר לה שום דבר.

נמצא, שכל מה שעבר עליך, ועובר עליך, הכל זה מחמת פגם הברית, שפגמת כל כך, עד שנתערבבו שכלך ודעתך לגמרי, ואתה פשוט משגע, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שמי שפוגם בבכרית נעשה משגע ממש, כי התיבש לו מחו וכו'.

ולכן איננו עומדים ויהי אלקים עמך, דבר ראשון, תעבד הרבה על נקדת השמחה, כי מי שפגום בבטן - טבעו נמשך תמיד אחר העצבות, המרירות והדכאון, כי החטא הזה של פגם הבטן משגע את האדם, ותמיד סוחר אותו אל העצבון והמרירות והבדידות וכו', והוא אינו רוצה להיות בחברת אנשים, שדבר זה מסכן מאד מאד, כי הבדידות הורגת את האדם לגמרי, ולכן תעבד הרבה על מדת השמחה, ותשמע תמיד קלטות של שמחה.

וכן תרגיל עצמך לדבר עמו יתברך בשפת האם שלך, ואף שבהתחלה יהיה נדמה לך שאף אחד לא שומע אותך וכו', זה מחמת הכפירות שנקנסו בך, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן כב) 'הפשע של אדם מכניס כפירה לאדם'. אתה רק תדבר אליו יתברך, ותספר לו יתברך כל מה שעובר ועבר עליך, ודע, שכל דבור שבר ישראל מדבר עמו יתברך - עושה רשם בכל העולמות וכו', ואם היו בני אדם יודעים, מה אלו הדבורים גורמים למעלה בכל העולמות וכו' - לא היו מפסיקים לדבר אליו יתברך, רק מחמת הטמטום שיש בבן אדם שחטא וכו', מזה בא שנקנסות בו קשיות וספקות עליו יתברך, וגם נכנס בו כעס כפיכול עליו יתברך, והוא חי חיים ממרמרים ועצובים וכו', והוא תמיד עצבני וכו', והכל בא לו מחסרון הדעת.

ולכן בזה שתרגיל עצמך לדבר עמו יתברך, ותרגיל עצמך לתת תודה לקדוש-ברוך-הוא על כל פרט ופרט טוב שיש בך, אז יתרחב לך, ותראה איך שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותך, ולא כמו שעושה הסמ"ך-מ"ם, שהוא השטן, והוא מלאך המות, שרוצה רק להרוג אותך, בזה שמכניס בך דמיונות, כאלו הקדוש-ברוך-הוא בכעס עליך וכו', הכל הכל ורעות רוח.

ראה לקחת את עצמך בידיך, ותצא בכל יום מהסגר שלך,

ותתחיל לדבר עם אנשים, ואל תהיה ממרמר ועצוב וכו', שזה סם המוות, תשתדל רק להיות בשמחה, וזה עולם החרות, וכתיב (תהלים קד, לד) אֲנֹכִי אֶשְׂמַח בַּיהוָה, יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם. תכף ומיד כשיש רק שמחה, ושמחים עם הקדוש-ברוך-הוא, ויודעים שהוא יתברך אוהב אותנו, על ידי זה כבר אין חטאים ואין רשעים, כי עקר הגאולה הוא שמחה, שאת זה מקבלים מהצדיק האמת, שהוא רבנו ז"ל, בן השמחה, העוסק לקשרנו בשרש השמחה, אשרי מי שמתקרב אליו, ואז ישתנו חיינו לגמרי.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

ריד.

**רוֹדְפִים אוֹתִי בִּישִׁיבָה בְּגֵלִל שֶׁהִתְקַרְבְּתִי לְבְּרִסְלָב.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?**

שאלה:

מאת חיים: לכבוד הצדיק מוהרא"ש שליט"א. אני לומד בישיבה חסידית בבני ברק, והתקרבותי אל רבנו, אף הבחורים בישיבה רודפים אותי, ומתלוצצים ממני, עד שממש יורדים לחיי. נהייתה עלי מחלקת גדולה בישיבה וזה שובר אותי מאד. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי קדם החג, י"ב ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל חיים, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא עח.) 'מאן דביש ליה במתא דא ילף במתא אחרינא'. מי שרע לו בעיר זו - ילף לעיר אחרת, מכל שכן בחור שרודפים אותו בישיבה, ילף ללמד בישיבה אחרת, ואינך צריך להשבר כלל.

אך עצה טובה אתן לך, כשתפגס לישיבה חדשה, תעלים את כל ההתקרבות שלך לרבנו, כדי שלא תחזור ותתעורר עליך מחלקת חדשה, כי עליך לדעת, אשר עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל זה רק על ידי למוד ספריו הקדושים, ולקיים את עצותיו הנפלאות. ויסוד העצות שלו זה תפלה והתבודדות, להרגיל עצמו לשיח ולספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ואת זה לא צריכים לפרסם כלל, והוא יתברך נמצא, ואין בלעדיו נמצא, ולכן יכולים למצוא אותו בכל מקום, כי מלא כל הארץ כבודו, ואף אחד לא צריך לדעת שאתה מדבר עמו יתברך.

וכן בענין סדר הלמוד של רבנו ז"ל, ללמד בסדרן משניות וש"ס ושלחן ערוך וכו', גם את זה לא צריכים לפרסם, רק יושבים בקרן זוית ומתמידים בלמוד. ולא יקח הרבה זמן עד שתקבל שם טוב של מתמיד, ולאט לאט השם הטוב שלך יצא בין כל הבחורים, וכך יכבדו אותך. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה ח', סימן ג): 'אם ישב אדם בקרן זוית ועוסק בתורה, אני מראהו לבריות'.

ולכן זו טעות גדולה שנדבקה בין בחורים שהתקרבו אל אנשי שלומנו, שהם צריכים לצאת בעזות, ולהתפרע ולפרסם שהם נמצאים באמת, ואחרים בטעות ובשקר וכו', וגורמים על ידי זה מחלקת גדולה. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קעא): 'כשנתגלה שכל חדש בעבודת השם מה שלא היה נודע עד עתה, על ידי זה ריבים נתעוררים', אך יש שתי פתות, כפתה אחת מתחילים להשתמש עם השכל החדש הזה, לומדים ומתפללים ועובדים את

השם יתברך, וכמה שנייה מתחילים להתגרות עם אחרים "אתם נמצאים בשקר ואנחנו באמת" וכו', וסתם מבליים את הזמן בהבל הבליים.

ולכן, אשרי בחור שזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל, ויודע איך להתחזק, ולהעלים את התקרבותו כדי לא לעורר עליו מחלקת, שזה בא מהדמים שלא הזדככו אצלו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עה) שהמחלקת באה מדמים שלא נזדככו בתורה ובתפלה. ורואים בחוש, בחורים שיצרים בוער בהם, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עב) שאלו הדמים הבוערים בהם, זה מה שדוחף אותם להכנס בוכוחים ומחלקת, וגורמים שם רע על חסידות ברסלב, כי בחוץ לא יודעים שהבחור הזה לא שפוי בדעתו מחמת יצרו הבוער בו, רק מדביקים עליו תג: זה "ברסלב רחסיד" ונמצא שמחליל את שם רבנו ז"ל, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן ט) : 'מי שאוהב את הצדיק, צריך לשמר את הצדיק שלא יצא עליו שם רע'. ורואים בחוש, שכל אלו שצייתו אותי, וישבו מן הצד והתמידו בתורה בתשוקה עצומה, והתנהגו בדרך ארץ גדול וקבלו שם טוב, לא לקח הרבה זמן עד שזכו לקרב המון בחורים אל דעת רבנו ז"ל רק בזכות התנהגותם.

המאחל חג כשר ושמח...

רטו.

אני גולשת בפייסבוק וקשה לי מאד להפסיק עם זה

שאלה:

מאת אריאלה: לכבוד הצדיק מוהרא"ש. אני גולשת המון ברשת החברתית 'פייסבוק' (שפאפּשֶׁרֶת שיחה והתכתבות

בין אנשים בכל העולם), ואני מודה שאני מוכרה לזה. יש לי הרבה חברים וחברות בפייסבוק וביניהם גם כמה גברים נשואים. אנחנו מתכתבים בכל מיני נושאים ולפעמים גולשים לדברים אינטימיים, ומתוף כף בזמן האחרון התחלתי לשנא את בעלי, ואני רוצה להתגרש ממנו. קשה לי מאד להפסיק עם זה, למרות שאני רואה לאן שזה הביא אותי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי קדם החג, י"ב ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל אריאלה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מזועזע, איך את לא מתבישת לכתב לי דברים כאלו וכו', ואת מראה לדעת איך שנשתבש שכלך לגמרי, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה ח', סימן ט') על הפסוק (במדבר ה, יב) "איש איש כי תשטה אשתו ומעלה בו מעל". 'אין אשה מנאפת אלא אם כן נכנסה בה רוח שטות', וזה מתקיים היום במלא מובן המילה בענין האינטרנט שבמחשב (המכשף גברים ונשים כמו כשוף), והרבה בתים נהרסו על ידי הפייסבוק הארור הזה, ולכן אם חכמינו הקדושים מגדירים אשה שהיא סוטה מבעלה בלשון שטות "כי תשטה אשתו", סימן שאשה כזו פשוט משוגעת, נכנס לה בראש נאוף, והיא מוכנה לשבר בית, בעל וילדים חמודים בשביל נואף אחד שמתכתב עמה בכל מיני לשונות של נאוף וכו', וגרוי וכו'. תאמיני לי, יגיע הזמן שתתחרטי על הצעד הזה שאת תובעת גרושין מבעלך, הנואף הזה לבסוף יעיף אותך לכל הרוחות, אך את בעלך היקר והילדים החמודים אמללת, וכן הפסדת, כי כשיגדלו, הם אף פעם לא ירצו אפילו לראות אותך.

רואים היום כמה בתים נשברו רק בשביל הפייסבוק הזה, אשה קלת דעת, ואין לה מה לעשות מרב שעמום, מתכתבת עם כל מיני נואפים. כי אם גבר שנשוי לאשה וילדים, מוכן לבגד תחת גב אשתו - אזי הוא נואף! ואמרו חכמינו הקדושים (שם) הנואף אומר אין בריה יודעת בי, לפי שכל מעשיו אינן אלא בחשף וכו', ולבסוף הקדוש-ברוך-הוא מגלה את מעשיהם לכל העולם.

ולכן, אוי לנשים שבוגדות תחת בעליהן ומתכתבות עם גברים, ואשה כזאת היצר בוער בה כמו תנור אש, וממציא לה בראש כל מיני מחשבות של שנאה לבעלה וכו', ונכנסות בה מחשבות שהבעל הזה הוא אף פעם לא היה בעל טוב, אף שהם חיים ביחד כבר כמה שנים, ויש להם כבר ילדים גדולים בני שש עשרה, ארבע עשרה וכו' וכו', אוי לאשה טפשית כזו, שבמו ידיה היא הורסת את המזל והאשר שלה, רק בשביל הסתת נואף אחד או כמה נואפים, שבסוף יזרקו אותה לכלבים, והיא תשאר אלמנה חיה.

לא בחנם שגדולי הרבנים יצאו כל כך נגד הפלי הטמא הזה הנקרא מחשב, שזה באמת נקרא מכשף, שעושה כשוף ממש או לבעל או לאשה, ושוכרים בית חם על לא דבר, רק מחמת תאות נאוף, ומאמלים את הילדים החמודים החפים מפשע, אשה כזו או בעל כזה שבוגדים אחד תחת השני בהתכתבויות בפייסבוק, אשר אחריה מרה כלענה, במו ידיהם שוכרים את מזלם ואת אשרם, והורגים את הילדים שלהם במו ידיהם פשוטו כמשמעו!

ולכן, אשרי הבעל והאשה שזורקים את הפלי שופכים המחשב [המכשף] מביתם, ומשלימים אחד עם השני ומוחלים זה לזה, ואז הקדוש-ברוך-הוא ימחל להם.

אבל זאת דעי לך, את וכל הנשים כמותך, אם לא תשובו בתשובה, ותמשיכו בדרך הנאוף הזו, להתכתב עם גברים בפייסבוק

הארור, הסוף שלכם יהיה מר מאד, כי כתיב (ויקרא כ, י) "מות יומת הנואף והנואפת", והיא כופרת בכל, כי חושבת שאין הקדוש-ברוך-הוא רואה, ועל זה צועק החכם מכל אדם (משלי ב, יז): "העוזבת אלוף נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה". ומה הקשר אחד לשני? אלא נואפת שוכחת שהקדוש-ברוך-הוא רואה הכל ושומע הכל וכו', ולבסוף שניהם יקבלו ענש שלא חלמו עליו.

המאחל לך תשובה שלמה...

רטז.

האם מתר להגיד "תקון הכללי" בלילה?

שאלה:

מאת רפאל: שלום כבוד הרב. ידוע שלפי האר"י הקדוש לא קוראים תהלים בלילה. האם את התקון הכללי כן מתר לקרא בלילה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי קדם החג, י"ב ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רפאל, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין אמירת תהלים בלילה, יש פוסקים וביניהם האש"ל אברהם' מבוטשאטש זי"ע, שמתירים לומר תהלים בלילה, כי אלו הן רק תפלות, שירות ותשבחות, ולא מקרא, שעל זה הקפיד האריז"ל לא ללמד בלילה, ולכן יש להתיר, כמובן רק בדיעבד, אם

לא אָמר ביום, וְזֶה סוֹכֵב גַּם עַל אַמִּירַת תְּקוּן הַכְּלָלִי, שְׂאֵם לֹא אָמְרוּ בַּיּוֹם - יְכוּל לְאוֹמְרוּ בְּלִילָהּ, וְלֹא צְרִיכִים לְהַקְפִּיד עַל זֶה.

הַעֲקָר תְּהִיָּה חֲזָק בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, שְׂרַבְנוּ ז"ל הַפְּלִיג מְאֹד בְּמִי שְׂזוּכָה לְהִרְבוֹת בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, עַד כְּדֵי כֶּף שְׂאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עג) מִי שְׂרוּצָה לְזִכּוֹת לְתִשׁוּבָה, יְהִיָּה רְגִיל בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, כִּי אַמִּירַת תְּהִלִּים מְסַגֵּל לְתִשׁוּבָה. כִּי יֵשׁ נו"ן שְׂעָרֵי תִשׁוּבָה, וּבַמ"ט שְׂעָרִים יְכוּל כָּל אָדָם לְהַפְנִס בָּהֶם וּלְהַשְׁיִיג, אֲךָ שְׂעַר הַחֲמִשִּׁים הוּא בְּחִינַת הַתִּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶצְמוֹ כְּבִיכוּל, כִּי גַם אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ מְצִינּוֹ בְּחִינַת תִּשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מְלֶאכִי ג, ז): "שׁוּבוּ אֵלַי וְאִשׁוּבָה אֵלֵיכֶם" וְכוּ', וְהִנֵּה הַכֹּל חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׂמֵךְ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן, לְאוֹ כָּל אָדָם זוֹכָה לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה. כִּי יֵשׁ אֶחָד שְׂאִין לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת כָּלֵל לְתִשׁוּבָה, וְאֶפְלוּ מִי שְׂיֵשׁ לוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה, אֵינּוּ זוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל הָאוֹת וְהַשְׂעַר שֶׁל תִּשׁוּבָה הַשְּׂיָף לוֹ; וְאֶפְלוּ אִם מַגִּיעַ לְשֵׁם, יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁהַשְׂעַר שֶׁל תִּשׁוּבָה סָגוּר, וּמַחֲמַת כָּל זֶה אֵין הָאָדָם זוֹכָה לְתִשׁוּבָה.

וְעַל יְדֵי אַמִּירַת תְּהִלִּים, אֲפְלוּ מִי שְׂאִין לוֹ שׁוּם הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה, הוּא מִתְּעוֹרֵר לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה, וְגַם זוֹכָה עַל יְדֵי תְּהִלִּים לְהַגִּיעַ אֶל הַשְׂעַר וְהָאוֹת הַשְּׂיָף לוֹ וּלְפָתַח הַשְׂעַר. נִמְצָא, שְׂזוּכָה עַל יְדֵי תְּהִלִּים לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה, וְכוּ', עֵינֵן שֵׁם. הֲרִי שֶׁלֶּךָ לְפָנֶיךָ, שְׂאַמִּירַת תְּהִלִּים הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, וְאַשְׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם "יוֹם תְּהִלִּים", כִּי סֵפֶר הַתְּהִלִּים נֶחֱלַק לְשִׁבְעָה חֻלְקִים כִּימֵי הַשְּׁבִיעַ, וְכֶךָ יְזַכֵּה לְסִיִּם בְּכָל שְׁבִיעַ אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, שְׂזֶה דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, וְצְרִיכִים לְהַזְדַּרֵּז לְאוֹמְרוּ בַּיּוֹם דִּיקָא.

וּבְעֵנִין אַמִּירַת תְּקוּן הַכְּלָלִי, מְנַהֲגֵנוּ לְאוֹמְרוּ בְּכָל יוֹם תְּכֶף וּמִיד אַחַר תְּפִלַּת שְׁחֵרִית, בְּעוֹד תְּפִלִּין שֶׁל רַבְּנוּ תָם עָלֵינוּ, וְכֶךָ דְבַר זֶה קְבוּעַ אֲצִלוּ. וְזֶה עֵנִין גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד לּוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּקוּן

הכללי שֶהוא מִסְגָּל לְתַקוּן הַבְּרִית, וּלְפָרְנֶסָה בְּנֶקֶל, כְּמוּכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט). אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכָה לְאוֹמְרוֹ בְּכָל יוֹם, וְאֵם הוּא אָנוּס גְּדוֹל - יוֹכֵל לְאוֹמְרוֹ גַּם בְּלִילָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתֵי, שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָה תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חַג כֶּשֶׁר וְשִׂמְחָה...

ריז.

**הָאֵם כְּדָאֵי לְבַחֵר לְלַמֵּד כִּי־צַד לְעַבֵּד עַל מַחְשָׁב,
לְצַרְךָ פְּרֻנְסָה אַחֲרֵי הַחֲתֻנָּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חַיִּים: מַה דַּעְתוֹ שֶׁל מוֹהַר"א שֶׁשְׁלִיט"א לְגַבֵּי לְמוֹד עֲבוּדָה עַל מַחְשָׁב לְבַחֵר, לְפָנָי שֶׁהִתְחַתַּנּוּ, כְּדֵי שְׂאֲחֲרֵי חֲתֻנָּתוֹ יוֹכֵל לְהִתְפְּרֶנֶס מְכֻף, כִּי הַיּוֹם בְּכָל מְקוֹם מְשִׁתְּמָשִׁים בְּמַחְשָׁב?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רְבִיעֵי קֶדֶם הַחַג, י"ב נִסָּן ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל חַיִּים, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלוּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁהַיּוֹם אֲמֻנּוֹת נִקְיָה וְקֵלָה זֶה לְהַקְלִיד בְּמַחְשָׁב, וְכֵן שְׂאֵר מֵיַגֵּי פְּרֻנְסוֹת הוֹלְכוֹת הַיּוֹם דֶּרֶךְ הַמַּחְשָׁב, וְזֶה בְּכָל פְּעַם מִתְקַדֵּם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּבְנֵי אָדָם מִתְפְּרֶנְסִים מִזֶּה, אֵךְ עֲלֶיךָ לְדַעַת שֶׁהוּא

'אליה וקוץ בה', כי היום מחשב הוא הכלי הכי מסכן שרק יכול להיות, כי מחשב זה פשוט מכשף, מי שנכנס בזה, זה כמו כשוף, שנמשך אחר כל הזבל והטמאה והשקוץ, תעוב וזהוים וערום וכו' וכו', יכולים לפול בו, ולאבד את שני העולמות על ידי זה בקלות מאד, כי הנאוף שיש שם, יכול בקלות לעקור מהאדם את האמונה הקדושה.

וענין המחשב הוא בכלל מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא נז:): אי דאיכא דרכא אחריתא רשע הוא, אי דליכא דרכא אחריתא אנוס הוא, לעולם דליכא דרכא אחריתא, ואפלו הכי מיבעי ליה למינס נפשיה; הינו, לענייננו, אם הוא יכול לשמר מאד לא להכנס במקומות של זבל ולכלוף וכו' וכו' מה טוב ומה נעים, וצריך למסר את נפשו לא להכנס שם, אבל אם יש דרך אחרת ודוקא הולך במקומות המטנפים שיש שם, הרי הוא נקרא רשע וכו'. הרי שלף לפניך, שצריכים מאד מאד לשמר עם מחשב, כי הרגע שנופל במקומות המזהמים ונכנס שמה, נקרא רשע, וזה הנסיון הכי גדול עכשו, כי בכל יום מתחדשות כל מיני תוכנות במחשב שיכולים בקלות להכנס ישר אל שאול תחתית.

ולכן אם אדם יכול להזהר, והוא צריך את זה בשביל פרנסה, זה דבר אחד, ובלבד שישמר שלא ילך בדרךים המטנפות, שאז נקרא בכלל רשע, מה שאין כן אם הוא לא צריך את זה בשביל פרנסתו, אסור לאדם להחזיק את הכלי משחית הזה בתוך ביתו, כי רבים חללים הפילה, בפרט ענין הפייסבוק, שזה שבר כבר המון בתי ישראל, רחמנא לישזבן.

ולכן ראוי לכל בר ישראל לבקש ממנו יתברך בכל יום ויום, שיצילו שלא יפול בשאול תחתית ומתחתיו, כי ימינו כצל עובר (תהלים קמד, ד), כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה צו, סימן ב) כצל ימינו על

הָאָרֶץ וְאִין מְקוּה (דברי הימים-א כט, טו), וְהַלֵּוּאִי כָּצְלוּ שֶׁל כְּתָל אוּ כָּצְלוּ שֶׁל אֵילָן אֲלֵא כָּצְלוּ שֶׁל עוֹף בְּשָׁעָה שֶׁהוּא עָף דְּכָתִיב: "כָּצַל עוֹבֵר", "וְאִין מְקוּה" - וְאִין מִי שִׁיקוּהָ שְׁלֵא יָמוּת, הַכֹּל יוֹדְעִים וְאוֹמְרִין בְּפִיָּהֶם שֶׁהֵן מֵתִים; וְהַחַיִּים כָּל כֶּךָ קְצָרִים, עַד שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סא) שֶׁהַשְּׁבָעִים שָׁנָה פּוֹרְחִים כְּמוֹ רַבְּעֵי שָׁעָה, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קח) הֵלֵא הָאָדָם, בְּשִׁבִיל תַּעֲנוּג קָטָן אָחָד שֶׁל רַבְּעֵי שָׁעָה, הוּא יָכוֹל לֵאבֹד וּלְהַפְסִיד כָּל הָעוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבָּא. וְאָמַר בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹז בְּזֶה הַלִּשׁוֹן "אֲמַעֲנִיטְשׁ פּוֹן אֵיין תַּעֲנוּגִיל וְוַעֲגֵן פּוֹן אֲפַעֲרִטֵל שָׁעָה, קָאן עַר אָן וְוַעֲרָן גָּאָר דַּעַם עוֹלָם הַזֶּה מִיט דַּעַם עוֹלָם הַבָּא"; וְלִכֵּן (מְשָׁלִי כב, ה) "שׁוֹמֵר נֶפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם".

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתַּפִּיל לְבַעֲדָךָ תָּמִיד, שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ חַג כְּשֶׁר וְשִׂמְחָה...

ריח.

**הָאֵם נִכּוֹן לְלַבֵּשׁ אֶת הַטְּלִית-קָטָן עַל הַחֲלָצָה,
אוּ מִתְחַתֶּיהָ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַפְּאֵל: הַבְּנֵיתִי שְׁלִפִי דַעַת הָאָרִיז"ל אָסוּר לְלַכֵּת עִם טְלִית-קָטָן עַל הַבְּגָדִים. אִם כֵּן, אֵיךְ נוֹהֲגִים הַחֲסִידִים לְלַכֵּת עִם הַצִּיצִית עַל הַבְּגָדִים וּבְתוֹכָם חֵלֶק מִחֲסִידֵי בְּרִסְלָב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי קדם החג, י"ב ניסן ה'תשע"ב.
 שלום וברכה אל האברך רפאל, נרו יאיר.
 לנכון קבלתי את מכתבך.

פונת האריז"ל היתה שלא ללכת עם הטלית קטן על הבגד העליון, אבל על החלצה לא כוון, כי סוף כל סוף אדם לא מסתובב עם חלצה לבד, על זה הוא מתלבש בבגד עליון, וכן חסידים נוהגים ללכת עם מלבוש שקורין וועסט על הטלית-קטן, ואף בזמן הקיץ, כשחם מאד, ולא הולכים עם המלבוש שקורין וועסט, עם כל זאת נוהגים חסידים ואנשי מעשה ללכת עם הטלית-קטן על החלצה, כדי לקיים בשלמות "וראיתם אותו" שדרשו חכמינו הקדושים (ירושלמי, ברכות, פרק א', הלכה ב') וראיתם אותה אין כתיב כאן, אלא וראיתם אותו, מגיד שכל המקיים מצות ציצית כאלו מקבל פני שכינה; כי תמיד יכול להסתכל על הטלית-קטן, ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יז, סימן ז) "וראיתם וזכרתם", המראה מביא לידי זכרון, וזכרון מביא לידי מעשה; ואמרו (ספרי, שלח): 'והייתם קדושים - זו קדשת ציצית, מגיד שהציצית מוספת קדשה בישראל, ועל סמך מקור זה נוהגים חסידים ואנשי מעשה כן ללכת עם הטלית-קטן על החלצה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

ריט.

**לְצַעֲרֵי עֲבֵרְתֵי חֲמֵשׁ הַפְּלוֹת.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְזַכּוֹת לְזָרַע שֶׁל קִימָא?**

שאלה:

מאת נטלי: בְּרוּךְ הַשֵּׁם זְכוּתִי לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה וּלְהִתְחַתֵּן, וְאֲנִי וּבְעָלִי נְשׂוּאִים אַרְבַּע שָׁנִים. יֵשׁ לִי בְּעִיּוֹת פּוֹרְיִוֹת וְעֲבֵרְתֵי לְצַעֲרֵי חֲמֵשׁ הַפְּלוֹת. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת? אֲנִי מִבְּקִשְׁתְּ אֶת בְּרַכַּת הַצַּדִּיק לְזָרַע בַּר קִימָא בְּרִיא וְשָׁלֵם, וּבִשְׂאוֹרֹת טוֹבוֹת בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם. אֲשׁוּחַ אִם תַּעֲנֵנוּ לְבִקְשֶׁתִּי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעֵי קֶדֶם הַחַג, י"ב נִסָּן ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם רַב אֶל נְטָלִי, תַּחֲיָה.

לְנִכוּן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

דְּבַר רֵאשׁוֹן, אֶת צְרִיכָה לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְךָ לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל טְהוֹרַת הַמְּשֻׁפָּחָה, וּלְהִתְרַחֵק מִדְּרָכֵי הָרָשָׁעִים שֶׁגִּדְּלֹתָ בִּינֵיהֶם, כִּי כָךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת הַרְיּוֹן, סִמָּן ה'): 'אִשָּׁה שֶׁשָּׁנְוָאִין מֵעֲשֵׂי הָרָשָׁעִים בְּעֵינֶיהָ, עַל יְדֵי זֶה נִפְקָדֶת';

דְּבַר שֵׁנִי, אֶת צְרִיכָה לְהִרְבּוֹת בְּתַפְּלָה וּבִבְקָשָׁה, כִּי כָךְ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן רנ): 'הַטָּבַע מְחִיב כָּךְ וְהַתְּפִלָּה מְשַׁנָּה הַטָּבַע'; כִּי מֵה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יְכוּל לְפַעֵל. וְלָכֵן, אֶת וּבְעֵלְךָ תִּשְׁתַּדְּלוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם שֶׁהַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַחוּס וִירַחֵם עֲלֵיכֶם, וְתִפְקְדוּ בְּזָרַע שֶׁל קִימָא.

דבר שלישי, להרבות בצדקה, כי כתוב (הושע י, יב): "זרעו לכם לצדקה", אם רוצים זרע של קימא, צריכים להרבות בצדקה. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות הריון, סימן ב'): 'סגולה להריון, שתשא אצלה עין קטן מגג שעל קבר הצדיק, או מגנט, ולתן צדקה'; ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות בנים, חלק ב', סימן ח): 'ה"א הנעשה מכסף, מסגל לפריה ורביה': והיום מוכרים את זה בכל חנות תכשיטים, אות ה"א שנעשית מכסף.

ראי לקים את כל זה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר שתפקדו בזרע של קימא, ותתברכו מפי אל עליון.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

ר.כ.

האם אמירת תקון הכללי נחוצה גם לנשים?

שאלה:

מאת ידידיה: לכבוד מוהר"א ש נרו יאיר. האם אמירת "תקון הכללי" נחוצה גם לנשים? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי קדם החג, י"ב ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ידידיה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי זה דבר גדול מאד שגם אשה תרגיל את עצמה לומר את עשרת מצוותי התהלים הנקראים "תקון הכללי", כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט) כי יש מקומות צרים ודקים שאי אפשר

לבוא לשם שום תקון, כי אם על ידי תקון הכללי וכו', וזה שיך גם לנשים, כי הרי כתיב (משלי כ, ט): "מי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי", ועל כן גם אשה יכולה לומר את עצרת מזמורי התהלים הנקראים תקון הכללי, ויהיה לה תקון נפלא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדה תמיד, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לה חג כשר ושמח...

רכא.

אני מרגיש עיפות מהקדשה ולא מצליח להתחדש בעבודת השם

שאלה:

מאת גולן: מוהרא"ש, שלום רב, אני מרגיש כבר זמן רב זקנה ועיפות מהקדשה, ומרגיש שאני לא מצליח להתחדש בכלום, ובכל יום אני מרגיש יותר כבדות מקודמו. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי קדם החג, י"ב ניסן ה'תשע"ב. שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל גולן, גרוי ואיר. לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן נא) 'אין טוב להיות זקן, הן חסיד זקן, והן צדיק זקן. זקן אין טוב, כי צריך רק להתחדש בכל יום,

להתחיל בכל עת מחדש', וכתב על זה מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, בשר בחלב, הלכה ד', אות א') זה כלל גדול, שצריך האדם להתחיל בכל פעם מחדש, כאשר הזהיר רבנו ז"ל על זה פעמים אין מספר, כמבאר בספריו הקדושים בכמה מקומות. וכמבאר בספור שבחיו הקדושים, שהוא בעצמו זכה למה שזכה על ידי שהתחיל בכל פעם מחדש, ולא נפל בדעתו משום דבר שבעולם, ואפלו ביום אחד היו לו כמה התחלות, וכמובא בדברי חכמינו הקדושים (פסיקתא זוטא, ואתחנן, ו') "אשר אנכי מצוה היום" בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים, וכתוב (דברים כז, ט): "היום הזה נהיית לעם" ופרש רש"י: בכל יום ידמה בעיניך כאלו היום נכנסת עמו בכרית.

כי באמת, אם יסתכל האדם על עצמו היטב, יראה, שכל הבלבולים והנפילות והירידות וחלישות הדעת שיש לו, הכל הוא על ידי רבוי המחשבות מיום שעבר ליום הבא, ומשעה לשעה, שרב העולם הם כזקנים בעיני עצמם, וכל אחד נחשב בעיני עצמו כאלו כבר נזקן בדרך ורגיל בהם ימים רבים, עד שאי אפשר לו לשוב לדרך אחר. ומחמת שהוא יודע בעצמו שהוא רחוק מדרך הישר באמת, על כן נמצאים רבים שמיאשים עצמם מלהתקרב באמת להשם יתברך, ואפלו מעט העבודה והמצוות שמקיימים הוא כמו מצות אנשים מלמדה, ועושים אותם בלי התעוררות וחיות, והכל מחמת הזקנה שקפצה עליהם, שנחשבים בעינם כזקנים שזה מזיק מאד מאד.

ולא מבעיא מי שתעה מדרך הישר לגמרי, ועושה מה שעושה, רחמנא ליצלן וכו', כל אחד כפי מה שיודע בנפשו וכו', ונדמה בעיניו כזקן ורגיל במעשיו אשר לא טובים וכו', לאיש כזה בודאי מזקת הזקנה הזאת בלי שעור, כי יכול לילך לאבוד לגמרי, חס ושלום, אם לא יתעורר להתחדש, שזה עקר התשובה, בחינת (איכה ה, כא) "השיבנו הוי"ה אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם". חדש

דיקא, שצריכים להתחדש בכל פעם בהתחדשות חדשה, אלא אפלו הכשרים קצת, ואפלו צדיקים וחסידים, אם הם כזקנים אצלם, ועושים עבודתם כזקן הרגיל מכבר בזה, גם כן אינו טוב, כי היצר הרע נקרא (קהלת ד, יג) "מלך זקן וכסיל".

כי עקר העבודה הוא התחדשות, כמו שכתוב (ישעיה מ, לא) "וקווי הוי"ה יחליפו כח, יעלו אבר כנשרים" שצריכין להתחדש בכל יום ממש מחדש, בבחינת אשר אנכי מצוה היום, בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, הנאמר בקריאת שמע, שכל יום יהיה בעיניך חדש לגמרי, כי מי שמחזק עצמו להתחיל בכל יום מחדש, ואפלו כמה וכמה פעמים - בודאי לא יפול לעולם, אפלו אם יעבר עליו מה. כי צריך אדם לסלק מדעתו ולהעביר ממחשבתו לגמרי כל מה שעבר ביום העבר, או בשעה העוברת, וידמה בעיני עצמו בכל יום, ואפלו בכל שעה, כאלו היום נולד, בחינת (תהלים ב, ז) "אני היום ילדתיך" וכתוב (תהלים צה, ז): "היום אם בקולו תשמעו", שצריך לחשב בכל יום, ובכל עת ושעה, כאלו היום ובאותו השעה הוא נולד ובא לעולם, ורוצה להתחיל להפיר את מי שאמר והיה העולם, ואפלו שכבר היה כן אלפים ורבי רבבות פעמים, שרצה להתחדש ולהתחיל להתקרב להשם יתברך, ולא עלתה בידו, אפלו אם נפל בכל פעם למה שנפל, רחמנא ליצלן, אף-על-פי-כן, אל יסתכל על זה כלל, וישכח כל זה.

כי זה היום והשעה שהוא עומד בו עתה עדין לא היה בעולם, ומי יודע מה יכול לזכות עדין עתה באותו היום ובאותה השעה. כי השם יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, ואין יום דומה לחברו, ואין שעה דומה לחברתה.

ולכן אם אתה רוצה להציל את נפשך, תחזור על הדברים האלו פעמים אין מספר, ותשתדל להתחדש בכל פעם מחדש, ועל ידי זה

תָּרַד מִמֶּךָ הַכְּבֹדוֹת שֶׁנּוֹפְלוֹת עָלֶיךָ בְּכֹל פַּעַם, וְתִהְיֶה כְּבָרְיָה חֲדָשָׁה.
אֶקְוֶה שֶׁתִּכְנַס אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ לְתוֹךְ לִבְךָ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.
הַמֵּאֲחֵל לְךָ חַג כָּשֶׁר וְשִׂמְחָה...

רכב.

יש לי עצבנות וחוסר רגיעה שלא עוזבים אותי. יש עצה?

שאלה:

מאת אבישי: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק. כְּבֹר כִּפּוּה זְמַן שְׁאֵנִי מִרְגִּישׁ חֹסֵר
רְגִיעָה וְעִצְבָּנוֹת בְּגוֹף. זֶה דָּבָר שֶׁמֵאֵד פּוֹגַע בִּי בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם.
נִסִּיתִי הֲרַבָּה דְרָכִים לְהִרְגֵעַ אֶף לֹא הִצְלַחַה. יֵשׁ אִיזו עֵצָה
לְצֵאת מִזֶּה?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי קִדְּם הַחַג, י"ב נִסָּן ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אַבִּישִׁי, נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ה) כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל חָזַק
בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֹל וְכֹחַ הַצּוּמַח וְשׁוֹם
בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, כְּמוֹ אֵילָן שֶׁיֵּשׁ לוֹ שָׂרְשִׁים חֲזָקִים בְּתוֹךְ
הָאָרֶץ, אֲזִי שׁוֹם רוּחַ סְעָרָה לֹא יְכוּלָה לְעַקֵּר אוֹתוֹ, וְאַמוּנָה הוּא
בְּחִינַת אָרֶץ כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לז, ג) שֶׁכֵּן אָרֶץ וִרְעָה אֲמוּנָה. וְאִז
כְּשֶׁהוּא חָזַק בְּאַמוּנָה וְיודֵעַ שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, דְּבַר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן
לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמֵּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, בִּידִיעוֹת אֵלּוּ -
לֹא מִתְעַצְבֵּן לְעוֹלָם, וְיֵשׁ לוֹ אֲרִיכוֹת אַפִּים, שֶׁהִיא הַמְּדָה הַטּוֹבָה שֶׁל

סבלנות, כי ברגע שאדם מחדיר בדעתו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, כי בכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם. (חלין ז:) ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם מכריזין מלמעלה, (יומא לח) ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא, אזי אדם כזה הוא סבלן וותרן ואינו מפחד משום דבר ואינו נלחץ משום דבר, יש לו סבלנות ואף פעם הוא לא עצבני וכו'.

ולכן צריכים לבקש הרבה על אמונה ברורה ומזככת, וידע שאין לו אף אחד בעולם רק הקדוש-ברוך-הוא. ואז החיים שלו הם כבר חיים אחרים לגמרי, כי מי שחי עם אמונה ועם תפלה - יודע שהכל משגח רק ממנו יתברך, ומרבה בתפלה, ומבקש את כל עניניו רק ממנו יתברך, כי הוא יודע שאין פה שום יד בשר ודם וכו', אדם כזה כבר לא עצבני, ויש לו סבלנות, והוא וותרן ומותר על הכל, ויודע שכל מארעותיו הם לטובתו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד) שמי שמחזיק בזה אצלו החיים מעין עולם הבא, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וחי חיים מישבים, ואינו עצבני ואינו דוחק את השעה, ולא נכנס אף פעם בלחץ - זו הדחק, וחייו שאננים, ומישב תמיד בדעתו.

המאחל לך חג פשר ושמח...

רכג.

איפה נמצא נהר הסמבטיון שמזכר בגמרא?

שאלה:

מאת אלדד: אני יודע שכל הענין של כבודו הוא מה שנוגע לעובדא ולמעשה, עם כל זאת, מענין אותי מאד ואני בטוח שיש לצדיק - שכל רז לא אניס ליה - תשובה לשאלתי: איפה

נמצא הסמבטיון? כי לפי הנראה מדברי חז"ל, וגם מדברי הראשונים והאחרונים, נראה, שהפירוש הוא כפשוטו, והוא נמצא בעולם הגשמי, תודה רבה אם ישיב לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי קדם החג, י"ג ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אַלְדֵד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך כשאני התחלתי ללמד את ספרי רבנו ז"ל, תכף ומיד זרקתי והשילכתי שכלי המדמה וכו', ומאז כל הלמודים שלי הם לעובדא ולמעשה, כי ימינו כצל עובר, ודרשו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה צו, סימן ב) כצל ימינו על הארץ ואין מקוה, והלוואי כצלו של כתל או כצלו של אילן, אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף, דכתיב (תהלים קד) כצל עובר, ואין מקוה, ואין מי שיקוה שלא ימות, הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים.

ולכן מה זה מענין איפה הסמבטיון וכו', כאלו שאין לה כבר שום דאגות אחרות, רק לחפש את נהר סמבטיון? ובאמת, בלי שום ספק שיש דבר כזה, כמאמר ז"ל (ירושלמי, פרק י', הלכה ה') רבי ברכיה ורבי חלבו בשם רבי שמואל בר נחמן, לשלש גליות גלו ישראל, אחד לפנים מנהר סמבטיון ואחד לדפני של אנטויכא, ואחד שירד עליהם הענן וכסה אותם. כשם שגלו לשלש גליות - כך גלו שבט ראובן וגד וחצי שבט מנשה לשלש גליות, מה טעמא? "בדרך אחותך הלכת ונתתי כוסה בידך" (יחזקאל כג, לא). וכשהן חוזרין, הן חוזרין משלש גליות, מה טעמא? "לאמר לאסורים צאו" - אלו שגלו לפנים מנהר סמבטיון. "לאשר בחשך הגלו", אילו שירד עליהן הענן וכסה אותם וכו', עין שם.

וכן כל הענין של בני משה, שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ז.):
 'ואמר רבי יוחנן משום רבי יוסי, כל דבור ודבור שיצא מפי הקדוש-
 ברוך הוא לטובה, אפלו על תנאי, לא חזר בו מנא לן? ממשה רבנו,
 שנאמר (דברים ט, יד) הרף ממני ואשמידם וגו' ואעשה אותך לגוי
 עצום, אף על גב דבעא משה רחמי עלה דמלתא ובטלה, אפלו
 הכי אוקמה בזרעיה, שנאמר: "בני משה גרשום ואליעזר ויהיו בני
 אליעזר רחביה הראש וגו' ובני רחביה רבו למעלה" וגו'; ותני רב
 יוסף, למעלה מששים רבוא וכו', עין שם.

ומוכא בתרגום יונתן בן עוזיאל על פסוק (שמות לד, י): "ויאמר
 הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות וגו'; ותרגום
 יונתן, ואמר הא אנא גזר קיים דלא אשלחף עמא הדין בעם אוחרן,
 ברם מינך יפקון אוכלוסין דצדיקין קביל כל עמך, אעביד פרישן
 להון בזמן דיהכון בשבייתא על נהרות בבל ואסיליקינון מתמן,
 ואשרינון מן לגיו לנהר סמבטיון וכו', [אני כורת ברית שלא אחליף
 את העם הזה בעם אחר, אולם ממך יצאו אוכלוסין של צדיקים כנגד
 כל עמך, אעשה נפלאות להם בזמן שילכו בשבי על נהרות בבל,
 ואעלם משם ואשכינם מעבר לנהר סמבטיון וכו'].

הרי שמדברי חכמינו הקדושים למדים אנו שיש דבר כזה נהר
 סמבטיון, עם כל זאת, בכל הענין של סמבטיון יש מחלקת בין
 חוקרי הדורות איפה זה נמצא, אחדים אומרים באפריקה, ואחדים
 אומרים שזה מעבר לפרס, ואחרים רוצים לומר שהוא מרחק מאד
 עד אפגניסטאן וכוורדיסטאן וכו'.

על כל פנים, איך שהוא אני בטוח שלא תלך עכשו לחפש
 איפה זה, כי מה זה נוגע לך? יותר טוב שתתחיל להתמיד בספרי
 רבנו ז"ל ותקים את כל העצות שבהם, ותתחזק לצאת מהרי החשך
 שאתה נמצא שם, ותתחיל להתבודד עמו יתברך ולבקש על נפשך,

וכן תקבע לעצמך שעורין כסדרן בתורה הקדושה, במקרא במשנה ובגמרא ובמדרשים וכו', ואז טוב לך כל הימים, ומה אתה צריך לחקר בדברים שהם למעלה משכלנו והשגתנו וכו'.

הן אמת שאתה קורא את עצמך "אלדד", ידוע שגם בספורי "אלדד הדני" נחלקו בזה הקדמונים על הלכות שמוכאות שם, והם מנגדות להלכות שלנו בדיני שחיטה ובליעת הדם וכו', והמהר"ם מרוטנבורג התנגד על זה מאד, וקבע בתשובותיו (סימן קצג) שאין לסמוך עליו, בפרט בעניני הלכה. וכן הרא"ש ורבי אברהם אבן עזרא לא האמין באלדד הדני, ובספוריו. וכך כותב "כלל אומר לך, כל ספר שלא כתבוהו נביאים וחכמים מפי הקבלה - אין לסמוך עליו". על כל פנים, איך שהוא, זכר גם זכר מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כה) כי צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדמה, ולעלות אל השכל וכו', עין שם.

כי כל אלו בעלי הדמיונות וכו', עוד מעט יחשבו שאתה גלגול של אלדד הדני וכו', ולכן כלך מכל החקירות האלו, יותר טוב שתכניס את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, אשר הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, וראוי לנו לקיים את מצוותיו יתברך בשמחה עצומה, ולהחיות את עצמנו עם כל נקדה טובה ונקדה טובה שיש בנו.

אקוה שתקבל את דברי.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

רכד.

באילו הנהגות התנהגו אנשי שלומנו חסידי ברסלב בשבת ובחג?

שאלה:

מאת רן: אני חוזר בתשובה, ולצערי בבית לא קבלתי הנהגות מהורי. רציתי לדעת איפה אני יכול לקרא על הנהגות של אנשי שלומנו חסידי ברסלב, כיצד התנהגו בשבת ובחג?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי קדם החג, י"ג ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע שרבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד ללמד שלחן ערוך בכל יום, ואמר (שיחות הר"ן, סימן כט) שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום הלכה, ודע לך, שיהודי כשר הוא זה שמקפיד מאד להתנהג על פי הלכות השלחן-ערוך, וכל זמן שאדם מתנהג על פי השלחן-ערוך הוא בחזקת יהודי כשר, ותכף ומיד כשנוטה מהשלחן-ערוך - צריכים להשמר ממנו, כי עקר היהדות תלוי כפי שמקימים את השלחן-ערוך, ולכן תקבע לעצמך ללמד את ד' חלקי השלחן-ערוך, ויען שאתה עכשו חוזר בתשובה, וקשה לך תכף ומיד להיות בכל מקום, כי השלחן-ערוך הוא תורה ארכה מארץ מדה וכו', ולכן תקנה לעצמך "קצור שלחן ערוך", ששם מובאת תמצית ד' חלקי השלחן-ערוך, ותחזר על זה פעמים אין מספר, כדי שתדע איך להתנהג.

אצל אנשי שלומנו מקבל, כשאחד שאל על איזה מנהג איך

התנהג רבנו ז"ל? אמרו לו תפתח את השלחן ערוך ותראה, כי אצלנו אין שום מנהגים שנוגדים את השלחן ערוך, אדרבה! חסידות ברסלב בנויה על השלחן ערוך.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה, כמו שהזכירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד', ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל המחלות הפאות על האדם הן רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחקמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם'.

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תקף ומיד כשמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

רכה.

האם לשלח את בעלי לאומן לאחר המקרים המזעזעים שקרו שם לאחרונה?

שאלה:

מאת דינה: שלום כבוד הרב. אני יודעת שזו מצוה גדולה מאד לטוס לאומן, וברוך השם בעלי כבר טס לשם פעמים לפני שהתחתנו. אך לאחרונה פשוט הזדעזעתי אחרי מה שקרה למשפחת סנדלר, שאבא ושני ילדיו נרצחו שם. וכן האברך שעשה פסח בקייב, וכשיצא מבית הכנסת חבורה של אנשים הרביצו לו, והוא מאשפז במצב אנוש בבית חולים. ואחרי כל זה, אני מפש מפחדת שבעלי יטוס לאומן בראש השנה הקרוב. מה דעתו של הרב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי קדם החג, י"ג ניסן ה'תשע"ב.

שלום רב אל דינה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם עליך לדעת שבעתים הללו יש סכנה בכל מקום, וכמאמרם ז"ל (קהלת רבה, פרשה ג', סימן ג') כל הדרכים בחזקת סכנה; וגם בארץ ישראל יש סכנות גדולות, הנה יהודי יוצא מהכתל המערבי דרך שער יפו, ובא ערבי והכה על ראשו עם גרזן וכו', וכן שומעים מדי פעם ספורים מסכנים ממחבלים בארץ ישראל [לא תקום פעמים צרה], וכן בארצות הברית ובשאר מדינות באירופה, האנטישמיים רוצחים יהודים, או מכים אותם וכו' [לא תקום פעמים צרה].

ולכן, אל תפחדי מלשלוח את בעלך לנסע אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, כי אפלו באמצע השנה נוסעים קבוצות יחד, וכן אפלו יחיד אינו חושש ולוקח מונית משדה התעופה עד ציון רבנו ז"ל, ולכן אין מה לפחד. ומכל שכן בראש השנה, שאז נוסעים רבבות רבבות של יהודים אל ציון רבנו ז"ל כן ירבו, ויש שם שמירה מהמדינה, ולכן אין לך מה לחשש כלל, כי להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה אין למעלה מזה, ואשרי אדם שזוכה להיות בראש השנה אצל רבנו ז"ל בעיר אומן.

בודאי אדם צריך לשמר על עצמו ולא ללכת למקומות מסכנים אפלו בארץ ישראל, אבל צריכים לצאת מהדמיונות וכו', כי אי אפשר לחיות עם דמיונות וכו' כאלו יקרה משהו וכו', כי עם דמיונות כאלו - יכולים פשוט להשתגע וכו', ואדם יפחד לצאת מביתו שמא תהיה לו תאונת דרכים, חס ושלום וכו'. ולכן צריכים לשמר לא להכניס בפחדים יתרים ובדמיונות מיתרים, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, שבת, פרק יד, הלכה ג') על הפסוק (דברים ז, טו): "והסיר הוי"ה ממך כל חלי" - זו רעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כח) "ונתן על ברזל על צנארה" זה רעיון, הינו מה זה העל הכי קשה של האדם? זה הרעיונות והדמיונות שמסבבים אותו, כי מרב עוונותיו וכו', הוא נמצא בלחץ תמידי, ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הבל וכו', ושל פחדים וכו', מה יעשה לו זה? ומה יעשה לו ההוא? ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו, כי מי שתמיד חושב רק ממנו יתברך, ומשתדל להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך מח מחשבתו, אזי מתפטר מכל אלו הרעיונות והדמיונות, ונעשה בן חורין אמתי, ואין עליו שום על, ולכן אל תחששי לרגע לשלח את בעלך אל רבנו ז"ל על ראש השנה לאומן, כי רבנו ז"ל הבטיח שמי שיהיה אצלו בראש השנה ראוי לו לשמח כל השנה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם שיהיה בביתכם שלום-בית אמתי,

כ"י (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי, ברכות, פרק ט', הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת - שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי שלום, אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.), זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

רכ"ו.

**מהי דעתכם לגבי הנחת תפלין זעירות,
כפי שמניחים המקבלים?**

שאלה:

מאת אליהו: מה דעת כבוד מורנו האדמו"ר לגבי תפלין זעירות שמניחים המקבלים? האם גם אברך שאינו זהיר בדברי הקבלה, ונוהג כדברי הפשטנים, רשאי להניחם, או שיש בזה יהרא?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי קדם החג, י"ג ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אליהו, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין בזה יהרא ללכת עם שני זוגות תפלין זעירות, עם כל זאת למה להכנס בספקות? ולמה להכנס בדברים תמוהים שאנשים

יסתכלו עליו בתמהון? עדיף להניח תפלין רגילות כמו כל אדם, קדם מניחים תפלין דרש"י עד אחר תפילת אשרי ובא לציון, ואחר כך מניחים תפלין דרבנו תם.

היו צדיקים שלפני שהלכו לבית הכנסת הליבו שני זוגות תפלין קטנות של רש"י ורבנו תם יחד, וקראו בזה קריאת שמע, ותכף ומיד חלצו אותם, ובבית הכנסת הלכו רגיל כמו כל אדם, ולא כדאי להיות משנה מאחרים.

העקר אל תבלבל את עצמך משום דבר, וזכר גם זכר מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יב): 'כשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו, יוכל לפול בטעותים ומכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות, חס ושלום. ויש שקלקלו הרבה, כגון הרשעים הגדולים מאד המפרסמים, שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חקמתם ושכלם. ועקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ובפשטות, בלי שום חכמות, ולהסתכל בכל דבר שעושה, שיהיה שם השם יתברך, ולבלי להשגיח כלל על כבוד עצמו. רק אם יש בזה כבוד השם יתברך יעשה, ואם לאו - לאו, ואזי בודאי לא יפשל לעולם'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך חג פשוט ושמח...

רכז.

**האם צריך לדון את החבר לכף זכות,
או שעדיף לא לדון אותו בכלל?**

שאלה:

מאת מיכאל דוד: לכבוד הצדיק. ב"שיחות מוהרא"ש" חלק א', ערך "דן את חברו", בסוף, מובא שהפדרגה הכי עליונה היא לא לדון כלל את השני, הן לרע הן לטוב. מצד שני, רבנו מלמד בתורה רפ"ב שצריך להתאמץ ולהתבונן בטוב של השני ובכף מעלים אותו מכף חובה לכף זכות; איך מסתדרים שני הדברים ביחד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי קדם החג, י"ג ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מיכאל דוד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כמדומה שלא הבנת מה שכתוב שם וכו', בודאי צריכים לדון את כל אחד לכף זכות, ולמצא בו את הנקודות טובות, ועל ידי זה מעלה אותו מכף חוב לכף זכות, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), עם כל זאת, אני אמרתי שאדם צריך למסר את כל כלו אליו יתברך ולא יסתכל על אף אחד, ולא יבלבל את עצמו משום בריה שבעולם, ועל ידי זה הוא לא יצטרך לדון את אף אחד, כי כשאדם עוסק לתקן את עצמו וכו' עליו להכניס את כל כלו רק בעצמו, ולא יתבלבל מאף אחד, כמוכא (עין ספורי מעשיות, מעשה ט', מהחכם ותם) שהתם הקדוש היה אומר "זה מעשה שלו וזה מעשה שלי, ומה יש לי לחשב מאחרים".

כי באמת, כל הבלבולים, הספקות וחלישות הדעת שמגיעים לאדם, הם רק מחמת שמסתכלים על הזולת, ולכן לא כדאי להתחיל להתבלבל משום בריה שבעולם, ולא להסתכל על הזולת, וממילא הוא לא צריך לדון אותו כלל, כי מה יש לה עם אחרים? ואם אדם חי את חייו בצורה כזו - אזי הוא הכי מאשר בחייו, כמו שספר לנו רבנו ז"ל (ספורי מעשיות, מעשה י"ג, מיום ב') שכל העולם מלאים חסרונות, וכל אחד בוכה על החסרון שלו, והבעטליר החרש היה חי חיים טובים, מאחר שלא היה שומע משום חסרון מה שקורה בעולם וכו', עין שם. ולכן גם בדבר זה, צריך אדם לשמר מאד לא לדון את הזולת וכו', כי האם גמרת עם עצמה?

ורבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', בהקדמה) על הפסוק (יחזקאל לג, כד): "אחד היה אברהם", שאברהם עבד את השם יתברך רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שרק הוא יחידי בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם, שסרים מאחרי השם יתברך ומונעים אותו, ולא על אביו ושאר המונעים, רק כאלו הוא אחד בעולם, וזהו: "אחד היה אברהם". וכן כל הרוצה לכנס בעבודת השם, אי אפשר לו לכנס כי אם על ידי בחינה זו שייחשב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונעו, כגון אביו ואמו או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או המניעות שיש משאר בני העולם המלעיגים ומסיתים ומונעים מעבודתו יתברך. וצריך שלא יחוש ויסתכל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: "אחד היה אברהם", כאלו הוא יחיד בעולם; ודיקא על ידי זה יצליח דרכו בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לה חג פשוט ושמח...

רכח.

קִשָּׁה לִי מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל אֶת שְׁלֹשֶׁת הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, מֵהֵיכָן זֶה נוֹבֵעַ?

שְׂאֵלָה:

מַאת נִיסָן: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. קִשָּׁה לִי מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל אֶת שְׁלֹשֶׁת הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכָל יוֹם, וְעַל פִּי רוֹב אֲנִי לֹא מִתְפַּלֵּל מִנְחָה וְלֹא עֶרְבִית, וְאֶפְלוּ בְּשַׁחֲרִית אֲנִי מְקַצֵּר מְאֹד. וַיֵּשׁ הַרְבֵּה פְּעָמִים שָׁגַם אֶת זֶה אֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ לְהִתְפַּלֵּל, מֵהֵיכָן זֶה נוֹבֵעַ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי קָדָם הַחֵג, י"ד נִיסָן ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל נִיסָן, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ג) כָּל הַפּוֹגֵם בְּבִרְיַת אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, כִּי טוֹעֵם טַעַם מְרִירוֹת בְּחַיָּיו, וְהוּא תָּמִיד מְמַרְמֵר, וְלִכֵּן אֵין לוֹ חֶשֶׁק לְהִתְפַּלֵּל, וּבָא לוֹ מְאֹד כְּבֵד לִפְתּוֹחַ אֶת הַסְּדוּר, וּכְשִׁפּוֹתַח כָּבֵד אֶת הַסְּדוּר קִשָּׁה לוֹ מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל, וּמְרַגֵּשׁ טַעַם מֵרְ מְאֹד וְרוֹצֵה לְהִתְפַּטֵּר כָּבֵד מִכָּל הַתְּפִלָּה, וְהַכֵּל אֶצְלוֹ כָּעַל וּכְמִשְׂא וְכוּ'.

מֵה שְׂאִיִן כֵּן מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת הַבְּרִית אֶצְלוֹ הַתְּפִלָּה מִיֵּן מְתִיקִין, הוּא מְרַגֵּשׁ כָּל מִינֵי מְתִיקוֹת בְּתְפִלָּתוֹ, וְהוּא מְחַיֶּה עֲצָמוֹ בְּאִמְרַת תְּבוֹת הַתְּפִלָּה וְזֶה אֶצְלוֹ מְתוֹק מְדַבֵּשׁ.

וְלִכֵּן עָלֶיךָ לְבַדֵּק בְּעֲצָמְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב, אֵיךְ אֶתָּה אוֹחֵז בְּתַקּוֹן

הברית, וזה כל הטעם שקשה לך להתפלל, כי מרב פגם הברית ובפרטיות הוצאת זרע לבטלה, שזה מביא לאדם מרירות ועצבות ודכאון בחייו - קשה לו להתפלל ולומר את תבות התפלה, כי יורד בחינת כלב וטורף את תפלתו.

ומגלה רבנו ז"ל, שזה היה הנסיון לעם ישראל במצרים, כשהשליכו את העצמות לכלבים ואכלו את זה, היו יודעים שאין הברית שלם, כי בפסח כתיב (שמות יב): "וְכָל עָרֹל לֹא יֹאכַל בּוֹ", וכתוב (שם) "וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ", וכיון שזרקו את זה לכלבים והם אכלו את זה, זה היה הנסיון אם פגם בברית או לא.

ולכן כל מי שפגום בברית, ובפרט בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, הוא תמיד ממרמר, בא לו קשה מאד להתפלל את שלש התפלות, והוא מרגיש מין מרירין, מרירות גדולה, ומתעצל לגמרי מלהתפלל, עד שיש שלא מתפללים כלל, וזה בא להם מרב מרירות ועצבות שנקנסו בהם מחמת שפגומים מאד בנאוף וזנות, רחמנא ליצלן. ולכן תעשה כל מה שביכולתך לחזור בתשובה שלמה על פגמי הברית שלך, ואז הכל ישתנה.

מה טוב ומה נעים, אם תזכה לנסע אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, ותתן פרוטה לצדקה, ותאמר שם את עשרת מזמורי התהלים הנקראים "תקון הכללי", שרבנו ז"ל הבטיח, שאפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו - יוציאו מהשואל תחתית ומתחתיו שגפול לשם.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח) מחנה ישראל זה שלש פרסאות, הינו איך אדם יכול לדעת שהוא נמצא בתוך מחנה ישראל? אם הוא מתפלל את שלשת התפלות - שחרית, מנחה וערבית בכל יום, וברגע שעוזב אחת מהתפלות הקבועות, זה סימן שמתחיל לצאת ממחנה ישראל.

רואים בחוש, כי כל אלו שעוזבים את הדת, רחמנא ליצלן, זה

נמשך מפגם הברית, שהם פגומים מאד מאד בנאוף, ולכלכו את עצמם בהוצאת זרע לבטלה מגיל קטנות, וזה הכניס בהם דפאון פנימי, ולאט לאט התקררה אצלם נקדת יהדותם, ועל ידי זה התחילו להזניח את אחת מהתפלות הקבועות, עד שהפסיקו לגמרי להתפלל, וכך לאט לאט השליכו מעצמם את על המצוות ופרקו על לגמרי.

הרי שלך לפניך, תבדק טוב טוב בעצמך איך אתה אויז בתקון הברית, ואז תתחיל להרגיש טעם אחר בשלשת התפלות עד שלא תרצה לעזב את התפלות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סה) כשאדם נכלל באחדותו יתברך, על ידי זה עושה מכל התפלות אחד, ואי אפשר לו להפרד מתבות התפלה.
המאחל לך חג פשר ושמח...

רכט.

מיהו ברסלב אמתי?

שאלה:

מאת פינחס: כבוד הרב. רצוני לשאל אם ירשה לי, מי הוא ברסלב אמתי, לפי דעתכם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי קדם החג, י"ב ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל פינחס, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה שואל שאלה טפשית, כי רבנו ז"ל גלה לנו בפרוש (חיי מוהר"ן, סימן שלט) שכל הענין שלו הוא להפך את לב האבן ולעשות

אותו ללב בשר, כמו שאמר הנביא (יחזקאל לו, כו): "ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם, והסירותי את לב האבן מבשרכם, ונתתי לכם לב בשר, ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו ומשפטי תשמרו ועשיתם" וגו'. כל מה שעובר על כל בר ישראל הוא רק מחמת שלבו הוא לב האבן, ולא מרגיש אלקותו יתברך, ואינו מדבר עמו יתברך, ואינו מרגיש את כאב הזולת, לבו סגור וסתום כאבן ממש, ורבונו ז"ל עוסק להפך את לבנו, מלב האבן ללב בשר.

ודרשו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה לד, סימן כא) אל תקרי בשר אלא בסר. שיהיה כל אחד בסר בחלק של חברו, 'לב בסר' אותיות 'ברסלב', זאת אומרת, כל עבודת רבנו ז"ל שהוא הצדיק האמת - נקדת האמת, שאין דגמתו כלל, מעתיק דעתיקין וכו', הוא לפתח את לבבות נשמות ישראל שיתחילו לדבר עמו יתברך (תהלים קיד, ח): "ההופכי הצור אגם מים" הוא יכול להפך את לב האבן, וימס את זה לגמרי עד שיקים (איכה ג') "שפכי כמים לבך נכח פני הוי"ה", שכל אחד יוכל לדבר עמו יתברך, וכל אחד יוכל להרגיש את אמתת מציאותו יתברך, בגלוי כזה עד שיתאחד יחד עם כלל נשמות ישראל, באחדות אחת, ויתחבר עם כלם, שזה בעצמו תהיה הגאולה.

ולכן יען שהסמ"ך-מ"ם יודע את זה, על כן עושה כל מיני פעולות שבעולם להעלים ולהסתיר את רבנו ז"ל מן העולם, וכן בכל דור ודור מי שעוסק יותר לגלות את רבנו ז"ל, הסמ"ך-מ"ם לוקח את עצמו ביותר - להעלימו ולהסתירו, אפלו מבין אנשי שלומנו.

ולכן לא שייך לשאל מי יותר ברסלבר וכו', כל בר ישראל יש בו ניצוץ מרבנו ז"ל, וכשתסור ממנו ההעלמה וההסתרה, אזי ימשיך עצמו אל מקורו ויסודו (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ע) כי יתבטל ממנו

כח המכריח, ויזכה להמשך אל כח המושך, שזה הצדיק יסוד עולם; עין שם.

כל בני ישראל ביחד יש להם שיכות אל רבנו ז"ל. וכן אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נו) יש צדיק שמושל על כל הדור, אך הוא בהעלמה והסתרה שאף אחד לא תופס ולא קולט וכו'. ועל כן עלינו למסר את נפשנו לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל, וזה צריך להעשות על ידי כל חסיד ברסלב, שהוא גם בחינת 'לב בסר', ומי שאינו מרגיש באמת את הנעם והטעם של הצדיק האמת - נקדת האמת של כל הצדיקים, והוא רואה בזה דבר מיתר לעסק בלגלות את האור הלאה, כי אצלו זה מיתר לגמרי וכו', ואדרבה עוד חולק על זה וכו', אדם כזה אפלו שקורא את עצמו ברסלב - הוא רחוק לגמרי מרבנו ז"ל, כי כל זמן שאחד לא מגלה לזולת את אור הצדיק כי טוב, זה סימן ומראה לדעת כי גם ממנו נעלם האור, ומכל שכן מי שמנתק עצמו מן הצדיק האמת, ויש לו עוד טענות למה עומדים ומפרסמים את דבר רבנו ז"ל בעולם, ואומר דאס איז נישט דעם רבינס זאך [- זה אינו דבר רבנו], אדם כזה הוא המפרסם של שקר ומטעה את הבריות, והוא עתיד לתן את הדין על שמונע את אור הצדיק כי טוב שיתפרסם בעולם.

הכלל, שכל בר ישראל יונק מן רבנו ז"ל, אך הכל בהעלם ובהסתר, ומי שמגלה את אורו הגנוז בעצמו ובאחרים, עליו נתגלה אור הצדיק יותר ויותר, ולכן אין להתפאר אחד על השני שאני יותר מקרב ממך וכו', כי זה בעצמו פרסום של שקר וכו', כי צריכים בזה העולם לצית את הצדיק האמת - להרבות בדבורים אליו יתברך, וככל שמדבר אליו יתברך, יותר מכירו יתברך, ומתמיד בתורה הקדושה, וזוכה לטיל ולהיות בכל המקומות של התורה הקדושה אשרי לו.

המאחל לך חג כשר ושמח...

רל.

**איך אפֿשר להציל את הנער
מתנועות לעדוד "חזרה בשאלה"?**

שאלה:

מאת יעקב: מה אפֿשר לעשות לגבי תנועות ל"עדוד חזרה בשאלה", שכל מגמתם היא להסית ולהדיח את הנער התמים לחזר אל חיי הפקרות, רחמנא לצלן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש, ערב חג הפסח, י"ד ניסן ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יעקב, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (שבת לב.) 'שבקיה לרוי'א דמנפשיה נפיל'; אם אתה רואה שכור, אל תדחף אותו, כי ממילא יפול, אותו דבר אלו המסיתים ומדיחים נגד הקדוש-ברוך-הוא, ונגד התורה הקדושה, ונגד כל הקדוש לעם ישראל, הם בכלל שכורים, ועליהם נאמר (ישעיה נא, כא): "ושכרת ולא מיינ", כי הם אנשים מרמרים, שלא הצליחו בחיים להגיע לשום דבר, כי הגאות והישות משגעות אותם לגמרי כמו שאמר הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, שרוב המשגעים משתגעים רק מחמת הגאווה והישות שיש בהם וכו', אותו דבר אלו שמעזים לדבר כלפי מעלה, הם פשוט בכלל שכורים וכו', אבדו את השכל, כי המאמין האמתי, יודע שאין בלעדיו יתברך כלל, מי הולך בו? הקדוש-ברוך-הוא! מי נושם בו? הקדוש-ברוך-הוא! מי מתנועע בו? הקדוש-ברוך-הוא! כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין.

האם שׂיך שׂאדם ילחם נגד אָויר, ויאמר שׂאין דְּבַר כְּזֶה אָויר, בְּשׂעָה שֶׁהוּא נוֹשֵׁם אֵת זֶה? כֵּן הוּא מִי שֶׁמְדַבֵּר כְּלָפִי מַעֲלָה, רַחֲמַנְדָּ לַיְצָלָן, הוּא בְּכָלֵל שְׂכּוֹר שֶׁאֵבֵד אֶת הַחוּשִׁים, וְהוּא הוֹלֵךְ וּמִתְנַדְּנָד וְכוּ', כִּי אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת אֲשֶׁר אֵין דְּבַר כְּזֶה אָויר, מֵה שֶׁאָדָם נוֹשֵׁם הוּא נוֹשֵׁם אֵת אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹבָא (רַעֲיָא מֵהִימְנָא, פִּינְחָס רמָה:) דְּאוֹת י' מִן הַיּוֹי"ה אֵיהִי אֵיתְעַטֵּף בְּאוֹר וְאֵתְעַבִּיד אָויר. בְּגִין דְּאֵת י' דְּאֵיהִי חֲכָמָה בְּאוֹר, וְהִינּוּ אוֹר דְּאֵתְעַטֵּף בֵּיה, כִּד בְּרָא עֲלָמָא, הִדָּא הוּא דְכֻתִּיב (תְּהִלִּים קד, ב): "עוֹטָה אוֹר כְּשֶׁלָּמָה נוֹטָה שְׁמַיִם כִּי־רִיעָה", הִינּוּ כְּשֶׁמְכַנְיָסִים אֵת הָאוֹת י', שֶׁהִיא חֲכָמָתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתוֹךְ תַּבַּת "אוֹר", מִזֶּה נַעֲשֶׂה תַבַּת "אוֹר", כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ נִמְצָא, וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְכִמוֹ שֶׁאָדָם לֹא יְכוֹל לְהַכְחִישׁ שׂישׁ אָויר שֶׁאוֹתוֹ הוּא נוֹשֵׁם וּמִמֶּנּוּ הוּא מְקַבֵּל חַיּוּת, כֵּן הוּא לֹא יְכוֹל לְהַכְחִישׁ אֵת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁהוּא אוֹר י', אוֹר הַחֲכָמָה עֵילָאָה, שְׂזֶה אָוִיר".

וְלִכֵּן לֹא כְּדָאִי אֶפְלוּ לְהַכְנִס אֶתֶם בְּוִכּוּחִים, וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת הַרְחֻקָת רְשָׁעִים, סִימָן יז): 'אֵל תְּדַבֵּר עִם הַמְּסִיתִים אֶפְלוּ לְהוֹכִיחֶם וְלִקְרַבֶּם'; וְכֵן אָמַר (שָׁם, יב): 'מִי שֶׁשׂוֹנֵא אֵת הַמְּסִיתִים בְּוִדָּאִי לֹא יִדְבַק בּוֹ דְּבַרֵּיהֶם', כִּי מְסַכְּנִים, אֵלוֹ הַטְּפָשִׁים שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁהֵם חֲכָמִים, אֲבָל הֵם טְפָשִׁים גְּדוֹלִים, בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁאָדָם יִדְבַר נֶגֶד אָוִיר, וְיֹאמַר שֶׁאֵין מְצִיאֹת כְּזוֹ, בְּשׂעָה שֶׁהוּא נוֹשֵׁם אֵת הָאוֹר הַזֶּה, וְהָאוֹר מַחִיָּה אוֹתוֹ, הַטְּפָשִׁים הָאֵלוֹ לֹא שְׂמִים לֵב שֶׁהֵם נוֹשְׂמִים אֵת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁהוּא מַחִיָּה וּמְהַוֶּה אוֹתָם.

וְלִכֵּן לֹא כְּדָאִי לְהַכְנִס אֶתֶם בְּשׂוּם דִּין וּדְבָרִים, וְאָסוּר לְלַמֵּד זְכוּת עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן פח): 'אֵין מְלַמְדִין זְכוּת עַל הַמְּסִית'; הֶעֱקַר, מֵה שֶׁצָּרִיכִים בְּעֵתִים הַלָּלוּ הוּא רַק לְהַגְבִּיר אֵת כַּח הַקְּדוּשָׁה, לְבָנוֹת מְקַוְּאוֹת טְהָרָה, בְּתֵי כְּנִסְיוֹת, וּבְתֵי מְדַרְשׁוֹת, תְּלַמּוּדֵי תוֹרָה, וּבְתֵי סֵפֶר, יְשִׁיבוֹת, וְכוּלְלִים, וְלְהַרְבוֹת מוֹסְדוֹת שֶׁל צְדָקָה וְחֶסֶד, וְרַק כֵּן נִצְלִיחַ, כִּי אֵת הַחֲשֶׁךְ לֹא יְכוֹלִים

לְגַרֵשׁ עִם מַקְלוֹת וּקְלָלוֹת, או עִם וּכְפוּחִים וְשִׁיחוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲלֵא עַל יְדֵי רַבּוּי אֹר - לְהַרְבוֹת אֹר, וְאִז מִמִּילָא "מְעַט מִן הָאֹר דּוּחָה הִרְבֵּה מִן הַחֲשֵׁךְ", וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת יִרְאָה, סִימָן טו): 'מִי שֵׁשׁ בּו יִרְאֵת שָׁמַיִם יָכוֹל לְשַׁבֵּר אֶת לֵב הַמִּתְגָּאִים, וּמִמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם וּבָא לְיַדֵּי הַכְּנָעָה, גַּם הַמִּסִּית לֹא יָכוֹל לְהִסִּית אוֹתוֹ'.

וְלִכֵּן צְרִיכִים רַק לְהַחֲדִיר אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּו יִתְבָּרֵךְ, וּלְמַלְאוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם אֱמוּנָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה נִכְנָסֵת בְּאָדָם יִרְאֵת שָׁמַיִם, כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֱמֵתִי שְׁמֵאֲמִין שְׁאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, אִזִּי נוֹפְלִים עָלָיו יִרְאָה וּפְחַד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֶה (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א' טז): "חֲיִילוֹ מ'לְפָנָיו כֹּל ה'אֲרֵץ" שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְּבוּת חֲכִמָּה, כִּי עֶקֶר הַחֲכָמָה רַק לִירָא וּלְפַחַד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּלְדַבֵּר כָּל הַיּוֹם, וּלְרַבּוֹת הַלִּילָה, עִם כָּל אֶחָד רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, וְלֹא לְהִתְנַפֵּחַ עִם אֶף אֶחָד, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת יִרְאָה, סִימָן ה') מִי שְׁמַדְבֵּר וּמִסִּית אֶת חֲבֵרוֹ לְיִרְאֵת שָׁמַיִם, כָּל הַדְּבוּרִים שְׁמוּצִיא מִפִּיו בְּשַׁעֲה שְׁמַדְבֵּר עִם חֲבֵרוֹ - נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ סֵפֶר; וְאֵלוֹ הֵם סֵפְרֵי הַצְּדִיק, כְּמוֹ שְׁפִרְשׁ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז) אֶת הַפְּסוּק (אֶסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי"; מְרֹדְכִי הַצְּדִיק יוֹשֵׁב בְּחִדְרוֹ וּמַדְבֵּר דְּבוּרֵי אֱמוּנָה, וְהַדְּבוּרִים הוֹלְכִים בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמְעוֹרְרִים אֶת כָּלֵם לְעַבְדוֹ שְׁכֵם אֶחָד, וְאֶפְלוּ בְּסֵפְרֵי אֱמוֹת הָעוֹלָם, הֵם מוּצָאִים שָׁם אֶת אֱמֵתוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וּבָאִים וּמִתְגִּירִים.

וְלִכֵּן עִם אֵלוֹ הַטְּפָשִׁים לֹא כְּדָאִי אֶפְלוּ לְהִתְחִיל לְהִתְנַפֵּחַ, כִּי הַמִּתְנַוֵּל עִם מְנוּל - נַעֲשֶׂה כְּמוֹהוּ, וְלִכֵּן חָבֵל עַל הַדְּבוּרִים, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְמַלְאוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלַחֲזֹק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת כָּל הַנְּפֹשׁוֹת הַנְּפֹלוֹת, וּכְשֶׁהָאֹר מִתְגַּבֵּר מִמִּילָא הַחֲשֵׁךְ מִתְמַעֵט, וּכְכֹל שֶׁהָאֹר מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט מִמִּילָא הַחֲשֵׁךְ מִתְמַעֵט, עַד שֶׁנִּתְבַּטַּל לְגַמְרֵי, וְאֵת זֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עַכְשָׁיו, וְעַל יְדֵי זֶה נִצְלִיחַ בְּדַרְכֵּנוּ, וְנִזְכֶּה לְהַכְלִיל בְּאִין-סוּף בְּרוּךְ-

הוא, ונתענג מזיו שכינת עזו יתברך המאירה בכל העולם כלו, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך חג כשר ושמח...

רלא.

איך הצדיק מתחזק למרות התקפי הלב הקשים שעבר?

שאלה:

מאת ברוך: שלום וברכה לכבוד מוהרא"ש שליט"א. ראשית אשאל בשלומכם הטוב, ואקווה שאתם חוזרים לקו הבריאות. אני מחיה את עצמי עם ספריכם הנפלאים הרבה שנים, ומאחל לכם רפואה שלמה והחלמה מהירה. אני מקווה שפכודו ימחל לי על ההעזה שלי בשאלה, כי ברצוני לדעת איך אתם מסתכלים על מה שקרה לכם - שעברתם התקפי לב קשים מאד, ואיך אתם מתחזקים בכל זאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר טהרה, א' דר"ח איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ברוך, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חסדי השם יתברך שגמל עמי חסדים ורחמים גמורים, והחזיר לי את החיים, פשוטו כמשמעו, ובאמת ראוי לכל בר ישראל לתת

תודה לקדוש-ברוך-הוא בכל יום ויום, על גדל החסדים והרחמים הגמורים שעושה עמו הקדוש-ברוך-הוא, בלילה האדם מפקיד את נשמתו אצלו יתברך ובבקר מקבל חזרה נשמה חדשה לגמרי, אף האדם אינו תופס ומשיג מה הקדוש-ברוך-הוא עושה עמו, ולכן עלינו להתחדש בכל יום ויום, ולהשתדל שכל יום יהיה אצלנו חדש לגמרי.

חסדי השם יתברך, היום השתחררתי מבית-הרפואה, שזה בעצמו נס גדול מאד, למעלה מהמשער, ואסור להקשות שום קושיות, אלא תמיד לזכר אשר (תהלים קמה, יז): "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו". רבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות אמונה, סימן טו): 'כשנופל איזה קשיא על השם יתברך אזי תשתק, ועל ידי השתיקה מחשבותיה בעצמם ישיבו לך תרוץ על קושיותיה', אדם תמיד צריך לדעת שאינו יודע מה שאינו יודע וכו', אזי ממילא לא תהיינה לו שום קושיות עליו יתברך, רבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות מריבה, סימן פו): מי ששומע חרפתו ושותק - על ידי זה נתבטל ממנו רבות רעות שהיו ראויין לבוא עליו.

ולכן צריכים רק לשתק למחרפו ולמבזו, ועל ידי זה נצולים מרבות רעות, ונמשך על האדם חסד ורחמים גמורים.

המאחל לך חדש טוב ומברך...

רלב.

מה נוכל לעשות כדי לגרם לכבודו נחת?

שאלה:

מאת נוב: לצדיק היקר. ראשית כל, אביע תודה לקדוש

ברוך הוא על הנסים שעשה עם הצדיק ואתנו, ישתבח שמו
לעד. רציתי לדעת מה אפשר לעשות למענכם כרגע מעבר
לתפלה, ומה יגרם לכבודו נחת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר טהרה, ג' איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל נוב, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה שאתה מתעניין במצב בריאותי. תהלה לאל, הקדוש-
ברוך-הוא לא עוזב אותי, ומצב בריאותי משתפר בכל יום ובכל
שעה יותר ויותר, והכל בחסד גדול, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל לאדל
בתו של רבנו ז"ל: "עס איז מיט גרויס חסד" [הכל זהו חסד גדול
ממנו יתברך], מה שאתה שואל מה אתה יכול לעשות בשבילי?
תפלה, ועוד פעם תפלה וכו', אין דבר מעבר לתפלה.

כי רבנו ז"ל גלה לנו מעלת התפלה, שהיא עולה על הכל,
ומעלה שעשועים גדולים למעלה, שלא עלו שעשועים כאלו מימות
עולם (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כה) הינו כי כל נשמה - שרשה למעלה
בעולמות העליונים, וכשיורדת פאן למטה ומתלבשת בתוך גוף וכו',
עקר עבודתה לעשות נחת רוח לבוראה, כמאמר ז"ל (רש"י שמות, כט,
יח): "ריח ניחוח וגו', נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני". כי
בזה שאדם זוכה ועושה ומקים את מצוותיו יתברך, בזה הוא ממלא
רצונו יתברך, ומכל שכן כשבר ישראל מתפלל לפניו יתברך - בזה
הוא מחזיר את נשמתו חזרה, ומדביקה לשרשה, ולכן תפלה היא
מהעבודות הקדושות, וכל המתפלל כאלו את נפשו הקריב אל השם
יתברך, כי על ידי תפלה - הוא חוזר ומדביק את נשמתו חזרה אליו
יתברך.

ולכן תפלה זה דבר גדול מאד, וכל המתפלל עבור חברו והוא צריך לאותו דבר - הוא נענה תחלה. ולכן כשאדם מתפלל על הזולת שניהם נעזרים, הן המתפלל והן על מי שמתפללים. עם כל זאת, אתה שואל מה עוד אתה יכול לעשות בשבילי, ויהיה לי מזה נחת רוח? זה ענין הפצה. הינו להפיץ את דעת רבנו ז"ל בעולם, שזה עסק הפצת מעינות החכמה חוצה, אשר אין למעלה מזה, לקרב יהודים אל הקדוש-ברוך-הוא.

ותהלה לאל אני כבר מדפיס ומפיץ ספרי רבנו ז"ל משנת תשכ"ד [שזה ארבעים ושמונה שנים] יום לילה וכו' בלי הרף, ולכן אם יהיה עוד אחד שיעסק בהפצת ספרי רבנו ז"ל, והיה זה חלקי מכל עמלי, כי אין לתאר ולשער מי זה רבנו ז"ל וכו', ומה סודו בעולם וכו', ואנחנו צריכים לגלות תמיד את הסוד לכל העולם כלו, וכבר ידועה אמרת רבנו ז"ל: "בדרך כלל סוד כשמגלים כבר נתגלה הסוד, אבל הסוד שלי, ככל שמגלים את זה עדין נשאר סוד". ודבר זה "עמוק עמוק מי ימצאנו", ולכן כל מי שמקרב באמת אל רבנו ז"ל, בוער בו לגלות את הסוד הזה לכל עם ישראל ולכל העולם כלו.

ולכן זאת תהיה הנחת רוח הגדולה ביותר, שתוכל לעשות עבורי, להפיץ את ספרי רבנו ז"ל לכל שכבות העם ולקרובם אליו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רלג.

האם כשצאדם מתבודד דקות ספורות לפני השינה, מקיים בזה את הנהגת ההתבודדות?

שאלה:

מאת משה: שלום לכבוד הצדיק הקדוש. יש לי שאלה. האם כשצאדם מתבודד דקות ספורות לפני השינה מקיים בזה את הנהגת ההתבודדות? אני שואל את זה, מכיון שאצלי לצאת להתבודד בטוה, קשה לי כמו לטוס לירח מרב כבודות, ואני מתנחם בשתי דקות של דבורים עם השם יתברך לפני השינה. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר טהרה, ג' איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין את שאלתך, הרי "מלא כל הארץ כבודו", והוא יתברך ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין, ובתוך כל עלמין, אין שום מציאות מבלעדיו יתברך כלל, ולכן למה לא תתחיל לדבר עמו יתברך אפלו רגע אחד? וכן בכל פעם עוד רגע ועוד רגע, וככה תוכל לחטוף במשך כל היום לדבר הרבה רגעים, ואי אפשר לתאר ולשער כלל מה זה לדבר רגע אחד עמו יתברך, שאז, על ידי זה, מעלה שעשועים כאלו לפניו יתברך, שלא עלו מימות עולם, כי כל נשמה באה משרש אחר לגמרי, וכשנשמתו חוזרת ומדבקת עמו יתברך, אפלו רגע אחד של דבקות - זה שווה יותר מהכל, ומכל שכן עוד רגע ועוד רגע וכו' וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן פד) שעקר הדבקות הוא על ידי תפלה.

ולכן אל תהיה בטלן, צא מעצמך וכו', צא מהיאוש והדכאון שלך וכו', ותתחיל לדבר עמו יתברך אפלו דקה אחת, ואפלו תבה אחת שתוכל לומר "רבנו של עולם", זה כבר מנענע את כל העולמות, ובשביל שבני אדם לא מאמינים בעצמם, בשביל זה מתרשלים לגמרי.

וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא): 'כמו שאדם צריך להאמין בו יתברך, כמו כן צריך להאמין בעצמו, שגם הוא חשוב בעיניו יתברך, ובשביל שאדם לא מאמין בעצמו, על ידי זה עובר עליו מה שעובר, כל מיני מחלקת וחלישות הדעת, עין שם. וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פו): 'מפני שאין לבני אדם אמונה בעצמם, על ידי זה נתבזבזו שלחנם לעתיד לבוא, וכן צריך לעשות עבודות קשות'.

ולכן אם אתה יכול להתבודד שתי דקות, תראה לגנב במשך כל היום המון דקות של שיחה בינך לבין קונך, ואז תראה איך שלא יקח הרבה זמן ותשתנה לטובה, וכל החיים שלך ילכו כבר בצורה אחרת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רלד.

איזה שם כדאי לתת לבתנו שנולדה?

שאלה:

מאת לירן: שלום רב, בשעה טובה ומצלחת בשבת שעברה, כ"ט בניסן פרשת תזריע בשעה אחת עשרה, נולדה לנו בת, ואנחנו מאד רוצים את עצת כבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א בנוגע לשם. אשתי מציעה את השמות: נויה, נעה,

לינוי. ואלו אני הצעתי: אָדל, יהב או אם הצדיק רואה לנכון שם אחר. אודה לכם מאד על התשובה המהירה, כי טרם ערכנו זבד הבת ואנו מחכים לתשובת הצדיק שליט"א.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אחרי קדושים, ז' איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל לירן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מזל טוב חמה ולבבית להלדת הבת, יעזר השם יתברך שהבת תהיה בת תלמיד חכם, כשאתה תחזר אליו יתברך באמת בתשובה, ותתחיל ללמד בכל יום הלכות, אזי תהיה תלמיד חכם, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (נדה עג.) 'כל השונה הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא', ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב') על ידי למוד הלכות ממשיך על עצמו הארת עולם הבא בעולם הזה, שחי עוד בעולם הזה כדגמת עולם הבא, ונותן תמיד תודה לקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אתה ואשתך צריכים לתת תודה לקדוש-ברוך-הוא על הולדת הבת, שזו מתנה ממנו יתברך.

עכשו, בענין השם, צריכים מאד מאד לשמר איזה שם נותנים לילדים, כי השמות שנותנים לילדים זה כפי שרש נשמתם, והילדים גדלים כפי השם שנתנו להם, ולכן אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן מד) בענין השם של אדם הוא דבר גדול מאד, ויש בזה שמות וצורפים וכו', ואמר (שיחות הר"ן, סימן צה): שהשם שנותנים לאדם הוא לפי הפעלה שיש לו לאדם הזה לעשות בזה העולם וכו'.

ומוכא מהרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע (נעם אלימלך, במדבר):

'כשנותנים שם אחר איזה צדיק, השם יש לו כח שהבין או הבת יהיו צדיקים', ולכן צריכים מאד מאד להזהר, ולא לתת שמות בדויים ומצווצים מהאצבע, שאז הילדים יסבלו כל ימי חייהם, ומחמת זה לצערנו הרב (תמיד לב.) 'סטנא נצח', השטן מנצח להכניס כפירות בעולם, וזה אחד מהם, שנותנים לילדים שמות אחר דומם או צומח או אחר בעל חי וכו' וכו', ואז הילדים סובלים כל ימי חייהם, ועקר כוננתם הטמאה, לתת שמות בדויים לילדים, כגון טל, שחר, אכן, גילי וכו' וכו', הכל לנתק את הנשמה משרשה כאלו אין לשמות הקדושים של עם ישראל איזו כונה וכו'.

ולכן לא אתה ולא אשתך צודקים, אם אתה באמת אוהב את בתך, תתן לה שם אחר אחת מהאמהות הקדושות, או הנביאות או אחר אשה צדקת שהיתה כבר בעולם, ואז גם הבת תגדל כמותה, ותרוו רוב נחת דקדשה ממנה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רלה.

**האם לנסע למירון בל"ג בעמר
למרות הדחק וחסר הצניעות?**

שאלה:

מאת שילה: רציתי לדעת מה הענין לנסע לרבי שמעון בל"ג בעמר, ומה דעתו של כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א לגבי אלו האומרים שלא לנסע לשם, בגלל שיש דחק גדול וחסר צניעות במירון באותו יום?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אחרי קדושים ז' איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שילה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ל"ג בעמר הוא יום ההלולא [החֲתָנָה] של התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי, ויש שמחה גדולה בכל העולמות, פי רבי שמעון אמר (ספ"ה מה:): 'יכולני לפטר את כל העולם כלו מן הדין', רבי שמעון בן יוחאי מלמד זכות על כל בר ישראל, ולכן אמר הצדיק הקדוש רבי אהרן מקרלין זי"ע (בית אהרן, אמור) מה הקדוש-ברוך-הוא לכל - אף רבי שמעון בן יוחאי שיך לכל, אף לפחותים. וזה מנהג קדמון לנסע ביום ההלולא שלו, בל"ג בעמר, למירון, וכן נהג האריז"ל שעלה עם כל משפחתו בל"ג בעמר למירון, ומי לנו גדול ממנו?

ורואים דבר פלא, שכלל נשמות ישראל מושכים עצמם למירון בל"ג בעמר, פי הוא הבטיח שעל ידו לא תשתכח תורה מישראל (שבת קלח.), ורבנו ז"ל גלה נוראות נפלאות על זה, ואמר, אשר משה רבנו עוד נבא על זה, באמרו (דברים לא, כא): 'כי לא תשכח מפי זרעו', שזה סופי תבות יו"ח'א"י, על ידי זרעו של יוחאי לא תשכח תורה מישראל, פי הוא השאיר לנו את ספריו הקדושים שהם הזהר והתקונים, שעל ידם לא תשכח התורה מישראל ועל ידם יגאלו.

פי מי שמרגיל עצמו ללמד ולגרס זהר ותקוני זהר, נפתחים לו המחין בתשוקה עצומה אחרי יתברך, ורואה איך שהכל רוחניות, ונתקשר אצלו העולם הזה אל העולם הבא, פי הלמוד בזהר ובתקונים מעורר את הלב מאד.

והנה ביום החֲתָנָה החֲתָן שִׁמַּח מְאֹד מְאֹד, ונותן מתנות לכל הבא אל חתנתו, ולכן כלל נשמות ישראל נמשכות אל רבי שמעון

בן יוחאי בל"ג בעומר, כי רוצים להשתתף בשמחתו, והוא ממלא לכל אחד את משאלות לבו לטובה.

וצריך שתדע שלא צריכים להיות דיקא בפנים המערה, כי בל"ג בעומר כל ההר הקדוש והנורא מקדש, ואיפה שאדם יעמד או ישב, יכול שם לבכות ולבקש על נפשו, ויקבל את כל מבקשו, כאשר כל אחד ואחד מספרים את הנסים והנפלאות שראו ביום ל"ג בעומר במירון, ובפרט חשוכי בנים שהבטיחו שיתנו שם על שם התנא רבי שמעון בן יוחאי, נפקדו בזרע של קימא.

בענין הדחק הרב שיש שם וכו', מי אומר שצריכים לילך במקום שדוחפים אחד את השני? יושבים או עומדים באיזו פנה, ושם שופכים את הלב כמים אליו יתברך בזכות התנא הקדוש הזה, ואחר כך שמחים בשמחתו, ונוסעים חזרה, ולכן מי אומר שצריכים להדחף או ללכת במקום שיש תערובות? היום אכשר דרא, יש דרך למהדרין ששם הולכים רק גברים וכו'.

עליך לדעת, שבמשך כל העשרים וארבע שעות של ל"ג בעומר, כל ההר כלו הוא מקדש, והשמחה והאור מאירים בכל ההר הקדוש הזה, ובפרט מי שהולך בלילה שאז גם קריר, אין שום פריצות וכו', ומי שרק הולך לשם אז, מרגיש איך שכל ההר כלו אור, והתנא רבי שמעון בן יוחאי עומד ומברך את כל הבאים אליו.

בענין שבאים שם ערבוביא וכו', צריך לדון את כלם לכף זכות, לצערנו הרב הם תינוקות שנשבו, והם לא יודעים מה זו צניעות וכו', ולא שבאים שם כך במזיד וכו', פשוט לא יודעים וכו', עם כל זאת רואים בחוש, שנשמתם קדושה, אף על גב דאיהו לא חזי מזלא חזי, כלם נמשכים אל רבי שמעון בן יוחאי בל"ג בעומר במירון, אפלו שנראים כמו שנראים וכו', הרי הם באים לשם כי משהו סוחב אותם וכו', ובזכות שבאים לשם, בודאי יחזרו בתשובה שלמה.

המינים והזדים והאפיקורסים חורקים שניהם על זה וכו', אבל זה לא מועיל להם כלום, כלל נשמות ישראל נמשכות אל רבי שמעון בן יוחאי דיקא, ובזכותו תהיה הגאולה, ולכן אשרי מי שנוסע בל"ג בעמר למירון אפלו רק לשעה אחת, מרחים להיות אצל חתנתו של התנא רבי שמעון בן יוחאי, ויקבלו שם כל מיני מתנות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רלו.

האם להתעקש לקחת את בני לאומן למרות שאשתי מתנגדת?

שאלה:

מאת משה: שבוע טוב. ראשית ברצוננו להודות להשם על הנסים הגדולים שעשה עם הצדיק, ואנו ממשיכים להתפלל ללא הרף לרפואתו השלמה והמהירה של הרב, ושיאריך ימים על ממלכתו עד ביאת גואל צדק, מתוך בריאות איתנה ונהורא מעליא, אמן.

רציתי לשאול בענין בננו הבכור, שבעוד כשבוע יגיע לגיל שבע, והאשה אומרת שהיא איננה חסידת ברסלב, ולכן לא צריך לקחת אותו לאומן, ומספיק שנתפלל עליו, וכן יש עוד מניעות שונות. האם צריך להתגבר על הכל ובכל זאת לנסע?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אחרי קדושים, ז' איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אומר לך, ידידי היקר, חכמינו הקדושים אמרו (שבת קטז).
 'אמר הקדוש-ברוך-הוא ימחה שמי על המים כדי לעשות שלום בין
 איש לאשתו', שלום-בית זה יסוד היסודות בדרכי רבנו ז"ל, ולכן
 תעשה כל מיני מאמצים שבעולם שיהיה שלום בינך לבין אשתך,
 אי אפשר לכפות את דעתו על דעת אשתו, אפשר לבקש, להסביר,
 לשכנע, וכו' וכו', אבל לא להכריח. אם אשתך מתנגדת כל כך וכו',
 מה אתה יכול לעשות?

בענין להביא את הילדים לפני גיל שבע אל ציון רבנו ז"ל - אין
 למעלה מזה! כי רבנו ז"ל הבטיח (חיי מוהר"ן, סימן תקיז) שכל תינוק
 שיהיה אצלו קדם גיל שבע - יהיה נקי מן החטא, צריכים להסביר
 לאשה מה קורה היום, בני הנעורים יוצאים מהדת, רחמנא ליצילן,
 לוקחים סמים כבדים וכו', עוברים ועושים את הדברים הכי מגנים
 וכו', גומרים בבתי סהר וכו', זה מה שאנחנו רוצים שיצא מבנינו?

כך צריכים לשאול את האשה, בלי שום וכוחים, בלי שום
 נצחונות ומריבות מחלוקות ושנאות, ואז אולי תפעל אצלה, וכמוכן
 צריכים לשפך הרבה שיח ותפלה לפני בורא עולם על זה, כי בלי
 תפלה - זה לא ילך כלל.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיפקח את עיני אשתך, ותבין, שאתה
 לא עושה את זה בשביל חסידות, אלא כדי להציל את הבן, כשיש
 הבטחה כל כך חזקה מרבנו ז"ל, לא צריכים להיות חסיד ברסלב כדי
 לנסע אל ציונו הקדוש בעיר אומן. צדיק יחידי שהבטיח הבטחה כל
 כך חזקה, שמי שיבוא אל ציונו הקדוש ויתן פרוטה לצדקה עבורו,
 אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו וכו' - יוציאו מהשואל תחתית
 ומתחתיו וכו', ה'יש טפש בעולם, שלא יסע אפלו רק פעם אחת
 בחייו אל הצדיק הקדוש הזה ויקבל את תקונו?

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רלז.

האם כדאי לקנות בית עכשו, או שהמחירים ירדו בקרוב?

שאלה:

מאת שי: שלום לכבוד הצדיקה, קדם כל רצינו לאחל רפואה שלמה. רצינו להתיעץ עם הצדיקה, אנחנו נשואים חמש שנים, ויש לנו שלושה ילדים, ברוך השם. אנו שוכרים דירה ברמת גן - קרוב להורים, וכעת אנו רוצים לקנות בית במשפנתא. קבלנו אשור מהבנק לסכום מסים ואין לנו עוד כסף בצד. השאלה שלנו האם כדאי לקנות עכשו, או לחכות שהמחירים אולי ירדו? תודה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר אחרי קדושים, ח' איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות והאחולים, וכל המברך מתברך מפי אל עליון.

קדם כל, אתם צריכים לשמח יחד על המתנות שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא - שלושה ילדים, שזו המתנה הכי יפה, ובזה ראוי לכם לשמח מאד על נעם חלקכם, ותשתדלו מאד שיהיה ביניכם שלום-בית אמת.

בענין קניית דירה, צריכים לשמר מאד לא לקפץ בחובות למעלה מכחותיו, והרבה פעמים אדם עושה שטות ומשלים על זה ביקר אחר

כך, כשהוא קורס תחת משא החובות וכו', ולכן אתה צריך לשקל את היכלת שלך, ואם אפשר להוסיף איזו משכנתא נמוכה, כדאי לקנות דירה.

המחירים לא ירדו, אלא יעלו בכל מקום, כי לא בונים מספיק דירות, ולכן זה לא משנה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם שיהיה לכם בית דירה משלכם בקרוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רלח.

מהי דעתכם לגבי לבישת פתיל תכלת? ומה נוהג הרב?

שאלה:

מאת משה: שלום לכבוד הרב, השם יאריך ימיו בטוב. ראיתי ב"אשר בנחל" שרבי אברהם בן רבי נחמן לבש את הפתיל תכלת של האדמו"ר מראדזין, וכן הסמיו זאת על מה שאמר רבנו "תרחם, תרחם", הינו בשנת תרמ"ח שנתגלה התכלת. רציתי לשאל:

- א. האם גם הרב נוהג ללבש ציצית וטלית עם תכלת?
- ב. אם אתם מכירים את התכלת החדשה שהתגלתה, שלכאורה מסתבר, שהיא יותר קרובה לתכלת האמתית, מהתכלת של האדמו"ר הנ"ל, מה דעתכם על כך?
- ג. האם מתר ללבש לעתים כך ולעתים כך, או שיש חיוב גמור על תכלת מיום שלובשים פעם ראשונה, מכיון שמעיד

כֵּאלוֹ שֵׁישׁ תְּכַלֵּת בְּעוֹלָם, וְאִינוּ רִשְׁאֵי לְהַפְטֹר מִמָּנָה יוֹתֵר.
תּוֹדָה!

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֹדֵר אַחֲרֵי קְדוּשִׁים, יי אִיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֹשֶׁה, נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנֶכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי הַתְּכַלֵּת אֲשֶׁר אֶתָּה שׂוֹאֵל, כָּל אֵלוֹ שֶׁקְּבִלוּ חֲכָמָה וְדַעַת מִהָאִישׁ הָאֱלֹקִי ר' אַבְרָהָם בֶּן רַב נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל (תְּלִמִּידוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל) הֵלְכוּ עִם הַתְּכַלֵּת שֶׁגָּלָה הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ מֵרַאדְזִין זי"ע, כִּי הֵיטָה קְבִלָּה בִּידוֹ מֵאַבְיוֹ, שֶׁקְּבַל מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, בְּשַׁעֲהַ שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל "מִמְּנֵי עַד מְשִׁיחַ כִּבֵּר לֹא תִהְיֶינָה חֲדָשׁוֹת", אַחַר זֶה נִתֵּן אֲנִיחָה, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן "אֵה! תְּרַחֵם... אֵה! תְּרַחֵם...", וּבְאֹתָהּ הָעֵת לֹא הִבִּינוּ כּוֹנְנֵנוּ, אֶךְ אַחַר כֵּן בְּשֵׁנַת תְּרַח"ם כְּשֶׁנִּתְגַּלְתָּה הַתְּכַלֵּת בְּעוֹלָם עַל יְדֵי הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי חֲנוּךְ הָעֵנִיף מֵרַאדְזִין זי"ע, אָז בִּקֵּר אֶצְלוֹ ר' אַבְרָהָם ז"ל וְהוּא קְבַל אֶת הַתְּכַלֵּת, וּמֵאֵז כָּל אֵלוֹ שֶׁהֵלְכוּ אַחַר מְשֻׁמְעָתוֹ גַּם הִתְחִילוּ לְלַכֵּת עִם תְּכַלֵּת.

וּבְעֵינַי הַתְּכַלֵּת שֶׁאֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הוֹלְכִים, אָמַר לִי הָרַב הַחֲסִיד ר' בְּנִימִין זָאב חֲשִׁין ז"ל, אֶךְ שְׁעוּבָדִים קָשָׁה לְפַעֲנַח אֶת עֵינֵי הַתְּכַלֵּת, וְהוּא בְּאֵמַת סֶפֶק, הָאֵם זֶה הַתְּכַלֵּת הָאֱמֵתִי, עִם כָּל זֹאת הַיּוֹם אֵין לְחַשֵּׁשׁ לְלַכֵּת עִם פְּתִיל תְּכַלֵּת, כִּי כָּלְנוּ הוֹלְכִים רַק עִם טְלִית קֹטָן שֶׁל צֶמֶר, וְלִכֵּן אֵין חֲשֵׁשׁ שֶׁל כְּלָאִים צֶמֶר וּפְשָׁתִים יַחְדָּיו, וְלִכֵּן מָה אֲכַפֵּת אִם יֵלְכוּ עִם פְּתִיל תְּכַלֵּת. וּמֵאַחַר שֶׁזֶה דְּבַר חֲדוּשׁ הַיּוֹם לְלַכֵּת עִם פְּתִיל תְּכַלֵּת, אֲזִי תְּמִיד מִסְתַּכְּלִים עַל הַצִּיצִית וּמְקַיְמִים מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ", וּמִזְכִּירִים עֲצָמָם בְּכָל הַמְצָוֹת, וְזֶה גַם מִסְגָּל לִירְאֵת שָׁמַיִם, וְלִכֵּן לְמָה לֹא לְלַכֵּת עִם תְּכַלֵּת? כִּי אִם לֹא יוֹעִיל לֹא יִזְיק. וּמֵאֵז גַּם אֲנִי הוֹלֵךְ עִם תְּכַלֵּת.

ולכן לא צריכים לחקר איזו תכלת יותר נכונה, אלא כיון שיש תלמידי חכמים שאומרים שעבדו קשה לפענח את התכלת, אזי מה אכפת אם הולכים עם תכלת, ומי שהלך ועכשו מתחרט, מה בכך? שלא ילך עם תכלת.

הכלל, לא צריכים לבלבל עצמו בשביל זה, החפץ - יחפץ, והמונע - ימנע, יאחז כל אחד דרכו, העקר ללכת עם ציצית ולשמח עם מצוה זו שכוללה מכל המצוות, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז') שמצות ציצית, מסגלת להנצל על ידה מתאות נאוף. כי מי שמסתכל תמיד על הציצית ושמח עם מצות ציצית שעליו, על ידי שמחת מצות ציצית ינצל מתאות נאוף, כי שמחת המצוות מגרשת את הקלפה המחטאת את האדם בתאות נאוף, הנקראת על שם יללה וכו', כידוע.

וכן אמר רבנו ז"ל (שם): 'סגלה לחולה להסתכל על הציצית', כי בפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): שכל המחלות והחללים רעים הבאים לאדם, הוא רק מחמת עצבות ומרה שחורה.

נמצא, כשבר ישראל שש ושמח עם מצות ציצית שעליו כל היום, על ידי זה נתרפא, ולכן אשרי מי שנוהר במצות ציצית, והולך כל היום עם טלית קטן ומסתכל עליה ושמח עמה, ובזה הוא מקיים מצות עשה. וידוע שהגר"א זי"ע קדם הסתלקותו לעילא, אחז בציצית ובכה, ואמר: כאן, בזה העולם, עם רבלי יכולים לקנות טלית קטן עם ציצית, ולקיים בכל רגע מצות עשה, אבל שם, בעולם העליון - עולם הגמול, עבור כל הון דעלמא אי אפשר לקיים מצוה זו.

ולכן אשרי ואשרי האדם שנוהר במצות ציצית ומסתכל עליה בכל פעם, ושמח עם המצוה, על ידי זה ימשיך על עצמו אור וזיו וחיות אלקי, אשרי לו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רלט.

**נגמר לנו בקרוב חוזה השכירות,
ואנו מתלבטים האם לעבר ליבנאל**

שאלה:

מאת מיכל: למוהרא"ש היקר. רצינו לפנות לכבוד הרב מיד אחרי פסח, אך בשל מצבו הרפואי של הרב הדבר נמנע מאתנו, ואנחנו ממשיכים בתפלות לשפור מצבו הרפואי. בעלי ואני הננו חוזרים בתשובה, ומרגע שהתחתנו, לפני שנתים, תכננו לעבר לצפון, למקום תורני בו נוכל לגדל את ילדינו בצל התורה הקדושה, וכן לאפשר לבעלי מקום לפוד מסדר עם יראת שמים. לצערנו עקב נסיונות רבים, עד כה, נשארונו בפרץ. בקרוב עומד להגמר לנו חוזה השכירות, ורציתי לשאול, האם לעבר ליבנאל יהיה הדבר הנכון בשבילנו? האם זה המקום המתאים בשבילנו? בעלי התאהב במקום, אך יש לנו עוד חברים שגרים בקהלות ברסלב אחרות בצפון, אולי כדאי לנו לעבר לגור בקרבה אליהם? בהמון תודה, ותפלות לרפואתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אחרי קדושים, י' איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל מיכל, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תודה רבה על התפלות שאתם מתפללים עבור החלמתי, ישלם לכם הקדוש-ברוך-הוא חזרה כהנה וכהנה אלף פעמים ככה.

בענין מגורים וכו', כּבּר אָמרו חכמינו הקדושים (סוטה מז.) חן מקום על יושביו. איפה שהאדם אוהב ומוצא חן בעיניו - שם יגור, ולכן אם מושך אתכם לבא ולגור ביבנאל - מה טוב ומה נעים, כי המקום הזה הוא מקום קדוש מאד מאד, ולא בחנם שהכח הנגדי, שהוא הסמ"ך-מ"ם, אורב מאד מאד על כל מי שרוצה להיות איש כשר וכו', אבל כח רבנו ז"ל עולה על כל כחות הטמאה וכו'.

אתם צריכים רק להתחזק ולא לבלבל עצמכם איפה לגור, בודאי ראוי לגור בין יראים ושלמים, כי דרך בני אדם להמשך אחר השכנים וכו', והנה יבנאל היתה תמיד מדבר שממה ביהדות, המקנה לא היה כשר כלל, הערוב לא היה ערוב בכלל, הפשרות היתה טרפות ונבלות, פשוטו כמשמעו, וזאת היתה דגמא חיה איך שהעבירו על הדת דיקא על ידי אלו שהיו אמורים לשמר על הדת וכו'.

ותהלה לאל, עכשו יש לנו שם מקנה טהרה שנבנה בדם ממש, במסירות נפש הכי גדולה, ולכן יש למקנה הזה סגולות רבות, ובפרט להפקד בזרע של קיימא, כי כל מה שנבנה במסירות נפש - יש בו קדשה נוראה ונפלאה מאד, וכן יש שם כבד תלמוד תורה לבנים ובית ספר לבנות, שגם כן נבנו במסירות נפש הכי גדולה אשר עד עכשו אנו נרדפים על החנוך החרדי שיש שם, וכן יש שם כבד מכלת שיכולים לקנות כל המוצרים הכי כשרים למהדרין, שדבר זה לא היה במשך מאה השנים שיבנאל עומדת על המפה.

חסדי השם יתברך, היום יבנאל היא פנינה בארץ ישראל, יש לנו קהלה קדושה שממש אין דגמתה, יש לנו "בית הוראה" עם ארבעה דינים ממחים, תלמידי חכמים מבקקים, יש לנו גנים ותלמוד תורה ובית ספר, והכל על טהרת הקדש, יש לנו שני כוללים, כולל להוראה וכולל לבעלי בתים, והעולה על הכל, יש לנו מקואות טהרה ובית-כנסת השוקק חיים מותיקין עד חצות לילה, מנין אחר

מנין, כמו בעירות הגדולות, שזה פלא על גבי פלא, שיתקיים דבר שפזה במושבה נדחת שלא היתה על המפה, עד שבאנו.

העקר, הציון לשבח של קהלתנו, היא מדת החסד שהכנסתי ביניהם, שאחד עוזר לזולת ואשה עוזרת לזולתה. יש לנו "עזר ליולדות", עזר לנזקקים, ויש לנו בית-תבשיל הפתוח לכל רעב וצמא, שדבר זה הוא נפלא עד מאד, ומה גם שהכל נעשה רק בהתנדבות, כי אפלו מה שמגיע לנו מצד החק איננו מקבלים, אף-על-פי-כן אנחנו מסתדרים, והכל בחסדו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רמ.

**האם לעבר למקום תורני,
אף שבשול כף בעלי יצטרף לעזב את עבודתו?**

שאלה:

מאת מורן: למוהרא"ש שלום. בעלי ואני נשואים שלש שנים, וברוך השם יש לנו שתי בנות מקסימות. לאחר הלידה, בשל המצב הכלכלי, נאלצתי לקחת היתר למניעת הריון באשור רב, ועוד מעט יהיה כבר שנה וחצי מאז שקבלתי את ההיתר. יצר לי לספר, אף משנה לשנה המצב הכלכלי שלנו נהיה גרוע יותר, ובשול כף בעלי נאלץ לצאת מהכולל בו למד והתחיל לעבד. וכמוכן שהתורה שהוא לומד כרגע היא מאד מצמצמת. החובות שלנו וההלוואות הולכות וגדלות, ואנחנו לא מצליחים להיות שמחים בחלקנו, כי אנחנו תמיד חושבים לעבר למקום שהמגורים בו יהיו יותר זולים, וששם בעלי יוכל ללמד תורה כרצונו. וכן אנחנו רוצים להרחיב את

המשפחה אף המצב לא קל. מה עלינו לעשות? האם למסור את נפשנו ולעבר למקום אחר ולקוות שהמצב ישתפר, אף שבשלב כף בעלי יצטרף לעזב את מקום עבודתו? האם שיך לעשות את זה כשהחובות כל כף גדולים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אחרי קדושים, י' איר' התשע"ב.

שלום רב אל מורן, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם את ובעלך צריכים מאוד מאוד לשמח יחד על המתנות שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא, שתי בנות מקסימות, שזו המתנה היפה ביותר, ואתם צריכים מאוד לשמר על שלום-הבית שלכם, ואז השכינה תהיה שרויה בביתכם, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה.

ולכן שמרו מאוד על שלום-הבית שלכם, לא לריב ולא להתוכח בשום פנים ואופן, כי על ידי שלום-בית בין בני הזוג - יש פרנסה בהרחבה, וזה בדוק ומנוסה, שבבית ששורה שם שמחה ואהבה והבנה הדדית, ואחד עוזר לשני, ולא רבים ביניהם, בבית זה יהיה השפע נובע תמיד.

בענין ההתר וכו', אני שמח שזה באשור רב מפרסם ירא שמים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתחזרי אל הכחות, ותהיי בריאה ושלמה לגדל את שתי הבנות המקסימות.

בענין בעלך וכו', תעשי כל מה שביכולתך לעזור לו לקבע עתים לתורה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (פרכות יז). גדולה הבטחה

שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים. וְאִיזוֹ זְכוּת
יֵשׁ לְאִשָּׁה? שֶׁהִיא נוֹתֵנֶת לְבַעֲלָהּ לְלַמַּד תּוֹרָה.

יְדוּעַ שְׂמוֹהֲרֵנ"ת ז"ל אָמַר, שְׂמִשְׁרַת פְּרִנְסָה לֹא זוֹרְקִים, רַק
כְּשֶׁהַמְשָׁרָה תּוֹרֵק אוֹתוֹ. וְלִכֵּן בַּעֲלֵךְ שְׂלֵא יַעֲזֹב אֶת מְקוֹם עֲבוּדָתוֹ
בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֵּן, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִּיעַ לָכֶם שְׂפַע גְּדוּל שְׂתוּכְלוּ
לְצֵאת מֵהַחֻבוֹת הַגְּדוּלִים שֶׁנִּכְנַסְתֶּם בָּהֶם.

רַק אֵת תְּחִזְקֵי אֵת בַּעֲלֵךְ מְאֹד, וְלֹא לְשֹׁבֵר אֶת רוּחוֹ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל
אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סט) אֲשֶׁר כָּל הַפְּרִנְסָה בָּאָה רַק בְּזְכוּת
הָאִשָּׁה, וְלִכֵּן תִּהְיֶי אִשָּׁה פְּקֻחִית, אִף פַּעַם אֵל תִּשְׁפִּילִי אֶת בַּעֲלֵךְ
וְכוּ', רַק תְּחִזְקֵי וְתַעֲוֹדְדֵי אוֹתוֹ, וְתִרְאִי אִיךָ שְׁבוֹזְמָן קָצָר הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ
לְטוֹבָה, וְתִהְיֶה הַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רמא.

מְטִרִידוֹת אוֹתִי מִחֻשְׁבוֹת מַה יְהִיֶה לְאַחַר הַמּוֹת:

שְׁאֵלָה:

מאת גל: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב. אֲנִי לֹא אָדָם דְּתִי, אִף בְּחֻדָּשִׁים
הָאֲחֵרוֹנִים אֲנִי מִתְחַזֵּק. כְּבוֹד גְּדוּל לִי שֶׁנִּתְּנָה לִי הָאֶפְשָׁרוֹת
לְשָׂאוֹל אֶת כְּבוֹדוֹ שְׂאֵלָה. יֵשׁ לִי כָּל הַזְּמַן פְּחָדִים: מַה יְהִיֶה?
וּמַה יִּקְרָה לְנוֹ אַחֲרֵי מוֹתְנוּ? הָאֵם תִּשְׂאָר הַמוֹדְעוֹת שְׁלֵנוּ?
הָאֵם נַעֲבֹשׁ? מִחֻשְׁבוֹת אֵלֵינוּ מְטִרִידוֹת אוֹתִי. אֲנִי רוֹצֵה לְהֶאֱמִין
שְׂאֵלְקִים הוּא אֵב אוֹהֵב וְדוֹאֵג, אֲבָל הַמִּחֻשְׁבוֹת מְקִשּׁוֹת עָלַי.
אֲשַׁמַּח לְהַפְגִּישׁ עִם הָרַב, אֲנִי צָרִיךְ מוֹרָה דְּרַךְ לַחַיִּים. כְּבוֹד

הרב, אלפי תודות לכם, ובעזרת השם שיהיה רק טוב לכולם עם ישראל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אחרי קדושים, י' איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל גל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך להתחזק מאד מאד, כי גדול אדונינו ורב להושיע, אין לתאר ואין לשער את גדל רחמנותו וחסדו יתברך על כל בריותיו, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים קיט.) ידו של הקדוש-ברוך-הוא פרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה. ולכן מה עליך להתפחד? ראה לחזר בתשובה, וירדו ממך כל הפחדים של הבל שמסבכים אותך וכו', בודאי הפחד שיש לך זה בשביל לעורר אותך לשוב בתשובה שלמה, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות פחד, חלק ב' סימן ה): כשאדם נוטה למות, אפלו כשעדין הוא בקו הבריאות, ואינו יודע שדינו למיתה, אף-על-פי-כן הוא מתפחד, ואומר בפיו שימות.

ולכן, לדעתי, חזור בתשובה שלמה אליו יתברך, ועקר התשובה הוא בתמימות ובפשטות להתודות לפניו יתברך, הינו שתרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואף שבהתחלה יהיה נדמה לך, שאף אחד לא שומע אותך. כי כדי שאדם יוכל לדבר עמו יתברך, צריך אמונה ברוחה ומזככת, לידע ולהודיע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, כי מלא כל הארץ כבודו, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ומחמת שאדם חטא, על ידי זה נעלמת ונסתרת ממנו האמונה הקדושה, כמו שאמר רבנו ז"ל

(ספר המדות, אות אמונה, סימן כב) הפשע של אדם מכניס כפירה לאדם. ומחמת זה קשה וכבד לו לדבר עמו יתברך.

ולכן הרגל עצמה לדבר עמו יתברך בשפת האם שלה בתמימות ופשיטות, וכל מה שאתה צריך - תבקש רק ממנו יתברך, ואז ילכו ממך כל הפחדים, כי איך שהוא אתה חוזר אליו יתברך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיב): 'אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן', ולכן מאחר שעדיין יש לה נקדת האמונה וכו', ויש לה פחד משכר וענש וכו', תאמין שאתה יכול להגיע לרום המעלות, אם רק תקח את עצמה בידך, ותשוב אליו יתברך על ידי שיחה בינה לבין קונה. אתה לא יכול לתאר מה זה יעשה לנפשה, אם תרגיל עצמה לדבר עמו יתברך, אשר זהו עקר התשובה ששב אל הקדוש-ברוך-הוא, ואמרו חכמינו הקדושים (ילקוט ואתחנן, רמז תתכה) בכל קראנו אליו. בכל לשון שישאל קוראין לקדוש-ברוך-הוא - עונה אותם.

ולכן ראה לחזק עצמה להניח בכל יום תפלין, שזה ישמר אותך מכל מיני מרעין בישינ, ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות מג): כל המניח תפלין מלאו קרא בתורה. וזה לוקח רק כמה דקות - להניח תפלין ולקרא קריאת שמע, ועל ידי זה תהיה מקשר בחי החיים.

רק חזק ואמץ מאד לא לפול בדעתך כלל, כי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, וכך אמרו חכמינו הקדושים (אותיות דרבי עקיבא): אמר הקדוש-ברוך-הוא: במדת הרחמים בראתי את העולם, ובמדת הרחמים אני מנהיגו, ועתיד אני לחדשו במדת הרחמים. ובפרטיות מי שתמיד שש ושמח עמו יתברך, על ידי זה נמחקים כל עוונותיו

כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (תְּהִלִּים קד, לה) "אֲנֹכִי אֶשְׂמַח בְּהִנְיָ"ה יִתְמוּ חֲטָאִים מִן הָאָרֶץ וְרָשָׁעִים עוֹד אֵינָם".

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רמב.

הַתְּדַרְדְּרֵתִי, עַד שֶׁהִפְסַקְתִּי לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מִטְּהָ: שְׁלוֹם לְכָבוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. הַצְּדִיק מְכִיר אוֹתִי וְאֵת אָבִי וְאֶפְלוּ אֶת סָבִי. מָה אוֹמֵר לָכֶם, הַתְּדַרְדְּרֵתִי מְאֹד בְּתִקּוּפַּה הָאֲחֻרוֹנָה, עַד שֶׁאֲנִי כָּבֵר לֹא מִתְּפַלֵּל וְלֹא מְנִיחַ תְּפִלִּין, וְאִף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁעֲכָשׁוּ לֹא הָעֵת לְכַתֵּב לָכֶם, אֲבָל אֲנִי מְרַגֵּשׁ חֲנוּק מְאֹד, וְאֲנִי צָרִיף יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה, אֲנִי תְּצִילוּ אוֹתִי!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר אַחֲרֵי קְדוּשִׁים, י' אִיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִטְּהָ, נְרוּ יְאִיר.

הִנֵּה מִתּוֹךְ הַשּׁוּרוֹת אֲנִי מְבִין שֶׁאַתָּה מְאֹד מְמַרְמֵר וְכוּ' (שְׁקוֹרִין פֶּאֶרְבִּיטְעֵרֶט), וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁיֵּשׁ לִי לוֹמֵר, הַמְרִירוֹת שֶׁמִּנַּחַת עַל לְבָבְךָ - לֹא תְּבִיא לָךְ שׁוֹם תּוֹעֵלֶת, אֲלֵא תִגְרַם לָךְ שֶׁתִּפְּל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו.

בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן בְּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַסֵּמֶךְ-ךָ-מ"ם, שֶׁכָּל עֲנִינּוֹ, לְפִי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כה) לְהַכְנִיס בְּאָדָם דְּמִיּוֹנוֹת, וְאֶחָד מֵהַדְּמִיּוֹנוֹת שֶׁמְכַנִּים בְּלֵב כָּל אָדָם,

כאלו הקדוש-ברוך-הוא כעסן, ורוצה רק את הרע של האדם וכו'. ואדם שנכנס בזה הוא רודף את עצמו יותר ממה שכל שונאיו רודפים אותו, עד שנכנס בו דמיון כאלו הקדוש-ברוך-הוא מתאכזר עמו ורוצה רק לנקם בו וכו', בשעה שהכל דמיון אחד גדול, כי הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ומאתו לא תצא הרעות, רק מחמת שאדם פגם בכריתו, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו) משם יוצא שהוא מציר את האור האין-סוף ברוך-הוא כפי כליו הפגומים, ועל ידי זה נדמה לו שהקדוש-ברוך-הוא רק רודף אותו ורוצה רק את רעתו, ומזה נכנסת בו שנאה כלפי מעלה וכו', עד שכבר לא רוצה להניח תפלין, ומכל שכן שלא רוצה להתפלל, כי כפי דעתו הפגומה שפגם בכריתו, כך ציר לעצמו וכו', ובאמת הכל הבל ורעות רוח ודמיון גדול שהסמ"ך-מ"ם מכניס בדעתו.

וזו עבודת הצדיק האמת - להוציא מהאדם את הדמיונות האלו, שהן הן הקלפות שברא מחמת עוונתיו, והם אשר נוקמים בו, כמו שכתוב (תהלים לו, כב): "תמותת רשע רעה", הרע שעשה - זה מה שממית אותו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד') אשר עוונתיו של אדם חקוקים על עצמותיו. וכשבר ישראל פותח את פיו, וכא להתודות, על ידי זה יוצאים העוונות מעצמותיו.

ולכן אני מאד מרחם עליך, משה היקר מאד, מרב קלקול מעשיך שקלקלת בכריתך, על ידי זה נעשית איש ממרמר ועצוב, עד כדי כך שנפלת ביאוש ובדכאון עמוק, עד שתפס אותך הסמ"ך-מ"ם על-ידי הדמיונות שלך, שנדמה לך שהוא תברך שונא אותך ומתאכזר עמך, בשעה שאתה שוכח שבין כך אתה הולך עם רגליך, מי הולך כך אם לא הקדוש-ברוך-הוא? מי מסתכל כך על ידי עיניך אם לא הקדוש-ברוך-הוא? וכן כל איבריך מתפקדים. אם הקדוש-ברוך-הוא היה שונאך - היה מיבש לך את כל האברים וכו' וכו', הוי שהכל דמיון גדול שנקרם במח מחשבתך, עד שנפלת כבר בעמק

הקלפות, והן מסבבות אותך ושוכרות את רוחך וממלאות לך את המוח והשכל, כאלו הכל שחור וכאלו הקדוש-ברוך-הוא עזב את כל העולם ולקח עצמו עליך.

ולכן, לדעתי, תתחיל לעיין בספרי רבנו ז"ל, ושם תראה את גדל רחמנותו יתברך על כל בריותיו, ובפרט אלו שחוזרים אליו ומתחילים לדבר עמו יתברך, אליהם הקדוש-ברוך-הוא פונה תכף ומיד.

ועל כן צא מעצמך, ותעשה התחלה חדשה, תלך במקום שאין שם בני אדם, ותתחיל לדבר עמו יתברך בשפת האם שלך (הינו באידיש), ותספר לו יתברך כל מה שעבר ועובר עליך, ואל תכסה ממנו שום דבר, ואף שיהיה נדמה לך כאלו אין מי שישמע אותך וכו' - אל תחוש אל זה! כי כל דבור שבר ישראל מדבר לפניו יתברך - עושה רשם בכל העולמות, רק האדם מחמת רבוי עוונותיו העצומים אינו מאמין בזה, ועל כן הוא מתרשל מזה.

תאמין לי, שהבורא יתברך שמו הוא אב הרחמן, וצדיקי אמת הם רחמנים בני רחמנים, ועוסקים להוציא את נשמות ישראל משיני הסמ"ך-מ"ם, ולכן הוא שונא אותם ומעורר מדנים עליהם, ואומר שאסור ללמד בספריהם.

ולכן תתחיל ללמד את ספרי רבנו ז"ל ואת כל הקונטרסים שזכני השם יתברך לחבר כדי לקרב את דברי רבנו ז"ל אל השכל של אלו הפגומים, ואז תראה איך שיתחיל להאיר לך מלך הכבוד בעצמו, וכבר תרצה להניח תפלין ולהתפלל את שלשת התפלות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רמג.

אני בחור ישיבה, האם הרב יוכל לסדר לי סדר למועד יומי?

שאלה:

מאת שלומי חי: ראשית, ברכת רפואה שלמה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. קראתי בספר "אוצר לבחורי ישיבה" והתחזקתי מאד. אני לומד בישיבה וחוזר כל יום הביתה בשעה שש, ואני מאד רוצה להתמיד בהמון ספרים, אף אני יודע מנין להתחיל. יש לי ברוך השם הרבה ספרי רבנו כגון לקוטי מוהר"ן ולקוטי הלכות וכו'. אשמח, אם הרב יוכל ליעץ לי בנושא זה ולסדר לי סדר למועד יומי כפי ראות עיניו, ויהיה הדבר לי לעזר בעבודת השם יתברך. תזכו למצוות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אחרי קדושים, י"א איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלומי חי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן על האחולים ועל התפלות לבריאותי.

מה אומר לך, אתה בחור צעיר שכל העולם עומד לפניה, ואם תקח עצמך בידך, אתה יכול לגדל גבוה על גבוה בתורה וביראת שמים שלמה, כי זה כל האדם.

חכמינו הקדושים אמרו (שבת קנב.) ינקותא כלילא דורדא - עקר יפי הפרח בצעירותו, ולכן זה הזמן שלך. ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות תשובה, סימן עג) העבודות שאדם עובד את השם בבחורותו, כל יום

ערכו יקר משנים רבות של עבודה לעת זקנתו. ולכן עכשו הוא הזמן שלף לקחת עצמך בידיך.

והנה לכתב סדר נכון לבחור ישיבה כבר הארכתי בקנטרס "סדר הישיבה", ובחור שילך בדרך זו - יצליח מאד.

בענין למוד ספרי רבנו ז"ל, הייתי מציע לה קדם להתמיד ביותר בשיחותיו הקדושות, שרשם מוהרנ"ת ז"ל בשיחות הר"ן ובחי מוהר"ן, ותשתדל לקים כל שיחה ושיחה בתמימות ובפשטות, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל ואמר "עם כל שיחה ושיחה יכולים להיות איש כשר, כמו שאני יודע מה זה איש כשר".

העקר הוא להיות תמיד בשמחה ובפנים שוחקות, ולשמר מאד לא להסתבך עם בחורים אחרים וכו', כדרך בני הנעורים שאוהבים להתחיל אחד עם השני וכו'. וכן לשמר מאד לא להתחבר אל חבורות של יושבי קרנות המדברים לשון הרע ורכילות וליצנות וכו', ומתלווצצים מכל איש כשר, כדרך בחורים ריקים מיראת שמים - מהם תשמור.

תתפלל את שלשת התפלות, שחרית, מנחה וערבית לאט ובמתינות, ומתוך הסדור דיקא, ותכונן פרוש המילות וזה יועיל לה מאד, וכן תרגיל עצמך לברך ברכת המזון מתוך הסדור, וכן קריאת שמע שעל המטה, תאמר בכל לילה כנסח האריז"ל, מתוך הסדור דיקא, אשר אמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, קריאת שמע שעל המטה, הלכה ב') שזה מאד מסגל וכו', עיין שם.

העקר תחזר הרבה בספר "אוצר לבחורי ישיבה", ושם תמצא מרגוע לנפשך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לה שתתמיד, הן בשיחה בינה לבין קונה, והן בלמוד התורה הקדושה, ואז תצליח דרכך, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

רמד.

האם הרב מתכונן להגיע פעם לבקור ודרשה בתל אביב?

שאלה:

מאת אתי: שלום כבוד הרב. אני חוזרת בתשובה כבר חצי שנה ברור השם ואני בת 21. אני ממש אוהבת את העיר יבנאל, וכבר בקרתי פעמים עם חברות ומאד נהניתי. רציתי לדעת, אם הרב מתכונן להגיע פעם לבקור ודרשה בתל אביב? זה יחזק אותנו מאד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אחרי קדושים, י"א איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל אתי, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך, שנשמה שחוזרת אליו יתברך, גורמת נחת רוח לבורא יתברך שמו, ולכן לא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לד:): במקום שבעלי תשובה עומדים שם - צדיקים גמורים לא יכולים לעמד. כי זה שהיה בחוץ וכו', וטעם טעם רע מר וחשך וכו', ועכשו החליט לחזור, וכודאי הקלפות שברא מחמת עוונותיו אינם עוזבים אותו, ותמיד מושכים אותו חזרה, והוא מתגבר על אלו המחשבות וכו', הוא יותר גדול מאחד שאף פעם לא טעם את הרע והחשך והמר וכו'.

ולכן ראוי לך לשמח שחזרת בתשובה, ותשתדלי מאד לקיים מצוות מעשיות דיקא כגון שמירת שבת כהלכתה, ולשמר על מה שאת אוכלת, שיהיו רק מאכלים כשרים למהדרין, ומה טוב ומה

נעים שתלמדתי ותעיני בספר הנפלא "אוצר דינים לאשה ולבת" בסדרת "ילקוט יוסף", ששם מסביר בלשון קלה מה ואיך אשה יכולה לקיים את המצוות ששייכות אליה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיי חזקה באמונה בו יתברך, ותרגילי עצמך לדבר עמו יתברך, אשר כל דבור ודבור היא הצלחה נצחית.

בענין להגיע לעיר תל אביב למסר דרשה, כבר לא נראה שאסע עוד נסיעות לאמירת דרשות אחר שעבר עלי מה שעבר וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רמה.

האם הצדיקים מקבלים על עצמם יסורים כדי למנוע גזרות?

שאלה:

מאת ליטל: למוהרא"ש הצדיק שלום וברכה. רציתי לשאל, האם זה נכון שהצדיקים שבכל דור מקבלים על עצמם יסורים, כדי למנוע גזרות רעות מעם ישראל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי, ערב-שבת-קדש, לסדר אחרי קדושים, י"ב איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל ליטל, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות המתקת דין, חלק ב', סימן ג') מי שמקבל

יסוריין בשביל להקל יסוריין מעל ישראל - על ידי זה יזכה לרוח הקדוש. ואמר (שם, אות צדיק, סימן קצח) יסוריין שבאים על הצדיקים הוא כפרה על כל ישראל, וכן אמר (שם, סימן קסז) לפעמים יסוריין באים על הצדיק כדי למעט בצרות ישראל.

ואמרו בזהר (וישב קפא.) רבי אלעזר אמר, כל מה דעביד קודשא בריך הוא בדינא איהו, בגין לדפא לההיא נפשא לאייתא לה לעלמא דאתי. ובגין כך קודשא בריך הוא כל עובדוי אינון בדינא וקשוט. ובגין לאעברא מניה ההוא זוהמא דקבילת בהאי עלמא, ועל דא אתבר ההוא גופא ואתדכיאת נפשא. ובגין כך קודשא בריך הוא עביד לההוא זכאה דיסבול יסוריין ומכאובין בהאי עלמא ויתנקי מכלא ויזכה לחיי עלמא. ועל דא כתיב (תהלים יא, ה): הוי"ה צדיק יבחן וכו' [רבי אלעזר אמר, כל מה שעושה הקדוש-ברוך-הוא בדין הוא, כדי לטהר אותה הנפש להביא אותה לעולם הבא, ומשום כך כל מעשיו של הקדוש-ברוך-הוא הם בדין ואמת, וכדי להעביר ממנה אותה זמה שקבלה בעולם הזה, ועל כן נשבר אותו הגוף ונטהרת הנפש, ומשום כך הקדוש-ברוך-הוא עושה לאותו הצדיק שיסבל יסורים ומכאובים בעולם הזה, ויתנקה מן הכל ויזכה לחיי עולם, ועל כן כתוב (תהלים יא, ה): "הוי"ה צדיק יבחן" עין שם.

הקדוש-ברוך-הוא ישמר את כל בר ישראל, שלא יצטרך לסבל שום יסורים, ושלא יהיו שום גזרות רעות על עם ישראל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רמו.

**האם להמשיך בלמוד סת"ם אף שלא הולך לי,
או לעבר להיות מלמד?**

שאלה:

מאת מאיר: אני אברך עם משפחה ברוכת ילדים בלי עין הרע. לאחרונה התחלתי בכתיבת סת"ם, אף לצערי אינני כותב מספיק יפה. האם כדאי ללמוד זאת עם סופר ממחה ולהשקיע יותר זמן בכתיבה, או שעדיף ללמוד תורה ולעשות השתדלות מועטת בכתיבה? ואולי בכלל להתחיל לעסוק בתחום למוד עם תלמידים? אשמח מאד לקבל את תשובתכם. בברכת רפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר אחרי קדושים, י"ב איר ה'תשע"ב.
שלום וברכה אל מאיר, גרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור להכניס בלחץ - זו הדחקה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממוז, סימן ס'): 'דאגה וטרדא של אדם על מזונותיו, מכחישין כחו של אדם'. ולכן סגלה לפרנסה רק להיות בשמחה.

ולכן תעשה כל מה שביכולתך להתחזק להיות בשמחה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מפסוק (תהלים קמה, טז) פותח את ידיך, יוצא גם מפסוק (דברים טז, טו) והיית' אף' שמח'. ולכן הדבר הראשון, אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך, ומרים לך החיים

ממות, עם כל זאת, עם עצבות ומרירות ודאגות - לא תגיע לשום דבר, אלא תסתבך יותר.

ולכן, דבר ראשון, ראה רק להיות בשמחה, ואם תאמר במה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אזי דע לך, שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא.) אין עני אלא מדעת, עקר העניות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חל"ו ז'): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממון, סימן פג) אמונה הוא טוב לפרנסה.

ולכן בזה ששתשמח עם נקדת יהדותך, שנבראת יהודי, ושלא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת יפתחו לך את כל צנורי השפע והפרנסה, ובפרט כשתשמח את אשתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב, טז): "ולאברם הטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו, (תכבדו ותיקרו את נשותיכם, כדי שתתעשרו) ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

בענין סופרות, אם אתה רואה שזה לא הולך לך, או שתלמד את האמנות עם סופר ממחה וכו', או אם הנך נמשך להיות מלמד - אתה יכול להיות מלמד. אבל דע לך, שמלמדות אינה עבודה קלה,

צריכים המון סבלנות אל הילדים וכו' וכו', העקר אל תכנס בלחץ, כי זה מה שמבלבל את האדם לגמרי.

תשואות חן על האחולים לרפואה שלמה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתבשר לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רמז.

באיזו דרך אני אמורה ללכת כדי להתקדש בעבודת השם?

שאלה:

מאת שירן טהר: לרב שלום. באיזו דרך אני אמורה ללכת כדי לזכות לחזר בתשובה ולהתקדש בעבודת השם? ישנן הרבה דרכים אף אני צריכה דרך שתתאים במיוחד בשבילי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר אחרי קדושים, י"ב איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל שירן טהר, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לה) עקר התשובה להחזיר את הנשמה אליו יתברך, הינו שצריכים להחזיר בעצמו אמונה פשוטה - שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז':) אין

אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה, אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, וככל שמחדירים בעצמם ידיעות אלו, הוא נטהר מכל הזהמה שנדבק בה וכו' וכו', ועל ידי זה באים לידי שמחה עצומה בדבקות האין-סוף ברוך-הוא.

ולכן חזקי ואמצי מאד להיות בשמחה, כמו שהזהירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): 'מצנה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה השחורה בכל כחו, כי כל המחלות הבאות על האדם כלן באות רק מחמת קלקול השמחה', ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחקמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני ב): 'לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם'.

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופל על לבו עצבות, מרירות ודפאון, אבל תכף ומיד כשמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, שזו הקדשה הגדולה ביותר, להיות רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם, ולהיות תמיד בשמחה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפני, תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רמח.

האם אני יכול ללמד בספרי הרמ"ק?

שאלה:

מאת ישראל: שלום רב ואחולי רפואה לצדיק. ראיתי בספר "אשר בנחל" וכן שמעתי מהרב, שספרי הרמ"ק ז"ע הם הקדמה לספרי האר"י ז"ל. אבל עכשו ראיתי בספרי הרב הקדוש מקמארנא ז"ע שלא ללמד בספר "הפרדס", רק ב'קצור', וכל זה רק אם כבר קדש וטהר וזכף את עצמו בספרי האר"י ז"ל מקדם. האם אלו שתי דרכים נפרדות וסותרות או שאין ביניהן סתירה כלל? אשמח לתשובה, אם הדבר אינו מפריע למנוחה שהרב צריך לרפואתו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר אחרי קדושים, י"ב איר ה'תשע"ב. שלום וברכה אל ישראל, נרו יאיר. לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות ואחולי הרפואה.

מובא (חיי מוהר"ן, סימן שסד) שכתב מוהר"ן ז"ל, פעם אחת דברתי עם רבנו ז"ל מענין קבלת האריז"ל, ואמר שקבלת האריז"ל הוא לגמרי אחד עם הקבלה שחבר מורנו הרב משה קורדובירו ז"ל. אחר כך איזה שנים, שוב נזדמן שדברתי עמו מענין הקבלה שגלה האריז"ל, ואמר, שהקבלה שלו היא רחוק ונשגב מאד מהקבלה של בעל הפרדס ז"ל, ועמדתי מרעיד, ושאלתי אותו באימה, הלא שמעתי מפיכם פעם אחד שבאמת הכל אחד. השיב, מסתמא

אם אמרתי כך, ידעתי מה שאמרתי, והדברים סתומים וחתומים לכאורה, אך מי שיש לו לב להבין יכול להבין מרחוק שהכל נכון ודבריו חיים וקיימים והכל אמת ויציב ונכון וקיים ויש, כי באמת בודאי הכל אחד בפנימיות האמונה באמת לאמתו, אך אף-על-פי-כן דרכי התגלות הסודות של האר"י"ל הוא רחוק ונשגב מאד מדרכי הפרדס קבלת הרמ"ק, אף-על-פי שבאמת לאמתו הכל אחד, ואי אפשר להאריך בענין זה, כי כבוד אלקים הסתר דבר וכו', עין שם.

הענין הוא שהרמ"ק בספרו "פרדס רמונים" מסביר את כל ענין הספירות למה צריכות להיות עשר ספירות, לא פחות ולא יותר, ומה ענינן וכו' וכו'. וכן בספרו "אלימה" הוא מברר היטב הדק, הדק היטב ענין האמונה במשפלות, ומה ענינם וכו' וכו'. ועל דרך זה הוא מפרש את כל הזהר והתקונים בספרו "אור יקר".

ולכן אשרי מי שזוכה ללמד קדם את קבלת הרמ"ק, ואז יש לו יותר משגים ברוחניות, לא כן קבלת האר"י"ל זה כבר יותר מפתח כפי סדר העולמות וכו', בדרך אורות וכלים, עולמות על גבי עולמות וכו' וכו', ושמות וצורפים, עד גבהי מרומים וכו' וכו'.

העקר תכנים את עצמך בספרי רבנו ז"ל, כי ה"לקוטי מוהר"ן" כלול מכל ספרי קבלת הקדמונים ועד האחרונים, ורבנו ז"ל הלביש גנזיא דמלכא בחכמה עמוקה עד מאד, ולכן אשרי מי שלומד הרבה "לקוטי מוהר"ן" ואומר על כל תורה את התפלה מ"לקוטי תפלות", ואז עולמו יראה בחייו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רמט.

מנין נובעת המחלקת בין חסידי ברסלב, הרי לכלם יש רבי אחד?

שאלה:

מאת מאיר: שלום אל הצדיק. ראשית אברך אתכם ברפואה שלמה והחלמה מהירה! אולי תוכלו להסביר לי מהיכן נובעת המחלקת שיש בין אנשי שלומנו חסידי ברסלב? הרי כלם מקבלים מאותו צדיק, איך יכול להיות שיש כל כך הרבה חלוקי דעות? אודה לכם מאד אם תענו לי, כי זה מאד מבלבב אותי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר אחרי קדושים, י"ב איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל מאיר, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה חכמינו הקדושים אמרו (סוטה מז): משרבו תלמידי שמאי והלל שלא שמשו כל צרכן רבו מחלקת בישראל ונעשית תורה כשתי תורות. נמצא, כשיש תלמידים שלא שמשו היטב את רבם, מזה באה המחלקת, עד שעושים מתורה אחת שתי תורות וכו', לומדים אותו "לקוטי מוהר"ן", נוסעים ביחד לראש השנה לאומן וכו', מתבודדים עמו יתברך וכו', עם כל זאת חולקים זה עם זה, איך יכול להיות?

אלא עלינו לחקר מה זה נקרא שמוש תלמיד לרבו? מוהר"ן ז"ל קדם שהתקרב אל רבנו ז"ל היה למדן עצום, כי חמיו היה רב

גדול בשלש ערים גדולות, שאריג'רד, קרמניץ, מאהלוב, והוא בעצמו היה איש מורם מעם, והכניס בחתנו מוהרנ"ת ז"ל את כל מהותו, ואחר כך זכה מוהרנ"ת ז"ל להתקרב אל הרב הקדוש רבי מרדכי מקרמניץ זי"ע, וכן אל הרב הקדוש רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע, שמאד מאד חבבו, ונסע אל עוד כמה צדיקים תלמידי המגיד זי"ע. והוא בעצמו היה בקי בש"ס ובפוסקים, והעקר בתוספות היה בקי מאד מאד, וכל זה לפני שהגיע אל רבנו ז"ל, וכיון שהתקרב אל רבנו ז"ל, היה מוהרנ"ת ז"ל תמיד מתפאר שנקיתי את מחי לגמרי מהעבר (איך האב זיך אויס גיהאלט דעם מח), וכל דבור שרבנו ז"ל דבר - היה אצלי חדש לגמרי. וכך זכה להתעלות עליה אחר עליה וכו' וכו'.

נמצא שכל השמוש של הצדיק צריך להיות - לבטל את כל מהותו וישותו לגבי הצדיק, וזה נקרא שמוש הצדיק, שכל דבור שהצדיק אומר זה שכל חדש וכו', ועל זה אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ז): גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה, כי מי שמבטל את שכלו לגמרי לגבי רבו, וכל דבור שרבו אומר זה שכל חדש, על ידי זה הוא יקבל הרבה מהצדיק, ואז יקיים בו מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן טו) שיקבל ברוחו פי שנים מרבו.

והנה רבנו ז"ל כבר אמר על כל אחד ואחד מאנשי שלומנו (חיי מוהר"ן סימן שכב): 'איך האב מיך שוין מיינע אויגן אויס גיקוקט אויף איטליכן באזונדער - בעיני כבר הסתפלתי על כל אחד בנפרד'. וכן אמר (חיי מוהר"ן סימן שי): 'כמה צלם אלקים היו מנחים ברפש שאני הוצאתים מהרפש וכו' וכו', כי נראה בחוש שהמתקרבים אלי נשתנה פניהם, ובא עליהם פנים של יהודי בחינת צלם אלקים. הלא יש אצלי אנשים שאיני יודע אם השאול תחיתות היה די להם, כי גם השאול תחיתות היה קטן לפניהם, שאם היה אפשר להם לחתור תחת שאול תחיתות היו חותרים, ועל ידי נתקרבו וכו'.

וזוהי המציאות שכלנו נמצאים בה, ולכן כל מי שמתקרב אל רבנו ז"ל בתמימות ופשיטות כדי לקבל תקוה, ומסלק את חכמתו המדמה לגמרי, ויודע את האמת - באיזה מצב הוא נמצא וכו' וכו', ועם כל זאת הוא חותר יותר ויותר לקיים את עצות רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, ומושך את עצמו אליו יתברך, ומדבר עמו יתברך בשיחה בינו לבין קונו, ומתמיד בזה ימים ושנים, וכבר לא אכפת לו שום דבר מאף אחד, רק רוצה לחזור בתשובה שלמה בלי שום חכמות והשכלות כלל וכו' וכו', וכן מתמיד בלמוד תורה הקדושה - מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות, וזוכה לסיים את כל התורה כלה, אדם כזה אף פעם לא יחלק על הזולת, כי מה יש לו עם הזולת? הוא היה נמצא בשאול תחתית ומתחתיו וכו' וכו', ועכשיו מצא רבי שמוציא אותו, ומלמד אותו איך לצאת מהבץ ואיך לעלות ולהתעלות ביתר שאת וביתר עוז, אזי הוא עוזב את כל העולם כלו ולא אכפת לו משום דבר, כל מגמתו היא איך להפיל באין-סוף ברוך-הוא.

וזו נקרא תלמיד אמת של רבנו ז"ל, שמשמש אותו בנאמנות, וכל אשר אומר - עושה ומקיים כפי-הוא-זה, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), שהעקר והיסוד שהכל תלוי בו הוא התקשרות להצדיק, ולסלק את שכלו המדמה לגמרי, מה שאין כן, מי שמתקרב אל הצדיק, וכל מגמתו היא רק ישות וכבוד, והוא רוצה לעשות לעצמו מציאות בזה העולם, והוא שוכח לגמרי בשביל מה התקרב אל רבנו ז"ל וכו' וכו', אדם כזה הוא עושה מחלקת ומריבות עם הזולת וכו', כי כל מגמתו זה רק כבוד וישות והתנשאות על זולתו, ומשם נובעת כל המחלקת שיש בין חסידי ברסלב.

אלו התמימים והישרים, שאין להם שום רצון אחר אלא לעשות את רצונו יתברך, והולך להם בחיים לשוב בתשובה שלמה, והם בוכים ומבכים שמים וארץ יומם ולילה איך זוכים לתקן את העבר,

ומתמידים בתפלה והתבודדות ובלמוד התורה הקדושה שעורים כסדרן, אלו כבר לא אכפת להם מהזולת, הם יודעים מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן סא) שהצדיק הוא שכל הכולל, וכל המקרבים הם שכלים פרטיים, ולכן כשמגיע ראש השנה, השכל הפרטי בא אל השכל הכולל להכליל בו, אזי הוא כבר לא מתבלבל מאף אחד, הוא רק רוצה לקבל מהשכל הכולל שיוכל להעלות גם את שכלו הפרטי אל האין-סוף ברוך-הוא וכו' וכו'.

אבל אלו שכל מגמתם היא להתנשא על הזולת, פשוט שכחו את העבר המגנה שלהם וכו', ורוצים להתנשא ולהתפרסם על הזולת, אלו הם שעושים את המחלקת בין אנשי שלומנו - חסידי ברסלב, ועוד תולים את זה במצוות של היצר הרע (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן א'), שזה יצר הרע הנקרא לבן ארמי, שמרמה את הבריות וחושב שזו מחלקת לשם שמים, עד שיש כאלו שמוכנים לקבר את השני וכו', להשפיל ולבזות ולהרחיק את הזולת וכו' וכו', כאלו הוא כבר מי יודע מה וכו', עד שאינו מתבייש לדבר ברבים נגד כל אלו שבאים אל ציון רבנו ז"ל, עד שיש כאלו שענים צרה באחרים שבאים על ראש השנה, ואומרים דעות שאלו לא צריכים להגיע לכאן וכו', עד שיש אנשים שפלים כאלו שיכולים לעשות מנין ולתלות שלט שהמנין הזה הוא אף ורק לאשכנזים ולא לספרדים ולא לבעלי תשובה וכו', אוי להם ואוי לנפשם וכו', ורואים איך שטמאת זהמת פגם הברית עדין דבוקה בהם דיקא, ובמקום לבוא לקבל תקון מרבנו ז"ל ולהוריד את הראש, ולא להסתפל על שום בריה שבא, אדרבה! הוא צריך להיות שמח שנותנים לו להכנס אל ציון רבנו ז"ל וכו', ולא שיאמר על אלו שהיה טוב שבכלל לא היו באים וכו', כאלו הציון של רבנו ז"ל או הראש השנה של רבנו ז"ל - זו ירושה של הסבתא שלו בשעה שרבנו ז"ל אמר בפרוש, שהראש השנה שלו הוא חדוש גדול מאד, ורצה שכלם יבואו, איש בל יעדר

מהקטן שבקטנים עד הגדול שבגדולים, כלם צריכים לבוא לראש השנה וכלם צריכים לבוא לאומן, ואף אחד אין לו לומר שאלו אסורים לבוא ואלו מתרים לבוא וכו' וכו', מי שמך לאיש? שב בפנה שלך ותזכר מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עט) על הפסוק (שמות טז, כט): "שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו" יש בני אדם שעושים מעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס, ואינם יודעים שהריח של הנאוף נוטף מהם.

ולכן כל אלו שעושים מחלקת על זולתם, הם בכלל לא שיכים אל חסידי ברסלב, אפלו שיהיה כגבה ארזים גובהם וכו', ולכן אסור להתבלבל מאלו בעלי המחלקת וכו', כי הם כלא ממש וכו', וצר ומר מאד שצריך לקרות אצלנו דבר כזה שתהיה מחלקת מבפנים וכו' וכו', ובאמת אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה') שהמחלקת הזו היא בשבילנו כדי לרחק מי שראוי לו להתרחק, הינו כשאחד בא להתקרב אל רבנו ז"ל ואל אנשיו האמתיים והוא עדין פגום, אזי מדת הדין מקטרגת עליו וכו', אזי אם הוא רואה מחלקת ומתרחק וכו', סימן שלא היה יכול להתגבר על מדת הדין, אבל אלו שבאמת מכירים את מקומם ורוצים באמת לשוב בתשובה שלמה, ורואים את האור הגנוז של רבנו ז"ל, וטועמים את הטעם הנפלא שיש אצל רבנו ז"ל, שהוא היין ההונגרי הטעים מאד וכו' וכו' (חיי מוהר"ן סימן רס), הוא לא מסתכל על שום מונע ומעכב, ולא אכפת לו מה שזה מדבר על זה וכו', וזה חולק על זה וכו', הוא יודע שצריך להגיע בראש השנה אל השכל הכולל כל השכלים, והוא בא בתמימות ובפשיטות לקבל את תקונו, וכן הוא מתקרב אל עצות רבנו ז"ל, ותמיד שש ושמש ומשמח את אחרים, וכן תמיד מתבודד אל הקדוש-ברוך-הוא, ומפרש את שיחתו לפניו יתברך, ומבטל את עצמו כל פלו אליו יתברך, וכן מגלה ומפרסם את רבנו ז"ל לזולת, זה נקרא ברסלב חסיד אמתי, והוא כבר לא מתבלבל מאף אחד,

כי יודע שרבנו ז"ל הוא מתנה לכלל נשמות ישראל, ואינו מצמצם באיזה מקום פרטי וכו' וכו'.

רבנו ז"ל נמצא בכל מקום שפותחים בית-כנסת על שמו הקדוש, ומדברים שם מעצותיו הקדושות, ולא מדברים על הזולת - שם נמצא רבנו ז"ל, אשרי מי שזוכה להכניס את הדברים האלו בתוך לבו, ואז כבר לא יתבלבל מאף אחד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רנ.

מדוע אמר רבנו ש"הספור עם הלחם" יהיה נצרך לדורות?

שאלה:

מאת עמי: שלום לצדיק. רציתי לדעת לגבי מה שאמר רבנו על "הספור עם הלחם", 'שהמעשה הזה יהיה נצרך, ותראו אחר זמן מה שיהיה נעשה מזה המעשה'. מה כוונתו בזה? למה הוא נצרך? ומה הספור מלמד אותנו למעשה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אמור, י"ד איר (פסח שני) ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל עמי, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל הַסְּפוּר עִם הַלְּחֵם וְכוּ', רָצָה רַבֵּנוּ ז"ל שְׁלֹא יִפְרָסֵם וְכוּ', אֲנִי רַק הִדְפַּסְתִּי אֶת זֶה פַּעַם אַחַת בְּאֵיזָה מִכְּתָב וְכוּ', כִּדֵּי שְׁלֹא יִשְׂכַח וְכוּ', וּמָה שְׁאַתָּה שׁוֹאֵל מָה וְלָמָּה נִצְרָף הַסְּפוּר וְכוּ', כִּדֵּי שְׁנֻזְכָּה לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, וְלִידַע אֵל אֵיזָה רַבִּי אֲנִיחֵנוּ מְקַרְבִּים, וְעֲלִינוּ לְזֶרֶק אֶת שְׁכָלְנוּ הַפְּגוּם וְכוּ', וְלִצִּיַּת אוֹתוֹ עַל כָּל מָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי ז"ל (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קכג) הֶעֱקָר וְהִיִּסוּד שֶׁהֵכֵל תְּלוּי בּוֹ, לְקִשְׁר עֲצָמוֹ לְהִצְדִּיק שְׁבִדוֹר, וְלִקְבֹּל דִּבְרֵי ז"ל עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה, דְּבַר קָטָן וְדְבַר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לְנֻטוֹת חֵס וְשְׁלוֹם, מְדִבְרֵי יָמִין וְשְׂמָאל, כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִפְרֵי פָרַשַׁת שׁוֹפְטִים) אָפְלוּ אוֹמֵר לָךְ עַל יָמִין שְׂמָאל וְעַל שְׂמָאל יָמִין וְכוּ'. וְלִהְשַׁלֵּיף מֵאֵתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלִסְלַק דַּעְתוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ שׁוּם שְׁכָל, בְּלִעְדֵּי אֲשֶׁר יִקְבֹּל מֵהִצְדִּיק וְהֵרֵב שְׁבִדוֹר. וְכֵן זְמַן שֶׁנִּשְׁאַר אֲצִלוֹ שׁוּם שְׁכָל עֲצָמוֹ, אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר לְצִדִּיק.

וְלָכֵן עֲלִינוּ לִצִּיַּת אֶת רַבֵּנוּ ז"ל עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר לָנוּ לַעֲשׂוֹת הֵן "שְׂמִחָה", לְשִׂמְחָה עִם נִקְדַּת יְהוּדִיתנוּ, וְהֵן "הַתְּבוּדוֹת", לְדַבֵּר וְלִהְשִׁיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְנוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֵדָף תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רנא.

הורי אינם מסכימים שאגדל זקן. מה עדיף, מצות כבוד הורים או דברי רבנו?

שאלה:

מאת יעקב: אני מאד רוצה לקיים את מה שרבנו אומר שאסור להתגלח, אפילו אם זה לא בתער, אף הורי לא מוכנים לקבל את זה שאגדל זקן. מה עדיף, מצות כבוד הורים או דברי רבנו שאומר שאסור להתגלח גם לא במכונות גלוח פשוטות? מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אמור, י"ד איר (פסח שני) ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יעקב, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, זקן ופאות זה דבר גדול מאד מאד, עד כדי כך שאמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות גלות הלכה ג' אות ב') עקר דת ישראל ועקר היהדות תלוי בזקן ופאות ובהם נכר היהודי, כי הוא מזרע ברך השם, מזרע ישראל. ומי שרוח אחרת עמו חס ושלום, ורוצה לכפר חס ושלום, באלקי ישראל, תחלת הכפירה היא, שמשליך חס ושלום מעליו הזקן והפאות.

כי באמת כל דת ישראל הקדוש הוא תלוי בזקן ופאות, כי כל דברי תורתנו הקדושה וכל המצוות כלין הן בחינת צמצומים להשגת אלקותו יתברך, כי כל אות ואות וכל תבה ותבה מתורתנו הקדושה שבכתב ובעל פה וכל מצוה ומצוה וכל מנהג פשוט של ישראל עם

הקדוש והנבחר, כלם הם שעורין וצמצומים, שעל ידם יזכו להשיג השגת אלקותו יתברך, כל חד לפום מה דמשער בלביה, כפי אשר יזכה על ידי עבודתו ויגיעתו בתורה ומצוות ומעשים טובים, ויפרש ממצעים רעים. וכל מי שמוריד את הזקן והפאות בשאט נפש ובזדון ובמעל, אוי לו ואוי לנפשו, כי עוקר עצמו ונפשו מאלקי ישראל ואין לו חלק בתורת משה, אוי לנפשם כי גמלו להם רעה.

ובשביל זה נתפשטה בעוונותינו הרבים מאד חכמת הפילוסופיה והאפיקורסות במדינת אשכנז וסביבותיהם, שפרקו מעליהם באלו הדורות על מלכות שמים לגמרי והשליכו זקנם והפאות ומלבשים במלבושיהם וכו', ובאמת אינם עוברים על חמשה לאוין בלבד, כי כשמשחיתים פאת זקנם כאלו עוברים על כל התורה בלה, כי כל התורה בלה תלויה בזה כי על ידי התער והספין שמרימין על הדיקנא קדישא להשחיתו, חס ושלום, על ידי זה מתגבר מלכות עצמלק וכו', עין שם.

עם כל זאת מאחר שאתה עכשו חוזר בתשובה, וההורים שלך מאד מאד מתנגדים שיהיו לך זקן ופאות, ואתה צריך לדעת שמצות כבוד אב ואם מאד מאד חמורה, עד כדי כף שאמרו (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:) שלשה שתפין הן באדם, הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו, בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודני.

רואים מזה אם מכבדים אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא, אזי עצתי שבשום פנים ואפן אל תריב אתם ואל תלך נגד רצונם, אלא תתחיל להצמיח לעצמך זקן קצר מאד וכו', ולאט

לֹאט יתְרַגְלוּ לָזֶה, וְכָל פַּעַם תּוֹסִיף יוֹתֵר וְכוּ', וְכֵן תּוֹרִיד מִמֶּךָ אֶת הַהִתְנַגְדוֹת עַל זֶה.

זֶה עֲנִין מְאֹד מְאֹד עֲדִין וְכוּ', עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת הַרְצוֹן שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן הָעֵקֶר לְבִקְשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁתִּזְכֶּה שִׁיחֶיהָ לָךְ צֶלֶם אֱלֹקִים זָקֵן וּפְאוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רנב.

**אִיךָ נִזְהָרִים בְּשִׁמִּירַת הָעֵינַיִם בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם
כְּשֶׁנִּפְגָּשִׁים עִם נָשִׁים?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲשֶׁר: יְדוּעַ מֵהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְגַם מִכְּתָבֵי הַצְּדִיק שְׁלִיט"א גָּדַל מַעֲלַת וְחִיּוּב שִׁמִּירַת הָעֵינַיִם. אֶךְ לְפָעַמִּים מְכַרְחִים לְדַבֵּר עִם אִשָּׁה, כְּגוֹן פְּקִידָה בְּבִנְיָה, מוֹכֶרֶת בְּסוּפֵר וְכוּדוּמָה, שְׂאִינָה שׁוֹמֶרֶת עַל צְנִיעוּת. רְאִיתִי שִׁישׁ אֲנָשִׁים שֶׁנִּזְהָגִים שְׁכֶשֶׁמְדַבְּרִים עִם אִשָּׁה, הֵם עוֹשִׂים זֹאת בְּלִי לְהִסְתַּכֵּל עָלֶיהָ בְּכֻלָּל, וּמִסְתַּכְּלִים כְּלַפֵּי מִטָּה. לְדַעְתִּי כִּשְׂהִיא רוֹאָה הַתְּנַהְגוֹת כִּזוּ שֶׁל אָדָם חֲרָדִי, הִיא נִעְלָבֶת וְחוֹשֶׁבֶת שֶׁהַחֲרָדִים "פְּנֵאטִים" אוֹ שׁוֹנְאִים אוֹתָהּ וְכוּ'. אִיךָ נִכּוֹן לְנַהֵג בְּמַצְבִּים כָּאלוֹ? תוֹדָה רַבָּה וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה לְצַדִּיק, יָמִים עַל יְמֵי מְלַךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ דוֹר וְדוֹר!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אמור, י"ד איר (פסח שני) ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אשר, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל עבורי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

הנה חכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין מה.) אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים" ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרם לו מכשול כמו העינים", ולכן החכם עיניו בראשו ויודע איך ללכת בין הטפות וכו', הינו צריכים מאד מאד לשמר על העינים, ולקיים (איוב לא, א): "ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה", אדם צריך להחזיר במחשבתו אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל אלקות גמור, ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ובזה שתמיד יחשב ממנו יתברך, על ידי זה יהיה שמור מלהרהר שום הרהורים רעים, כי העקר הוא המחשבה, אסור להרהר וכו', ולחזר ולהרהר וכו', הוא מדבר מה שהוא צריך וכו', ולא יותר, וממילא נצול מלהתבונן בנשים וכו'.

כי זו בעוונותינו הרבים, תאוה של שגעון להסתכל על נשים, כמו שכתוב (דברים כח, לד): "והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה", כי מי שלא שומר על העינים שלו נעשה משגע מממש פשוטו כמשמעו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לו): שרב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות נאוף חלק ב' סימן יט): 'מי שאין מסתכל על נשים, זוכה שזרעו יחברו פרושים על התורה; ורבנו ז"ל נתן עצה על דבר זה

להנצל מלהסתכל ולהתבונן על אשה וכו' (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רמב) - להרבות בצדקה, עיני שם.

העקר שתמיד תהיה בשמחה ותלך עם חינוך, וזה יצילך מהכל, כי כאשר בר ישראל תמיד שש ושמח עם אלקותו ותברך, מתקנים אצלו (תהלים קד, לד): "אנכי אשמח בהי"ה יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רנב.

הייתי באומן, אבל אני לא מרגיש שרבנו תקן אותי

שאלה:

מאת בני: שלום וברכה. הייתי באומן כפנה פעמים בראש השנה, אבל עדן אני מרגיש אותו לא יצלח בעבודת השם כפי שהייתי ואף יותר גרוע... אומרים שמי שבא לציון של רבנו, רבנו מתקן אותו, אז מדוע לא חל אצלי שום שנוי? ואולי אני לא עושה מספיק בשביל שהתקון יפעל?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר אמור, י"ד איר (פסח שני) ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל בני, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תאמר זאת וכו', כי עליך לדעת שאין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של אדם שזכה להיות בראש השנה אצל רבנו ז"ל באומן, ואמר שם את העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הכללי, שבפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, שבראש השנה הוא יכול לתקן את הנשמות הכי פגומות שהיו בעולם, מה שהוא בעצמו לא יכול לתקן כל השנה וכו' וכו' (עין חיי מוהר"ן סימן תו).

תתאר לעצמך, רבנו ז"ל לקח שני עדים כשרים צדיקים מפלגים, ואמר שכל מי שיבוא אל ציונו הקדוש בעיר אומן ויתן פרוטה לצדקה עבורו, ויאמר את העשרה מזמורי התהלים הנקראים תקון הכללי, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו, יוציאו מהשאול תחתית ומתחתיו (חיי מוהר"ן סימן רכה). עם כל זאת אמר שיש נשמות פגומות כל כך, שגם הוא אין יכול לתקן אותם, אבל בראש השנה הוא יכול לתקן את כלם.

ולכן למה תשאל שאלה כזו וכו'? עליך לשמח כל השנה שהיית אצל רבנו ז"ל בראש השנה, ובדאי הוא עוסק בתקונך הנצחי וכו'.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך, קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מכרח להכריח את עצמך עם כל הכחות להיות רק בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יוכלו לגשת אליו, כי הטמאה זה רק עצבות, מה שאין כן הקדשה זה רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא בקדשה וכו', או אם הוא בטמאה וכו', שישתכל איך שהוא מחזק את עצמו בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין סוף ברוך הוא.

הרגל את עצמך לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה,

ולספור לו יתברך כל אשר עם לבבך, בלי שום חכמות והשכלות כלל, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל.

ודע לך שזה עקר שלמות התקונים שמקבלים מרבנו ז"ל, מצד אחד להיות מאד מאד שמח עם נקדת יהדותו, ומצד שני להרבות בדבורים אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור עושה רשם בכל העולמות.

ויותר מזה אין לך מה להתבלבל כלל, רק לשמח כל השנה שזכית להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה, ובודאי יהיה לך תקון נפלא.

העקר ראה למסור את נפשך להתפלל את שלשת התפלות - שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ח.) מאי דכתיב (תהלים ט, יד): "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון" אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין; ולכן תעשה לעצמך הרגל לבוא לבית הכנסת ואז טוב לך כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רנד.

איך אפשר "לשכח מהעבר", הרי צריכים להתודות על כל העברות שעשה?

שאלה:

מאת אמיר: שלום לכבוד הצדיק. רבנו אמר שצריכים "לשכח מהעבר", וזה לא מובן לי, הרי רבנו בעצמו אמר, שצריכים להתודות לפני השם יתברך ולהזכיר בפה מלא את כל העברות שעשה? ומה צריך לעשות אדם כשנכשל בעברה, להתודות מיד או לשכח ולהתחיל מחדש? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אמור, י"ד איר (פסח שני) ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אמיר, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שרבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן כו) אצל העולם השכחה היא חסרון גדול בעיניהם, אבל בעיני יש בשכחה מעלה גדולה. כי אם לא היתה שכחה, לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת השם יתברך, אם היה זוכר כל מה שעבר לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן, גם היו מבלבלים את האדם מאד כל הדברים שעוברים עליו. אבל עכשו על ידי השכחה נשכח מה שעבר. ואצלו, אמר רבנו ז"ל, הוא הדרך שכל מה שעבר והלך, נפסק והולך לחלוטין ואינו חוזר בדעתו עוד כלל, ואינו מבלבל כלל עצמו עוד במה שכבר עבר והלך וכו'.

וענין זה הוא דרך עצה טובה גדולה מאד בעבודת השם יתברך, כי על פי רב יש לאדם בלבולים רבים וערבוב הדעת מאד ממה שחלף ועבר. בפרט בשעת התפלה, שאז באים עליו כל הבלבולים ומערבבים ומעקמים את דעתו ממה שכבר עבר. לפעמים יש לו בלבולים מענין המשא ומתן שלו ועסקי ביתו וכיוצא, באשר כי לא טוב עשה בענין זה, וכיוצא, וכך היה צריך לעשות וכיוצא בזה הדבר. ויש שמבלבלים אותו בעת עבודתו בתורה או בתפלה וכיוצא, בפגמים שפגם מקדם באשר שבענין זה לא עשה כהגן נגדו יתברך, וכיוצא בזה הרבה מאד, באשר ידוע לכל אדם בעצמו. על פן השכחה היא עצה טובה גדולה מאד לזה, שתכף ומיד שחולף ועובר הדבר, יעביר ויסלק אותו מדעתו לגמרי, ויסיח דעתו מזה לגמרי, ולא יתחיל לחשב עוד במחשבתו בענין זה כלל.

ולכן תראה לקיים את זה בתמימות ובפשיטות גמורה, וככל שתתקרב יותר אל הקדוש-ברוך-הוא, על ידי זה תשפח את העבר, ותתקדם אל ההנה, לזכות להכירו יתברך, אשר אין עוד דבר גדול מזה, להכניס בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלך, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא, ונצול מכל רע, אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומצויר לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה, וזה זוכים על ידי שמרגילים את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וממילא שוכחים את העבר, וכשבר ישראל שכח מהעבר, סימן שנתקבלה תשובתו בשמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך,

שְׁאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל
אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכֵּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רנה.

כִּמָּה הַשְּׁתַדְלוֹת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עֲבוּר מְצִיאת הַזְּוִיג?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֶהְרֵן: שְׁלוֹם לְכָבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. כִּמָּה
הַשְּׁתַדְלוֹת צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עֲבוּר מְצִיאת הַזְּוִיג? אֲנִי אִישִׁית
מְכִיר מִיִּשְׁהוּ שֶׁכָּל הַזְּמַן אָמַר שֶׁהוּא יִתְפַּלֵּל, וְהַזְּוִיג יִגִּיעַ עַד
אִלּוּ וְעָכְשׁוּ הוּא כֹּבֵר בֶּן אַרְבָּעִים וְעֵדֶיךָ רִוְקָה. הֵאֵם אָדָם יְכוּל
לְהַגִּיד "אֲנִי רַק יִתְפַּלֵּל וְהַזְּוִיג שְׁלִי יִגִּיעַ עַד לְדַלֵּת", או שְׁחִיב
לְצִאת לְשִׁדּוּכִים וְלִפְנוֹת לְשִׁדְּכָנִים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדְרֵי אֱמוּנָה, י"ד אִיר (פֶּסַח שְׁנֵי) ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶהְרֵן, גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּוִדְאֵי אֵינְךָ עֹשֶׂה אַחֲרַי בְּשִׁבְלֵי מְצִיאת הַזְּוִיג רַק תְּפִלָּה, לֹא
לְהַפְסִיק יוֹם וְשָׁעָה וְרִגַע מִמֶּשׁ לְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם חוֹסֵי וְחִמּוּל עָלֵינוּ וְזַכָּנוּ לְמִצָּא אֶת בֵּית זִוְיָה, וְאֶתָּה בְּעֵצְמֶךָ
יִוָּדַע שְׁאֵנִי מוֹכֵן כֹּבֵר לְהִתְחַתֵּן כְּדֵי לְהַנְצִיל מֵעֲבֻרוֹת חַמּוּרוֹת, אֲךָ
מִפְּנֵי מַעֲשֵׂי הַמְּגִנִּים וְהָרָעִים שֶׁעָשִׂיתִי עַד עַכְשָׁיו, מִתְעַפְּכֵת מְצִיאת
זִוְיָה, וְאֲנִי נִמְצָא בְּצַעַר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי אֶתָּה גְּלִית עַל יְדֵי חֲכָמֵינוּ

הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגילית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון יד, דף ל:) ועם כל דא אם חזר בתשובתא, עליה אתמר (ישעיה וי): "ושב ורפא לו", ויהיב ליה בת זוגיה, דאתמר בה (משלי ג ח): "רפאות תהי לשרך", והנני שב בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם אמן סלה".

ככה תבקש את הקדוש-ברוך-הוא כל יום, עם כל זאת כדאי שתזכיר לחברייך ולידידייך שאתה מענין מאד מאד להתחתן, ובזכות התפלות שתתפלל אליו יתברך על מציאת זוגך, ותרבה בצדקה וחסד, הקדוש-ברוך-הוא יזמין לך שליח טוב, ויהיה השדכן שלך.

מה טוב ומה נעים באם תשתדל להשיג את הקונטרס הנפלא "מציאת הזוג", ותעין שם, ותאמר את כל התפלות המובאות שם, ואחר ארבעים יום תזכה למצוא את בת זוגך, וזה בדויק ומנסה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רנו.

יש לי הרבה ספקות לגבי השדוף שלי

שאלה:

מאת נירית: יצאתי עם מישהו במשך שלושה חודשים, וכל הזמן היו לי התלבטויות אם להמשיך בקשר או לא. מה שהפריע לי זה שמבחינה דתית אנחנו מאד שונים, כי הוא חוזר בתשובה ואני ממשפחה דתית לאומית חזקה, והרגשתי שאני לא מתחזקת אתו מבחינה דתית, אלא להפך, כי כל הזמן הוא רצה שאני אהיה כמוהו. ולמרות שתמיד אני שואפת לעלות ברוחניות, אבל אני רוצה לעשות את זה בקצב שלי. דבר נוסף שהפריע לי זה שיש לו חוב של הרבה מאד כסף, כך שמבחינה כלכלית אין לנו גב, וגם לי אין יותר מדי. בנוסף, המשפחה שלו חלונית, ואני רציתי להתחתן עם מישהו ממשפחה דתית. כל הדברים האלו הלחיצו אותי ובלבלו אותי, ואני חוששת שכל הזמן שהייתי אתו זה בא מקום של רגש ולא של שכל. בסופו של דבר, הבחור החליט שהוא לא מסגל יותר, ואמר לי או שאנחנו מתחתנים או שאנחנו נפרדים, ובסוף הוא החליט שנפרדים. אני לא מרגישה שלמה עם זה, ורוצה לשמע את דעת הרב ולפעל לפיה. אשמח לתשובה בהקדם, שלא יהיה מאחר מדי. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אמור, י"ד איר (פסח שני) ה'תשע"ב.

שלום רב אל נירית, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת, שבשדוף צריך שתהיה לשניהם משיכה אמיתית, לא רגש וכו', אלא שכל קר וכו'. והיות שיש לך הרבה ספקות וכו', אז לדעתי לא כדאי להכנס בדבר עם רגל שמאלית וכו'.

חזקי ואמצי מאד להיות בשמחה עצומה, והעקר תבקשי הרבה ממנו יתברך שיזמין לך את בן זוגך השיך אליך לפי שרש נשמתך, ותתחתנו בשמחה ותגורו ביחד בהבנה הדדית, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

תמיד תזכרי שדבר שהולך בלחץ ובחפזון, יוצא מזה אחר כך כשלוך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רנז.

איך זוכים למדת הסבלנות בעבודת השם?

שאלה:

מאת ערן: שלום כבודו היקר! כלנו מתפללים למענה ומחכים לקבלת קהל במוצאי שבת ביבנאל. שהשם יברך אתכם

בְּאַרְיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים בְּשִׁלוֹה וּבְבְרִיאוֹת! חֲזַרְתִּי בְּתִשׁוּבָה
 לִפְנֵי שְׁנֵתִים וְזָכִיתִי לְהִיּוֹת אַרְבַּע פְּעָמִים בְּאוֹמֵן. בְּרָצוֹנִי
 לְשֹׂאֵל שְׂאֵלָה שְׁמַטְרִידָה אוֹתִי, וּמִשְׁפִּיעָה עַל תְּפִקוּדֵי הַיּוֹם
 יוֹמִי, הֵן בְּבֵית וְהֵן בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם. אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהַבְּסִיס לְשִׁלוֹם
 בֵּית וְחֻנוּף יְלָדִים הוּא מִדַּת הַסְּבָלְנוּת, אֲךָ עֲדִין אֲנִי לֹא מַצְלִיחַ
 לְשַׁבֵּר אֶת הַכֶּעַס וְהַרְבָּה פְּעָמִים אֲנִי כוֹעֵס עַל אִשְׁתִּי וְעַל
 הַיְלָדִים. וְגַם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, כְּשֶׁאֲנִי לוֹמֵד תּוֹרָה, מִתְּפַלֵּל אוֹ
 קוֹרֵא תְהִלִּים, יֵשׁ לִי הַרְבֵּה בְּלִבּוֹלִים וּמִחְשָׁבוֹת שְׁמִצִּיקוֹת
 לִי, וְגוֹרְמוֹת לִי תִסְכּוֹל וְכֶעַס. יֵשׁ לְצִיָּן שְׂאֵנִי לֹא מוֹתֵר עַל
 הַתְּבוּדוֹת מְדֵי יוֹם, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֵה לְהִתְקַדֵּם בְּעִבּוּדַת
 הַשֵּׁם. הֲאֵם תּוֹכֵל בְּטוֹבָךָ לְתֵת לִי עֲצָה וּלְבַרְךָ אוֹתִי שְׂאֲזַכֶּה
 לְמִדַּת הַסְּבָלְנוּת? תוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר אֲמוֹר, י"ד אִיר (פֶּסַח שְׁנִי) ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עֵרֶן, נִרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שְׂאֵתָה מִתְּפַלֵּל עֲבוּרִי, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא שְׁכָל הַתְּפִלוֹת תִּתְקַבְּלֵנָה לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כָּל.

כָּל הַבְּעִיּוֹת שֶׁלָּךְ זֹו בְּעֵינָה אַחַת, שְׂאֵתָה נִמְשָׁךְ אַחַר הַדְּכָאוֹן
 וְהַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, וְרַבְּנוּ ז"ל לָחֵם נִגְדָה זֶה מְאֹד, וְאָמַר (לְקוֹשֵׁי
 מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כ"ד) מִצְוָה גְּדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר
 לְהִרְחִיק הַעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחוֹ. וְכָל הַמַּחְלוֹת הַבָּאוֹת
 עַל הָאָדָם, כֵּלָן בָּאוֹת רַק מִקְּלָקוֹל הַשְּׂמִחָה וְכוּ', וְגַם חֲכָמֵי הַרוֹפְאִים
 הָאֲרִיכוֹ בָּזֶה, שְׁכָל הַמַּחְלוֹת בָּאוֹת עַל יְדֵי מְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת,
 וְהַשְּׂמִחָה הִיא רְפוּאָה גְּדוֹלָה וְכוּ'. וְלָכֵן זְכוּר שְׂצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד

בכל הכחות, להיות אך שמח תמיד. כי טבע האדם למשוך עצמו למרה שחורה ועצבות, מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל וכו', עיין שם.

ואם תהיה תמיד שמח, תתרחב לך דעתך ולא תהיינה לך שום בעיות, הן בחיי היום יום וכו', כי כשאדם תמיד שמח, אזי הוא אף פעם לא יריב עם אשתו ועם ילדיו וכו', תהיה לו סבלנות עצומה לסבל את כל אשר עובר עליו וכו', ולא ישבר משום דבר, כי השמחה היא הרפואה לכל, ואם היו בני אדם יודעים מה זו שמחה, היו תמיד שמחים ועליזים, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; והן ברוחניות תעזר לך מדת השמחה שתוכל להתפלל את שלשת התפלות במגן דיקא, וכן תוכל לומר תהלים, ותוכל לקבוע לעצמך שעורים כסדרן במקרא במשנה בגמרא וכו'.

ולכן רק תעבד על נקדת השמחה, אם תהיה לך שמחה - יהיה לך הכל, ותאמין לי שראוי לך לשמח כי זכית להיות באומן אצל ציון רבנו ז"ל ארבע פעמים, השמחה הזו עולה על כל השמחות, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קעז) שראוי לכם לשמח בהשם יתברך. ואף-על-פי שאין אתם יודעים מגדלת השם יתברך, ראוי לכם לסמך עלי, כי אני יודע מגדלתו יתברך, והזכיר אז את הפסוק (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול הוי"ה וגו'", גם ראוי לכם לשמח בי, מה שזכיתם שיהיה לכם רבי כזה. גם חזק את אחד שישמח את עצמו אפלו בעסקי חול, ואמר לו בודאי כן הוא, שבתחלה צריכין לשמח עצמו במילי דעלמא בכל מה שיכולים, ואחר כך באים לשמחה אמיתית.

אני מאד מאד מבקש אותך שתתאזר במדת הסבלנות, ואפילו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכור מה שאמר התנא הקדוש (אבות ה, כב): 'לפום צערא אגרא'. ודע לך, כשאדם עוצר את עצמו לא לכעוס, אפלו שנמצא במדור הקלפות וכו', הוא עולה עד עולם האצילות, שהוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות, ולא להכניס בכעס, שבדרך כלל בא מגאווה וישות, אדם צריך לבטל את עצמו כל כלו אליו יתברך, ושלא יהיה לו אפלו משהו תרעמת על אשתו וכו', כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב, כג): "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רנח.

**אני מאד מבלבלת בזמן האחרון,
ולא מצליחה לקבל החלטות**

שאלה:

מאת שרה: שלום כבוד הרב הצדיק. אני מאד מבלבלת לגבי שנה הבאה, ולא סגורה עם עצמי בהרבה דברים, אני לא יודעת האם כדאי לי לחפש עבודה ולהתחיל לעבוד או לעשות עוד שנת שרות לאומי. אני לא מצליחה לתפס את עצמי בדברים שחשובים לי באמת, ובזמן האחרון אני מרגישה המון רקנות, אף אני לא מצליחה להתחזק כי קשה לי להתחבר עכשו לדברים רוחניים. בחדש האחרון יש לי

הרבה התקפי עצבים, ואני לא יודעת ממה זה נובע. אני מאד רוצה להתקדם ולהצליח בחיים, אבל אני לא יודעת איך לקבל החלטות. מה עלי לעשות? תודה רבה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אמור, י"ד איר (פסח שני) ה'תשע"ב.

שלום רב אל שרה, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיות שלך הן בעיה אחת, שאת שונאת את עצמך וכו', ואין לך בטחון עצמי וכו'. רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא) כמו שאדם צריך להאמין בקדוש-ברוך-הוא, שהוא נמצא, ואין בלעדיו נמצא, כמו כן אדם צריך להאמין בעצמו.

ולכן תעבדי על נקדת הבטחון העצמי, ואל תבלבלי את עצמך משום דבר, ואל זה זוכים על ידי תקף מדת השמחה, שצריכים למסר את נפשו להיות תמיד בשמחה. את בחורה מאד מצלחת אבל אין לך בטחון עצמי, ולכן אל תבלבלי את עצמך משום דבר, הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, וכך מה שאת צריכה תבקשי ממנו יתברך, ועצה זו כוללת את כל העצות, ואז אף פעם לא תהיי לבד, ואת צריכה להאמין שהקדוש-ברוך-הוא שומע תפלת כל פה, ואם תהיי חזקה בזה, סוף כל סוף יתהפך לך לטובה.

תשואות חן לך על האחולים וכו', והמברך יתברך מפי אל עליון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשפילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רנט.

**האם זה בסדר שאני לומד באפן עצמאי
ללא מסגרת כלשהי?**

שאלה:

מאת איל: שלום לצדיק היקר, אנו אוהבים אותך פה בחיפה ומתפללים לרפואתך תמיד. אני בן שלושים, רוק, והתחברתי לרבנו בשנה האחרונה. תמיד היו לי קונטרסים שלך ואני עושה השתדלות להפיץ אותם מדי פעם, למרות שנושא ההפצה קצת קשה לי מפאת ביטנות. כרגע אני עובד, ובזמני הפנוי אני לומד ספרי רבנו, הלכה, משנה, מעט מקרא ולפעמים גם גמרא. תמיד אני מרגיש שאני לא לומד מספיק ושה לא טוב שאני לא בישיבה. יש לציין שהייתי לומד בישיבה יותר משנה, ועכשו אני לומד באפן עצמאי יותר, ולפעמים לבד ולפעמים עם חברים. האם זה בסדר שאני לומד לבד, או שעלי להכנס למסגרת כלשהי? ספריך מאירים את לבי, נפשי רוחי ונשמתו ופוצו מעינתיך החוצה! ממני באהבה, איל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר אמור, י"ד איר (פסח שני) ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל איל, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשובות חן לך על התפללות שאתה מתפלל עבורי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפללות שתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

הבעיה שלך היא בעיה אחת, שעדין אתה לא נשוי, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יבמות סב): אמר רבי תנחום אמר רבי חנילאי כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה, בלא ברכה, בלא טובה. בלא שמחה דכתיב (דברים יד, כו): "ושמחת אתה וביתך", בלא ברכה דכתיב (יחזקאל מד, ל): "להניח ברכה אל ביתך", בלא טובה דכתיב (בראשית ב, יח): "לא טוב היות האדם לבדו", במערבא אמרי, בלא תורה, בלא חומה. בלא תורה דכתיב (איוב ו, יג) "האם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני", בלא חומה דכתיב (ירמיה לא, כא): "נקבה תסובב גבר". רבא בר עולא אמר בלא שלום דכתיב (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא".

תכף כשתמצא את זוגך, כל החיים שלך ישתנו לטובה, וכדי למצוא את בת הזוג שלך, כדאי לך להשיג את הקונטרס "מציאת הזוג", ותאמר את התפלות הכתובות שם במשך ארבעים יום, ותראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

אני מאד מבקש אותך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מכרח להכריח את עצמך עם כל הכחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שיש ושמח, שום קלפה וסטרא אחרא לא יכולים לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין בן הקדשה היא רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא בקדשה וכו', או אם הוא בטמאה וכו', שישתכל איך שהוא מחזק את עצמו בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האיין-סוף ברוך-הוא.

אין לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך בזה שאתה מפיץ את אור רבנו ז"ל בין נשמות ישראל, שהזכות הזו עולה על כל הזכיות,

כי כן מובא בזהר הקדוש (תרומה קכח): תא חזי, כל מאן דאחיד בידא דחייבא, ואשתדל ביה, למשבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין, מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא. גרים לאכפייא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריה הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא. ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב, ה): "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא, וזכי לעלמא דאתי. כל מארי דינין, לא יכלין למידן ליה, בהאי עלמא ובעלמא דאתי. עאל בתריסר תרעי, ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קיב, ב): "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך, הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד, זרח בחשך אור לישרים" וגו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

07.

מה המקור לאמירת "תקון הכללי"?
והאם הוא באמת תקון גמור לפגם הברית?

שאלה:

מאת שמואל דוד: אל הצדיק מיבנאל. רציתי לדעת מאיפה לקחו חסידי ברסלב את הענין של אמירת תקון הכללי, ומה המקור לכך שהוא באמת תקון גמור לפגם הברית? ואיך יכול להיות שעל ידי אמירת עשרה מזמורי תהלים מתקנים את כל החטאים? אודה לכם מאד אם תענו לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר אמור, ט"ו איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שמואל דוד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

פלא על גבי פלא שאתה שואל אותי שאלה טפשית כזו, בשעה שענין תקון הכללי מפרסם כבר מאתים שנה בכל העולם כלו, ובפרוש גילה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קמא) שזה תקון גמור לפגם הברית, והתפאר שכמה וכמה צדיקים גדולים רצו לעמד על ענין זה והתיגעו למצא לזה תקון גמור, וקצתם לא ידעו כלל מהו ענין זה, וקצתם התחילו לידע קצת בענין תקון זה, ונסתלקו לעולמם באמצע עסקם בזה ולא גמרו, ולי עזר השם יתברך שזכיתי לעמד על זה בשלמות.

וענין תקון זה, הוא על ידי אמירת העשרה קפיטל תהלים טז, לב, מא, מב, נט, עז, צ, קה, קלז, קנ - והוא דבר חדש לגמרי, חדוש נפלא, כי הוא תקון נפלא ונורא מאד וכו', ומי שיוכל לילך למקנה ואחר כך יאמרם בודאי מה טוב, אך אפלו אם הוא אנוס שאי אפשר לטבל כגון שהוא חולה או שהוא בדרך, אף-על-פי-כן אם יאמרם אשרי לו, כי הם תקון גדול ונורא מאד. ואם יאמרם בכונה פראוי בודאי מה טוב, אך גם האמירה בעצמה מסגלת מאד, ואמר, כי לא נודע זאת מיום בריאת העולם.

וכן אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט) שתקון הכללי מסגל לפרנסה בנקל, והוא גם תקון לכל החטאים שבעולם, כי לתקן כל העבירות בפרטיות הם רבים מאד, וכבד על האדם, ואי אפשר לתקן אותם, כי יש דקדוקים ופרטים רבים בכל לאו ולא. בכך צריך לתקן כלליות הגידים, שהוא בחינת (דברים ד, יג): "ויגד לכם את בריתו", ואז על ידי תקון הברית, שהוא כלליות הגידין, נתקנים

ממילא כל הלאוין שעבר, ונמשך להם לבנונית. ועל שם זה נקרא כלליות הגידין, שהוא הברית קדש - 'שדי', על שם ששדי ויורה כחץ לבנונית ותקונים לכל פרט ופרט כפי צרכו, ואפילו למקומות הצרים והדקים. כי יש מקומות צרים ודקים שאי אפשר לבוא לשם שום תקון כי אם על ידי תקון הכללי, שהוא זורק לבנונית ותקונים גם למקומות הצרים והדקים. בבחינת (איוב כב, כה): "והיה שדי בצריך" ששדי ויורה תקונים לכל מקומות הצרים וכו', עיין שם.

ובשביל זה אנשי שלומנו היקרים, נזהרים בכל יום אחר תפלת שחרית בעודם עם תפלין דרבנו תם ואומרים את התקון הכללי, שהוא תקון גמור להכל, ובפרט שזוכים על ידי זה לפרנסה בנקל.

ולכן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו ומקים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות גמורה בלי שום חכמות והשכלות כלל, כי אם רבנו ז"ל אמר שזה תקון, אז לא צריכים בכלל לשאול מה? מי? ואיך? וכו'.

ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קמא): אף-על-פי שהוא דבר קל לומר עשרה קפיטל תהלים, אף-על-פי-כן גם זה יהיה כבד מאד לקים. וכן נתקיים עתה בעוונותינו הרבים שמחמת רבוי המחלקת רוב ההמון רחוקים מאד לקים זאת, ורבנו ז"ל הודיע כל זאת מקדם. ואנחנו עשינו מה שמטל עלינו להודיע התקון לכל החפץ להתקן, וכל אחד הטוב בעיניו יעשה. השומע ישמע, והחדל יחדל ואנחנו את נפשנו הצלנו, עיין שם.

הקדוש-ברוך-הוא יכניס בך דעת ושכל שתהיה לה אמונת חכמים, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא): מי שאין לו אמונת חכמים, סימן שיש לו צוואה בראשו, כמאמר ז"ל (ערובין כא): 'הלועג על דברי חכמים נדון בצוואה רותחת', כמו שכתוב (קהלת יב, יב): "ולהג הרבה יגיעת בשר", כשפוגם באמונת

חכמים, אזי נדון ביגיעת בשר, הינו במותרות, והיא מדה כנגד מדה, כי הוא אינו מאמין בדבריהם, ומלעיג עליהם, ודבריהם הם אף למותר אצלו, על כן נדון במותרות וכו', עיין שם.

אשרי מי שמבטל את דעתו הפגומה וכו', ומצית את החכם האמתי, ואז יקים אצלו (משלי יג, כ): "הולך את חכמים יחכם".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רסא.

איך אדע אם הצדקה שאני נותן מגיעה לעניים הגונים?

שאלה:

מאת יעקב: לרב שלום. יש לי בבית קפות צדקה שהולכות ומתמלאות. אחת מהן שיכת לגוף ששמעתי עליו שמועות לא טובות, ואני חושש לתת להם את הכסף, כי אני רוצה לתת צדקה רק לעניים הגונים. האם כדאי לי להעביר להם את הכסף? ואיך אני יכול להנצל מצדקה לעניים שאינם הגונים? בברכה לצדיק ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר אמור, ט"ו איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יעקב, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל עִבּוּרִי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

הַרְבֵּ הַקְּדוֹשׁ מִסְּאֻמָּאָר זי"ע בַּעַל "דְּבָרֵי יוֹאֵל" דִּיק עַל מֵה
שֶׁאַנּוּ אוֹמְרִים בִּימֵים נוֹרָאִים וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וְצַדִּיקָה מַעֲבִירִין אֶת
רַע הַגְּזֵרָה, אֵיךְ שָׁמוּ אֶת צַדִּיקָה בְּאַחֲרוּנָהּ, בְּשַׁעַה שֶׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (בְּכֹא בְּתָרָא דָף י.) רַבִּי אֶלְעָזָר יְהִיב פְּרוּטָה לְעַנִּי וְהַדָּר מְצָלִי,
אָמַר דְּכָתִיב (תְּהִלִּים יז, טו): "אֲנִי בְּצַדִּיק אֶחְזָה פְּנִיךָ" ? אֲלֹא כְּדִי לְזִכּוֹת
לְהַגִּיעַ אֶל הַצַּדִּיקָה הָאֲמִתִּית וְהַנְּכוֹנָה, וְשִׂיזְכָּה שֶׁהִיא תִּהְיֶה לְעַנִּיִּים
מְהֻנְנִים, צְרִיכִים קִדְּם לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָהּ, וְאַחַר כֵּן לְהִרְבּוֹת בְּתְפִלָּה
שֶׁלֹּא תִפּוֹל הַצַּדִּיקָה שְׁלוֹ בִּיַדֵּי שִׁקְרָנִים וּרְמָאִים צְבוּעִים וְכוּ' וְכוּ',
וְאִזְ אַחַר תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית וּתְפִלָּה אֲמִתִּית, זִוְכִים לְתַת צַדִּיקָה אֲמִתִּית
לְעַנִּיִּים מְהֻנְנִים, וְדְבָרֵי פִי חֲכָם חֵן.

הַצַּדִּיקָה הַכִּי אֲמִתִּית הוּא לְתַת לְבֵית הַתְּבַשִּׁיל שְׁנוֹתָנִים לְרַעֲבִים
לְאָכֵל, כִּי בְּזֵה אֵי אֶפְשָׁר לְהַטְעוֹת אֶת הַזּוֹלָת, כִּי מִמֶּה נִפְשָׁךְ אִם הוּא
רַעֵב הוּא יֹאכֵל, וְאִם הוּא לֹא רַעֵב הוּא לֹא יֹאכֵל, וְלִכֵּן לְתַת לְבֵית
הַתְּבַשִּׁיל שְׁנוֹתָן לְאָכֵל לְעַנִּיִּים וְלְאַבְיוֹנִים, זֶה הַצַּדִּיקָה הַכִּי גְדוֹלָה.

אֲנִי לֹא יָכוֹל לְכַתֵּב לָךְ מִי כֵּן אֲמֵת וּמִי לֹא אֲמֵת, זֶה רַק הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ, אֲבָל זֹאת אֲנִי יָכוֹל לְכַתֵּב לָךְ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל יֵשׁ לְנוּ
בְּיַבְנָאֵל "בֵּית הַתְּבַשִּׁיל - אֵהֵל אֲבָרְהֵם" שֶׁמְחַלְקִים בְּכָל עָרֵב קְרוֹב
לְשִׁמוּנָה מֵאוֹת מְנוֹת אֲכָל חֵם לְכָל דְּכַפִּין, וּמֵאֲתָמוֹל הַתְּחִילוּ כְּבָר
לְתַת מִתְּפִלָּת וְתִיקִין וּבְמִשָּׁךְ כָּל הַיּוֹם שְׁתִּיָּה חֲמָה וְעוֹגוֹת וְכוּ', וּמִרְק
וְכוּ', זֶה צַדִּיקָה אֲמִתִּית.

וְלִכֵּן קַח מִהַמְשָׁרָד שֶׁלָּנוּ קַפַּת צַדִּיקָה "קָרֵן הַצַּדִּיק", וְתַכְנִים בְּכָל
יּוֹם וְיוֹם כְּמֵה פְּרוּטוֹת לְצַדִּיקָה, כִּי סוּף כָּל סוּף רַק זֶה מֵה שִׁישָׂאָר
מִמֶּךָ, וְזֶה יְלוּה אֹתְךָ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נח, ח): "וְהִלֵּךְ לְפָנֶיךָ
צַדִּיקָךְ", וּבְכָל רֹאשׁ חֹדֶשׁ תָּבִיא אֶת קַפַּת הַצַּדִּיקָה לְמִשְׁרָד, וְאִין אֶתָּה

יכול לתאר ולשער מה אלו הפרוטות יעזרו לך בעת שתצא מזה העולם, כי אין עוד דבר ששורף ומבטל את כל הקלפות שברא האדם מעוונותיו כמו צדקה, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרק י') אין לך סם חיים למלאך המות אלא מדת הצדקה בלבד, ולמה אדם לא נותן צדקה? כי חושב שצריך לתת בפעם אחת סכום גדול, ומחמת שאין לו אזי יכול לעבר יום אחר יום ולא נותן צדקה, שזו מצות עשה כמו הנחת תפלין וציצית ומזוזה וכו' וכו', ואם האדם היה יודע שבוזה שנותן בכל יום כמה פרוטות לצדקה קיים מצות צדקה, היה שש ושמח לתת בכל יום כמה פרוטות.

ובפרט לפני התפלה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא דף י.) רבי אלעזר יהיב פרוטה לעני והדר מצלי אמר דכתיב (תהלים יז, טו) "אני בצדק אחזה פניך".

וכן בעת האכל הוא דבר גדול מאד לתת צדקה, וכן בכל עת מצא, ובפרט קדם שיוצאים לדרך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לא) צריכים לתן צדקה כדי שיהיה שמור על הדרך מכל מיני יסורים, ולכן אל יקל בעיניך דבר זה, אלא תרגיל את עצמך להכניס בכל יום כמה פרוטות בקפת הצדקה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

101.

**האם יש מקור לכך ש"ד באיר
הוא יום ההולולא של רבי מאיר בעל הנס?**

שאלה:

מאת משה: שלום וברכה לכבוד הצדיק. קדם כל אני מאחל
לכם רפואה שלמה. רציתי לדעת האם יש מקור לכך ש"ד
באיר, שהוא פסח שני, הוא יום ההולולא של רבי מאיר בעל
הנס?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר אמור, ט"ו איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (פסחים 10). הנה להן לישראל אם אין
נביאים הן - בני נביאים הן. אם רואים שרבות נשמות ישראל
הולכים אז אל ציונו הקדוש בטבריה, בודאי יש על זה מקור, כי לא
בחנם הולכים ביום זה רבות נשמות ישראל, ומסתמא יש על זה
קבלה מדור דור.

ולכן אף שיש מפקפקים על זה וכו', עם כל זאת אי אפשר
להגיד שרבות יהודים חיים בטעות וכו', והלואי שהיו כלל ישראל
רגילים ללכת אל קברי צדיקים ולבקש שם על נפשם, כי כך אמר
רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק סימן קעג) על ידי השתטחות על קברי
הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף-על-פי שאינו ראוי
לכך, ומוכא (זהר אחרי מות עא:) תנינן, צדיקא אף על גב דאתפטר

מהאי עלמא לא אסתלק ולא אתאביד מפלהו עלמין דהא בכלהו עלמין אשתכח יתיר מחייוי. דבחייוי אשתכח בהאי עלמא בלחודוי ולבתר אשתכח בתלת עלמין, וזמין לגבייהו דכתיב (שיר השירים א, ג): "עלמות אהבוך" אל תקרי עלמות אלא עולמות, זכאה חולקהון. [שהצדיק נמצא אחר הסתלקותו יותר מבחייו, כי אחר הסתלקותו לעילא ולעילא הוא נמצא בכל העולמות, ובפרט בעולם הזה].

ולכן אשרי מי שזוכה להיות רגיל ללכת בכל פעם לקברי צדיקים, ששם שורה אור הנח והיך (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יז), והתפלות מתקבלות שם לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רסג.

האם הצדיק יוכל לחבר קונטרס מיוחד שיזהיר מפני ה"פייסבוק"?

שאלה:

מאת רפאל: שלום וברכה לצדיק הרחמן והטוב שהאיר ופקח את עיני. רציתי לברך אתכם שתהיה לכם רפואה מהשמים ותזכו לבריאות וחיים טובים. לפני זמן מה יצאתי מהבית וראיתי ילדה בת שתיים עשרה בוכה. שאלתי אותה מה קרה והיא אמרה לי שהיא קבעה להפגש עם מישהו, והוא לא הגיע, ועכשו היא לא יודעת את הדרך הביתה. שאלתי אותה

אין היא קבעה אתו, והיא אמרה לי שהם הכירו בפייסבוק. לי ברוך השם אין פייסבוק, אבל שמעתי את מוהרא"ש אומר שהוא מכיר מקרוב זוגות שנעשו ביניהם המון קלקולים והבית שלהם נשבר בגלל הפייסבוק. האם הצדיק יוכל לחבר קונטרס מיוחד בנושא הזה שיזהיר מפני הסכנה? מי יתן ויהיה נדפס ויופץ בקרוב ויציל המון נשמות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר אמור, ט"ו איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל רפאל, נרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל עבורי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

זה רעיון נפלא מה שאתה מציע, יתן לי הקדוש-ברוך-הוא את הכחות ואחבר קונטרס כזה, אבל כבר כתבתי מזה הרבה מאד שיש היום קלפה עצומה שכוּבשת כל חלקה טובה, ומקררת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והם כלי המשחית הנקראים אינטרנט, אייפד, בלקברי וכו', וכו', שבהם יכולים לראות כל מיני שקוץ תעוב ערום וזהום, ומאמללים את עצמם וכו', ואת הילדים וכו'.

ולכן העקר הוא, שצריכים לזרק מהבית מחשב אינטרנט, אייפד, בלקברי וכו', וכו', אם יש לו דבר כזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה.) אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים" ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים".

ואני מכרח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב אינטרנט בבית, ואף שזה נדמה כאלו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בגלל הפלי הארור הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לשזבן. ובפרט על ידי פייסבוק שמתפתחים וכו', ונופלים בפח של נואפים ככלבים וכו', ולבסוף נשבר הבית לגמרי וכו'.

ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב אינטרנט וכו' וכו', כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול רחמנא לשזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד שלוקח כלי משחית כזה בתוך ידו וכו', הוא כבר נופל בשאול תחתית ומתחתיו, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמור עליו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רסד.

**איך אדע אם אני מקרב באמת אל רבנו ז"ל,
אולי אני מטעה את עצמי?**

שאלה:

מאת משה: שלום אל הצדיק. איך אני יכול לדעת אם אני מקרב אל רבנו ז"ל באמת, אולי אני מטעה את עצמי? אודה מאד אם יענה לי כבודו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר אמור, ט"ז איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצב): פניו שכלו ונשמתו של הצדיק נמצאים בתוך ספרו, עין שם. ולכן כל זמן שאתה לומד בכל יום את הספר הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן" ואתה מתעמק בו, דע לך שאתה מקרב אל רבנו ז"ל. ורבנו ז"ל רצה מאוד שנתמיד בספרו הקדוש, ואמר (חיי מוהר"ן, סימן שמו) מאחר שיצא בעולם אני חפץ שילמדו בו הרבה, ויעשו לעצמם שני שעורים, אחד בגירסא ללמד הרבה מאד למען שיהיה שגור על פיו, ואחד בעמק העיון, כי יש בו פנימיות הרבה מאד.

ולכן כל זמן שאתה פותח בכל יום את הספר הקדוש "לקוטי מוהר"ן", ומוציא לעצמך עצות ודרכים והנהגות בעבודת השם יתברך ובדרכי יום יום וכו', דע לך שאז אתה מקרב אליו, וההפך מובן ממילא וכו', אם תעזבני יום, יומים אעזבך, כי יכולה לעבור שנה שלמה שלא פתח את ה"לקוטי מוהר"ן", אשר אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן שמו) הספר הזה הוא אתחלתא דגאולה, ועל ידי ספר זה יכולים להעשות בעל תשובה גדול ובעל השגה גדול.

והסמך-מ"ם יודע זאת, ולכן מאפשר לאדם ללמד כל הספרים, רק לא "לקוטי מוהר"ן", כי מלמוד בספר זה הוא מאד מאד מיוחד, כי רבנו ז"ל נכנס בתוך הבית הבליעה שלו ומוציא משם נשמות קדושות, והוא מכרח להקיא אותן (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח') בסוד (איוב כ') "חיל בלע ויקאנו", ותכף ומיד כשאדם פותח את ספרו של רבנו ז"ל, על ידי זה נפתח פיו לדבר עמו יתברך, כמו

שאמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס') שהצדיק מעורר מהשנה העמקה, ומתחיל לדבר עמו יתברך בשפת האם שלו.

ולכן זה יהיה לך הסימן אם אתה מקרב באמת אל רבנו ז"ל, אם אתה לומד בכל יום "לקוטי מוהר"ן", ואתה מתבודד עמו יתברך, ומפרש את כל אשר עם לבבך עמו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רס"ה.

אני כל הזמן עצובה. איך אפשר לצאת מזה?

שאלה:

מאת רותי: אני לא יודעת למה, אבל כל הזמן אני נמשכת לעצבות, ואפלו שאין שום סבה מצדקת לך, הרבה פעמים אני מתעוררת בבקר במצב רוח רע. איך אפשר לצאת מהעצבות הזאת ולהיות בשמחה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר ה'תשע"ב.

שלום אל רותי, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד): "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד", ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, וכל המחלות הבאות על האדם, כלם באות רק מחמת קלקול השמחה.

רבנו ז"ל אינו נותן עצה שצריכים להיות בשמחה, רבנו ז"ל מדגיש שמצוה גדולה להיות בשמחה, והמצוה הזו כלולה מכל המצוות, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה סימן א') כשאדם עושה מצוה בשמחה בידוע שלבו שלם עם אלקיו, נמצא שבזה שאדם שש ושמח בשעה שמקיים מצוה, בזה מראה לדעת טהר לבבו, איך שעושה את המצוה עם לב נקי, לב אמת.

ולכן מצות השמחה כלולה מכל המצוות, והנה יש מצוה תדירית שיהודי צריך לקיים בכל רגע ממש, והיא האמונה הקדושה, להאמין ביחוד הו"י"ה ברוך הוא, לידע שיש בורא כל העולמים שמחיה וממחה ומקיים את כל הבריאה כלה, ואין בלעדיו יתברך כלל, וזו המצוה שאדם צריך להכניס בדעתו בקביעות עצומה, במשך כל היום לרבות הלילה, אסור להסיח דעת ממנו יתברך, וזה יסוד כל המצוות, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצוותיך אמונה", כל המצוות צריכות להביא את האדם אל אמונה ביחוד הבורא יתברך שמו.

נמצא שבזה שבר ישראל שש ושמח שהוא יהודי ולא עשני גוי כגויי הארצות, זו השלמות הכי גדולה שצריכים להגיע אליה, ובזה מגלה את טהר לבבו שהוא באמת יהודי, כאשר שש ושמח עם נקדת יהדותו, אפלו שאין בו כלום, והוא רחוק לגמרי, על כל פנים איך שהוא "שלא עשני גוי כגויי הארצות", כאשר הוא שמח בזה, אז הוא מגיע אל המדרגה הכי עליונה.

ולכן ראוי לכל בר ישראל לשמח מאד מאד כל היום וכל הלילה עם נקדת יהדותו, וכמעט כלם מזלזלים בזה, ולכן עובר עליהם מה שעובר, נמצאים בעצבות ובדכאון ובמרירות גדולה עד מאד, בשעה שצריכים רק לשמח כל היום, איך שהוא אני יהודי מאמין בו יתברך, שהוא מנהיג את עולמו בחסד ובצדק, ויש דברים ששכל

אנושי לא יכול להבין, ולכן אין לי שום קשיות לא על הקדוש-ברוך-הוא, ולא על הצדיק, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן נב) מחמת גדלת הקדוש-ברוך-הוא יש דברים שאין אנו מבינים בשכלנו הקטן, ולכן אסור שתהיינה לנו אלו קשיות עליו, וכן על הצדיק הגדול במעלה נפלאה, עלינו לדעת שאין אנו יורדים אל סוף דעתו, ולכן אסור להקשות עליו שום קשיות, עין שם.

על כל פנים איך שהוא צריכים להיות רק בשמחה תמיד, וככל ששמחים ועליזים, מקימים מצות עשה של יחוד הבורא יתברך שמו, ולכן כל בר ישראל ראוי לו לשמח עם נקדת יהדותו, ובכל דקה ושניה ממש ששש וששח עמו יתברך, הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו על כל עוונותיו, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה סימן לג) על ידי אמונה יסלח הקדוש-ברוך-הוא על כל עוונותיך, ובזה שאדם שש וששח עמו יתברך, מתבטלים ממנו כל החטאים, כמו שכתוב (תהלים קד,): "אנכי אשמח בהוי"ה יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם".

הלאי היה כל בר ישראל מכניס בלבו ודעתו ידיעות אלו שגלה לנו רבנו ז"ל איך שזו "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד", ותהלה לאל יש לכל יהודי במה לשמח, שלא עשני גוי כגויי הארצות, ויש לנו את התורה הקדושה שהיא חכמתו יתברך, ויש לנו את מצוותיו הקדושות שהן רצונו יתברך, ובזה ראוי לנו לשמח תמיד.

עכשו אשאל אותך מה תרויחי עם העצבות והדכאון? ממש כלום, וזה מראה שאין לך אמונה בו יתברך, ולכן תקחי עצמך בידך, ועל ידי זה תהיי תמיד שמחה ועליזה ותגיעי לרום המעלות, וגלה האריז"ל לתלמידיו איך זכה להגיע אל מדרגתו, רק על ידי שמחה, בשעה שקיים מצוה היה כל כך שמח, אפלו אם הרויח כל

הוֹן דְּעֵלְמָא, לֹא הָיָה בָּא אֶל הַשְּׁמִיחָה הַזֹּה, שֶׁהִיטָה לוֹ בְּעֵת עֲשִׂית
מִצְוֵה אַחַת.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁתִּקְחִי עִצְמָךְ בְּיַדְיךָ, וְתַעֲשִׂי כָּל
מִינֵי מֵאֲמָצִים בְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה. הַרְגִילִי עִצְמָךְ לְשִׁמְעַ
קְלָטוֹת שֶׁל נְגוּנִים הַמְשֻׁמָּחִים אֶת הָאָדָם, כִּי שִׁמְחָה זֹה מִצְוֵה גְדוֹלָה
שֶׁכְּלוּלָה מִכָּל הַמִּצְוֹת, זֶה לֹא סֵתֶם עֲצָה לְהַחֲיוֹת עִצְמוֹ, בְּזֵה שֶׁבַר
יִשְׂרָאֵל שֶׁמַּח עִם נִקְדַּת יְהוּדוֹתוֹ, בְּזֵה הוּא נִדְבֵק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, בְּדַבְּקוֹת
אַמְתִּית, וְלִכֵּן הַסְטֵרָא אַחֲרָא מְאֹד מְאֹד מִפְּחָדִים מְאִישׁ שִׁמַּח, כִּי
הוּא מְכַלָּה אוֹתָם לְגַמְרִי, וְאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
כד) כְּשֶׁבַר יִשְׂרָאֵל נִמְצָא בְּמְדוּר הַקְּלָפוֹת, וּמְקִיִּם מִצְוֵה בְּשִׁמְחָה, עַל
יְדֵי זֶה עוֹלָה מִתְּכַלִּית הָעֲשִׂיָּה אֶל עוֹלָם הַיְצִירָה, וּמֵעוֹלָם הַיְצִירָה
עַד עוֹלָם הַבְּרִיאָה, וּמֵעוֹלָם הַבְּרִיאָה עַד עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, וְנִדְבֵק בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּכַחֲנִית מְטִי וְלֹא מְטִי וְכוּ', דִּהְיֵנוּ עַד רוּם הַמַּעְלוֹת.

רוֹאִים מִכָּל זֶה אֶל מֵה יְכוּלִים לְזַכּוֹת רַק עַל יְדֵי קִיוֹם מִצְוֵה
בְּשִׁמְחָה, וְאִין עוֹד מִצְוֵה כְּמוֹ יַחֲוֹד הַוּוֹי"ה יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, לְהֵאֱמִין
שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא וּבִלְעָדֵיו אִין שׁוּם נִמְצָא, וְלִשְׁמַח עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְזֶה מְרַפָּא אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי מַחְלוֹת וְחֻלָּאִים
רְעִים, וְזוֹכָה שְׁנִדְבֵק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת הַיְדִיעוֹת הָאֵלוּ בְּתוֹךְ לְבָבוֹ, וּמְקַיֵּם אוֹתָן
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

107.

**האם הספורים על מות קליני אמתיים?
והאם יש לזה מקור בדברי חז"ל?**

שאלה:

מאת ארז: שלום וברכה לצדיק. קראתי בהרבה ספרים שיש דבר כזה מות קליני, כלומר שהנשמה של האדם יוצאת מגופו, אף הוא רואה הכל, ועובר דרך מנהרה עם אור, ומראים לו את כל מה שעבר בחיים כמו בסרט. רציתי לשאול האם הספורים האלו אמתיים? והאם יש לזה מקור בדברי חז"ל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל ארז, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי יש מקור לזה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים ג.). רב יוסף בריה דרבי יהושע בן לוי חלש ואיתנגיד, כי הדר, אמר ליה אבובא מאי חזית, אמר ליה, עולם הפוך ראיתי, עליונים למטה ותחתונים למעלה, אמר לו בני עולם ברור ראית, ואנן היכי היתם, כי היכי דאיתו אנן הכא הכי איתינן היתם, ושמעתי שהיו אומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, ושמעתי שהיו אומרים הרוגי מלכות אין אדם יכול לעמד במחיצתן וכו', עין שם. עם כל זאת אסור לנו להתבלבל מדברים כאלו וכו', כי יש בזה גם הרבה דמיונות וכו', אלא כדאי לקיים מה שנאמר (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך", ופרש רש"י התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקר

אחר העתידות אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו.

אני מאד מבקש אותך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה, כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואני שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מרחק להכריח את עצמך עם כל הפחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא אחרא לא יוכלו לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין כן הקדשה זה רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא בצד הקדשה וכו', או אם הוא בצד הטמאה וכו', שישתכל איך שהוא מחזק את עצמו בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האין סוף ברוך הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רסו.

האם צריך להתיעץ עם הצדיק אפלו לגבי דברים קטנים?

שאלה:

מאת אסף: שלום וברכה לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, רפואה שלמה ותודה על הכל. רציתי לשאול בענין אמונת חכמים, האם אדם צריך להתיעץ עם הצדיק בכל

שאלה שיש לו ואפלו בדברים קטנים או שאת הצדיק ראי
לשאול רק שאלות חשובות וגדולות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר התשע"ב.

שלום וברכה אל אסף, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי
המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה
לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אשרי אדם שפכל דבר קטן שואל ומתיעץ עם רבו, ואינו עושה
שום דבר בלי התיעצות של צדיק או חכם שבדור, כמוכא בדברי
רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קמג) מעלת המקבל עצה מחכמי
הדור, כי היא המתקת הדינים. כי כשצריך לעצה, ואינו יודע איך
לעשות, הוא בחינת צמצום, כי נתצמצם שכלו ואינו יודע איך
לעשות, והוא בחינת דינים כידוע. ועל ידי שהחכם נותן לו עצה,
הוא מרחיב לו, ומאיר בו חכמתו.

וזו בחינת חסדים, כי חסד הוא נהירו דחכמתא, כמו שכתוב
בזהר הקדוש (לך לך צד). 'אל נהירו דחכמתא' וכתוב (תהלים נב, ג):
"חסד אל כל היום", גם כתיב (משלי יא, יד): "תשועה ברב יועץ".
והצדיק נקרא רב, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ט): 'משה
אידי דנפיש זכותיה כרבים דמי'. גם אם מקבל עצת הצדיק, אף
שאחר כך לא עלתה לו יפה מעצתו, אזי יודע שהיה רק מהשם
יתברך. אך אם לא היה מקבל עצת הצדיק, היה אפשר שתגיע לו
רעה בלי גזר דין של מעלה, רק שהוא בעצמו משיך על עצמו, כמו
שכתוב (משלי יט) "אולת אדם תסלף דרכו ועל הוי"ה יזעף לבו". אך

אם קבל עצת הצדיק, יודע שהוא רק על פי משפט שלמעלה, הרי שלף לפניך שצריכים להתייעץ ואפילו על דברים קטנים ופעוטים.

ומוהרנ"ת ז"ל תקן תפלה על תורה זו מ"לקוטי תפלות" את תפלה קי"ז, אשרי אדם שאומר בכל יום את התפלה הזו:

"בעצתך תנחני ואחר כבוד תקחני" רבנו של עולם!
 "מלכי ואלהי אליך אתפלל אליך יהוה אקרא ואל יהוה אתחנן
 עד אנה אשית עצות בנפשי, וגון בלבבי יומם, עד אנה ירום
 אויבי עלי", רחם עלי למען שמך, ותקננו בעצה טובה מלפניך,
 והושיענו מהרה למען שמך, כי אתה יודע גדל חסרון העצה,
 ועצם רבוי הספקות שיש בלבי בכל הדברים אשר על פי רב
 כל עצתי חלוקה לשתיים, ואיני יכול לתת עצות בנפשי בשום
 דבר למגדול ועד קטן אשר זה הדבר היה בעוכרי ומונע אותי
 הרבה מעבודת יהוה ומתשובה אמתיית רחם עלי בעל הרחמים
 גדול העצה ורב העלילה, וזכני לקבל תמיד כל העצות מצדיקי
 וכשרי הדור האמתיים, אשר כל עצותיהם נמשכות מהתורה
 הקדושה שקבלו מרבותיהם הצדיקים הקדושים האמתיים, זכנו
 להתקרב אליהם באמת ולקבל מהם כל העצות בכל הדברים
 שבעולם, הן בעבודות יהוה והן בעבודות משא ומתן ופרנסה,
 והן בשארי עסקים, בכלם אשאל את פיהם ואזכה להנות
 מהם עצה ותושיה, ויאירו בי חכמתם הקדושה, ועל ידי זה
 יהיה נמשך עלי חסד גדול, וימתיקו ויבטלו ממני כל הדינים
 שבעולם ואזכה לישועה שלמה בכל עת כמו שכתוב "ותשועה
 ברב יועץ", ותשמרני ותצילני תמיד. שלא אכשל לעולם בעצה
 שאינה טובה חס ושלום ולא אמשיך עלי שום צער ויסורים
 והזק, חס ושלום על ידי עצות נבערות חס ושלום, רק אשתדל
 תמיד לקבל כל העצות מצדיקי וכשרי הדור האמתיים, באפן
 שיאירו בי חכמתם הקדושה ותעורר רחמיך וחסדיך הגדולים

עלי בכל עת, ותושיעני תמיד בכל מה שאני צריך להישיע בגשמיות ורוחניות, ויהיה נמשך עלי חסד אל כל היום ויקים בי מקרא שפתוב "יהוה הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמים, רבות מחשבות בלב איש ועצת יהוה היא תקום עצת יהוה לעולם תעמד מחשבות לבו לדור ודור", ונאמר "יהוה צבאות יעץ ומי יפירנה", ונאמר "יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא, נרננה בישועתך ובשם אלהינו נדגל, ימלא יהוה כל משאלותיך יהוה הושיעה המלך יעננו ביום קראנו. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי, ברוך יהוה לעולם אמן ואמן".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רסח.

איך יכול להיות שאליהו הנביא לא ראה בשוק אפלו אחד שהוא בן העולם הבא?

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד הצדיק שלום וברכה. חסדי השם יתברך אני מאד מתחזק מה "שו"ת ברסלב" ולהרבה שאלות שהיו לי מצאתי שם תשובות, וישר כח. אני מאד שמח לשמע שמצבו של הצדיק משתפר מיום ליום ואני ממשיך להתפלל שהצדיק יחזר לכחותיו במהרה. ראיתי בגמרא במסכת תענית שרבי ברוקא פגש את אליהו הנביא ושאל אותו האם יש פה בשוק אדם שהוא בן עולם הבא? ענה אליהו הנביא

לא! ולא מובן לי, כיצד בכל השוק לא היה אפילו יהודי אחד בן עולם הבא, הרי בתקופת התלמוד היו יותר צדיקים מהיום? והאם רבי ברוקא בעצמו לא היה בן עולם הבא? אשמח לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלמה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

קדם כל רבי ברוקא שאל את אליהו הנביא בכלליות אם יש עכשו בשוק הזה אחד בן עולם הבא, והוא לא שאל על עצמו וכו', ומה שהשיב לו אליהו הנביא שאין וכו', התרוץ הוא פשוט, בודאי לא היה אז, כי לא כל כך בקלות מגיעים אל עולם הבא וכו', כמו שאמר פעם מוהרנ"ת ז"ל לאחד שהתפאר על פלוני שנפטר, שהוא בודאי כבר אצל רבנו ז"ל, ענה לו מוהרנ"ת ז"ל, מה אתה חושב מהיריד של קובליטש מגיעים כבר אל רבנו ז"ל? ואותו דבר בענין עולם הבא, אתה חושב שעל ידי לחיצה בכפתור מגיעים כבר לעולם הבא? ולכן אליהו הנביא ראה שעכשו אין פה בשוק אף אחד שהוא בן עולם הבא.

וכן יש לפרש באפן אחר, כי התכלית היא להמשיך את העולם הבא בעולם הזה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד) שצריכים לשמר על הזכרון לזכר בעלמא דאתי, הינו להמשיך את העולם הבא בעולם הזה, שאז הוא חי חיים טובים, ואל זה לא כל

אחד זוכה שיִרְגִישׁ בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ טַעַם עוֹלָם הַבָּא, עַד שֶׁהִגִּיעוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד, וְעָלִיָּהֶם אָמַר שֶׁהֵם בְּנֵי עוֹלָם הַבָּא, וְהֵלֶךְ לִשְׂאוֹל אוֹתָם מַה מַּעֲשִׂיָּהֶם, וְאָמְרוּ שֶׁהֵם אֲנָשִׁים שֶׁמְבַדְּחִים אֶת כָּל הָאֲנָשִׁים הָעֲצוּבִים, וְעוֹשִׂים שְׁלוֹם בֵּין בְּנֵי אָדָם שֶׁרַבִּים בֵּינֵיהֶם וְכוּ'.

הָרִי שֶׁלֶךְ לִפְנֵיךָ אִם יֵשׁ אָדָם שֶׁהוּא תָּמִיד שְׂמֵחַ וּמְשֻׁמָּח אֶת אַחֵרִים, וְכֵן שׁוֹמֵר מְאֹד שְׁלֵא תִהְיֶה שׁוֹם מִחֲלָקֶת בִּקְהָלָה, אֲלֵא מְגַשֵּׁר בֵּין כָּלָם וְכוּ', הוּא מוֹרִיד אֶת הָעוֹלָם הַבָּא לְעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה פְּשׁוּט.

וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי הָאָדָם שֶׁלֹּקַח אֶת עֲצָמוֹ בִּידָיו וְהוּא תָּמִיד שֶׁשׁ וְשֻׁמַּח עִם נִקְדַּת יְהוּדוּתוֹ, וְעִם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁזּוֹכֶה לְקַיֵּם, שָׂאֵמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֵחָה סִימָן א') כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשֻׁמְחָה בִּידוּעַ יִשְׁלַבּוּ שְׁלֵם עִם אֱלֹקָיו, וְכֵן שׁוֹמֵר מְאֹד שֶׁיִּהְיֶה שְׁלוֹם בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אָדָם כְּזֶה מְרַגֵּשׁ עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכָל הַחַיִּים שֶׁלֹּו הֵם חַיִּים רוֹחֲנִיִּים, וְהוּא טוֹעֵם טַעַם עוֹלָם הַבָּא עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שָׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְּלִל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה - תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רס"ט.

**כָּל הַזְּמַן יֵשׁ לִי סְחָרְחוּרוֹת קְשׁוֹת,
אֶךְ בְּבִדְיוֹת הַרְפּוּאִיוֹת לֹא מִצְאוּ כְּלוּם**

שְׂאֵלָה:

מֵאת שִׁירֵן: שְׁלוֹם. לִפְנֵי כַּחֲדָשׁ וְחֻצֵי הַתְּחִלָּתִי לְהַרְגִישׁ סְחָרְחוּרוֹת וְכַאֲבֵי רֹאשׁ חֲזָקִים, וְלִמְחָרֵת הַתְּחִלָּתִי לְהַרְגִישׁ

גם חסר שווי משקל בהליכה, כאבי הראש המשיכו להתגבר עד שהלכתי למיון. במיון עשו לי בדיקת סיטי ראש, וברוך השם הבדיקה יצאה תקינה. מאז אני עדין סובלת יסורים קשים של כאבי ראש, סחרחורות עדינות יותר וצפצופים בלתי פוסקים באזנים, ואני מאד מפחדת שקורה לי משהו מסכן שאני לא יודעת עליו. רציתי להתייעץ עם מוהרא"ש ולשאל האם יש לי סבה לדאגה? והאם כדאי לבקש גם בדיקת MRI בנוסף לבדיקת הסיטי שעשו לי? קשה לי מאד בחיי היום יום, אני מתקשה לבצע פעולות פשוטות מאחר ואני נתקפת בכאבים כל הזמן ומרגישה שחיי אינם חיים. אני מתחזקת מאד מהספר של מוהרא"ש "אוצר הרפואות" ולמרות מכאובי אני משתדלת לחזק חולים אחרים כמו שקראתי בספר וממתינה בקצור רוח שהיסורים יעלמו, ובינתיים אני משתדלת להיות בשמחה כמה שנתן. אבקש את עצתו וברכתו של מוהרא"ש, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל שירן, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד. כשיש למישהו סחרחורת וכו', דבר ראשון צריכים לבדוק את הלחץ דם וכו', וכן את הספר וכו', ואת הכלוסטרול וכו', וצריכים לשמר מאד מאד מה אוכלים וכו', ולהתייעץ עם רופא ממחה.

עקר הרפואה הוא שמחה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן,

חלק ב', סימן כ"ד) שחכמי הרופאים אמרו שכל המחלות והחלואים רעים באים לאדם מחמת חסרון השמחה, שנמשך לעצבות ולדכאון פנימי וכו', ולכן תתחזקי ביתר שאת וביתר עז להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל.

העקר לא לפחד, כי הפחד מחליש את כח האדם, ורואים בני אדם תכף ומיד כשלא מרגישים טוב וכו', נכנסים בפחד ובפניקה וכו', ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות פחד סימן ח) פחד מכחיש כחו של אדם, ולכן חזקי ואמצי מאד, והקדוש-ברוך-הוא ימשיך לך רפואה שלמה מן השמים, ולא יחסר לך שום דבר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני, תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ער.

**מה יותר טוב, להתבודד ביום או בלילה?
וכשמתבודדים בלילה, מה הזמן הכי טוב?**

שאלה:

מאת שמעון: שלום עליך רבי ומורי. יש לי שאלה, מה יותר טוב, להתבודד ביום או בלילה? וכשמתבודדים בלילה, האם יותר טוב להתבודד קדם חצות או אחר חצות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שמעון, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין את שאלתך. רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד) אדם צריך להרגיל את עצמו מהרגע שהוא קם משנתו, שתכף ומיד יזכיר את עצמו בו יתברך, וכך צריך ללכת עד שהוא הולך לישון, נמצא שמהרגע שאדם קם והוא מרגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא עמו, ואין בלעדיו יתברך כלל, אזי צריכים לפתח את הפה ולדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכך ימשיך לדבר עד שהוא לישון.

ועל כן למה צריכים לבלבל את עצמו? אדם צריך לדעת שמלא כל הארץ כבודו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ב) למה אדם לא מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, מפני שאין לו אמונה, כי אם היה מאמין באמונה אמיתית שהוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, ושוקד על שפתיו, אזי היה תמיד מדבר עמו יתברך.

ולכן אני לא מבין את השאלה שאתה שואל, האם יותר טוב להתפלל ביום או בלילה וכו', אדם צריך תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וצריך שתדע שכל דבור ודבור שאדם מדבר עמו יתברך, זו הצלחה נצחית. ולמה בני אדם לא מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא? הרי פיהם ברשותם וכו', אלא אדם חושב שהוא צריך לדבר עכשו כמה שעות וכו', ומחמת שהוא מבהל ומבלבל וכו', או שיש לו מניעות אחרות וכו', על ידי זה הוא לא מדבר אפילו דבור אחד לפניו יתברך וכו', ובאמת גלה לנו רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן תמ) אפילו כשאין יכולין לדבר בהתבודדות רק תבת 'רבנו של עולם' גם כן טוב מאד, ואמר שיכולין להפיר באחד אם יש לו התבודדות וכו',

עין שם. הינו כשאדם מישיב בדעתו, סימן שהוא מתבודד הרבה עמו
יתברך.

ולכן אדם צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא
תמיד, ולא להתבלבל משום דבר, ואפילו שהוא לא יכול לדבר רק
דבור אחד, יהיה יקר בעיניו מאד מאד הדבור הזה, כי מכל דבור
שבר ישראל מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, נעשה מזה רעש בכל
העולמות, ומחמת שרב בני אדם לא מאמינים בעצמם וכו', נדמה
להם מה כבד יהיה אם אדבר דבור אחד וכו', ובאמת זו טעות, כי
עם דבור אחד יכולים לנענע את כל העולמות וכו', ולפטר את עצמו
מכל הדינים שעליו וכו'.

לדגמא כשאדם הולך על הרחוב עליו לבקש "רבנו של עולם
שמרני אל כי חסיתי בך, ותשמור את עיני שלא אכשל בהסתכליות
ובראיות אסורות", ואם כבר נכשל חס ושלום, תכף ומיד יתודה
ויאמר "רבנו של עולם יצרי הרע בוער בי עד מאד, ונכשלתי עכשו
בראייה אסורה". אם אדם היה מרגיל את עצמו כך לדבר כל היום,
פה דבור ושם דבור וכו' וכו', אזי היה אצלו ענין אחר לגמרי, והיה
מישיב בדעתו וכו', והיה נצול מכל מיני צרות ויסורים וכו', כי זה
שיך על כל פרט ופרט בהחיים, כגון אם דבר לשון הרע ורכילות
וכו', עליו תכף ומיד לומר "רבנו של עולם תשמור אותי שלא
אכשל בדבורי לשון הרע ורכילות", או כשיש מחלקת וכו', תכף
ומיד יאמר "רבנו של עולם שלא יהיה לי שום חלק עם בעלי
מחלקת, ותשמור אותי שלא אתערב עם שום בעלי מחלקת".

ולכן אני לא מבין את שאלתך וכו', אדם צריך להרגיל את עצמו
תמיד לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשיטות גמורה.

ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קנד) שעקר מה שהגיע למדרגתו
הוא רק על ידי ענין פראסטיק (פשיטות) שהיה מדבר הרבה, ומשיח

הרבה בינו לבין קונו, ואמר תהלים הרבה בפשיטות. ועל ידי זה דיקא הגיע למה שהגיע, ואמר אם הייתי יודע שהשם יתברך יעשה ממני מה שאני עתה, דהינו חדוש כזה, הייתי עושה ביום אחד מה שעשיתי בשנה כלה (כלומר שהיה מזדרז כל כך בעבודתו עד שמה שהיה עושה ועובד השם יתברך בשנה כלה היה עושה ביום אחד), והיה מתגעגע מאד אחר מעלת העבודה של פראסטיק (פשיטות) באמת, ואמר איי איי פראסטיק. גם אמר שדבר עם כמה צדיקים גדולים ואמרו גם כן שלא הגיעו למדרגתם כי אם על ידי ענין פראסטיק, שעסקו בעבודתם עבודת השם יתברך בפשיטות גמור בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו', ועל ידי זה דיקא הגיעו למה שהגיעו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רעא.

בכל שנה אשתי עושה לי מניעות לטוס לאומן

שאלה:

מאת דוד: שלום לכבוד הרב. ברוך השם אני נוסע לאומן כבר שבע שנים, אבל בכל שנה מחדש יש לי מניעות מצד אשתי. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל דוד, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שיסוד היסודות ביהדות הוא שיהיה לאדם שלום-בית, ורבנו ז"ל הקפיד על זה יותר מהכל, ודבר (שיחות הר"ן, סימן רסג) מענין בני הנעורים ששכיח מאד שנעשה קלוקל ביניהם ובין נשותיהם ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פרוד לגמרי חס ושלום. ואמר שזה מעשה בעל דבר שמניח את עצמו על זה מאד לקלוקל השלום של בני הנעורים כדי שיתפסו במצודתו חס ושלום על ידי זה. כי הוא אורב על זה מאד לתפסם בנעוריהם על ידי קלוקל השלום-בית, חס ושלום, שגורם בערמומיותו - לקלוקל השלום שביניהם.

והאריך בשיחה זאת כי זה מאד מאד נחוץ לאברכים לדעת איך להתנהג עם האשה, כי לצערנו הרב היום יש כל מיני אנשים פגומים וכו', שהם אומרים שהם ממחים בעניני שלום-בית וכו', ולוקחים הרבה כסף וכו', ונקראים מפרסמים לעניני שלום-בית וכו', ובאמת נתקים אצלם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא) שיש מפרסמים ומנהיגים שאינם יכולים להנהיג את עצמם, ואיך ינהיגו את אחרים?

ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו וכו', וככלל זה יהיה בידך, אם אחד רוצה כסף על מנת לעשות שלום-בית, הוא כבר שקרן גדול מאד, והוא לא מענין שיהיה אצלך שלום-בית, כי הוא ימשוך את זה לכל הפחות לחצי שנה או לשנה, כי הרי זו הפרנסה שלו, וככה אם הוא יגמר עם זה אחת שנים וכו', אז לא יחזרו אליו, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מאנשים כאלו.

אברך שהוא באמת ירא שמים ויש לו שכל, והוא יודע מה שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר לאשה בלא איש אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.): שלום - זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום-בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ומקיים מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית יב) "ולאברם הטיב בעבורה" והינו דאמר להו רבא לבני מחוזה, אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתעשרו, (תכבודו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו) ואמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

אם מתנהג ככה, אזי אשתו מכבדת ומיקרת אותו מאד, וכשפא ראש השנה היא מכינה לו את האכל ואורזת לו את המזודה וכו', ומזרזת אותו לנסע וכו'.

אבל אם האברך פרא אדם, כל השנה הוא רב עם אשתו וכו', מציק לה וכו', עושה עליה בקרת וכו', והיא מסכנה, מה היא יכולה לעשות? ולכן כדי לנקם בו כשפא ראש השנה, אז כאן מצא בעל חוב לגבות את חובו, היא עושה לו מניעות ובצדק, ולכן זכור וגם זכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה, ותשנה את מעשיך, תכבד ותיקר את אשתך כל השנה, אזי תראה שלא תהיינה לך ככר שום מניעות לנסע אל ציון רבנו ז"ל על ראש

השנה, אדרבה כאשר יצרך יסית אותך לא לנסע על ראש השנה, דיקא אשתך תגרש אותך לנסע אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, תנסה ותוכח שאני צודק.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך, שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רעב.

איך מציבים גבולות לשכנה שנכנסת לי לפרטיות?

שאלה:

מאת עדי: שלום לכבוד מוהרא"ש הקדוש. ברוך רופא חולים! יהי רצון שתהיו בריאים לגמרי בעזרת השם. אולי השאלה שלי פשוטה מדי, אבל בשבילי זה נסיון גדול. יש שכנה שגרה קרוב מאד אלי, שפשוט לא מפסיקה לחטט בחיים שלי, כל דבר היא צריכה לדעת, מה קניתי וכמה זה עולה, ומה המצב הכלכלי שלנו וכו'. כשהיא מדברת אתי על דברים פרטיים זה מעצבן אותי, אבל אני לא מסגלת להגיד לה: גברת, עד כאן! תפסיקי לחטט בחיים שלי! הגעתי למצב שהיא יודעת עלי הכל ואין לי מינימום של פרטיות. בנוסף לכל זה, היא לא מתביישת להביע דעה ולהטיף מוסר כאשר מתחשק לה. אני שמחה שברוך השם יש הרבה שכנים ויש הרבה חסד, אבל איך מציבים לאותה שכנה גבול ברור ומסבירים לה שזה לא נעים לי? אשמח אם תתנו לי עצה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר ה'תשע"ב.

שלום רב אל עדי, תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון שאת צריכה לקנות לעצמך זו מדת השמחה, כי תכף ומיד כשאדם שמח, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י') אז הוא בן חורין, ואף אחד לא יכול לשלוט עליו. ולהפך, כשאדם עצוב וממרמר ומדכא וכו', אז יכולים לשלוט עליו.

ולכן ראי קדם לעבד הרבה על מדת השמחה, שתמיד תהיי שמחה ועליזה, ואז תהיה לך גדלות המוחין ולא תתפעלי משום שכנה. לא צריכים להתבלבל משום שכנה, את צריכה לשלוט על עצמך וכו', ולא להתפעל מה ששכנה זו מדברת וכו', או מה ששכנה זו מרכלת וכו', מה יש לך עם שכנות? וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ז.) הרבה שכנים רעים עושין, ואמרו (אבות פ"ק א') הרחק משכן רע, ומה הכוונה להתרחק? הרי לא שיך תמיד לעבור מדירה לדירה וכו', או מעיר לעיר וכו' וכו', כי מי שהטבע שלה תמיד - עצובה וממרמרת וכו' וכו', איפה שרק לא תגור, אזי השכנות שלה תשלוטנה עליה, ועוד פעם יהיה אותו ספור וכו'.

ולכן העקר להרחיק מהדעת את השכן וכו', כאומר לא להתבלבל מאף שכנה שבעולם, את תחיי את החיים שלך, ולא יהיה לך שום בלבול משכנות, ואז תהיי הכי מאשרת, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תוספתא ברכות פ"ק ד') האוהב את שכניו והמקרב את קרוביו, עליו הכתוב אומר (ישעיה נח, ט): "אז תקרא והוי"ה יענה".

ולכן הכל תלוי רק בך, אם תהיי שמחה ועליזה ולא תתבלבלי מאף אחד, אז תראי בחוש שאף אחד לא יוכל להתערב לך בחיך.

וכו', וְאֶפֶּילוּ שְׂמֵדְבָרִים עֲלֵיךָ, מֵה אֲכַפֵּת לְךָ, אֶת צוֹחֶקֶת מֵהֵן וְכוּ'. הַלֹּאִי שֶׁתְּחַדְדִירִי בְּעֶצְמְךָ בְּטַחֲוֹן עֶצְמִי, וְלִהְיוֹת תָּמִיד שְׂמִיחָה וְעֲלִיזָה, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֶף אֶחָד, אֲז אֵיפֹה שָׂרָק תְּגוּרִי תִהְיִי הִכִּי מֵאֲשֶׁרֶת וְכֵלֶן תֵּאֱהַבְנָה אוֹתְךָ וְכוּ', אֲבָל אִם תִּהְיִי תָּמִיד מְמַרְמֶרֶת וְכוּ', וְתַעֲשִׂי עֶסֶק מֵה הַשְּׂכָנוֹת אוֹמְרוֹת עֲלֵיךָ וְכוּ', אֲז אֵיפֹה שָׂרָק לֹא תְּגוּרִי תִהְיִינָה לְךָ בְּעִוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי, תִּשְׁפִּילִי וְתַצְּלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רעג.

הָאֵם כְּדָאִי לְהַכְנִיִס שְׂתָף לְעֶסֶק שְׁלִי?

שְׂאֵלָה:

מֵאת נוי: לְכַבּוּד הַצְּדִיק. אֲנִי בְּעַל עֶסֶק שֶׁל חֲלָקִי חֲלוּף לְרִכְבֵּי, וְרָצִיתִי לְדַעַת הָאֵם כְּדָאִי לְהַכְנִיִס שְׂתָף לְעֶסֶק, זֶה יְכוּל לְעֲזוֹר לִי לְהִרְחִיב אֶת הָעֶסֶק וְלִתֵּת לִי גַב כָּלְכָלִי חֲזָק. מֵה דַעַתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֻדְרֵי אָמוֹר, י"ז אֵיר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נוֹי, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי תָּמִיד אוֹמֵר שֶׁלֹּא כְּדָאִי לְקַחַת שְׂתָפִים, כִּי עוֹד לֹא רָאִיתִי

אף פעם במשך חמשים שנה שאני עוסק בצרכי צבור, ששתפות החזיקה מעמד, כי הרגע שמכניסים שתף - מתפרק העסק.

ולכן לדעתי תהיה עצמאי בלי שתפים, ואפילו אם תרויח פחות, כשתהיה לבד עצמאי, זה עדיף מלהרויח הרבה כשהיה לך שתף, כי לבסוף השתף יוציא אותך מהעסק ולא יהיה לך שום דבר, ואלו מעשים שרואים בכל יום, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ערובין ג.) קדרה דבי שותפא - לא חמימא ולא קרירא, שתף צריכים לקחת רק את הקדוש-ברוך-הוא, ואז יצליח דרכו.

ראה לבדוק את המזוזות בעסק שלך, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך שלא תצטרך להכניס שום שתפים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רעד.

מהו ענין הודוי לפני תלמיד חכם? וכיצד מקימים אותו?

שאלה:

מאת אסף: שלום רב לצדיק מוהרא"ש שליט"א, ברצוני לאחל לכבודו רפואה שלמה ומהירה בקרוב ממש! אנחנו אוהבים אותך מאד ומתפללים לרפואתך. ברצוני לשאול, מהו הענין של ודוי דברים לפני תלמיד חכם המובא בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד'? והאם נסח ההתקשרות לכל

הצדיקים ובפרט לרבנו שאומרים לפני ההתבודדות הופכת את ההתבודדות להיות כמו "ודוי דברים לפני תלמיד חכם?"

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר אמור, י"ז איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל אסף, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

הנסח של התקשרות לצדיקים, זה אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ט' וסימן נה) שצריכים לקשר את תפלתו אל כל הצדיקים שבדור הזה ולכל הצדיקים שוכני עפר, ומוהרנ"ת ז"ל מוסיף (לקוטי הלכות אות העושה שליח לגבות חוב הלכה ג' אות ב') שגם את עשית המצוות צריכים לקשר אל הצדיקים שבדור וכו', עיין שם.

וכמוכן שגם כשאדם בא להתבודד להקדוש-ברוך-הוא, או כשהוא הולך לברך ברפת המזון, או לומר קריאת שמע שעל המטה וכו' וכו', שהכל יקשר אל הצדיקים שבדור וכו'.

ענין ודוי דברים לפני התלמיד חכם, זה דבר אחר לגמרי, כי באמת צריכים להתבונן מה הענין של ודוי דברים? אלא רבנו ז"ל מגלה לנו (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד') כשאדם חוטא רחמנא לשזכן החטאים נחלקים בתוך עצמותיו והם נוקמים בו, כמו שכתוב (יחזקאל לב, כז): "ותהי עוונותם [חקוקה] על עצמותם", וכל עברה יש לה צרוף אותיות, וכשעבר על איזו עברה, אזי נחלק צרוף רע על עצמותיו וכו', ונוקם בו, כמו שכתוב (ימיה ח, כה): "עוונותיכם

הטו אלה", וכתוב (תהלים לד, כה): "תמותת רשע רעה", ועל ידי ודוי דברים יוצאות מעצמותיו האותיות החקוקות עליהן וכו', וזה מקל ממנו את כבוד עוונותיו עד שנתבטלים לגמרי.

והנה אדם שמנח בשאול תחתית ומתחיתו, וחסא כמו שחסא, לו מאד מאד קשה להתודות ולהתבודד, ולכן כשפא אל צדיק והוא רואה אותו במוחש, ושופך את כל לבו אליו, ומספר לו כל מה שעובר עליו וכו' וכו', והצדיק דבוק לגמרי בחי החיים בו יתברך, ובעת שזה מספר לו את כל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות, אזי הצדיק מקשר אותו אל הקדוש-ברוך-הוא, הינו שבעת שההוא מספר לו את מעשיו המגנים וכו', הוא אומר להקדוש-ברוך-הוא אתה שומע מה שזה מתודה וכו'.

אדם שמדבר אל הצדיק חושב שהוא מדבר עכשו אליו, אבל באמת הצדיק בטל ומבטל אז לגמרי אל האין-סוף ברוך-הוא, והוא לא נמצא שם, ונמצא שזה שמדבר לפני הצדיק, הוא מדבר אז לפניו יתברך, כי הצדיק הוא רק למראה עיניו לפניו, ועל ידי זה שספר את הכל והוא חשב שהוא דבר אל הצדיק וכו', ובאמת הצדיק קשר אותו אל הקדוש-ברוך-הוא וכו', מזה בא שנעשה לו קל וכו', שירדה ממנו כל החבילה המרה שסחב עליו וכו', ואז על ידי ודוי הדברים הזה הוא נכלל גם כן באין-סוף ברוך-הוא, ומרגיש גם כן את אמתת מציאותו יתברך, וזה ברור, ולא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא וירא) אשריהן הצדיקים ואשרי דבקהם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ערה.

**רַבְּנוֹ אָמַר לֹא לִיחַד יַחֲוִידִים בַּתְּפִלָּה.
וְשָׁלָא בְּזִמְנַן הַתְּפִלָּה, מְתָר?**

שְׁאֵלָה:

מאת מעוז: שְׁלוֹם לְמוֹהָרָא"ש. בְּרוּךְ הַשֵּׁם זְכִינוּ לְהַתְּפַלֵּל לְרַפּוּאֵת הַצַּדִּיק בְּצִיּוֹן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן וְאַצֵּל אֲבִיו, וְגַם אֲצֵל כָּלֵב בֶּן יִפְוֶנָה, וְאֲנוּ מְקַוִּים שְׂיִחָזֵר לְאִיתָנוּ בְּמִהְרָה. רְצִיתִי לְשְׁאוֹל, לְגַבִּי מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנוֹ שֶׁלֹּא לְכֹוֹן כְּוָנוֹת הָאֵר"י בַּתְּפִלָּה, הֲאֵם הַכְּוָנָה הַיָּא שֶׁלֹּא לִיחַד יַחֲוִידִים גַּם בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם בְּלִי קֶשֶׁר לַתְּפִלָּה? אֲשַׁמַּח מְאֹד אִם הַצַּדִּיק יוּכַל לְזַכּוֹת אוֹתָנוּ בִּיחֻד כְּלִשְׁהוּ לְזַכּוֹךְ הַנֶּפֶשׁ מִסְפָּרוֹ עַל יַחֲוִידֵי הָאֵר"י שֶׁלֹּא הִדְפֹּס עֲדִין.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר אָמוֹר, י"ז אִיִּר ה'תשע"ב.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מְעוֹז, נָרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מְתַפַּלֵּל עַל רַפּוּאֵתִי וְהַחֲלָמָתִי הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁכָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁלְּךָ תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לְפָנַי אֲדוֹן כָּל.

יְדוּעַ שֶׁרַבְּנוֹ ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד שֶׁלֹּא לְכֹוֹן שׁוֹם כְּוָנוֹת בְּעַת הַתְּפִלָּה, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהָר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכ), שֶׁהַעֲקָר לְכֹוֹן פְּרוּשׁ הַמִּילוֹת כְּפֶשׁוּטוֹ, וּבְשׁוֹם פָּנִים וְאִפְּן לֹא לְכֹוֹן שׁוֹם כְּוָנוֹת, כִּי עֲקָר הַתְּפִלָּה הוּא דְבִקּוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאָדָם צָרִיךְ לְכֹוֹן אֶל מַה שֶּׁהוּא

אומר וכו'. כגון אדם צריך לבקש על דעת ושכל "אתה חונן לאדם דעת", אם אדם מתחיל לכון כוונות שבינה צריכה לקבל מחכמה וכו' וכו', בין כך שכח שהוא צריך לבקש פשוט ולענין - "רבונו של עולם אתה נותן לכלם דעת ושכל תן לי גם כן דעת", שזו תפלה עם אמת, אבל אם הוא מתחיל לכון כוונות שבינה תקבל מחכמה וכו' וכו', הוא חי בדמיון אחד גדול, ושכח לגמרי לבקש על שכל וכו', כי בינה ממילא תקבל מחכמה בלעדיו וכו', אבל אם אדם מכוון כפשוטו "אתה חונן לאדם דעת" אתה נותן לכלם דעת ושכל, ולכן אני מבקש אותך "וחננו מאתך חכמה בינה ודעת", תן לי גם כן חכמה ושכל ודעת, זו תפלה עם אמת.

ולכן הקפיד רבנו ז"ל לא לכון שום כוונות אפלו אלו שבקיאים בספרי האריז"ל, כי אצלם זה נעשה פרוש המילות וכו' [וזה ענין דק מאד שקשה להסביר בעל פה, ומכל שכן בכתב].

בענין יחודים לתקון הנפש, זה כבר ענין אחר לגמרי, כי כשאדם מרבה בהתבודדות ובשיחה בינו לבין קונו, על ידי נזדכך מחו ודעתו, ואז מתחילים להאיר לפני עיניו שמותיו יתברך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב'): כשאדם זוכה לתקון הברית ומרבה בתפלה והתבודדות, על ידי זה יורדים ממנו העננים המכסים את עיניו, ומאירים לפניו השמות של ארבעת העולמות שהם ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, או כאשר מזדכך יותר ויותר אז מתחילים להאיר לפניו היחודים המובאים בשער רוח הקדש מהאריז"ל, העקר אסור לבלבל את עצמו משום דבר, רק להתחזק להיות בשמחה שאין למעלה מזה.

אשרי מי שמקים בתמימות ובפשיטות את הפסוק (דברים יח, יג): "תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך", ופרש רש"י התהלך עמו בתמימות

ותצפה לו ולא תחקר אחר העתידות אלא כל מה שיבוא עליך קבל
בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו.

אני מאד מבקש אותך שתמסר את נפשך להיות רק בשמחה,
כי עם עצבות לא פועלים שום דבר, רק מסתבכים יותר ויותר, ואף
שאני יודע שמרב צרות ויסורים ומרירות שעוברים עליך קשה לך
להיות בשמחה, עם כל זאת אתה מכרח להכריח את עצמך עם כל
הכחות רק להיות בשמחה, כי כשאדם שש ושמח שום קלפה וסטרא
אחרא לא יוכלו לגשת אליו, כי הטמאה היא רק עצבות, מה שאין
בן הקדשה זה רק שמחה, ובזה אדם יכול למדד את עצמו אם הוא
בקדשה וכו', או אם הוא בטמאה וכו', שישתפל איך שהוא מחזק
את עצמו בשמחה, כי השמחה מדביקה את האדם אל האיין-סוף
ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתך,
שאני מבקש ומתפלל בערך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל
אשר תפנה, תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רעו.

על אלו דברים הזהירנו רבנו ז"ל ביותר?

שאלה:

מאת משה: שלום רב לכבוד הצדיק ורפואה שלמה. על אלו
דברים הזהיר ביותר רבנו ז"ל את אנשי שלומנו יותר מהכל?
אודה מאד לצדיק אם יענה לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אמור, י"ח איר (ל"ג בעמר) ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל משה, נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לעשות ההפוך ממה שנהוג אצל

החסידים.

א. הזהירנו מאד מאד לא לשנות זין שרף, ושום משקה המשכר

בשום פנים ואופן, רק זין לקדוש ולהבדלה.

ב. הזהירנו מאד מאד לא לעשן בשום פנים ואופן כל מיני טבק,

וכן לא להריח טבק.

ג. לא להאריך בשרותים, ולא לעשות כל מיני תחבולות לפני

התפלה שיצטרך לצאת, אם צריך יצא, ואם לא אז לא.

ד. לא לאכול שום בצלים חיים אפלו בשבת מערב עם הביצים

כנהוג.

ה. לא לשנות ומכל שכן לא לאכול לפני התפלה (כמוכן חוץ

מחולה גדול).

אלו הם עקרי האזהרות שהזהירנו רבנו ז"ל להקפיד על זה ביותר.

הקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממך את כל הדינים, ותשרה השמחה

בביתכם תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רעז.

**מהי המדרגה הגבוהה ביותר שאפשר לזכות לה על ידי
ההתקרבות לרבנו ז"ל?**

שאלה:

מאת יצחק: לכבוד הצדיק מיבנאל. אני מתפלל עליכם כל

הזמן שתהיה לכם רפואה שלמה, כי העולם צריכים אתכם

ואת ספריכם, כי הם ממש חיינו ורוח אפינו. רצוני לדעת
מהי המדרגה הכי גבוהה שאפשר לזכות על ידי ההתקרבות
אל רבנו ז"ל, דהינו למוד בספריו וקיום עצותיו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בהר בחקוטי, כ"א איר ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל יצחק, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאתה מתפלל על רפואתי והחלמתי
המהירה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכל התפלות שלך תתקבלנה
לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עב) עקר הגדלה שמקבלים
מהצדיק הוא שפלות, וזה עקר התחיה שמקבלים מהצדיק, שהוא
פשוט מחיה את האדם, פי כל זמן שאדם הוא בבחינת יש, הינו
ישות וגאות ועושה מציאות מעצמו, על ידי זה אינו יכול להשיג
רוחניות, כי תענוג עולם הבא אי אפשר לנו להשיג עכשו מחמת
שאנחנו בגבול, וכל דבר שיש לו גבול אי אפשר לו להשיג תענוג
עולם הבא או רוחני, מה שאין כן כשהצדיק פותח לאדם את העינים
ומכניס בו שפלות, והוא רואה שהוא לא כלום, על ידי זה הוא יכול
להשיג השגות אלקות, וזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ה.)
על הפסוק (ישעיה כו, יט) "יקומון הקיצו ורננו שכני עפר", מי שנעשה
שכן לעפר בחייו. הינו הצדיק מחדיר באדם את האמת שידע שאין
שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא,
וממילא הוא מתחיל לראות את שפלות עצמו, עד שיגיע למדרגה
כזו שעוד בחיים חיותו הוא טועם טעם מיתה וקבורה וכו' וכו', עד
שהוא בעיני עצמו כלום, ואז הוא משיג השגות אלקות.

וזו סימן אם אדם נמצא אצל צדיק האמת או לא, אם נופלת עליו שפלות בידוע שהוא מקרב אל צדיק אמת, אבל אם נופלת עליו ישות וגאות וכו', ידע שהוא מקרב אל שקרן, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סז) שהצדיק פותח את העינים והעקר להסתכל על עצמו, שאדם צריך להסתכל תמיד, איפה הוא אוהו עם המדות שלו, ולא יטעה את עצמו כלל, כי כבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן נא) את זה תקבלו ממני שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד.

ולכן צריכים הרבה רחמים שלא יחיה בזה העולם בטעיות ובדמיונות, ולחשב אני ואפסי עוד וכו' וכו', וככל שאדם יותר מקרב אל הצדיק האמת, אזי מרגיש את שפלותו, עד כדי כך שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ע') כשאחד בטל ומבטל בעיני עצמו, נעשה כסא לשכינת עזו יתברך, ויש לו כח המושך להמשיך אלקותו יתברך אליו, אך כח המכריח והדוחה, דוחים כלם ממנו, כי הסמ"ך-מ"ם לא יכול לסבל את מי שיש לו כח המושך למשוך אלקותו יתברך בזה העולם, ולהחזיר אותו יתברך בתוך נשמות ישראל.

ולכן דיקא על צדיקים נסתרים כאלו, שהם דבוקים לגמרי באין-סוף ברוך-הוא, והם בעיני עצמם כלום, עליהם הסמ"ך-מ"ם מוציא את כל החצים, ומחזיקים אותם לצבועים וכו', מה שאין כן את הצבועים והרמאים האמתיים, אותם הוא מגביה וכו', ולכן צריכים הרבה רחמים להיות מקרב אל הצדיק האמת שהוא יכול להחיות בו שפלות, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו') שאדם צריך למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום, ולכן כפי שאדם מרבה בכבוד המקום, ממילא מתמעט כבוד עצמו, כי כשבר ישראל תמיד חושב רק ממנו יתברך, אז ממילא הוא אינו נמצא בזה העולם כלל, ואז מאיר בו אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה מאד, וזו המדרגה הכי גדולה שאדם צריך להגיע בזה העולם, לדעת את האמת שהוא

כלום ואינו נמצא כלל בזה העולם, רק הקדוש-ברוך-הוא, ואז כשמגיע למדרגה זו, אז הוא נכלל באין-סוף ברוך-הוא, ומתענג בזיו שכנית עזו יתברך.

וזו היתה מדרגת כל הצדיקים שבכל דור, שהרגישו עצמם שהם כלום, וכמו שמצינו אצל כל תלמידי הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, וכל תלמידי המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע, ככל שזכו להכלל באין-סוף ברוך-הוא, אז היו בטלים ומבטלים לגמרי בעיני עצמם, והחזיקו את עצמם כהכי גרועים, כגון הצדיק הקדוש והנורא הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע, שתמיד היה בוכה ומבכה שמים וארץ על גריעותו וכו' וכו', וכל ספרו מלא מזה איך שהצדיק הוא בטל לגמרי בעיני עצמו, ועל ידי זה דיקא הוא משיג השגות אלקות.

דע לך שגם בזה צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, שלא יטעה את עצמו, כי הכל צריך להיות עם אמת לאמתה, ולזה זוכים על ידי רבוי שיחה בינו לבין קונו, שמרבה לדבר עמו יתברך, אשרי מי שמתקרב אל רבנו ז"ל עם אמת, ואז יטעם טעם תחית המתים ממש, כי הצדיק ימשיך עליו טל תחית המתים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם !

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

אילנה בת בלהה
הלל אמדדי בן אסתר וב"ב
לרפואת
הרב יעקב חי בן מרגלית יוסף
יצחק מאיר בן הענא ביילא
אבישג בת אסתר
אליעזר שלמה בן אבישג
רויזא בת אבישג
שרגא אריה בן אבישג
אסתר יוכבד בת אבישג
הלל בן אבישג
חנה בת יפה
אסף בן נעמי
שמעון מאיר בן חנה
ליאור יצחק בן רות
ליאת אסתר בת רות
יעקב בן שרה קלודין
שמעון בגולה בן לולה
אליהו שוילי בן תמרה
דוד שוילי בן תמרה
גמ"ח רבי נחמן מברסלב אשקלון

ולעלוי נשמת

יחזקאל בן עזרא מאיר
ויקטור בן ציון ורחל
דוד בן ויקטור
שמעון בן חנון ראובן ובלה ריזל
אלכריט אברהם בן מסעוד ועוזיה
זינטה שיינדל יפה בת משה וחיה
יחזקאל חי שלמה בן יצחק ורחל
אסתר בת שרה
תמר בת שושנה
שלמה בן מסעודה ומימון
טל מנשה בן יעקב חנה ז'אן
סעדה בת עזרא מאיר וחנני
אמיליה בת רחל
וידה בת רחל

יוסף מימון בן שרה
יעקב בן שרה קלודין
רחל בת טובה צור
אדיר אליעזר שלמה בן רותי
משפ' יהודה ואסתר למש
אדיר מרדכי בן נרקיס
ואדים בן גינה
אברכי כולל חצות "קומי רוני"
אברהם אביחי בן שמחה
חנה נחמה בת אסתר
שרית בת רימונד
שלמה בן אילנה חיה וב"ב
אליעזר שלמה בן שמחה
פייגא בת אורית
רחל שרה בת אורטל חנה
משה חי בן לבנה
אליעזר שלמה בן שמחה
שרה בת יפה שולה
עדי ויקטוריה בת שולמית
איתי אלימלך בן גבריאל
ורבקה
משה ורבקה אלוש
רועי בן רות
אסתר בת שפרה
אליהו בן רחל וב"ב
בנימין בן אילנה
הדסה בת תמר [נאנאג'אן]
רבקה צופיה בת הדסה
אמונה מירב בת הדסה
שמואל בן הדסה
משה אהרון בן הדסה
אליעזר שלמה בן הדסה
תרצה בת הדסה
מלכה בת הדסה
רחל ציפורת בת הדסה
ישראל מאיר בן הדסה
נחמן נתן בן הדסה
שמואל בן מיג'אן
תמר נאנאג'אן בת ציפורת

נעימה נעמי בת ויקטוריה
עזרא בן נעימה נעמי
אליעזר שלמה בן ירדנה שמחה
שמעון בן אמיליה
יוסף בן אמיליה
ניסים בן מזל
טלי בת פולט
עילאי בן טלי
שלמה בן טלי
מורל בת טלי
רוגן אלישע בן אביבה
ויטלי בן לודמילה
יעקב בן נעימה נעמי
אהרון בן גלינה גליה
יהודה בן פרסודיה
איריס בת לוליקה
גולן בן אסתר
כרמית רותי בת מרים
משה בן דוד ואסתר
לינדה בת פאני
מוטליה מרדכי בן ריבה
דניאל בן פולניה
אשר בן אלה
דינה בת זוהרה
נתנאל אהרון בן דינה
שלום בן זהבה
שלוה בת אורלי
שמואל יוחאי בן דינה
גל בת מיכל
ליהי בת מיכל
עומר יחזקאל בן מיכל
שרה רחל מלכה בת ירדנה שמחה
נועה רבקה בת ירדנה שמחה
ירדנה שמחה בת צ'חלה רחל
גרשון בן אריה לייב
יפה בת משה וחיה ע"ה
יצחק בן יהודית
מיכאל בן מרים
ניר בן תמר

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יפעת עדי בת תמר - לזיווג הגון
יונתן בן תמר - לזיווג הגון
שירלי בת שושנה - לזרע של קיימא
ולהצלחת

כל בני משפחת גדיאן שיחיו

לרפואה וזיווג הגון:

הדס בת רבקה תחי

רועי בן רבקה

רוני רחמן בן שרה

יונתן נועם בן שרה

אלון מאיר בן שושן חנה

אברהם הלל בן אשרף

יוסף אביחי בן אורה

ולעילוי נשמת אבשלום בן הלל

שנפטר בשם טוב מן העולם ד'

אלול תשע"ב ת.נ.צ.ב.ה

הקב"ה יעזור שיצליחו ברוחניות

ובגשמיות ובכל מעשי ידיהם,

ויזכו לבריאות ואריכות ימים

ושנים טובות לעבודתו ויתברך.

אמן.

אסתר בת מורברי תחי

לרפואה שלמה

ולהצלחת

משפחת אמדדי

הרב יאיר בן שרה וב"ב

הרב הלל בן אסתר וב"ב

ציונה בת אסתר וב"ב

מיכל בת אסתר וב"ב

אבישג בת אסתר וב"ב

חיה נחמה בת אסתר וב"ב

חיים יוסף בן אסתר וב"ב

נתנאל אשר בן אסתר - שיצא מבעיותיו

מלכה בת אסתר ובעלה

חיים בן שרה וב"ב

מנחם ציון בן שרה וב"ב

משה בן שרה וב"ב

מיכאל בן שרה וב"ב

עמינדב בן שרה וב"ב

יהודה בן שרה וב"ב

נעימה אסתר בת שרה וב"ב

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

יונתן ארוך בן ליאורה
ואשתו אורטל בת פנינה
ובנם אליעזר שלמה בן אורטל

גיא יצחק ארוך בן ליאורה
ואשתו מיכל בת שושנה
ואמם ליאורה בת אסתר

הקב"ה יעזור שיצליחו ברוחניות
ובגשמיות ובכל מעשי ידיהם,
ויזכו לבריאות ואריכות ימים
ושנים טובות לעבודתו יתברך.
אמן.

הספר הקדוש הזה נדפס
לרפואת

יוסף חיים בן חיה
אליהו בנימין בן חיה

הקב"ה ישלח להם
רפואה שלימה ובריאות
איתנה מן השמים בתוך
שאר חולי ישראל,
וימתקו מהם כל הדינים,
על ידי פלא עליון. אמן.

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

ערן ומלכה טישמן (כהן)
ובנם אליעזר שלמה.

יהי רצון שהקב"ה יעזור
להם שיזכו לראות רוב
נחת דקדושה מבנם,
ויהיו תורה וגדולה
על שולחנם תמיד.

האזור הזה יכול להיות
שלך!

באפשרותך להקדיש בספר
שמות להצלחה,
רפואה, ישועה
ולהבדיל לעילוי נשמה.

הספר מופץ באלפי עותקים
וזכות הרבים היא שלך!

לפרטים:

04-6708356

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת

האשה הצדקת טובה טאוס נוריאן בת שרה ע"ה
נפטרה בשם טוב - כ"ו שבט ה'תשע"ג
ת.נ.צ.ב.ה

על-ידי משפחת נוריאן
הקדוש ברוך הוא ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון
וימלא משאלות לבם לטובה

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת
הגאון הצדיק רבי מנחם זאב זי"ע
בן הגאון הקדוש רבי אלכסנדר זישא הי"ד
נפטר ד' תשרי ה'תשס"ג

הרבנית הצדקת מרת מלכה ע"ה
בת הגאון הצדיק רבי חיים שלמה ז"ל
נפטרה ח' חשוון ה'תש"ן

הגאון המפורסם רבי בנימין ז"ל
בן הגאון הצדיק רבי מנחם זאב זי"ע
נפטר ה' אלול ה'תשס"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

סוד ה' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָר לוֹ

תִּקְוֹן הַכֹּלְלִי

תִּקְוֹן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֹלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיְצַלֵּן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֻדוֹ, תִּקְוֹנוֹ, גְּלוֹ וְצִוְהָ לְפִרְסָמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלֵאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוֹ וְרַבְּנוֹ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדְפוֹס עַל-יַדֵּי
חֲסִידֵי בְרֶסְלַב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

תְּקוּן הַכֹּלְלִי

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים :

הַרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאִמִּירַת הָעֶשְׂרֵה מְזֻמּוּרִים אֵלּוּ לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּם שְׁבֻדוֹרָנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוֹשֵׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנֵנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמֵן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁגִלָּה תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נְרַנְנָה לִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ : נְקַדְמָה פָּנָיו בְּתוֹדָה, בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ
לוֹ : כִּי אֵל גְּדוֹל יִי, וּמֶלֶךְ גְּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים :

קודם שיתחיל תהלים יאמר :

הַרִינִי מְזֻמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחִוּד
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עָלַי יְדֵי הַהוּא טָמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל :

טז * מְכַתֵּם לְדוֹד, שְׁמַרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ : ב אֲמַרְתָּ לִי
אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבַתִּי בַל עָלִיךָ : ג לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה,
וְאֲדִירִי כָּל חֶפְצֵי-בָם : ד יִרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ בַל אֲסִיף
נִסְכֵיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי : ה יִי מִנְת
חֲלָקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי : ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי בְנַעֲמִים,
אֶף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי : ז אֲבָרְךָ אֶת יִי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף לַיְלוֹת
יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי : ח שְׁוִיתִי יִי לְנִגְדֵי תְּמִיד, כִּי מִימִינִי בַל
אָמוּט : ט לֶכֶן שְׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף בְּשָׂרִי יִשְׁכַּן לְבַטָּח :
י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תִתֵּן חֲסִידְךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת :
יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׂמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ, נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ
נִצַּח :

לב א לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פִשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשָׁב יְיָ לּוֹ עוֹן, וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בְּשֹׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לְשָׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי, אִמְרָתִי אוֹדָה עָלַי פִּשְׁעֵי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצוּא רַק לְשִׁטָּף מִיָּם רַבִּים, אֵלֶיךָ לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרַנִּי רְנִי פִלֵּט תִּסּוּבְּבֵנִי סֵלָה : ח אֲשִׁפִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוֹ תִלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינָי : ט אַל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הַבֵּין בְּמִתְג וְרִסָן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלֶיךָ : י רַבִּים מְכֹאֲבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטָח בֵּינִי, חֶסֶד יִסּוּבְּבֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בֵּי וּגְיִלוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא א לְמַנְצָה מְזִמּוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְיָ : ג יְיָ יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו : ד יְיָ יִסְעֲדֵנוּ עַל עֵרֶשׁ דְּוֵי, כָּל מִשְׁכְּבוֹ הַפִּכָּת בְּחִלּוֹ : ה אֲנִי אִמְרָתִי יְיָ חֲנִנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאָבָד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֵאוֹת שׁוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶוֹן לוֹ יֵצֵא לְחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שְׂנְאָי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוֹם : י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לְחֵמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֵקֶב : יא וְאַתָּה יְיָ חֲנִנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֵמָה לָהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָ בִּי, כִּי לֹא יִרְיַע אֵיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי,

1 אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

וּתְצַיְבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מב * לְמַנְצַח מְשַׁכֵּיל לְבַנֵי קֶרַח: ב כָּאֵיל תַעְרַג עַל אֲפִיקֵי
מַיִם, כֵּן נִפְשֵׁי תַעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: ג צְמֵאָה נִפְשֵׁי לְאֱלֹהִים
לְאֵל חַי מְתֵי אָבוּא, וְאַרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיְתָה לִי דְמַעְתִּי
לְחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּאָמַר אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: ה
אֱלֹהִים אֲזַכְּרָה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נִפְשֵׁי כִּי אֶעֱבֹר בְּסֶף אֲדָדִם עַד
בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג: ו מֵה תִשְׁתַּחֲוֶה
נִפְשֵׁי וְתִהְיֶה עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנִי יִשׁוּעוֹת
פָּנֶיךָ: ז אֱלֹהִים עָלַי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרֵץ
יְרֵדָן, וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מְצַעַר: ח תְּהוֹם אֵל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל
צְנוּרִיךָ כָּל מְשַׁבְּרִיךָ וְגִלְיִךָ עָלַי עָבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֶסֶד
וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלֶה לְאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה לְאֵל סְלַעִי
לְמָה שְׂכַחְתָּנִי לְמָה קִדַּר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אוֹיֵב: יא בְּרַצַּח בְּעֲצָמוֹתַי
חֲרַפּוֹנֵי צוּרִי, בְּאָמַרְם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: יב מֵה
תִּשְׁתַּחֲוֶה נִפְשֵׁי וּמֵה תִהְיֶה עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד
אוֹדְנִי יִשׁוּעַת פָּנֶי וְאֵלֶיךָ:

נט * לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְּתָם בְּשִׁלַּח שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאֵיבֵי אֱלֹהִים מִמִּתְקוֹמֵמִי
תִּשְׁגַּבֵּנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֵלֵי אֹן, וּמֵאֲנָשֵׁי דְמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: ד
כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים, לֹא פִשְׁעִי וְלֹא חֲטָאתִי
יְיָ: ה בְּלִי עוֹן יִרְצוֹן וַיִּכּוֹנְנֵנו עוֹרָה לְקַרְאֵתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה
יְיָ אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקִּיצָה לְפָקֵד כָּל הַגּוֹיִם אֵל
תַּחַן כָּל בְּגַדֵי אֹן סִלָּה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב יִהְיוּ כְּכֹלֵב וַיִּסּוּבּוּ
עִיר: ח הִנֵּה יִבְעֵוֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי מִי

שִׁמְעֶ: ט וְאַתָּה יי תִּשְׁחַק לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי
 אֲשֶׁמְרָה כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסֵדֵי יְקֻדְמִנִי, אֱלֹהִים
 יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרֵי: יב אֵל תִּהְרָגֶם פֶּן יִשְׁפְּחוּ עָמִי הַנִּיעַמּוּ בְּחִילָךְ
 וְהוֹרִידֵמוּ, מִגִּנְנוּ אֲדֹנָי: יג חֲטָאת פִּימוּ דְבַר שִׁפְתֵימוּ וַיִּלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹה וּמִמִּכָּחֵשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בַחֲמָה כִּלָּה וְאִינָמוּ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁל בִּיעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יִהְמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיעוֹן לְאַכְל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאִנִּי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הֵייתָ מִשְׁגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסֵדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסֵּף מִזְמוֹר: ב קוּלִי** אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעֻקָה, קוּלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדֹנָי
 דִּרְשָׁתִי יָדֵי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָ הַנְּחָם נִפְשֵׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחַזֶּתֶת שְׁמֵרוֹת עֵינָי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לְבָבִי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדֹנָי, וְלֹא יִסִּיף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנִצַּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אָמַר לְדָר וְדָר: י
 הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה: יא וְאָמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלֹאֵךְ: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: יד
 אֱלֹהִים בְּקֹדֶשׁ דְּרָכֶךָ מִי אֵל גָּדוֹל כְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֲשֵׂה פְלֹא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גְּאֻלְתָּ בְּזָרוּעַ עַמְּךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחִילוּ,

2 באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

אף יִרְגְּזוּ תְהוֹמוֹת: יח זָרְמוּ מִיַּם עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אָף
חֲצִצְיָהּ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעְמָךְ בְּגִלְגַּל הָאִירוֹ בְּרָקִים תִּבְל, וְ
רָגְזָה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בְּיָם דְּרַכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
וְעִקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עֲמָךְ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
בְּדֹר וָדֹר: ב בְּטָרֶם הָרִים יִלְדוּ וְתַחֲוִיל אָרֶץ וְתִבְל, וּמֵעוֹלָם
עַד עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תִּשָּׁב אָנוּשׁ עַד דָּפָא, וְתֹאמַר שׁוּבוּ
בְנֵי אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בְּלִילָה: ה זָרַמְתָּם שָׁנָה יְהִיו, בִּבְקָר כְּחֻצִיר
יִחַלְף: ו בִּבְקָר יִצִּיץ וְחַלְף, לְעָרֵב יְמוּלֵל וְיִבֵּשׁ: ז כִּי כְּלִינוּ
בְּאֶפֶךָ, וּבְחֻמְתְּךָ נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתָּה עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶךָ, עַל־מְנוּ
לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: ט כִּי כָל יְמִינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כְּלִינוּ שְׁנִינוּ כְּמוֹ
הַגָּה: י יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים
שָׁנָה וְרַהֲבָם עָמַל וְאוֹן, כִּי גַז חִישׁ וְנִנְעָפָה: יא מִי יוֹדֵעַ עַז
אֶפֶךָ, וּכְיִרְאֲתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמַנּוֹת יְמִינוּ כֵּן הוֹדַע, וְנִבְא לְבַב
חֻכְמָה: יג שׁוּבָה יְיָ עַד מֵתִי, וְהִנַּחֵם עַל עֲבֹדֶיךָ: יד שְׁבַעֲנוּ
בִּבְקָר חֲסֻדְךָ, וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל יְמִינוּ: טו שְׁמַחְנוּ כִּימוֹת
עֲנִיתָנוּ, שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאֵה אֵל עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלְךָ, וְהַדְרִיךְ
עַל בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נֵעַם אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ
כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיְיָ קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ, הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: ב
שִׁירוֹ לוֹ זָמְרוּ לוֹ, שִׁיחוּ בְּכָל נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם
קְדָשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב מִבְּקָשֵׁי יְיָ: ד דְּרָשׁוּ יְיָ וְעִזּוּ, בְּקָשׁוֹ פָּנָיו
תָּמִיד: ה זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְּתִיו וּמִשְׁפָּטֵי פִּיו: ו
זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: ז הוא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל

הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו : ח זְכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דְּבַר צְוִה לְאֶלֶף דּוֹר : ט
אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם, וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק : י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב
לְחַק, לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם : יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן,
חָבַל נַחֲלַתְכֶם : יב בְּהִיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר, כַּמַּעַט וְגָרִים בָּהּ : יג
וַיִּתְהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר : יד לֹא הִנִּיחַ
אָדָם לְעַשְׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים : טו אֶל תִּגְעֻנוּ בְּמִשְׁחֵי,
וְלִנְבִיאֵי אֱלֹהֵי תַרְעוּ : טז וַיִּקְרָא רַעֲב עַל הָאָרֶץ, כָּל מִטֵּה-לֶחֶם
שָׁבַר : יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ, לְעַבְדֵי נַמְכַר יוֹסֵף : יח עֲנוּ
בְּכַבֵּל רַגְלוֹ, בְּרִזָּל בָּאָה נַפְשׁוֹ : יט עַד עֵת בֵּא דְבַרוּ, אָמַרְתָּ יְיָ
צָרְפַתְהוּ : כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ, מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ : כא
שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשָּׁל בְּכָל קִנְיָנוֹ : כב לְאַסֵּר שָׁרְיוֹ בְּנַפְשׁוֹ,
וּזְקִנְיוֹ יַחֲכֶם : כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם :
כד וַיִּפֹּר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמָהוּ מִצְרַיִם : כה הִפְךָ לְבָם לְשֵׁנָא
עַמּוֹ, לְהַתְנַפֵּל בְּעַבְדָּיו : כו שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדוֹ, אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר
בּוֹ : כז שָׁמוּ בָם דְּבָרֵי אֱתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם : כח שָׁלַח
חֲשֵׁךְ וַיַּחֲשֶׁךְ, וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ : כט הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם לְדָם,
וַיַּיְמַת אֶת דִּגְתָם : ל שָׁרַץ אֲרָצָם צִפְרָדַיִם, בְּחֹדְרֵי מְלִכִּיהֶם :
לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב, כְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם : לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם
בְּרֹד, אֵשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם : לג וַיִּךְ גִּפְנָם וַתֵּאֲנַתֶּם, וַיִּשְׁבַּר עֵץ
גְּבוּלָם : לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה, וַיִּלֶּק וַאֲיִן מִסְפָּר : לה וַיֵּאכַל כָּל
עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֵּאכַל פְּרִי אֲדָמָתָם : לו וַיִּךְ כָּל בְּכוֹר בְּאֲרָצָם,
רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם : לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲיִן בְּשַׁבְטָיו
כּוֹשֵׁל : לח שָׁמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם, כִּי נָפַל פַּחַדָם עֲלֵיהֶם :
לט פָּרַשׁ עֲנָן לְמִסְךָ, וְאֵשׁ לְהָאִיר לַיְלָה : מ שָׁאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹ,
וְלַחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם : מא פָּתַח צוּר וַיִּזְוְבוּ מַיִם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת
נְהַר : מב כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ, אֶת אַבְרָהָם עֲבָדוֹ : מג וַיּוֹצֵא

תקון הכללי

עמו בששון ברנה את בחיריו : מד ויתן להם ארצות גוים,
ועמל לאמים יירשו : מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו
הללויה :

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את
ציון : ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו : ג כי שם שאלונו
שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון : ד
איך נשיר את שיר יי על אדמת נכר : ה אם אשפחה ירושלם
תשפח מימי : ו תדבק לשוני לחפי אם לא אזכרכי אם לא
אעלה את ירושלם על ראש שמחתי : ז זכר יי לבני אדום
את יום ירושלם האמרים ערו ערו, עד היסוד ביה : ח בת
בכל השדודה אשרי שישלם לך, את גמולך שגמלת לנו : ט
אשרי שיאחז ונפץ את עלליך אל הסלע :

קנ א הללו יה הללו אל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו : ב
הללוהו בגבורתיו, הללוהו פרב גדלו : ג הללוהו בתקע
שופר, הללוהו בנבל וכנור : ד הללוהו בתוף ומחול, הללוהו
במנים ועגב : ה הללוהו בצלצלי שמע, הללוהו בצלצלי
תרועה : ו כל הנשמה תהלל יה הללויה :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יי שבות עמו יגל יעקב ישמח
ישראל : ותשועת צדיקים מיי מעוזם בעת צרה : ויעזרם יי ויפלטם
יפלטם מרשעים ויושיעם כי חסו בו :